
دعاء المسلم

دُعَاءُ المُسْلِم

ޖަމާކުރީ : صديقة شرف الدين

ތަރުޖަމާ : ابراهيم رشيد موسى

بسم الله الرحمن الرحيم

مقدمة

އަހަރެމެންގެ ވެރިން ކުރައްވަވާ ނިޢުމަތްތަކަށް ޝުކުރުވެރިވުމަށް ތިމަންނާމެން
މާތް الله އަށް حمد ކުރަމެވެ. އެންމެހާ ނިޢުމަތްތަކާއި ރަސޫލާ ކަލޭގެފާނު ފޮނުއްވި އިލާހެވެ
ހަމައެހެންމެ الله ގެ ރަސޫލާ ކަލޭގެފާނަށް صلوات އާއި سلام ލެއްވުމަށް دعاء
ކުރަމެވެ. އަދި އެކަލޭގެފާނުގެ އާލުބައިތާއި أصحاب ބޭކަލުންނާއި قيامة އާއި
ހަމައަށް އެކަލޭގެފާނުގެ ސުންނަތަށް ތަބާވާ ހުރިހާ މުއުމިނުންނަށް ވެސް
صلوات އާއި سلام ވުން شامل ކުރަމެވެ.

މާތް الله އަށް ذِكر ކުރުމަކީ އަހަރެމެންނަށް ފަރުޟުވެގެންވާ
ކަމެއް ކަމުގައި ވަޙީ ކުރައްވައެވެ. ۝ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اذْكُرُوا اللَّهَ
ذِكْرًا كَثِيرًا ۝ وَسَبِّحُوهُ بُكْرَةً وَأَصِيلًا ۝ (سورة الأحزاب ٤١-٤٢)

އޭ އީމާންވި މީސްތަކުންނޭވެ! މާތް الله އަށް ގިނަގިނައިން ذكر ކުރާށެވެ
އަދި ހެނދުނާއި ހަވީރު އެކަލާނގެއަށް
تسبيح ކިޔާށެވެ.

صلوات އާއި سلام ލިބުމާ الله ގެ ރަސޫލާ ޙަޟްރަތަށް ވެސް

ނާއި ޞަޙާބުން ގެރަސޫލާގެ ޢާއިލާގެ މީހުންނަށާއި ޞަޙާބުންނަށް ދިރިހުރި

قرآن ކިޔުމާއި އަޅުކަންކުރުމާއި ޢަށް ދުޢާކުރުމާއި دعاء ކުރުމާއި ذكر

ކުރުމެވެ. ދިރިހުރި ހާލުގައި އަދި މަރުވުމަށްފަހު ދެކުނު ވަނަ ބައި ގެ ނަމާދު-

ތަކުގެ ތެރެއިން دعاء ކުރުމާއި ذكر ކުރުމަކީ ޢިބާދަތެއް ކަމުގައި ވެއެވެ.

ހަމަ دعاء އަކީ ޢިބާދަތެކެވެ. މާތް الله ޖިންނިންނާއި އިންސީން

ހެއްދެވީ އަޅުކަން ކުރުމަށް ޓަކައި ޢިބާދަތް ކުރުމަށްޓަކައެވެ. ۞ وَمَا خَلَقْتُ

الْجِنَّ وَالْإِنسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ ۞ (الذاريات - 56)

މިގޮތުން ބަލާއިރު ޖިންނިންނާއި އިންސީން މިގޮތުން

ބަލާއިރު ޢިބާދަތް ކުރުމަށްޓަކައި ވެއްޖެ ކަމުގައި ވެއެވެ. " ދުޢާ ޒިކުރާއި

ދިރިހުރި ހާލު ކުރަންޖެހޭ ބައެއް ކަންކަން ކިޔުމަށް ކުރާ عَمَلُ الْيَوْمِ وَاللَّيْلَة

(ދުވާލާއި ރޭގެ ޢަމަލު) ގެ ނަމުގައި ކަމަށް ކުރާ ޢަމަލު-

ތަކާއި ދުޢާ ކިޔަވާ ނަބިއްޔާ صلى الله عليه وسلم ގެ

ސުންނަތް ދަސްކޮށްދިނުމާ دعاء ކުރުމާއި ذكر ކުރުން ކިޔަވާ ނަމަ

ދީ ދަސްކުރުމަށް ވާހަކަ ދައްކާ ބަޔަކާ ޙައްޤު ގޮތެއް ދިރިހުރި

قرآن އާއި سنة ގައި ވާގޮތަށް ޢަމަލު ކުރުން ކަމުގައި ވެއެވެ

މިކަން ކަމެވެ. ދަންނަ ވާހަކައަކީ مَا مِنْ بِدْعَةٍ تَقُومُ إِلَّا تُمِيتُ

سُنَّةً ސުންނަތެއް ނެތިގެން ދާނެ بدعة އެއް ކުރެވޭ ވެއެވެ.

ދިހި ވަރަކުން ބޭނުން ކުރައްވާ.

މިފޮތުގައި دعاء އާއި ذكر ތަކެއްޗާއި ބޭނުންތެރިކަން މިން-
ވަރަށް ބޮޑު ކަމުން، މިފޮތަށް دُعَاءُ الْمُسْلِم (ދިވެހި ގޮތުގައި دعاء) އިއްޔާ ކިޔައިގެން
ދެއްވާ. މިފޮތް ކިޔާ ލިޔެވިފައި ވާނަން ތަރުޖަމާ ކުރެވުނު ހަރުފުތަކުން الله ގެ
حضرت ން ޤަބޫލު ކުރައްވާ. އަދި ކޮންމެ ކަމެއްގައި عمل ކުރައްވާ ވަޒީފާ ދެއްވާ
خالص ކަމުގައި ވާ عمل ޤަބޫލު ކުރައްވާ ތަރުތީބުން ޤަބޫލު ކުރައްވާ.
قيامة ދުވަހުން ޓަކައި ހަމަޖެހުންވާ ރަނގަޅު ކަމުގައި ތަރުތީބުން-
ދެއްވާ. އެކަމަށް ހުރިހާ ކަމަކަށް توفيق ދެއްވާ ހަމައެކަނި الله އެވެ.

- ބަޔާނުގެ ތަރުޖަމާ ކުރީ -

ތާރީޚު: ۱۰ رمضان 1398 ه
ޑިސެމްބަރ 1978 މ.

بسم الله الرحمن الرحيم

ފެށުން

އެންމެހާ ޙަމްދާއި ސަނާއާއި ތަޢުރީފު حق ވެވޮޑިގެންވަނީ عالم ތަކުގެ ވެރި ރަސްކަލާނގެ الله އެވެ. سيدنا محمد ގެ ޙަޟްރަތާއި އެކަލޭގެފާނުގެ އާލުންނާއި أصحاب ންނާއި قيامة އާ ޖެހެންދެން - އެކަލޭގެފާނުގެ ތަބާވެވަޑައިގެންފައިވާ އެންމެހާ ތަބާވި އެންމެންނަށް صلوات އާއި سلام ލެއްވެވުމަށެވެ.

މި سَيِّدُ الأَبْرَارِ (صلى الله عليه وسلم) ގެ ޙަދީޘް ފުދުން ވަރިހުރި ފަރުވާ ذكر ކޮށް ދެއްވާފައިވާ ކަމެވެ. މި ذكر ކޮށް ކިޔަވަން ޖެހޭ ގޮތް مسلم އެއްގެ ވާޖިބެއް- ސުންނަތުގެ ގޮތުން ވެއެވެ. މި ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ...

١- ސުންނަތާ އެއްގޮތްވާ އަދި بدعة އާއި ދުރުހެލި ގޮތުން ވާ دعاء ކިޔުން ތެރެއިން ... ދުޢާކުރުމަށް ... ބާރުލައިފައިވެއެވެ. މިކަން ... باطل دعاء ތަކާއި ... ދިރި خُرَافَات ކުރުން ... ހުއްޓުވާފައެވެ.

٢- ދީނީ عِلْمِ ... ތަޢުލީމު ...

ކަމުގައި ވެއެވެ.

دعاء އަކީ ވަރަށް މުހިއްމު އެއްޗެކެވެ. صلواة އާއި سلام

ދެއްވުމީ رسول الله ގެފާނުގެ ސުންނަތެއް ވަކިކުރެވޭ ގޮތުގައި ކިޔުން دعاء

އަކީ ކަލަ އަޅުކަމެކެވެ. ވީމާ الله ގެ ހަޟްރަތުގައި އެދެން ޖެހެނީ ވަރަށް -

دعاء ކުރުމުގައި ބަހައްޓަންޖެހޭ އުސޫލުތަކެއް ހުރެއެވެ. ކަލޭގެފާނު ނަބިއްޔާ

رسول الله صلى الله عليه وسلم شرع ގެ ނަމުގައި ذكر ކުރެއްވި

ދުޢާތަކާއި ކަލަ ބަސްތަކުގެ ތެރެއިންނެވެ. ވަކި ބަސްތައް بدع ގައި

ވެސް ވަރަށް ގިނަ ޢަދަދަކަށް ހުރެއެވެ. އެއީ حق ވެސް ބާޠިލު ވެސް

އެކުލެވޭ ގޮތުގައެވެ. ތަނުގެ ވަރަށް ބަސްތަކުގައި ވަކި ބަސްތައް ވާހަކަ خرافات

عامّ ވެއްޖެއެވެ. އަދި ބަސްތަކުގެ މަގުގައި ديني ކަމެއްގެ ގޮތުގައި ކަމަ

ހުރެއެވެ. ވީމާ الله ގެ ހަޟްރަތުގައި އެދެންވާނީ ބަހުގެ ސަބަބުން

އެދުމުގައި، ވީމާ الله ގެ الأَسْمَاءُ الحُسْنىٰ ގެ ހަޟްރަތުގައި އެދެން ޖެހޭ

ބަސްތަކުން ސުވާލުކުރުމުގެ ގޮތުން شرعي ގޮތުން ދިމާވާ ދޮންނަ

އެހެން دعاء ތަކެއް ވެސް ގިނަވެއްޖެ ގެއްލުން ހުރި ވެއެވެ.

حِزْبُ الدُّسُوْقِي الكبير އާއި حِزْبُ الدُّسُوْقِي الصَّغِير ފަދަ ވިރުދު

ތަކަކީ ދީނާ ގުޅުމެއް ނެތް ބަސްތަކުގެ وِرْد ތަކެއް ބަލައިގަނެ ކިޔާ

دعاء ތަކެވެ.

دعاء އަކީ އަޅުކަމެއް ކަމުގައި ވާއިރު އަޅުކަމުގައި رسول الله

صلى الله عليه وسلم شرع ކޮށްދެއްވި ގޮތުގައި ހިފަހައްޓަން-

ޖެހޭނެއެވެ. އަހަރެމެންގެ ގޮތުގައި ހިފެހެއްޓުމުގައި ދެމިއޮތުމަށްވެސް

ގޮސްދެވޭނެއެވެ.

دعاء ގައި ވަރަށްބޮޑު ފައިދާ ލިބޭނެއެވެ. ޒިކުރަކީ ކޮށް ދުރުވެސް

ވަރަށް ދިރުމަސަލާމަތުގެ ވަރަށްކަމަށްވެރިގެ حياة ފިރިފު އުދުހުންވެދުމަށް

އަވަދިނުވި ފުރިހަމަ ބާޒުވަސްކަމަށް حرام ބަސްކަމަށް-

ބެލެނިވެރިޔާ ކުރަންނުވާނެއެވެ. އުޅުމުގައި ސަލާމަތް ކަމަށް ހިފުން

ދަރިފުޅު حرام މިނިވަންކަމަށް شيطاني ވަސްވާސް ކަމުގެ އަޑުކަމެވެ.

އުޅުމުގެ ހިތްކަމެއް غرق ފުރިހަމަ ދުރުހަމަ ލިބޭކަމަށް ކަމުގެ-

ކުރަމަށެވެ. އުޅުމުގެ ވަގުތުކަމަށް ގޮތަށްކުރާފުރުދަރިޔާ ދުރުހަމަ

حياة ގެ ވަސް އަރަމަށްލެވެ.

ޖީހުނަރާ ފުދުގެ ސަބަބުން އުޅުމުގައި ގެއްޖެހިފުރުޅެވެ.

އުޅުމުގެ އަވައްޓަ ނަފްސުގެ ވަޒަނަން އަހަރެމެދަ ފުރުޅެވެ. އުޅުމުން

ނަފްސުގައި ދިރިހުރި ކޮށް ހިތިފުޅެވެ. عزّة ތެރެއަށްވަދި ހިއަލު

ލިބުން ބަދުރުފުޅުވެ. އުޅުމުގެ ފިޔަވަޅުގައި ހިސާފިރިވެ ބަދުވާފުޅެވެ.

ނަމަވެސް ވާތްالله އެއްގެ ބަހައްގެ حال އުޅުމުން އަމިއްލައަށް

ގެ حال ބަދުލުކުރުމަށް ދޫކޮށް ދަރިހުރުން ބަދުލު ނުކުރައްވާއެވެ. އަދި ބަޔަ

ގެން قبول ކުރަންޖެހޭ ތެދުحق ގައި މިސްރާބުހަރުން ނަތީޖާއިން

ޤާނޫނުތަކާއި ޤަވާޢިދުތަކެއް ހަމަޖެހިފައިވެއެވެ. އަދި ތަޢުލީމީ ދުވަހު-

إسلامي ޝަރީޢަތުގެ ޤާނޫނު ހަމަޖެހިފައިވަނީ ހަމަ ބަޔާންކޮށްދީފައެވެ. އަދި ތަޢުލީމީ

ނަކީ إسلام دين ގެ ސަބަބުން މާތްالله عزّة ވަނީ ދެއްވާފައިވާ

ބަޔާންވެއެވެ. އެދިނުމުގެ ގޮތުން ކަލާނގެ عزّة ހިތާމަވެރި ބަޔަކުގެ ވެރިކަން-

ބައްޓަން ކުރުމަށް ވަރުގަދަ، ބައިވެރިވުން ހިތާދޭ ޙާލަތުގައި ހިތި

ނުވަތަ ގޮތަށެވެ. މިގޮ އަދި ކަލާނގެ ދިނުމުގެ ސަލާމަތީ ކޮށްދީ އެ ދީނުގައި

އެބަހީ ދިނުމުގެ ގޮތެވެ.

دعاء އަކީ ދިސް ބާވަތްދީނުގައި ހަތަރު ސިފަތަކުން ހުރިހާ ހިތުން

ނަގައިދީފައިވާ ބައިވެރިކަން ކުރެވެއެވެ. ދިސް ބާވަތްދީނުގައި حياة ގެ ބުރިތަ

نظام އެވެ. حياة ގައި އުޅުއްވާ އަތުރިގެން ވަނީ ގެ ސަބަބުން

ގުޅިފައިވާނަމަ ބޭނުން ކުރާނީ ނަހަމަގޮތަށެވެ. ހަމަ ދިނުމަށެވެ.

މިސްރުގެ ރިވާޔަތުގައި އަދިގެދާ ބާރުވެރި ޢަމަލު-

ވިދާޅުވި دعاء ކަރުދާސް ފަރިތަ ކޮށްދިނުމުން ހަމަ ހަމަ ފުރުސަތު

ދޭނެއެވެ. ފަރާތަށް ކޮށްދިނުން އަދިކަމެއް ފުރުސަތު ހަމަހަމަ

ދިނުމެވެ. އެކަމަކު ޝައުޤުން ދެއްވާފައިވާ ބަރުވަހުން ވަކިން

ހަމަހަމަ ދިނުމެވެ. ވަރުވުރުން ދެނެވުމަށް އެކަމަކު ދެއްވެވެ. އެކަން

ތަޢުލީމީ އެކަމަކު حضرة ދެއްވާ. އެކަމަކު عذاب ދެނެ

ކުރިން ޢިލްމީ ބުރިދާ. އެކަމުގައި ވަރުދައްވާ ހަމަހަމަވުމެވެ.

ހުރިހާކަންތަކެއް ތަކުރާރުގައި حركاة ތަކުރާރުގައި ބާރުލުމަށްޓަކައި دعاء۔
ކުރާށެވެ. ގެއިންބާރަށް ނުކުންނަ އިރުގައްޔާއި އެބައިގެއަށް ވަންނަ
އިރުގައްޔެވެ. ވަގުތުގެކަށި އުފާވެރިވުން ގަންނަގައި ސަލާމިތުގެ ގައި
ދިއުމަށްވުރެ ގަޔާވެ. ދިޔަ ކިޔުންއަޅާމަލުއްލުގައި وضوء ކުރުން
އިޙުރާމުލުން ގަޔާވެ. ޚަލަވުންތަކުގައްޔާއި ކުއްލުން އަވަހަށާ ވަގުތު-
ގަޔާވެ. ދިހުމަން ދިހުމަންގެރޭ އިރުއޮއްސި ޔަހުދުން ޗަކައި-
އަރުވަގައި އެދުއްޔާނުވުން ހަރުގައެވެ.
ޔޫރަޕު ތަރިކާތަކެވެ ތިރިހުން ވާރިހުލަރިވާ دعاء ތަކަށް ފުރުވޭ
ދިޔަ ޔާދަފަން އެބަހާއްޙޫލް ހަދާން ހަޑުވަކެއްހުރި އެއް ހުރިކެވެ. حياة
ގެ ހުރިހާކަމެއްގެ ކަމެވެ. ނުބާދި ޚުލާޙުރެ ކުރުލާގަނޑުމަކަމެވެ. އެގެ
ސަބަބުން ކުރުލުވިއްދި ވަޑު އެހާގެރިހާއުކު ޖިރި އުވުންތަރާހުއެވެ.
އެހާގެރި ތަޢުސީރުގެ ގަދިރުން ހަރުދަކުރާ ވަރުއެވެ. ވަރިވިރި ސަވާބު
حاصل ކުރާވާހުއެވެ. الله ގެވަރިން ހަރުދަކުރުދަގެއި އެހާގެ ދޫ-
ޔަބަރުޙާދިގެންވާހުއެވެ.
غافل ކަމުން ދިއްސަހާ ދުރުގެދުދާ އެއް ކަމާ دعاء އެވެ.
އެ އެހާއާ عالم ތަކުގެގި ތަރިކުރާގެހުގައި ދުގެދުކުރިވާ ގުޅުން
ތަކަހެއްޗަ ދިރާ ވަޑުވަރުވެ. ވަތް الله وحى ކުރެއްވިކު ۞ وَإِذَا
سَأَلَكَ عِبَادِى عَنِّيْ فَإِنِّي قَرِيْبٌ ط أُجِيْبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ إِذَا دَعَانِ

فَلْيَسْتَجِيْبُوْالِيْ وَلْيُؤْمِنُوْابِيْ لَعَلَّهُمْ يَرْشُدُوْنَ ۞ ﴿

(سورة البقرة - 186) “ތިމަންރަސްކަލާނގެ އަޑުން ތިމަންރަސް-

ކަލާނގެއާ ވުރެ ކަލާނގެ ގަބޫލުކުރާށެވެ. ސާބިތުވެ ހުރެ ތިމަންރަސް-

ކަލާނގެ އިޖާބަދޭށެވެ. އަދި ތިމަންރަސްކަލާނގެއަށް އީމާންވާށެވެ. އެއީ

ތެދުމަގު ލިބުމަށް ތިމަންރަސްކަލާނގެ ހުށަހަޅާ دعاء އަށް ތިމަން

ރަސްކަލާނގެ އިޖާބަދެއްވާނެއެވެ. ވީމާ އެބައިމީހުން ތިމަންރަސް-

ކަލާނގެ އަމުރު ތަބާވެ ތިމަންރަސްކަލާނގެއަށް އީމާންވާށެވެ. އަދި ތިމަންރަސްކަލާނގެ

އަށް ދުޢާކުރާށެވެ. އެބައިމީހުން ހެދާ ތެދުމަގު ލިބިގަންނާނެއެވެ.”

އަދިވެސް وحي ކުރައްވައި ﴿ يَآاَيُّهَاالَّذِيْنَ آمَنُوْااذْكُرُوااللّٰهَ

ذِكْرًاكَثِيْرًاوَسَبِّحُوْهُ بُكْرَةً وَّاَصِيْلًا ﴾ (سورة الأحزاب 41-42)

“އޭ އީމާންވި މީހުންނޭވެ! الله ގެ ޛިކުރު ގިނަގިނައިން ކުރާށެވެ. ހެނދުނު-

ވަގުތާއި ހަވީރުވަގުތު ކަލޭމެން تسبيح ކުރާށެވެ.”

شهادة ގެ كلمة އަކީ އިސްލާމްދީނުގެ ركن ތަކުގެ ތެރެއިން

ރުކުނެއް. އެއީ مهم ركن އެއް. އެހެން خاص ދުޢާތަކެއް ނުކިޔަސް-

ވެސް خاص دعاء އެއް. دعاء ގެ ޒާތުގައި ވަރަށް شرف އާއި مقام

ލިބިގެންވެއެވެ.

ހަމައެކަނި ދުޢާކުރުން دعاء އެއް ވާނީ ހިތުގެ ތެދުވެރިކަމުން-

ޖަހަންނަމުގައި ވަންނަވާ ދުސް ލިބުން އެދިނުމުގޮތިނަށް އަބަދު رجوع

ކޮށްދެއްވުމެވެ. ދުނިޔޭގައި آخرة ގައި އެދިނުނުނަން عزّة ލިބިގެން

ވަދި ދިނިނަށް ސަޢަދުނަނަށެވެ.

والحمد لله رب العالمين

1- ذِكر ކުރުމުގެ ފަޟީލަތް

މާތް الله ވަޙީ ކުރައްވައިފި ﴿ فَاذْكُرُونِي أَذْكُرْكُمْ ﴾

(البقرة - ١٥٢) ތިޔަބައިމީހުން އަހުރެން ހަނދާންކުރާށެވެ. އަހުރެން ތިޔަބައިމީހުން ހަނދާންކުރާނަމެވެ. ތިޔަބައިމީހުން އަހުރެންނަށް ޝުކުރު އަދާކުރާށެވެ.

މާތްވެގެންވާ الله ވަޙީ ކުރައްވައިފި ﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اذْكُرُوا اللَّهَ ذِكْرًا كَثِيرًا. وَسَبِّحُوهُ بُكْرَةً وَأَصِيلًا ﴾ (سورة الأحزاب : ٤١ - ٤٢) "އޭ އީމާންވި މީހުންނޭވެ! ތިޔަބައިމީހުން الله ގެ ޛިކުރު ގިނަގިނައިން ކުރާށެވެ. އަދި ހެނދުނާއި ހަވީރު އެކަލާނގެއަށް تَسْبِيح ކިޔާށެވެ."

﴿ وَاذْكُرْ رَبَّكَ فِي نَفْسِكَ تَضَرُّعًا وَخِيفَةً وَدُونَ الْجَهْرِ مِنَ الْقَوْلِ بِالْغُدُوِّ وَالْآصَالِ وَلَا تَكُنْ مِنَ الْغَافِلِينَ ﴾ (الأعراف : 205) "ކަލޭގެ ރައްބު ކަލޭގެ ނަފްސުގައި ދަންނަވައި ބިރުވެތިކަމާއެކު އަޑުގަދަނުކޮށް ހެނދުނާއި ހަވީރު ހަނދާންކުރާށެވެ. އަދި غافل ވާ މީހުންގެ ތެރެއިން ކަލޭ ނުވާށެވެ."

﴿ الَّذِينَ يَذْكُرُونَ اللَّهَ قِيَامًا وَقُعُودًا وَعَلَى جُنُوبِهِمْ ﴾

(ނަރީ ދުދުވުނުން حقيقى) ” ޝަހަމިވުންނަކީ (آل عمران: ١٩١)

ދަމިން ގެ ﷲ ޒިކުރުކުރުން ބޮޑުކަމުގައި ހިމެނިގެންވާ ކަމެއްކަމުގައި

ދަންނަވާލަމުވިސްނުމެވެ.“

﴿ وَالذَّاكِرِينَ اللَّهَ كَثِيرًا وَالذَّاكِرَاتِ ﴾ (الأحزاب: ٣٥)

” ﷲ ގެ ޒިކުރު ގިނަގިނައިން ކުރާ ފިރިހެނުންނާއި ﷲ ގެ ޒިކުރު ގިނަކޮށްލާ

ދަންނަވާލަ ކިޔަވާދެއްވާ ދަރުމަކުރާނެއެވެ.“

ވަން ﷲ ޢަންހު ރަޟިޔަށާއި ابوالدرداء ވިދާޅުވި ބުނެ.

رسول الله صلى الله عليه وسلم حديث ކުރައްވައިފައެވެ. «« أَلَا

أُنَبِّئُكُمْ بِخَيْرِ أَعْمَالِكُمْ وَأَزْكَاهَا عِنْدَ مَلِيكِكُمْ وَأَرْفَعِهَا فِي

دَرَجَاتِكُمْ وَخَيْرٌ لَكُمْ مِنْ إِنْفَاقِ الذَّهَبِ وَالْوَرِقِ

وَخَيْرٌ لَكُمْ مِنْ أَنْ تَلْقَوْا عَدُوَّكُمْ فَتَضْرِبُوا أَعْنَاقَهُمْ

وَيَضْرِبُوا أَعْنَاقَكُمْ ؟ قَالُوا بَلَى يَا رَسُولَ اللَّهِ قَالَ:

ذِكْرُ اللَّهِ »= رواه الترمذى واحمد والحاكم وقال صحيح

الاسناد= ” ތިޔަބައިމީހުންގެ عمل ތަކުގެ ތެރެއިން ހެޔޮ ކަމެއް ބުނެދޭނަމެވެ

ތަކުގެ عمل ތަކުގެ ތެރެއިން ރަބ ރަޢީތިބައިމީހުންގެ ރަސްކަލާނގެ

حضرت ގައި ދަރަޖަ މަތިކުރުމަށް އެންމެ ރަނގަޅު عمل ތަކެއް، ރަނގަޅު

ހަރަދުކުރުމަށްވުރެ عمل ތަކެއް ރަނގަޅު ކަމަށް ބުނެލާދޭންވީމު؟

ތިޔަ ހިތުވާފަދަ ރަން ރިހި ހޭދަކުރުމަށްވުރެ ހެޔޮވާނެ. ރަނގަޅު ތިޔަ

ޖިނުގެ عدوّ ންނާއި ހަސަދަވެރިކަން އެވިގެންދާނޭ ނުބައި ކަންތައްތަކާ ދުރުވާން އެކަމަކު ނަބިއްޔާ އަރި-
ހުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ދީނީ ޢިލްމު ލިބިގެންވާ އެކަންކަމާ ދުރުވާން ފަރުވާކުރާށެވެ.
އެވެ. أصحاب ބޭކަލުންނަށް ހިތްހަމަޖެހުމެވެ. ވިދާޅުވިކަމުގެ ވާހަކައެވެ. حديث
ކުރައްވައިފައިވެ. އެއީ الله ތަޢާލާގެ ރަޙްމަތާއި ذكر ކުރުމެވެ."

رضي الله ޢަންހު ރިވާކުރައްވައި ابوموسى الأشعري ވިދާޅުވި
އެވެ. سلام އާއި صلواة ލެއްވި ނަބިއްޔާ ވިދާޅުވި حديث ކުރައްވައި އެވެ.
«مَثَلُ الَّذِي يَذْكُرُ رَبَّهُ وَالَّذِي لَا يَذْكُرُ رَبَّهُ مِثْلُ الْحَيِّ
وَالْمَيِّتِ» ފަހަރެއްގައި ތިމަން ކަލޭގެފާނު ވަޙީ ކުރެއްވި ذكر ކުރާ
މީހާއާ ذكر ނުކުރާ މީހާއާ ދެމެދު ތަފާތަކީ ދިރިހުރި މީހާއާ މަރުވެފައިވާ
މީހާގެ ތަފާތެވެ."

قدسي حديث ގައިވަނީ ހަމަ ތިރީގައިވާ ގޮތެވެ. «أَنَا عِنْدَ
ظَنِّ عَبْدِي بِي وَأَنَا مَعَهُ حِينَ يَذْكُرُنِي فَإِنْ ذَكَرَنِي فِي
نَفْسِهِ ذَكَرْتُهُ فِي نَفْسِي وَإِنْ ذَكَرَنِي فِي مَلَإٍ ذَكَرْتُهُ فِي مَلَإٍ
خَيْرٍ مِنْهُ وَإِنْ تَقَرَّبَ إِلَيَّ شِبْرًا تَقَرَّبْتُ إِلَيْهِ ذِرَاعًا
وَإِنْ تَقَرَّبَ إِلَيَّ ذِرَاعًا تَقَرَّبْتُ إِلَيْهِ بَاعًا وَإِنْ أَتَانِي
يَمْشِي أَتَيْتُهُ هَرْوَلَةً» رواه مسلم والبخاري - ތިމަންނާއަށް
އަޅާގެ ގޮތް ވިސްނާ ތިމަންނަށް ޢަޅާގެ ގާތުގައި ތިމަންނަށް.
ޢަޅާގެ ހުވާއި ނުކުތް ތިމަންނަށް ތަޒްކިރުކޮށްފިނަމަ ތިމަންނަށް ޢަޅާގެ ކިބައިން

އޭނާ ހަނދުމަކުރާހިނދު އޭނާއާއެކު ތިމަންރަސްކަލާނގެ ވޮޑިގެންވަމުއެވެ. އޭނާ
އެކަނިވެރިކޮށް ތިމަންރަސްކަލާނގެ ހަނދުމަކޮށްފިނަމަ ތިމަންﷲ
އޭނާގެ ހަނދުމަކުރައްވާ ސަވާބު ދެއްވާނެއެވެ. ޖަމާޢަތެއްގެ ތެރޭ
ގައި ތިމަންރަސްކަލާނގެ ހަނދުމަކޮށް ذكر ކޮށްފިނަމަ އެއަށް-
ވުރެ ހެޔޮ جماعة އެއްގެ ތެރޭގައި އޭނާ ހަނދުމަކުރައްވާ ތިމަންރަސްކަލާނގެ
ހަނދުމަކުރައްވާ ސަވާބު ދެއްވާނެއެވެ. އަޅަކު ތިމަންނާ ކައިރިވާނަމަ ތިމަންރަސްކަލާނގެ
ޙަޟްރަތާ އޭނާ ކައިރިވާނެ ވަރަކަށް ތިމަންރަސްކަލާނގެ އޭނާއަށް-
ސަވާބު ދެއްވާނެއެވެ. އަދި ފުރިހަމަ ކޮށްދެއްވާނެއެވެ."

رضي الله ޢަންހުމާ ސާބިތުވެގެން أبوهريرة އާއި ابوسعيد ވިދާޅުވި
ވިއެވެ. الله ގެ ރަސޫލާ صلى الله عليه وسلم حديث ކުރެއްވިއެވެ.
« لَا يَقْعُدُ قَوْمٌ يَذْكُرُونَ اللّٰهَ إِلَّا حَفَّتْهُمُ الْمَلَائِكَةُ وَنَزَلَتْ
عَلَيْهِمُ السَّكِينَةُ وَغَشِيَتْهُمُ الرَّحْمَةُ وَذَكَرَهُمُ اللّٰهُ -
فِيمَنْ عِنْدَهُ » - رواه مسلم - " އެވިދާޅުވީ ކޮންމެ
ޤައުމަކު ތިބެގެން ﷲ ތަޢާލާ ذكر ކުރާނަމަ ޗާރު
ފަރާތުން މަލާއިކަތުން ވަށާލާނެއެވެ. އަދި ސަކީނަތް ފައިބާނެއެވެ.
އަދި އެމީހުން ފޮރުވާލާނެ رحمة ތަކުންނެވެ. އަދި الله ގެ حضرة ގައިވާ ބައިމީހުން
ގެ ތެރޭގައި އެމީހުން ގެ ހަނދުމަ الله ކުރައްވާނެއެވެ.

عبد الله بن بسر ގެ ރިވާޔަތުގައި ވިދާޅުވިއެވެ. ފިރިހެނެއް

رسول الله ގެ ހަޟްރަތަށް ދަންނަވައިފިއެވެ. ” ޔާ الله ގެ ރަސޫލާއެވެ! އިސްލާމް ދީނުގެ شريعة ތައް ވަރަށް ގިނަވެއްޖެއެވެ. އަޅުގަނޑަށް عمل ކުރުމަށް ހިފަހައްޓާނެ ފަދަ ކަމެއް ވިދާޅުދެއްވާށެވެ. އެބޭފުޅާ އެހެން ދަންނަވަމުން ދިޔައިރު ތިބާގެ ދުލަށް އަބަދުމެ ތެތްކޮށް ބަހައްޓާށެވެ. “ މިއީ ރަސޫލުالله ގެ ޙަދީޘް حديث ގައިވާ ގޮތެވެ. « لَا يَزَالُ لِسَانُكَ رَطْبًا بِذِكْرِ اللّٰهِ » رواه الترمذي - ” الله ގެ ذكر ކުރުމުގައި ގިނަގިނައިން އަބަދުވެސް ހުރުން ބޮޑު ފައިދާއެކެވެ.

2- ذِكر ކުރުމުގެ އަދަބުތައް

ذِكر ކުރުމުގައި مستحب ވެގެންވަނީ އަޑުއުފުލުމެއްނެތި -
ސިއްރުން ذِكر ކުރުމެވެ. މާތް الله وحي ކުރައްވައި وَاذْكُرْ
رَبَّكَ فِي نَفْسِكَ تَضَرُّعًا وَخِيفَةً وَدُونَ الْجَهْرِ مِنَ الْقَوْلِ
(الأعراف : 205) "ތިބާގެ އަމިއްލަ ނަފްސުގައި، ދެރަވެތިވެ ބިރުވެތިކަމާއެކުގައި
ތިބާގެ ވެރި ރަސްކަލާނގެ ހަނދުމަކުރާށެވެ. އަޑުއުފުލުމެއްނެތި ހެނދުނާއި
ހަވީރު ހަނދުމަކުރާށެވެ. އަދި غافل ވެގެންވާ މީހުންގެ ތެރެއިން ތިބާ
ނުވާށެވެ."

އަޑުއުފުލާ ބޮޑުކޮށް دعاء ކުރުމަކީ ކަމުދާކަމެއް ނޫނެވެ.
ކުރި دعاء ގެ އަޑު رسول الله صلى الله عليه وسلم އަށް އިވިވަޑައިގެން
ހުށީ ވިދާޅުވިއެވެ. « يَا أَيُّهَا النَّاسُ ارْبَعُوا عَلَى أَنْفُسِكُمْ
فَإِنَّكُمْ لَا تَدْعُونَ أَصَمَّ وَلَا غَائِبًا إِنَّ الَّذِي تَدْعُونَهُ
سَمِيعٌ قَرِيبٌ أَقْرَبُ إِلَى أَحَدِكُمْ مِنْ عُنُقِ رَاحِلَتِهِ » - رواه
مسلم - މާނައީ އޭ މީސްތަކުންނޭވެ! ތިޔަބައިމީހުން ތިޔަ ގޮވަނީ ކަންފަތްބީރު
މީހަކަށެވެ. ނުވަތަ ތަނުގައި ނުހުންނަ މީހަކަށް ނޫނެވެ. ތިޔަ دعاء ކުރާ ފަރާތަކީ އަޑުއިވޭ ކައިރި ފަރާތެކެވެ.
ތިޔަބައިމީހުންގެ ކޮންމެ މީހެއްގެ ރާޅުގެ ކަރުގައިވާ ނާރަށްވުރެ ކައިރިވެވޮޑިގެންވާ ފަރާތެކެވެ. ތިޔަ ކުރާ
ތިޔަ دعاء އަޑުއައްސަވާ ކައިރިވެވޮޑިގެންވާ ފަރާތެކެވެ -

ވަރަށް މޮޅުކަމެވެ. މިއަދަކީ މިހެންނެވެ ނަމަވެސް މިއުއްމަތުގެ ސަވާބީ ސަބަބު
ކަމުގައިވާ ތިންބައިގެ ދުޢާ އަދާކުރުމަށް އަދިވެސް ސުބްޙާނައް ވާޖިބުން
ވެއެވެ. "

ذِكر ކުރުމުގައި އަދިވެސް އެގޮތަށް ذِكر ގުނުމަކީ މުޅިން مستحب
ކަމެކެވެ. ދަލީލަކީ ހަދީސް ޝަރީފެއް ކަމަށްވާ ޔުސައިރާ رضي الله
عنها ގެފާނުން ވާހަކަދެއްކެވުން ވެއެވެ. " رسول الله صلى الله
عليه وسلم އަހަރެމެން އަންހެނުންނަށް ވިދާޅުވިއެވެ. " عَلَيْكُنَّ بِالتَّسْبِيْحِ
وَالتَّهْلِيْلِ وَالتَّقْدِيْسِ وَاعْقِدْنَ بِالْأَنَامِلِ فَإِنَّهُنَّ
مَسْئُوْلَاتٌ مُسْتَنْطِقَاتٌ وَلَا تَغْفُلْنَ فَتَنْسَيْنَ الرَّحْمَةَ
- رواه الترمذي وابوداود - " މި ޙަދީޘުން تسبيح އާއި
تهليل ކިޔުމަށް ބާރުއަޅާކަމެވެ. އަދި އިނގިލިތަކުން ގުނުން އެ އިނގިލިތަކަކީ-
ސުވާލު ކުރެވޭ، عدد ގުނުމުގައި ބޭނުންކުރާކަމެވެ. އަދި قيامه ދުވަހު އެ ތަކެތި
ޝާހިދުން ދޭނެ ތަކެއްޗެއް ކަމުގައިވެއެވެ. މި ޙަދީޘުން غافل
ނުވުމަށެވެ. އެހެންނަމަ رحمة ން محروم ވާނޭ ކަމުގައިވެއެވެ.

عبد الله بن عمرو ގެފާނުން ރިވާކުރައްވައެވެ.

" رسول الله صلى الله عليه وسلم އަތުގެ އިނގިލިތަކުން
تسبيح ގުނުމާއި عدد ކުރެއްވުމުގެ ތެރޭގައި ދެކެވަޑައިގަތެވެ." رواه
ابوداود .

3 - دُعَاء ގެ މުހިއްމުކަން

މާތް الله ވަޙީ ކުރައްވަމުން ﴿ وَإِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي

فَإِنِّي قَرِيبٌ أُجِيبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ إِذَا دَعَانِ ﴾ (البقرة-186)

ތިމަންރަސްކަލާނގެ އަޅުން ތިމަންރަސްކަލާނގެ ކަލޭގެފާނާ ސުވާލުކުރާނަމަ ތިމަންރަސްކަލާނގެ ކަލޭގެފާނާ ގާތުގައި

ސުވާލުކުރާނަމަ ހަމަކަށަވަރުން ތިމަންރަސްކަލާނގެ ގާތުގައެވެ. ތިމަންރަސްކަލާނގެ އަށް ދުޢާކުރާ

މީހާގެ ދުޢާއަށް އިޖާބަދެއްވަމެވެ. އަޅުގަނޑުމެން ތިމަންރަސްކަލާނގެ ކަލޭގެފާނާ ސުވާލުކުރާ-

އަށް ކަންކަމާ دعاء އަށް ތިމަންރަސްކަލާނގެ އިޖާބަދެއްވާނެ ކަމެވެ.

މާތް الله ބުއްސަވާކަށް އަބުހުރައިރާ أبوهريرة ގެ ރިވާޔަތުގައި ވިދާޅުވިއެވެ.

رسول الله صلى الله عليه وسلم حديث ކުރައްވައެވެ. « مَنْ لَمْ

يَسْأَلِ اللهَ يَغْضَبْ عَلَيْهِ » - اخرجه الترمذى - މާނައަކީ

މާތް الله އަށް ސުވާލުނުކުރާ މީހާއަށް މާތް الله ކޯފާވެވޮޑިގަންނަވާ-

ނެއެވެ.

އަދި މާތް الله ވަޙީ ކުރައްވަމުން ﴿ ادْعُونِي

أَسْتَجِبْ لَكُمْ إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِي سَيَدْخُلُونَ

جَهَنَّمَ دَاخِرِينَ ﴾ (غافر - 60) ތިޔަބައިމީހުން ތިމަން

ރަސްކަލާނގެ އަށް دعاء ކުރާށެވެ. ތިޔަބައިމީހުންގެ ދުޢާއަށް ތިމަންރަސްކަލާނގެ-

އިޖާބަދެއްވާނަމެވެ. ހަމަކަށަވަރުން ތިމަން

ހަށްކަމާއި ދަނޑިއަށް دعاء ކުރުމުން ދޫކޮށްލައިގަނެއުޅުމުގެ ބިރުވެރިކަމުގެ حال

ގައި ނަހަރަދަދު ފަހަރަކުން ގާތްވެ."

سلام އާއި صلوات ލެއްވި ކަލޭގެފާނު ވިދާޅުވިކަމަށް ވާ حديث

ކުރެއްވި « الدُّعَاءُ هُوَالعِبَادَةُ » دعاء އަކީ ޢިބާދަތެކެވެ."

ރަޟިޔަ الله ޢަންހު ގެފާނުގެ أَنس ގެފާނުގެ ރިވާޔަތެއްގައި ވެއެވެ.

ވެއެވެ. ރަސޫލާ صلوات ލެއްވި ކަލޭގެފާނު ވިދާޅުވިކަމަށް ވެއެވެ. «لِيَسْأَلْ أَحَدُكُمْ رَبَّهُ حَاجَاتِهِ كُلَّهَا حَتَّى يَسْأَلَهُ شِسْعَ نَعْلِهِ إِذَا انْقَطَعَ »

މިމަނާއަކީ ތިޔަބައިމީހުން ކޮންމެ ބޭނުމެއް ރަސްކަލާނގެއާ ޖެހިއްޖެއްޔާ

ހުށަހަޅާ ކޮންމެ ބޭނުމެއް އެކަލާނގެއަށް ހުށަހަޅާށެވެ. ކަށަވަރުން

ފައިވާނުގެ ފިތަ ކެނޑިއްޖެ ކަމުގައި ވިޔަސް (ބޭނުމެއް) ހުށަހަޅާށެވެ."

4- دُعَاء قَبُوْل ކުރެއްވުމުގެ شَرْط ތައް

ކާބޯތަކެތި حلال ތަކެއްޗަކަށްވުން:

ރަސޫލާ صلوات ލެއްވި ކަލޭގެފާނު ވިދާޅުވިކަމަށް އައިސްފައިވާ

ރިވާޔަތެއްގައި ވެއެވެ. އަބޫހުރައިރާ حديث ކުރެއްވިއެވެ. "އޭ މީސްތަކުން

ފަހަރަވެރިއެވެ! ހަމަކަށަވަރުން الله ގެ ރަސްކަލާނގެ ޠާހިރުވެގެންވާ ކަލާނގެއެކެވެ

[illegible] قبول

[illegible] الله [illegible]

[illegible] الله وحی

[illegible] ۞ يَا أَيُّهَا الرُّسُلُ كُلُوا مِنَ الطَّيِّبَاتِ وَاعْمَلُوا

صَالِحًا إِنِّي بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ ۞ (المؤمنون : ٥١) [illegible]

[illegible] حلال [illegible]

[illegible] صالح عمل [illegible]

[illegible]

[illegible] وحی [illegible] ۞ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُلُوا مِنْ طَيِّبَاتِ

مَا رَزَقْنَاكُمْ ۞ (البقرة : ١٧٢) [illegible]

[illegible] رزق [illegible] حلال

[illegible]

[illegible] حال [illegible]

[illegible]

[illegible] دعاء [illegible] دعاء إجاب [illegible]

[illegible] حرام [illegible]

[illegible] حرام [illegible] - رواه أحمد وفي صحيح مسلم

عن أبي هريرة رضي الله عنه -

دُعَاءِ إِجَابَ ކުރެއްވުން ލަސްވުން ނުވުން:

ދަން الله ރުޟާވެވޮޑިގެންވި أبوهريرة ގެ ކިބައިން البخاري

رسول الله ގެފާނު صلوات ލެއްވި ސަލާމް ކުރައްވާފައިވާ ރިވާކުރައްވާފައިވާ

ވަނީ حديث ކުރެއްވިއެވެ. " يُسْتَجَابُ لِأَحَدِكُمْ مَالَمْ يَعْجَلْ يَقُوْلُ دُعَوْتُ فَلَمْ يَسْتَجِبْ لِي

ތިޔަބައިމީހުންގެ ކޮންމެ މީހެއްގެ ދުޢާ އިޖާބަ ކުރެވޭނެއެވެ. ލަސްވެގެން ނުވާހާ

ހިނދަކު. އެބަހީ ތިމަން ދުޢާކުރީމެވެ ނަމަވެސް ތިމަންނަށް އިޖާބަ ނުކުރައްވައިފިއެވެ. "

صَحِيح مسلم ގައި އެބަހުރި ރަސޫލާގެފާނު الله ގެ ރަސޫލާ

حديث ކުރެއްވިއެވެ. « لَا يَزَالُ يُسْتَجَابُ لِلْعَبْدِ مَالَمْ يَدْعُ بِإِثْمٍ أَوْقَطِيعَةِ رَحِمٍ مَالَمْ يَسْتَعْجِلْ قِيْلَ يَارَسُوْلَ اللهِ - مَا الاسْتِعْجَالُ ؟ قَالَ: يَقُوْلُ قَدْ دَعَوْتُ وَقَدْ دَعَوْتُ فَلَمْ أَرَ يُسْتَجَابُ لِي فَيَسْتَحْسِرُ عِنْدَ ذٰلِكَ وَيَدَعُ الدُّعَاءَ »

ފާފައަކަށް ނުވަތަ ގާތްތިމާގެ رَحِم ކަނޑުމަށް ނުގޮވާހާ ހިނދަކު

ލަސްވެގެން ނުވާހާ ހިނދަކު އަޅާގެ دعاء އިޖާބަ ކުރެވިގެން ވާނެއެވެ.

ސުވާލުކުރެވުނު ރަސޫލާ الله ގެ ލަސްވުމަކީ ކޮބާތޯ ؟ حديث ކުރެއްވި

ރަސޫލާގެފާނު ވިދާޅުވިއެވެ. އަޅާ ބުނާނެއެވެ. ތިމަން ދުޢާކުރީމެވެ. ދެން

ދުޢާކުރީމެވެ. ނަމަވެސް ތިމަންނަށް އިޖާބަ ނުކުރައްވައިފިއެވެ. ދެން

ވަގުތު އެއަޅާ ނާއުއްމީދުވެ دعاء ކުރުން ދޫކޮށްލައެވެ. މި حديث ގައި

ކުރުން ހުއްޓާލާށެވެ."

ފާފައަކަށްވާފަދަ ކަމަކަށްޓަކައި ނުވަތަ رَحِم ގެ ގުޅުން- ކެނޑުމަށްޓަކައި دعاء ނުކުރުން:

ސައްވާބީ صلوات ލިބިވޮޑިގެންވާ حديث ޝަރީފުގައި ވެއެވެ:

«مَامِنْ مُسْلِمٍ يَدْعُو اللهَ عَزَّ وَجَلَّ بِدَعْوَةٍ لَيْسَ فِيهَا إِثْمٌ وَلَا قَطِيعَةُ رَحِمٍ إِلَّا أَعْطَاهُ اللهُ إِحْدَى ثَلَاثِ خِصَالٍ: إِمَّا أَنْ يُعَجِّلَ لَهُ دَعْوَتَهُ وَإِمَّا أَنْ يَدَّخِرَهَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ وَإِمَّا أَنْ يَصْرِفَ عَنْهُ مِنَ السُّوءِ مِثْلَهَا قَالُوا إِذَنْ نُكْثِرُ قَالَ: اللهُ أَكْثَرُ» - رواه احمد - ތަރުޖަމާކަން

ނުވަތަ رَحِم ގެ ގުޅުން ކެނޑުމަށްވާފަދަ ކަމަކަށްޓަކައި ނޫން ކަމަކަށް-

الله އަށް دعاء ކުރާނެ މުސްލިމަކަށް އެކަލާނގެ ތިންކަމުން އެއްކަން

ދެއްވާ ވޮޑިގަންނަވާނެއެވެ. އެއީ އެދުނު دعاء އަވަހަށް ގަބޫލު

ކުރެއްވުން ނުވަތަ ޤިޔާމަތް ދުވަހަށް ހަމަޖައްސަވާ ބަދަލު ދެއްވުން

ނުވަތަ އެއާ އެއްވަރުގެ ނުބައިކަމެއް ދުރުކުރައްވައިދެއްވުމެވެ. ޞަޙާބީން

ވިދާޅުވިއެވެ. އެހެންވީއިރު އަހުރެމެން ގިނައިން دعاء ކުރާނަމެވެ.

ޙަޟްރަތުގައި ވިދާޅުވިއެވެ. الله ގެ ދެއްވުން އެއަށްވުރެ ގިނައެވެ. حديث ނިމުނީއެވެ.

5- دُعَاء ކުރުމުގެ އަދަބުތައް

(١) މާތް الله އަށް حمد ثناء ކުރުމުން ފެށުމާއި رسول الله
ގެފާނުގެ މައްޗަށް صلوات ކިޔުމުން.

(٢) الله ގެ حضرت ގައި ވަޒީފާގައި ކިޔަވަންޖެހި ދަތުރު
دعاء ކުރުން. ދަމަހަށްޓާދީ دعاء ތަކުން ޓަކައި [illegible]
[illegible] ހަނދާންކޮށް دعاء ކުރުން ކިޔާނީ قرآن އާއި ސުންނަތުގެ
[illegible] الله ގެ ނަންނަށް [illegible]
[illegible] رسول الله ގެފާނުގެ މައްޗަށް صلوات
ކިޔާ دعاء ކިޔުން.

(٣) دعاء ކުރުމުގައި قِبْلَةَ އަށް [illegible]
އަށް [illegible] دعاء ކުރުން.

(٤) دعاء ކުރަންވީ [illegible]
މާތް الله وحی ކުރައްވައިފައި ﴿ ادْعُوا رَبَّكُمْ تَضَرُّعًا وَخُفْيَةً ﴾
(الأعراف: ٥٥) [illegible]
[illegible] دعاء [illegible]

(٥) دعاء [illegible]

ابوهريرة ރަޟިޔަ الله ޢަންހު ރިވާކުރެއްވި. ދުޢާ ކުރުމުގައި دعاء ކުރާނެ
ގޮތުގެ ބާބުގައި ރަސޫލާ ކުރެއްވި ހަދީޘެއްގައި رسول الله صلى الله عليه -
وسلم حديث ކުރެއްވިއެވެ. « لَايَقُلْ أَحَدُكُمْ إِذَادَعَا اللهم
اغْفِرْلِي إِنْ شِئْتَ اللهُمَّ ارْحَمْنِي إِنْ شِئْتَ لِيَعْزِمَ
المَسْأَلَةَ فَإِنَّهُ لَامُكْرِهَ لَهُ » رواه أبوداود - دعاء ކުރާއިރު
މިފަދައިން ގޮތުގައި ނުބުނުމަށް ހަދީޘުގައި ނަހީކުރެއްވިއެވެ. ކަލޭގެފާ-
ނޫނު ކުރުމުގައި ބަޔަކު ބުނާނީ އިލާހީ ކަލޭގެފާނު ކަމަށްވާނަމަ ބަލާ
މިއަދު ކުރައްވާ ގޮތެއް ނޫން! ކަލޭގެފާނަށް ކުރެއްވުމަށް ބާރުވެރިވާ
އިލާހީ ކަލޭގެފާނު ކުރައްވާށެވެ މިއަދު رَحْمَة ދެއްވާށެވެ-
ދޭށެވެ! އަދި ދުޢާ ކުރުމުގައި ކަށަވަރުކޮށް ކުރުން އެއީ ސުންނަތެކެވެ. ކަލޭގެ
ފާނަށް އެދޭ ކަންތައް އެދޭ ޒާތަކީ ކަލޭގެފާނެވެ ކުރުމުގެ ބާރު
ނުދެއްވޭނެ ޒާތެއް ނޫނެވެ."

(٤) دعاء ކުރުމުގައި ތިންފަހަރަށް ކުރުން ސުންނަތެވެ. ابن
مسعود ވިދާޅުވި ގޮތުގައި ރަސޫލާ ތިން ފަހަރު دعاء ކުރައްވައެވެ
ތިން ފަހަރު دعاء ކުރައްވައެވެ. ތިން ފަހަރަށް ކުރުން ސުންނަތެވެ-
ތިން ފަހަރު استغفار ކުރައްވައެވެ. - سنن أبي داود -»

(٥) دعاء ކުރާއިރު دعاء އިޖާބަ ވުމަށްވާ ކަންތައްތަކުގެ
خاصّ ވަގުތު ތަކެއް ހުރުމާއެކު ދުޢާ ކުރާ دعاء ކުރުން. މި

ވަގުތުތަކަކީ

(1) ރޭގަނޑުގެ އެންމެފަހުބައި

(2) ބަންގިދޭއިރު قمت އާއި ދެމެދު.

(3) ބަންގިގޮވަންނަރު

(4) އަރަފާތުދުވަސް

(5) ހުކުރުވިރޭރާ.

(6) ހުކުރުދުވަސް

(7) ހުކުރުދުވަހުގެ ساعة

(8) ރޯދަވެރިޔާ ރޯދަވިއްލާއިރު.

(9) ليلة القدر ވިރޭރާ

(10) رمضان މަސް

(11) فرض ނަމާދުކަންކުރުން.

(12) ذكر ކުރުމުގެ مجلس ތަކުގައި.

(13) ބޭއިންސާފުކޮށް އަނިޔާލިބިފައިވާފަރާތުގެ دعاء

(14) މުސްލިމަކު އެމީހާގެ أخ މުސްލިމް ނުފެންނަހާލަތުގައި ހެޔޮ ބޭނުމެއްގައި ކުރާ دعاء

ވީމާ الله ރުހިވެވޮޑިގެންވި ابوالدرداء ވިދާޅުވިއެވެ.

رسول الله صلى الله عليه وسلم حديث ކުރެއްވުމުގައި ވިދާޅުވިއެވެ.

«مَامِنْ عَبْدٍ مُسْلِمٍ يَدْعُوْ لِأَخِيْهِ بِظَهْرِ الْغَيْبِ إِلَّاقَالَ الْمَلَكُ وَلَكَ بِمِثْلٍ» - رواه مسلم - ”ކޮންމެ މުސްލިމު އަޅަކު أخ އަކަށް

ދުރުގައި އޭނާއަށްޓަކައި دعاء އެއްކޮށްފިނަމަ ވަކިހިސާބަކުގައި މަލާއިކަތުން

ވިދާޅުވޭ. ކަލޭއަށްވެސް އެފަދައިން ލިބޭނެއެވެ.“

ރަޟިﷲ ޢަންހުމާގެ ابن عبّاس ވިދާޅުވިއެވެ. ނަބިއްޔާ

صلوات ލެއްވުމަށް ދެއްވާ حديث ގައިވެއެވެ. ”ފަސް ބާވަތެއްގެ

މީހުންގެ دعاء އަކީ إجاب ކުރެވޭނެއެވެ. އެއީ (1) ޙައްޤު ނުލިބޭ

އެއްބަޔާ (2) حج ކުރާ މީހާ، حج ފަރުޟު ކުރައްވާ ފަރާތުން (3) ޖިހާދު ކުރާ މީހާ

އެބައިމީހުން އެނބުރި އަންނަންދެން. (4) ބަލިވެ އޮތް މީހާ ފަސޭހަވާންދެން

(5) ދުރުގައި أخ އަކަށްޓަކައި އެ أخ އަކަށް ކުރާ دعاء“

އެއިން ވިދާޅުވިއެވެ. ”މިފަދަ މީހުން އެކު ވަރަށް އަވަހަށް

ގަބޫލުކުރާނީ دعاء އަކީ ދުރުގައި أخ އަކަށްޓަކައި އެ أخ އަކަށް ކުރާ

دعاء އެވެ.“ - رواه البيهقى فى الدعوات -

6- ކީރިތި قرآن ކިޔެވުން

ނަބިއްޔާ صلوات ލެއްވި ދުވަސްވަރު ކުރެއްވި حديث ގައިވެ

އަދި «اقرءوا القرآن فإنه يأتي يوم القيامة شفيعا لأصحابه» - رواه مسلم - “މާނައަކީ ކިޔަވާށޭ قرآن ފަހެ ހަމަކަށަވަރުން قيامة ދުވަހު قرآن އެކިޔަވާމީހާއަށް شفاعة ތެރިއަކު ކަމުގައި އަންނާނެއެވެ.”

އަދި قرآن ކިޔަވައި ދަސްކޮށްދިނުމަކީ އެންމެ މާތް علم ތަކުގެ ތެރެއިން އެންމެ މާތްކަމެއް ކަމުގައި ވެއެވެ. އަދި ނަބިއްޔާ حديث ގައި ވެއެވެ «خيركم من تعلم القرآن وعلمه» “ތިޔަބައިމީހުންގެ ތެރެއިން އެންމެ ހެޔޮމީހަކީ قرآن ދަސްކޮށް އަދި އެ ދަސްކޮށްދިން މީހާއެވެ.”

އަދި حديث ޝަރީފުގައި ވެއެވެ «من قرأ حرفا من كتاب الله فله به حسنة والحسنة بعشر أمثالها لا أقول الم حرف ولكن ألف حرف ولام حرف وميم حرف» “الله ގެ ފޮތުން އަކުރެއް ކިޔައިފި މީހާއަށް އޭގެ ސަބަބުން ހެޔޮކަމެއް ލިބޭނެއެވެ. އަދި އެ ހެޔޮކަމަކީ އޭގެ ދިހަ ގުނަ ހެޔޮކަމެވެ. ތިމަން ނުބުނަމެވެ. الم އަކީ އެއް އަކުރެކެވެ. ނަމަވެސް އަލިފު އެއް އަކުރެވެ. ލާމު އެއް އަކުރެވެ. މީމު ވެސް އެއް އަކުރެވެ.” - رواه الترمذي -

އަދިވެސް حديث ގައި ވެއެވެ «الماهر بالقرآن مع السفرة الكرام البررة والذي يقرأ ويتتعتع فيه وهو عليه شاق له أجران» - متفق عليه - قرآن ގައި މާހިރުވެގެން

ކުރައްވާފައިވާ ގޮތުގައި ﷲ އަށް ޓަކައި ކަމަށްވާ ކަމަކީ ތިމާގެ ޙާލު

ވެރިކަމުގައި ހުރުމާއި ކިޔަވައިދެއްވިއެވެ. ތަރައްޤީ ކުރުން ބޮޑުކުރުމާ އެކު

قرآن ކިޔަވާދިނުމަށް ތަރައްޤީ ކުރުވުމަށް ގެންދެވުނީއެވެ.

7- سُوْرَةُ الفَاتِحَة ގެ ފަޟީލަތް

ނަބިއްޔާ صلوات ލެއްވި ﷲ ގެރަސޫލާ حديث ކުރެއްވި

އެވެ. « أَعْظَمُ سُوْرَةٍ فِي الْقُرْآنِ هِيَ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِيْنَ

هِيَ السَّبْعُ الْمَثَانِي وَالْقُرْآنُ الْعَظِيْمُ » - رواه البخاري -

قرآن ގައިވާ އެންމެބޮޑު ސޫރަތަކީ الحمد لله رب العالمين

އެވެ. އެއީ السَّبْعُ المَثَانِي"[1] އެވެ. އަދި ބޮޑު قرآن އެވެ."

އަދިވެސް حديث ކުރެއްވިއެވެ فِي فَاتِحَةِ الكِتَاب شِفَاءٌ

مِنْ كُلِّ دَاءٍ - رواه الدارمي والبيهقي - فاتحة الكتاب[2]

ގައި ހުރިހާ ބަލިތަކެއްގެ ޝިފާވެއެވެ.

ﷲ ރަޟިޔަ ޢަންހުމާ ރިވާޔަތްކުރެއްވި ابن عباس ވިދާޅުވިއެވެ. جبريل

ޢަލައިހި ނަބިއްޔާ صلوات ލެއްވި ޙަޟްރަތުގައި އިށީނދެވަޑައިގެންނެވިއިރު

---

(1) ތަކުރާރުކުރެވޭ ހަތް آية އެވެ. (2) فاتحة الكتاب އަކީ الحمد އެވެ.

ވަޑިންނަވައިގެން ދިޔަތަނެވެ. އަޑެއް އިވުނެވެ. ދެން ޙަދީޘް

ދެއްކެވިއެވެ. “ هَذَابَابٌ مِنَ السَّمَاءِ فُتِحَ الْيَوْمَ لَمْ يُفْتَحْ قَطُّ

إِلَّاالْيَوْمَ فَنَزَلَ فِيهِ مَلَكٌ فَقَالَ : هَذَامَلَكٌ نَزَلَ إِلَى

الْأَرْضِ لَمْ يَنْزِلْ قَطُّ إِلَّاالْيَوْمَ فَسَلَّمَ فَقَالَ أَبْشِرْ بِنُورَيْنِ

أُوتِيتَهُمَالَمْ يُؤْتَهُمَانَبِيٌّ قَبْلَكَ .... فَاتِحَةُ الْكِتَابِ

وَخَوَاتِيمُ سُورَةِ الْبَقَرَةِ لَنْ تَقْرَأَ بِحَرْفٍ مِنْهُمَا إِلَّاأُعْطِيتَهُ »

- رواه مسلم - މިއީ އެދުވަސް ތަރުޖަމާކުރެވެއެވެ. ދުވަހަކީ މިއަދުއެވެ. މިއަދު

ނޫނީ ހުޅުވާލެވިފައި ނުވާ ދޮރުވެ އުޅުނުއިރު ވިދާޅުވިއެވެ. އިތުރުކުރެވެނީވެސް

މިއަދުގެ ކުރީގައި ބާވައިލެއްވި ނުވާ މަލާއިކަތެކެވެ. އެމަލާއިކަތުން ވިދާޅުވިއެވެ. މިދޭ މީގެ

ކުރިން ނުވަތަ ކުރީގައި ބާވައިނުލެއްވި ދެނޫރެއް ހުރިހާ މިފަދަ ކުރީ ނަބިއްޔަކަށް ވެސް ދެއްވާ

އެނޫރު ދެކަމެ ސެރެއްވި ނަބިއްޔަކަށް ވިދާޅުވިއެވެ. ސަލާމް ކިޔުއްވި ކިޔުން

ނަބިއްޔަކަށް ކިޔުއްވި ކީރިތި ސަލާމް ކިޔުއްވާ ކިޔަވައިދެ އޮފާ

ކިޔުއްވާށެވެ. މިއީ الحمد އާއި بقرة سورة ގެ އެންމެފަހު އާޔަތް-

ތަކެވެ. އެގޮތުގައިވާ އަކުރަކުން ވިދާޅުވުމުން އަދި ދެއްވާ ކަމުގައި

ވެއްޖެ ކަމުގައި ކޮށްދެއްވާނެއެވެ. ”

سورة الفاتحة ގެ ފަޟީލަތާއި ބެހޭ ޙަދީޘެއް ސަލާމަތް

ކުރުން ބަޔާންކުރުމުގައި ވެއެވެ. ރަޟީ الله ޢަންހު ވެގެން ވި ابوسعيد

الخدرى ވިދާޅުވިއެވެ. “ ތިމަންނަ ނަމާދުކުރަމުން އަހަރެމެން ނަމާދުކުރަމު

ވަޑުގެންނެވިއެވެ. އެރަށު ޤައުމަކަށްރަސްގެ ހަލާކު ބޮޑުވެއްޖެއެވެ. ދެން އެމީހުން ވެރިޔާގެ

ބަލިވި. ފަރުވާއަށް އެއްވެސް ކަމެއް ކޮށްދިނުމަށް ބުނެއެވެ. ދެން އެމީހުން ދެން ސަޙާބީން ގާތަށް

އައިސް. ކަލޭމެން ގޮތުގައި ބަކަރި ޖަމާޢަތަކަށް ފަރުވާއެއް ކުރެއްވޭތޯއެވެ؟

އަހަރެމެންގެ މެހުމާނުން ކަމުގައި އެއުރެން ނުހިފާތީ އަޅުގަނޑު ނުކުރާނަމޭ ބުނެފައެވެ. އެއީ

ބަކަރި ޖަމާޢަތަ ވެސް އަޅުގަނޑަށް އަހަރެމެން ނަގާނެކަމުގެ ޝަރުޠުގައެވެ. އެއުރެން

ބަކަރި ޖަމާޢަތެއް ދޫކޮށްދޭން ބޭނުންކަމުގައި ބުނެފައެވެ. ދެން އެފަދައިން ޝަރުޠު

ވަ އަހަރެން 30 ބަކަރި ދޭނަމޭ. އަދި އަހަރެމެން ހުށަހަޅައިފިއެވެ. ބަކަރި

އެބަޔަ ކުރުމުން ބަކަރި ޖަމާޢަތް ދޫކޮށްލުމަށް އެބަޔަކު ނިންމައި ފާތިޙާ ކިޔަވާފައި

ބަކަރި ވަޅުލާ ބުނެފައެވެ. ދެންނެވެ. އަހަރެން الحمد ކިޔަވާފައި ފަރުވާ

ކުރެއްވުމުން ބަލިމީހާ ރަނގަޅުވިއެވެ. ދެން އެބަކަރި ނަގާފައި ހަލާކު

رسول الله صلى الله عليه وسلم އަރިހަށް ވަޑައިގެން އެވާހަކަ

ދެންނެވިއެވެ. ދެން އެކަލޭގެފާނު ރުޤްޔާއެއް ކަމުގައި އެނގުނީ

ކިހިނެއްތޯއެވެ. « وَمَا كَانَ يُدْرِيهِ أَنَّهَا رُقْيَةٌ أَقْسِمُوا وَاضْرِبُوا

لِيْ بِسَهْمٍ » - متفق عليه - އެއީ دعاء އެއްކަމުގައި ބަކަރިއެއް

ނެގިއެވެ. އެހެންނަމަވެސް އެއްކަލަ ބަލާއެވެ. އަދި އެމީހަކު ޤުރުއާނު

ކިޔަވާ ބަލައި ފަރުވާ ކުރެވެއެވެ. »

8. البقرة سورة ގެ ފަޟީލަތް.

ރަޟި الله ޢަންހު ނަގުލުކުރެއްވި أبوهريرة ގެ ރިވާޔަތުން ކިޔަވާލަން-

ނަބިއްޔާ ވިދާޅުވިއެވެ. ސަލާމާއި صلوات ލެއްވި الله ގެ ރަސޫލާގެ حديث

ބަޔާންކުރެވިއެވެ. « لاتجعلوا بيوتكم مقابر إنّ الشيطان

ينفر من البيت الذي تقرأ فيه سورة البقرة » - رواه

مسلم - މިޙަދީޘުގެ މާނައަކީ ތިޔަބައިމީހުންގެ ގެތަކުގައި قبرستان ކަމަށް ނުހަދާށެވެ.

ދޭށެވެ. ހަމަކަށަވަރުން ބަޤަރާ لقرة سورة ކިޔަވާ ގެއަކުން

شيطان ފިލައިގެންދެއެވެ. "

أبوأمامة الباهلي ރިވާކުރެއްވިއެވެ. الله ގެ ރަސޫލާ

صلى الله عليه وسلم حديث ކުރެއްވިކަމަށް ބަޔާންކުރެވިއެވެ. اقرءوا

القرآن فإنه يأتي يوم القيامة شفيعا لأصحابه اقرءوا

الزهراوين البقرة وآل عمران فإنهما تأتيان يوم القيامة

كأنهما غمامتان أو كأنهما غيايتان أو كأنهما فرقان

من طير صواف تحاجان عن صاحبهما ، اقرءوا

سورة البقرة فإن أخذها بركة وتركها حسرة ولا

يستطيعها البطلة - رواه مسلم - މިޙަދީޘުގެ قرآن

شفاعة ކުރުމަށް ސަބަބު ވާނެ ދުވަހެއް قيامة ދުވަހު قرآن ވަޑައި ދިމަވަނުވެ.

الزهراوين[1] ކިޔަވާށެވެ. އެ ދެ ސޫރަތަކީ حال ކޮށް ތިރީވާ

قيامة ދުވަހު ވިހަމަ ސޫރަތެވެ. އެ ދެ سورة ތިބޭނެ ދުވަހު

ވެހިދާ ނުވަތަ باطل ދޫކޮށް حقّ ކަމަށް ނުވަތަ ތިރިއަކަށް ދެކުނު ނުކުމަ-

ދަމާ ކުރާ دفاع ގެ ސަލާމަތް ނަގާނެ ބަޔަކަށް ވެގެން ދެ ދުވަހުގެ

ވެރިން ބަލާ ސޫރަ ކިޔަވާށެވެ. سورة بقرة ކިޔަވާށެވެ. އެ ކަމަށް ބަރަކާތެވެ.

ހިތްހަމަ ނުވާ ކަމަށް ދޫކޮށްލުމަކީ ހިތާމައެވެ. سحر ވެރިން

އަށް ނުކުމާ ބާރެއް ނުވާނެ ދުވަހުގެ ހިމާޔަތް ލިބޭނެ ވަގުތު

ނުކުމެވެ."

9 - آية الكرسى ގެ ފަޟީލަތް

ނަބިއްޔާ صلوات ގެ ހަދީޘް ގައި ރިވާވެގެން ވާ حديث-

ގައި ވެއެވެ. أَعْظَمُ آيَةٍ فِي كِتَابِ ٱللَّهِ - ٱللَّهُ لَا إِلَٰهَ إِلَّا-

هُوَ ٱلْحَيُّ ٱلْقَيُّومُ - الله ގެ ފޮތުގައި ވާ ބޮޑު ބޮޑު ކަމުގެ آية އަކީ

الله لا اله الا هوالحي القيوم އެވެ."

---

(1) الزهراوين އަކީ بقرة سورة އާއި آل عمران سورة އެވެ.

ވީ حدث ރިވާކުރެއްވި أبوهريرة ރިޟާ ﷲ ޢަންހު ދެންނެވި ރަސޫލު الله

ޞައްލައްލާހު ޢަލައިހި ވަސައްލަމް ވިދާޅުވިއެވެ. «إذا أَوَيْتَ إِلى فِرَاشِك

فَاقْرَأْ آيَةَ الْكُرْسِي ٱللَّهُ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ٱلْحَىُّ ٱلْقَيُّومُ حَتَّى

تَخْتِمَ الْآيَةَ فَإِنَّكَ لَنْ يَزَالَ عَلَيْكَ حَافِظٌ مِنَ اللّٰهِ

وَلَا يَقْرَبُكَ شَيْطَانٌ حَتَّى يُصْبِحَ» - رواه البخاري - ހިތުމަކީ

ރޭގަ اية الكرسي ކިޔުމުން ބާކީ ހުރިހާ ރޭ. ވަކި ކިޔަންވާ

ރައްކާތެރިކަން الله ގެ ޙަޟްރަތުން ލިބޭ. އަދި ހެނދުނު ވަންދެން شيطان ވެސް

އެ މީހަކާ ކައިރި ނުވާނެއެވެ."

10- سورة الكهف ގެ ފަޟީލަތް

مَنْ قَرَأَ سُورَةَ الْكَهْفِ يَوْمَ الْجُمُعَةِ أَضَاءَ

اللهُ لَهُ مِنَ النُّورِ مَا بَيْنَ الْجُمُعَتَيْنِ - رواه البيهقي -

"ހުކުރު ދުވަހު كهف سورة ކިޔާ މީހާއަށް ދެ ހުކުރު ދުވަހުގެ

ދެމެދު ﷲ ނޫރު ދެއްވާ ވާނެ ކަމަށް ރަސޫލާ ވިދާޅުވެފައިވެ-

އެވެ."

11- الفتح سورة ގެ ފަޟީލަތް

رسول الله صلى الله عليه وسلم عُمَرُ ގެފާނަށް ވިދާޅުވި
އެވެ. ؓ ابن الخطاب އެވެ. ވިޔަސް ދަތުރުފުޅުގެ ވަގުތުގައި ކަމަށް
سورة އެއްޗެއް ބާވައިލެއްވިއެވެ. އެއީ ދިރިއުޅުމުގެ ތެރޭގައި ހުރިހާ ކަމަކަށް-
ދިޔަ ހުރިހާ ކަމަކަށްވުރެ ފަހުގެ ފައްސެއް ފުރިހަމަ ސޫރަތަކެވެ
سورة އެއްޗެވެ. އެއީ إِنَّا فَتَحْنَا لَكَ فَتْحًا مُبِينًا ސޫރަތެވެ.

12- الملك سورة ގެ ފަޟީލަތް

ވަތް الله ޢަންހު ގެފާނުގެ ابو هريرة ގެފާނުގެ ރިވާޔަތް
ކޮށްފައިވާ ގޮތުގައި رسول الله صلى الله عليه وسلم حديث
ކުރައްވާފައިވެއެވެ. « إِنَّ سُورَةً مِنَ الْقُرْآنِ ثَلَاثُونَ آيَةً
شَفَعَتْ لِرَجُلٍ حَتَّى غُفِرَ لَهُ وَهِيَ : تَبَارَكَ الَّذِي بِيَدِهِ الْمُلْكُ »
- رواه احمد والترمذى وابوداود والنسائى وابن ماجه -
« قرآن ގައިވާ ސޫރަތެއް ތިރީސް އާޔަތުގެ ސޫރަތެއް شفاعة ކުރީމާއެވެ. އެމީހާ
ފާފަފުއްސަވައިދެއްވުނީއެވެ. އެއީ تبارك الذى بيده الملك ސޫރަތެވެ.

13- قل هو الله احد ގެ ފަޟީލަތް

ابو سعيد ގެ ކިބައިން ރިވާވެގެން ވެއެވެ. رسول الله
صلى الله عليه وسلم حديث ކުރެއްވިއެވެ. « والذى نَفْسِى
بِيَدِهِ إِنَّهَا لَتَعْدِلُ ثُلُثَ الْقُرْآنِ » - متفق عليه - މިޙަދީޘްގެ
މާނައަކީ: ނަފްސު އަތްޕުޅުގައިވާ ކަލާނގެ ޙައްޤުގައި ޤަސަމް ކުރަމެވެ
ވިދާޅުވިއެވެ. ހަމަކަށަވަރުން އެއީ ދުވި قرآن ގެ ތިންބައިކުޅަ سورة
އެއްބައެވެ. »

14- الفلق އާއި الناس سورة ގެ ފަޟީލަތް

عقبة بن عامر ގެ ކިބައިން ރިވާވެގެން ވެއެވެ. رسول الله
صلى الله عليه وسلم حديث ކުރެއްވިއެވެ. « أَلَمْ تَرَ آيَاتٍ
أُنْزِلَتِ اللَّيْلَةَ لَمْ يُرَ مِثْلُهُنَّ قَطُّ - قل أعوذ برب
الفلق وقل أعوذ برب الناس - رواه ابوداود -
ތި މިރޭ ބާވައިލެއްވުނު އާޔަތްތައް ނުފެނުނީހެއްޔެވެ. އެއާއެއްފަދަ
ހަމައެއްގޮތަކަށް ނުފެނެއެވެ. ކުރިން ފެނިފައެއް ނުވެއެވެ. އެއީ قل أعوذ برب الفلق

ސޫރަތާއި قل أعوذ برب الناس ސޫރަތެވެ."

ދާން الله ރުހިވޮޑިގެންވި عائشة ގެފާނު ވިދާޅުވިއެވެ.

رسول الله صلى الله عليه وسلم ކޮންމެ ރެއަކު ފަރަށް ވަޑައިގަންނަވާއިރު

ދެއަތްތިލަ އެއްކޮށް ފުމެލައްވާ قل هو الله

أحد އާއި قل أعوذ برب الفلق އާއި قل أعوذ برب الناس

ކިޔަވާފައި ހަށިގަނޑުގައި ފޮޅުއްވައެވެ.

- أخرجه مسلم -

15- ބައެއް قرآن ގެ دعاء ތައް

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ

الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ . مٰلِكِ يَوْمِ الدِّيْنِ . إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ

نَسْتَعِيْنُ . اهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيْمَ . صِرَاطَ الَّذِيْنَ أَنْعَمْتَ

عَلَيْهِمْ غَيْرِ الْمَغْضُوْبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّيْنَ

މާނަ: رحمن ވަންތަ رحيم ވަންތަ الله ގެ ނިސްބަތުން ފަށަމެވެ.

حمد ހުރީ عالم ތަކުގެ ވެރި الله އަށެވެ. رحمن ވަންތަ رحيم

ވީނަމަ قيامة ދުވަހުގެވެސް ރަސްކަލާނގެއެވެ. އަޅުގަނޑު އަޅުގަނޑުމެންނަށް ރިޔާ-
ތިޔަ ރަސްކަލާނގެއެވެ. އަދި އަޅުގަނޑު ދެކުނީ ތިޔަ ރަސްކަލާނގެ
حضرة ނަށެވެ. އަޅުގަނޑުމެންނަށް ސަލާމަތުގެ ގޮތް ދެއްވާށެވެ! އަދި
އާޚިރަތުގެ ގޮތް ލިބިގަތުމަށް ތިޔަ ރަސްކަލާނގެ نعمة ދެއްވާ ރަސްކަލާނގެ
ވެގެންވެ. އަދި އެކަމުގެ ގޮތަށް ކުރީގެ ސާލިޙުންގެ ތެރޭގައި ތިމަންނަވެ.
އަދި ވަރުގަދަ ތެރިކަމާ ދުނިޔޭގެ ވަގުތުގައި ނަމާދު ނުކުރާ ވެއެވެ.
ދެމުން. دعاء ދީ ގަބޫލުކުރައްވާށެވެ!) (ނޯޓް: އަޅުގަނޑު
މި ނަމާދު އަދާކުރައްވާށެވެ. އަދި މި ނަމާދު ގަބޫލުކުރުމަށް دعاء
އެވެ.

16- إبراهيم ގެފާނުގެ دعاء

﴿ رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّا إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ رَبَّنَا وَاجْعَلْنَا مُسْلِمَيْنِ لَكَ وَمِنْ ذُرِّيَّتِنَا أُمَّةً مُسْلِمَةً لَكَ وَأَرِنَا مَنَاسِكَنَا وَتُبْ عَلَيْنَا إِنَّكَ أَنْتَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ﴾ (البقرة : 127 - 128)

މާނަ: އަޅުގަނޑުމެންގެ ވެރި ރަސްކަލާކޯ! އަޅުގަނޑުމެންގެ ކިބައިން-

އިން (ދިޔަން) قبول ކުރައްވައި ދެއްވާށި! ހަމަކަށަވަރުން ތިބާރަސް
ކަލާނގެއީ ހުރިހާކަމެއް އައްސަވާވަޑައިގަންނަވާ ދެނެވޮޑިގެންވާ-
ރަސްކަލާނގެ ކަމުގައިވޭ. އަޅުގަނޑުގެ ރަސްކަލާނގެ! ތިބާރަސްކަލާނގެ
އަށް ފުރިހަމަކަމަށް ކިޔަމަންތެރިވާ ދެމީހުން ކަމުގައި އަޅުގަނޑުމެން ލައްވައި
ދެއްވާށި! އަދި ތިބާރަސްކަލާނގެއަށް ފުރިހަމަކަމަށް ކިޔަމަންތެރިވާ مسلم
އުއްމަތެއް އަޅުގަނޑުމެންގެ ދަރިފަސްކޮޅުން ލައްވައި ދެއްވާށި! އަދި އަޅު-
ގަނޑު އަޅުކަންކުރާނެ ގޮތްތައް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ދައްކަވައި ދެއްވާށި!
އަދި އަޅުގަނޑުމެންގެ ތައުބާ تَوْبَة ލައްވައި ދެއްވާށި! ހަމަކަށަވަރުން
ތިބާރަސްކަލާނގެއީ ގިނަގިނައިން توبة قبول ކުރައްވާ رحيم
ވަންތަ ރަސްކަލާނގެވޭ.»

﴿ رَبِّ اجْعَلْنِي مُقِيمَ الصَّلَاةِ وَمِن ذُرِّيَّتِي رَبَّنَا وَتَقَبَّلْ دُعَاءِ ۝ رَبَّنَا اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِلْمُؤْمِنِينَ يَوْمَ يَقُومُ الْحِسَابُ ﴾ (إبراهيم: ٤٠-٤١)

މާނަ: އަޅުގަނޑުގެ ރަސްކަލާނގެ! އަޅުގަނޑާއި ނަމާދު قائم ކުރާ
މީހަކު ކަމުގައި ލައްވާށި! އަދި އަޅުގަނޑުގެ ދަރިފަސްކޮޅުންވެސް.
އަޅުގަނޑުގެ ރަސްކަލާނގެ! އަދި އަޅުގެ دعاء قبول ކުރައްވާދެއްވާށި!
އަޅުގަނޑުގެ ރަސްކަލާނގެ! ހިސާބު قائم ކުރައްވާދުވަހު އަޅުގަނޑާއި،
އަޅުގެ މައިންބަފައިންނާއި مؤمن އަންހެނުންނާއި ފިރިހެނުން ފާފަފުއްސަވާދެއްވާށި!»

﴿ رَبِّ هَبْ لِي حُكْمًا وَأَلْحِقْنِي بِالصَّالِحِينَ وَاجْعَل لِّي لِسَانَ صِدْقٍ فِي الْآخِرِينَ . وَاجْعَلْنِي مِن وَرَثَةِ جَنَّةِ النَّعِيمِ ﴾ (الشعراء: 83-84-85)

މާނަ: އަޅުގަނޑުގެ ރަސްކަލާނގެ! ތިމަންނަށް عِلْم ދެއްވުމަ-
ނުން ދެއްވާނދޭވެ! އަދި صالح ބޭކަލުންނާއި ތިމަންނަ ގުޅުއްވާނދޭވެ!
ފަހުން އަންނަ ބައިމީހުންތެރޭގައި ތިމަންނާގެ ރަގަޅު ثنا ވެގެންވާނދޭވެ!
އަދި نِعْمَة ގެ ސުވަރުގެ ވާރުތަވެރި ބޭކަލުންގެ ތެރެއިން ތިމަންނަ ހައްދަވާނދޭވެ!

﴿ رَبَّنَا عَلَيْكَ تَوَكَّلْنَا وَإِلَيْكَ أَنَبْنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ . رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا فِتْنَةً لِّلَّذِينَ كَفَرُوا وَاغْفِرْ لَنَا رَبَّنَا إِنَّكَ أَنتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴾ (الممتحنة: 4-5)

މާނަ: އަޅުގަނޑުމެންގެ ރަސްކަލާނގެ! ކަލޭގެފާނަށް
ކަލާނގެއަށް އަޅުގަނޑު وَكِيل ކުރީމުއެވެ. ކަލޭގެފާނަށް -
ކަލާނގެ حضرة އަށް رُجُوْع ވެ تَوبَه ވެއްޖައީމުއެވެ. އަދި އެނބުރި
ދިއުންވާނީ ވެސް ކަލާނގެ حضرة އަށެވެ. އަޅުގަނޑުމެންގެ
ރަސްކަލާނގެ! كَافِر ވެވުނު މީހުން ފިތުނަފުޅަކަށް އަޅުގަނޑު-
މެން ނުލައްވާނދޭވެ! އަދި އަޅުގަނޑުމެން ފާފަފުއްސަވާނދޭވެ! އަޅު
ގަނޑުމެންގެ ރަސްކަލާނގެ! ހަމަކަލާނގެއީ ތިޔަ ކަލާނގެ އަދިކަ

ވަރުގަދަ حكيم ވަންތަ ރަސްކަލާނގެ ތެވެ."

17- مؤمن ންގެ دعاء

﴿ رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ ﴾ (البقرة : 201)

މާނަ: "އަޅަމެންގެ ވެރި ރަސްކަލާނގެ! ދުނިޔޭގައިވެސް ހެޔޮ ކަން آخرة ގައިވެސް ހެޔޮކަންތައްވާ ނަޞީބުކޮށް عذاب ންނަޅަމެން- ރައްކާތެރިކުރައްވާނދޭވެ!"

﴿ رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هَذَا بَاطِلًا سُبْحَانَكَ فَقِنَا عَذَابَ النَّارِ . رَبَّنَا إِنَّكَ مَنْ تُدْخِلِ النَّارَ فَقَدْ أَخْزَيْتَهُ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنْصَارٍ . رَبَّنَا إِنَّنَا سَمِعْنَا مُنَادِيًا يُنَادِي لِلْإِيمَانِ أَنْ آمِنُوا بِرَبِّكُمْ فَآمَنَّا رَبَّنَا فَاغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَكَفِّرْ عَنَّا سَيِّئَاتِنَا وَتَوَفَّنَا مَعَ الْأَبْرَارِ . رَبَّنَا وَآتِنَا مَا وَعَدْتَنَا عَلَى رُسُلِكَ وَلَا تُخْزِنَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِنَّكَ لَا تُخْلِفُ الْمِيعَادَ ﴾ (آل عمران : 191-194)

މާނަ: "އަޅަމެންގެ ވެރި ރަސްކަލާނގެ! ތިބާރަސްކަލާނގެ

ދިމަދުމި ހަށްދަރުވާ ވަރިވެރި باطل ދީނުގެ މައްޗަށް ނުކުރުވާ. ތިބާރަސްކަލާނގެ
ދީން طاهر ވަންތަ ކަމާއެވެ! ވާހަކަތަކަށް ކަލާނގެ عذاب ނު އަޅަމެންނަށް ނުދެއްވާ
ދޭށެވެ! އޭ އަޅަމެންގެ ވެރި ރަސްކަލާނގެ! ހަމަ ހަމަ ހަރުދަނާ ތިބާރަސްކަލާނގެ
ނަސްރަކަށް ވަންތަ ދެއްވާށެވެ! ވީމާ ތިބާރަސްކަލާނގެ އުޅުއްވަނީ ކަލާނގެ ދީނުގައި
ވާދީކަން ކަޑަވަތްވެ. އަހަރެމެންނަށް نصر ދެއްވާށެވެ. ނުވެއްޖެ.
އޭ އަޅަމެންގެ ވެރި ރަސްކަލާނގެ! އިމާންވުމަކީ ދީނާއި ހަމައެކަނި ވާހަކަ ހުރެ،
އިޙްސާނާއި ރަޙްމަތްތެރި ރަސްކަލާނގެ ދީނަށް އިމާންވާނީ ދީނާއި ހަމައެކަނި-
ތިބާ ހަމަ ހަރުދަނާ އަޅަމެން އަޅަމެންގެ ދީނަށް. ވީމާ އަޅަމެން އިމާންވީ އެވެ.
އޭ، އަޅަމެންގެ ވެރި ރަސްކަލާނގެ! ވީމާ އަޅަމެންނަށް އަޅަމެންގެ ވާހަކަ
ވަރު ދެއްވާށެވެ! އަދި އަޅަމެންގެ ކުށްތަކުން އަޅަމެންގެ ފާފަތަށް-
عفو ކުރައްވާށެވެ! އަދި ހެޔޮ ކަމުގައި މަރުވުމަށް، އަޅަމެން ވަނީ
ތަޢުބާވާށެވެ! އޭ، އަޅަމެންގެ ވެރި ރަސްކަލާނގެ! ތިބާރަސްކަލާނގެ
ރަސޫލުންގެ ދުވަހު ވަޢުދު އަޅަމެންނަށް وعد ކުރައްވާފައިވާ ކަން
މަތް އަޅަމެންނަށް ދެއްވާށެވެ! އަދި قيامة ދުވަހު އަޅަމެން،
ނިކަމެ ނުކުރައްވާށެވެ! ހަމަ ހަމަ ހަރުދަނާ ތިބާރަސްކަލާނގެ وعد
އާއި خلاف وقع ނުކުރައްވާ ކަމެވެ.”

❁ رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا فِتْنَةً لِّلْقَوْمِ الظّٰلِمِيْنَ . وَنَجِّنَا
بِرَحْمَتِكَ مِنَ الْقَوْمِ الْكٰفِرِيْنَ ❁ (يونس : 85، 86)

މާނަ: " އަޅުގަނޑުމެންގެ ވެރި ރަސްކަލާނގެއެވެ! އަދި ކަލާނގެ ޙަޟްރަތުން
ނަން ވިދުވަނަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް (އެބަހީ: އެބަހީ ދީނުގެ އަދި ތަބާވެރިވުމުގެ ކަރަދު
ކަމި) އަޅުގަނޑު ހުޅުވާލެވާނދޭވެ! އަދި ކަލާނގެ ޙަޟްރަތުގެ ބަރަކާތުން
ދިޔަ ކަލާނގެ رَحْمَة ލައްވާ ދެއްވާ ކަމުގައި އަޅުގަނޑު ސަލާމަތް ކުރެއްވުމަށް
ވާނދޭވެ!

۞ رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا
بِالْإِيمَانِ وَلَا تَجْعَلْ فِي قُلُوبِنَا غِلًّا لِلَّذِينَ آمَنُوا رَبَّنَا
إِنَّكَ رَءُوفٌ رَحِيمٌ ۞ (الحشر : ١٠) މާނަ: " އަޅުގަނޑުގެ ވެރި
ރަސްކަލާނގެ! އަޅުގަނޑުމެންނަށާއި އަދި އަޅުގަނޑުމެންގެ ކުރިން އީމާންކަމާ
އެކު ދިޔަ أخ ންނަށް ފާފަފުއްސަވާ ދެއްވާނދޭވެ! އަދި އީމާންވީމީހުން ނަށް
އަޅުގަނޑުގެ ހިތްތަކުގައި حَسَدَ ވެރިކަމެއް ނުލައްވާނދޭވެ! އަޅުގަނޑުމެންގެ
ވެރި ރަސްކަލާނގެ! ހަމަކަށަވަރުން ތިމަންރަސްކަލާނގެއީ ރަޙްމަތްތެރި
رَحِيم ވަންތަ ރަސްކަލާނގެއެވެ. "

۞ رَبِّ أَوْزِعْنِي أَنْ أَشْكُرَ نِعْمَتَكَ
الَّتِي أَنْعَمْتَ عَلَيَّ وَعَلَى وَالِدَيَّ وَأَنْ أَعْمَلَ صَالِحًا تَرْضَاهُ
وَأَصْلِحْ لِي فِي ذُرِّيَّتِي إِنِّي تُبْتُ إِلَيْكَ وَإِنِّي مِنَ
الْمُسْلِمِينَ ۞ (الأحقاف : ١٥) މާނަ: " އަޅުގެ ވެރި

ރަސްކަލާނގެ! ތިބަރަސް ކަލާނގެ މިއަޅާގެ ވަށްކަރާއި އަދި މިއަޅާގެ
މައިންބަފައިންނަށް ދެއްވާފައިވާ ހުރިހާ نِعْمَةَ އަށް شُكر ކުރުމަށްޓަކައި ތިބަ-
ރަސްކަލާނގެ ރުހިވޮޑިގަންނަވާ صَالِح عَمَل ކުރުމުގެ މިއަޅާއަށް الهام
ދެއްވުން އެދި ދަންނަވަމެވެ! އަދި މިއަޅާގެ ދަރިކޮޅުވެސް މިއަޅާއަށްޓަކައި إصْلَاح
ކޮށްދެއްވުން އެދި ދަންނަވަމެވެ! ހަމަކަށަވަރުން މިވަނީ އަޅާ ތިބަރަސްކަލާނގެ
އަށް توبة ވެއްޖައީމެވެ. ހަމަކަށަވަރުން މިވަނީ އަޅާވެސް މުސްލިމުން
ގެ ތެރެއިންނެވެ."

﴿ رَبَّنَا أَتْمِمْ لَنَا نُوْرَنَا وَاغْفِرْ لَنَا إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ﴾ (التحريم : 8) މާނަ: "އަހަރެމެންގެ ވެރި
ރަސްކަލާނގެ! އަހަރެމެންގެ ނޫރު އަހަރެމެންނަށް ފުރިހަމަކޮށްދެއްވުން އެދި
ދަންނަވަމެވެ! އަދި އަހަރެމެންނަށް ފާފަފުއްސަވައި ދެއްވުން އެދި ދަންނަވަމެވެ! ހަމަކަށަވަރުން ތިބަ
ރަސްކަލާނގެއީ ކޮންމެކަމަކަށް ކުޅަދުންވަންތަ ރަސް
ކަލާނގެއެވެ."

18- ބަދުރު أصحاب ކަލުންގެ دعاء

غُفْرَانَكَ رَبَّنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيْرُ... رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا إِنْ نَسِيْنَا أَوْ أَخْطَأْنَا رَبَّنَا وَلَا تَحْمِلْ

عَلَيْنَا إِصْرًا كَمَا حَمَلْتَهُ عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِنَا رَبَّنَا
وَلَا تُحَمِّلْنَا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهِ وَاعْفُ عَنَّا وَاغْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا
أَنْتَ مَوْلَانَا فَانْصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ۞

(البقرة : 285، 286) މާނަ: "އަޅަގަނޑުމެންގެ ރަސްކަލާނގެއެވެ! އަޅަ
ގަނޑުމެން ހަނދުމަނެތިގެން ނުވަތަ ކުށްވެގެން ހިފުއްވާނުދެއްވާނދޭވެ! އަދި އަޅަގަނޑުމެންގެ ކުރީގައި ވީ މީސްތަކުންނަށް ރަސްކަލާނގެ
حَضْرَة އަށެވެ. އަޅަގަނޑުމެންގެ ރަސްކަލާނގެއެވެ! އަޅަގަނޑުމެންނަށް ނުކުޅެދޭ
ކަމަކީ ނުވަތަ قَصْد ނުކުރެވޭ އަޅަގަނޑުމެންނަށް ބުރަވެގެންވާ ކަމަކީ (އެ
ކަމެއް) އަޅަގަނޑުމެންނަށް عُقُوبَات ނުދެއްވާނދޭވެ! އަޅަގަނޑުމެންގެ-
ވެރި ރަސްކަލާނގެއެވެ! އަޅަގަނޑުމެންގެ ކުރީގައި ވީ މީހުންނަށް
ބުރަވެގެންވާ ކަމެއް އަޅަގަނޑުމެން މައްޗަށް ނުޖައްސަވާނދޭވެ!
އަޅަގަނޑުމެންގެ ވެރި ރަސްކަލާނގެއެވެ! އަޅަގަނޑުމެން ކުޅަދާނަ ނުވާނެ
ބުރަކަމެއް އަޅަގަނޑުމެންނަށް ނުޖައްސަވާނދޭވެ! އަދި އަޅަ-
ގަނޑުމެންނަށް عفو ކުރައްވާނދޭވެ! އަދި އަޅަގަނޑުމެންނަށް ފާފަފުއްސަވާ-
ނދޭވެ! އަދި އަޅަގަނޑުމެންނަށް رَحْمَة ލެއްވާނދޭވެ! ތިބާރަސްކަލާނގެއީ
އަޅަގަނޑުމެންގެ ވެރިރަސްކަލާނގެއެވެ. ފަހެ كافر ވެގެންވާ قَوْم
ގެ މައްޗަށް އަޅަގަނޑުމެންނަށް نَصْر ދެއްވާނދޭވެ!"

19 - عِلْم ލިބުމުގެ دُعَاء

◈ رَبَّنَا لَا تُزِغْ قُلُوبَنَا بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَنَا وَهَبْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً إِنَّكَ أَنْتَ الْوَهَّابُ. رَبَّنَا إِنَّكَ جَامِعُ النَّاسِ لِيَوْمٍ لَا رَيْبَ فِيهِ إِنَّ اللَّهَ لَا يُخْلِفُ الْمِيعَادَ ◈ (آل عمران: 8، 9) މާނަ: "އަހަރެމެންގެ-

ވެރިރަސްކަލާނގެ! އަހަރެމެންނަށް ތެދުމަގު ދެއްކެވުމަށްފަހުގައި އަހަރެމެން ގެ ހިތްތައް ޙައްޤުން އެއްކިބާ ނުކުރައްވާނދޭވެ! އަދި އަހަރެމެން ނަށް ތިޔަރަސްކަލާނގެ ޙަޟްރަތުން رَحْمَة އެއް ދެއްވާނދޭވެ! ހަމަކަށަ- ވަރުން ތިޔަރަސްކަލާނގެއީ ގިނަގިނައިން ދެއްވާ ރަސްކަލާނގެއެވެ. އޭ، އަހަރެމެންގެވެރި ރަސްކަލާނގެ! ހަމަކަށަވަރުން ތިޔަރަސްކަލާނގެ ތީ އެއްވެސްކަމަކާމެދު ޝައްކެއްނެތް ދުވަހެއްގައި (ޤިޔާމަތް ދުވަހުން) މީސްތަކުން އެއްކުރައްވާ ރަސްކަލާނގެއެވެ. ހަމަކަށަވަރުން الله وَعْد އާ خلاف ވެވޮޑިއެއް ނުގަންނަވާނެއެވެ.

20 - تَقْوَاى ލިބުމުގެ دُعَاء

◈ رَبَّنَا إِنَّنَا آمَنَّا فَاغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَقِنَا

عَذَابَ ٱلنَّارِ ۞ (آل عمران : 16) މާނަ: "އޭ ﷲ އަޅަމެންގެ
ވެރި ރަސްކަލާނގެ! ހަމަކަށަވަރުން އަޅަމެން އީމާންވެއްޖައީމެވެ. ދެން
އަޅަމެންގެ ފާފަތައް އަޅަމެންނަށް ފުއްސަވާނދޭވެ! އަދި ނަރަކައިގެ
عَذَابުން އަޅަމެން ދުރުކުރައްވާނދޭވެ!

21. رَسُوْلُ اللهِ ގެފާނުގެ دُعَاء

قُلِ اللّٰهُمَّ مَالِكَ الْمُلْكِ تُؤْتِي الْمُلْكَ
مَنْ تَشَاءُ وَتَنْزِعُ الْمُلْكَ مِمَّنْ تَشَاءُ وَتُعِزُّ مَنْ تَشَاءُ
وَتُذِلُّ مَنْ تَشَاءُ بِيَدِكَ الْخَيْرُ إِنَّكَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ
قَدِيرٌ. تُولِجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَتُولِجُ النَّهَارَ
فِي اللَّيْلِ وَتُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَتُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ
وَتَرْزُقُ مَنْ تَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ۞ (آل عمران: 26، 27)

މާނަ: "ކަލޭގެފާނު ދަންނަވާށެވެ. އޭ، ރަސްކަމުގެ ބޮޑުރަސްކަމުގެ ވެރިކަން
ދިނުމުގެ ބާރުވެރިވާ ކަލާނގެ! ކަލާނގެ އިރާދަކުރާ މީހަކަށް ރަސްކަން
ދެއްވަނީ ކަލާނގެ ޙަޟްރަތުންނެވެ. ކަލާނގެ އިރާދަކުރާ މީހަކުގެ ކިބައިން
ރަސްކަން ނަގައިގަތުމަށްވެސް ބާރުވެރިވަނީ ކަލާނގެއެވެ. އަދި ކަލާނގެ އިރާދަކުރާ

ދުރަށްވާލިރަދު ނިކަމެ ދުރަށްވަދުއެވެ. އެންމެހައި ގާތްތިމާއް ވަރީ

ތިޔަރަސްކަލާނގެ يَدْقُدُرَة ހުރިކަމެވެ. ހަމަކަނޑައެޅުއްވުމަށް ތިޔަރަސް

ކަލާނގެއާއި ގެންގުޅުއްވާ ކަލާނގެ ޙުކުމް ރަސްކަލާނގެ ދެއްވާށެވެ.-

ތިޔަރަސްކަލާނގެ ޙަޟްރަތުން ބަރަކާތް ލިބިގެން ވާނެއެވެ. އަދި

ބަރަކާތް ލިބިގެން ޙަޟްރަތުން ލިބިގެންވާނެއެވެ. އަދި ވަސީލަތެއް ހޯދުމަށް

ދީނުގެ ދަރަޖަތައް ލިބިގެންވާނެއެވެ. އަދި ދީނުގެ ދަރަޖައިން ވަސީލަތެއް ހޯދުމަށް

ލިބިގެންވާނެއެވެ. އަދި ތިޔަރަސްކަލާނގެ ޙަޟްރަތުން ބަރަކާތް ދިނުން-

ހަމަ ލިބިގެން رزق ދެއްވާށެވެ.”

﴿ رَبِّ أَدْخِلْنِى مُدْخَلَ صِدْقٍ وَأَخْرِجْنِى مُخْرَجَ صِدْقٍ وَاجْعَل لِّى مِن لَّدُنكَ سُلْطَانًا نَّصِيرًا ﴾

(الاسراء: ٨٠) މާނަ: އަޅުގަނޑުގެ ރަސްކަލާނގެއެވެ! ތިޔަރަސް-

ކަލާނގެ ރުހިވޮޑިގެންވާ ގޮތެއްގައި ވަންނަވައިދެއްވާނދޭވެ! އަދި

ތިޔަރަސްކަލާނގެ ރުހިވޮޑިގެންވާ ގޮތެއްގައި ނެރުއްވައިދެއްވާނދޭވެ! އަދި

ނަޞްރު ދެއްވާ ބާރެއް ތިޔަރަސްކަލާނގެ ޙަޟްރަތުން

ވަޒީރަކަށް ދެއްވާނދޭވެ!

22 - މައިންބަފައިންނަށް ކުރުމުގެ دُعَاء

◈ رَبِّ ارْحَمْهُمَا كَمَا رَبَّيَانِي صَغِيرًا ◈

(الاسراء: 24) މާނަ: " އަޅުގެ ވެރި ރަސްކަލާނގެއެވެ! ތިޔަ ދެބޭ
ކުޑަކުދިކަމުގައި އަޅުގަނޑު ތަރުބިއްޔަތުކުރެއްވި ފަދަ
އިން ދެބޭފުޅުންނަށް رحمة ލައްވާނދޭވެ! "

23- زكريّا ގެފާނުގެ دُعَاء

◈ رَبِّ هَبْ لِي مِنْ لَدُنْكَ ذُرِّيَّةً طَيِّبَةً إِنَّكَ سَمِيعُ الدُّعَاءِ ◈

(آل عمران: 38) " އަޅުގެ ވެރި
ރަސްކަލާނގެ! ތިބާރަސްކަލާނގެ حضرة ން ޞާލިޙު ދަރި
ފަސްކޮޅެއް އަޅުގަނޑަށް ދެއްވާނދޭވެ! ހަމަކަށަވަރުން ތިބާރަސް
ކަލާނގެއީ ހަމަގައިމުވެސް دعاء އަޑުއައްސަވާ ރަސް
ކަލާނގެއެވެ. "

◈ رَبِّ لَا تَذَرْنِي فَرْدًا وَأَنْتَ خَيْرُ الْوَارِثِينَ ◈

(الأنبياء: 89) މާނަ: " އަޅުގެ ވެރި ރަސްކަލާނގެއެވެ! ތިމަންއަޅާ

(ޢަރުޟުކުރުން) އެކަލޭގެފާނު ދިނުމަށްޓަކައި ނުވަތަ ވެރިކަމާ! އަދި
މިބަހަށް ތަޢާލާގެ ޙަރަކާތްތަކުގެ ތެރޭގައި އެންމެހާ ރަސްކަލާނގެ
ގެއެވެ."

24- حَوَارِى ބޭކަލުންގެ دعاء

❖ رَبَّنَا آمَنَّا بِمَا أَنْزَلْتَ وَاتَّبَعْنَا الرَّسُوْلَ وَاكْتُبْنَا
مَعَ الشَّاهِدِيْنَ ❖ (آل عمران : ٥٣). މާނަ: އަހުރެމެން
ވެރި ރަސްކަލާނގެ! ތިޔަރަސްކަލާނގެ ބާވައިލެއްވި ތަކެތި
އަހުރެމެން ޤަބޫލުކޮށް އީމާންވެއްޖައީމުއެވެ. އަދި ރަސޫލާއަށް (އެބަހީ عيسى
ގެފާނަށް) އަހުރެމެން تبع ވެއްޖައީމުއެވެ. ފަހެ (ތިޔަރަސްކަލާނގެ
އެއްކަލާނގެކަމަށް ހެކިވެރިވާ، ރަސޫލުންނަށް ތިޔަރަސްކަލާނގެ حقّ
ރަސޫލުކަމަށް) ހެކިވެރިވާ މީހުންނާއިއެކު އަހުރެމެން ލިޔުއްވާނދޭވެ!"

25- موسى ގެފާނުގެ دعاء

❖ رَبِّ اشْرَحْ لِي صَدْرِي وَيَسِّرْ لِي أَمْرِي
وَاحْلُلْ عُقْدَةً مِنْ لِسَانِي . يَفْقَهُوا قَوْلِي ❖

(طه : 25 - 28) މާނަ: " އަޅުގަނޑުގެ ރަސްކަލާނގެއެވެ! މިއަޅާ-
އަށްޓަކައި މިއަޅާގެ ތަނަވަސް ކޮށްދެއްވާނދޭވެ! އަދި މިއަޅާގެ
ކަންތައް މިއަޅާއަށް ފަސޭހަކޮށްދެއްވާނދޭވެ! އަދި މިއަޅާގެ ދުލުގެ
ގޮށް ދުރުކޮށްދެއްވާނދޭވެ! (އެބަހީ: ދުލުގައި ހުރި ދަތިކޮށް ފިލުވާދީ
ދުރުކޮށްދީ، ދުރުފަސޭހަކޮށްދެއްވާނދޭވެ! އެއީ، މިވަހަކަ ދެއްކުމަށް-
ބަސް އެމީހުން ވިސްނިއްޖެ ގޮތަށް ހުށަހެޅުމެވެ.

﴿ رَبِّ إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي فَاغْفِرْ لِي ﴾ (القصص: 16)

މާނަ: " އަޅުގަނޑުގެ ރަސްކަލާނގެ! ހަމަކަށަވަރުން އަޅުގެ ނަފްސަށް
އަނިޔާ ކޮށްފީމެވެ. ފަހެ މިއަޅާއަށް މިއަޅާގެ ރަސްކަލާނގެ ފާފަ
ފުއްސަވައިދެއްވާނދޭވެ! "

﴿ رَبِّ إِنِّي لِمَا أَنْزَلْتَ إِلَيَّ مِنْ خَيْرٍ فَقِيرٌ ﴾

(القصص: 24) މާނަ: " އަޅުގަނޑުގެ ރަސްކަލާނގެ! ތިބާ
ރަސްކަލާނގެ މިއަޅާއަށް ފޮނުއްވި ކޮންމެ ހެޔޮކަމަކަށް ހަމަކަށަވަރުން
މިއަޅާގެ ބޭނުން ވެއެވެ. "

26 - ޙަމަލަތުލްޢަރްޝުގެ دعاء

﴿رَبَّنَا وَسِعْتَ كُلَّ شَيْءٍ رَّحْمَةً وَعِلْمًا فَاغْفِرْ لِلَّذِينَ تَابُوا وَاتَّبَعُوا سَبِيلَكَ وَقِهِمْ عَذَابَ الْجَحِيمِ. رَبَّنَا وَأَدْخِلْهُمْ جَنَّاتِ عَدْنٍ الَّتِي وَعَدتَّهُمْ وَمَن صَلَحَ مِنْ آبَائِهِمْ وَأَزْوَاجِهِمْ وَذُرِّيَّاتِهِمْ إِنَّكَ أَنتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ. وَقِهِمُ السَّيِّئَاتِ وَمَن تَقِ السَّيِّئَاتِ يَوْمَئِذٍ فَقَدْ رَحِمْتَهُ وَذَٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ﴾

(غافر: ٧-٩) މާނަ: "އަޅުގަނޑުމެންގެ ވެރި ރަސްކަލާނގެ! ތިޔަ ރަސް
ކަލާނގެ رَحْمَة އާއި ޢިލްމުވެރިކަމުން ހުރިހާ އެއްޗެއް ވަށާލައްވައި
ތިބެއްވެއެވެ. ފަހެ توبة ވެ ތިޔަ ރަސްކަލާނގެ މަގަށް
تبع ވެއްޖެ މީހުންނަށް ފާފަ ފުއްސަވައި ދެއްވާނދޭވެ! އަދި ނަރަކައިގެ عذاب ން
އެމީހުން ސަލާމަތް ކުރައްވައި ދެއްވާނދޭވެ! އަޅުގަނޑުމެންގެ ވެރި ރަސްކަލާނގެ!
އަދި އެމީހުންނަށް ތިޔަ ރަސްކަލާނގެ وَعْد ކުރެއްވި ދާއިމީ
عدن ސުވަރުގެތަކަށް އެމީހުން ވައްދަވައި ދެއްވާނދޭވެ!
އެމީހުންގެ ބައްޕައިންނާއި އެމީހުންގެ އަނބިންނާއި
އެމީހުންގެ ދަރިފަސްކޮޅުން صالح ވެއްޖެ މީހުންނަށް ވެސް. ހަމަ

ކަށަވަރުން ތިޔަރަސްކަލާނގެއީ ވަރުގަދަވަންތަ حكيم ވަންތަ ރަސް-
ކަލާނގެއެވެ. އަދި ނުބައިކަންތައްތަކުން އެބޭފުޅުން ސަލާމަތްކުރައް-
ވާނދޭވެ! އަދި ތިޔަރަސްކަލާނގެ އެދުވަހުން ނުބައިކަމުން ސަލާ-
މަތްކުރައްވާމީހާ ތިޔަރަސްކަލާނގެ رَحْمَة ލެއްވީ މީހެއްކަން
ކަށަވަރެވެ. ބޮޑުވެގެންވާ ނަސީބުވެރިވުމަކީ ހަމަ އެއީއެވެ.”

27 - سليمان ގެފާނުގެ دعاء

﴿رَبِّ أَوْزِعْنِي أَنْ أَشْكُرَ نِعْمَتَكَ الَّتِي أَنْعَمْتَ عَلَيَّ وَعَلَى وَالِدَيَّ وَأَنْ أَعْمَلَ صَالِحًا تَرْضَاهُ وَأَدْخِلْنِي بِرَحْمَتِكَ فِي عِبَادِكَ الصَّالِحِينَ﴾ (النمل: ١٩) މާނަ:

“އަޅުގަނޑުގެ ވެރިރަސްކަލާނގެއޭ! ތިޔަރަސްކަލާނގެ ތިމަންނާއާއި ތިމަން-
ބަފައިންނަށް އަދި މައިންނަށް ދެއްވި نِعْمَة ތަކަށް شكر
ކުރުމާއި عَمَل صالح ތިޔަރަސްކަލާނގެ ރުހިވޮޑިގެންވާ ގޮތަށް
ކުރުމަށް إلهام ކުރައްވާނދޭވެ! އަދި ތިޔަރަސްކަލާނގެ
رَحْمَة ފުޅުން ތިޔަރަސްކަލާނގެ صَالح އަޅުންގެތެރޭގައި ތިމަން-
ވައްދަވާނދޭވެ!”

28- آدم ގެފާނުގެ دعاء

﴿ رَبَّنَا ظَلَمْنَا أَنفُسَنَا وَإِن لَّمْ تَغْفِرْ لَنَا وَتَرْحَمْنَا لَنَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴾ (الأعراف : 23)

މާނަ: "އަޅަމެންގެ ވެރި ރަސްކަލާނގެ! އަޅަމެންގެ އަމިއްލަ ނަފްސަށް
ތިމަންނަ އަޅަމެން އަނިޔާވެރިވީމު. ފަހެ ކަލޭ ފުއްސަވާ. އަދި އަޅަމެންނަށް ތި
ރަސްކަލާނގެ ފާފަފުއްސަވާ ނުދެއްވާފިނަމަ އަދި رحمة ނުލައްވާފިނަމަ
ނަމަ އަޅަމެންވާނީ ގެއްލުންވެރިވިންގެ މީހުންގެ ތެރޭގައި ހުންނާނެއެވެ."

29- نوح ގެފާނުގެ دعاء

﴿ رَبِّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ أَنْ أَسْأَلَكَ مَا لَيْسَ لِي بِهِ عِلْمٌ وَإِلَّا تَغْفِرْ لِي وَتَرْحَمْنِي أَكُن مِّنَ الْخَاسِرِينَ ﴾

(هود : 47). މާނަ: "ތިމަންއަޅާގެ ވެރި ރަސްކަލާނގެއެވެ! ހަމަ-
ކަށަވަރުން ތިމަންއަޅާއަކަށް އެނގިވަޑައިނުގަންނަވާ ކަމެއް ކަލޭގެފާނުގެ ކިބައިން
ސުވާލުކުރުމުން ތިމަންއަޅާ ރަސްކަލާނގެ حضرة ގައި ރައްކާތެރިކަން އެދެމެވެ. އަދި
ތިމަންއަޅާއަށް ފާފަފުއްސަވައި، ރަސްކަލާނގެ حضرة ން ރަޙްމަތް ނުލައްވައިފިނަމަ

ދިހަރަންނަދެވެ. ތިބާރަސްކަލާނގެ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފާފަފުއްސަވާ

ނަމަ އަދި رحمة ނުލައްވާނަމަ ގެއްލުންތެރިވާ މީހުންގެ-

ތެރެއިން އަޅުގަނޑުމެން ވާނެކަން ޔަޤީނެވެ.

30 - كهف ގެ اهل ވެރިންގެ دعاء

﴿رَبَّنَا آتِنَا مِن لَّدُنكَ رَحْمَةً وَهَيِّئْ لَنَا مِنْ أَمْرِنَا رَشَدًا﴾ (الكهف : ١٠). މާނަ: އަޅު-

ގަނޑުމެންގެ ވެރިރަސްކަލާނގެ! ތިބާރަސްކަލާނގެ حضرة ން އަޅުގަނޑުމެން

ނަށް رحمة ދެއްވާނދޭވެ! އަދި އަޅުގަނޑުމެންގެ ކަންތައްތަކުގައި

ތެދުމަގު އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފަހިކޮށްދެއްވާނދޭވެ!

31- الله ގެ އަޅުތަކުންގެ دعاء

﴿رَبَّنَا اصْرِفْ عَنَّا عَذَابَ جَهَنَّمَ إِنَّ عَذَابَهَا كَانَ غَرَامًا. إِنَّهَا سَاءَتْ مُسْتَقَرًّا وَمُقَامًا﴾

(فرقان : ٦٥، ٦٦). މާނަ: އަޅުގަނޑުމެންގެ ވެރިރަސްކަލާނގެ! ޖަހަންނަމު-

ގެ عذاب އަޅުގަނޑުމެންގެ ކިބައިން ދުރުކުރައްވާނދޭވެ! ހަމަކަށަވަރުން

އޭގެ عذاب އަކީ ވަކިވެވެން ނުދާގޮތުގައި ދާއިމީ ބޮޑު ނުރައްކަލެކެވެ.
ހަމަހަމަވެރިން ހަމަޖެހި ހުންނަ ތަނަކަށާއި އެއީ قائم ވުމަށްޓަކައި ތިބޭ ތަނަކަށް
ގެ ގޮތުން އެއީ ނުބައި ތަނެއް ކަމުގައިވާތީއެވެ."

﴿ رَبَّنَا هَبْ لَنَا مِنْ أَزْوَاجِنَا وَذُرِّيَّاتِنَا قُرَّةَ أَعْيُنٍ وَاجْعَلْنَا لِلْمُتَّقِينَ إِمَامًا ﴾ (الفرقان: 74)

މާނަ: " އަޅުގަނޑުމެންގެ ވެރި ރަސްކަލާނގެ! އަޅުގަނޑުމެންގެ އަނބިންނާއި ދަރިންގެ
ތެރެއިން އަޅުގަނޑުމެންގެ ލޮލުގެ ފިނިކަމެއް ކަމުގައިވާ ބަޔަކު ދެއްވުން-
އަޅުގަނޑުމެންނަށް ދެއްވާނދޭވެ! އަދި تقوى ވެރިންނަށް އިމާމުން
ކަމުގައި އަޅުގަނޑުމެން ލައްވާނދޭވެ!"

32 - ދުޝްމިނުންގެ މައްޗަށް ކާމިޔާބު ލިބުމުގެ دعاء

﴿ رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَإِسْرَافَنَا فِي أَمْرِنَا وَثَبِّتْ أَقْدَامَنَا وَانْصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ﴾

(آل عمران: 147) މާނަ: " އަޅުގަނޑުމެންގެ ވެރި ރަސްކަލާނގެ!
އަޅުގަނޑުމެންގެ ފާފަތަކާއި އަޅުގަނޑުމެންގެ ކަންތައްތަކުގައި حدّ ފަހަނައަޅައި ހިނގުން
އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފުއްސަވައިދެއްވާނދޭވެ! އަދި އަޅުގަނޑުމެންގެ ފައިތިލަތައް
ސާބިތުކޮށްދެއްވާނދޭވެ! އަދި كافر ވި ޤައުމުގެ މައްޗަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ނަސްރު-

އަޅުގަނޑުމެންނަށް نصر ދެއްވާދޭވެ!"

33 - أَيُّوبُ ނަބިއްޔާގެ دُعَاء

﴿ وَأَيُّوبَ إِذْ نَادَىٰ رَبَّهُ أَنِّي مَسَّنِيَ الضُّرُّ وَأَنْتَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ ﴾ (الأنبياء : 83). މާނަ: "އަދި

أيّوب ނަބިއްޔާ އެކަލޭގެފާނުގެ ވެރިރަސްކަލާނގެއަށް دعاء ކުރެއްވި ހިނދު ހަނދުމަކުރާށެވެ. ހަމަކަށަވަރުން ތިމަންނަށް ގެއްލުން ޖެހިއްޖެ އުނދަގޫތަކެއް ޖެހިއްޖެއެވެ. އަދި ކަލޭގެފާނަކީ، رحم ކުރާ ފަރާތްތަކުގެ ތެރެއިން އެންމެ ބޮޑަށް رحمة ލައްވާވަޑައިގަންނަވާ ކަލާނގެއެވެ.

34 - يُونُسْ ނަބިއްޔާގެ دُعَاء

﴿ لَا إِلَٰهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ ﴾ (الأنبياء : 87) މާނަ: "ތިބާކަލޭގެފާނު ފިޔަވައި ކަލާނގެއެއް ނުވެއެވެ. ތިބާކަލޭގެފާނު ހުސް طاهر ވަންތަ ކަލާނގެއެވެ! ހަމަކަށަވަރުން އަޅުގަނޑުވީ އަނިޔާވެރިންގެ ތެރޭގައެވެ."

35. هجرة ކުރުމުގެ [illegible]

[illegible] دعاء

﴿ رَبَّنَا أَخْرِجْنَا مِنْ هَٰذِهِ الْقَرْيَةِ الظَّالِمِ أَهْلُهَا وَاجْعَلْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ وَلِيًّا وَاجْعَلْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ نَصِيرًا ﴾ (النساء : 75). މާނަ: " އަހަރެމެންގެ،

ވެރިރަސްކަލާނގެ! އެރަށުގެ أهل ވެރިން އަނިޔާވެރި ވެގެންވާމި

ރަށުން އަހަރެމެން ނެރުއްވައިދެއްވާނދޭވެ! އަދި ތިޔަރަސްކަލާނގެ -

حضرة ން ވަލީވެރިއަކު އަހަރެމެންނަށްދެއްވާނދޭވެ! އަދި ތިޔަރަސް

ކަލާނގެ حضرة ން نصر ވެރިއަކުދެއްވާނދޭވެ!

---

36 - أسماء الحسنى ގެ ވާހަކަ

މާތް الله وحی ކުރައްވައިފި: وَلِلَّهِ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى فَادْعُوهُ بِهَا (الأعراف : 180) "އަދި الله އަށް އޮތެވެ ރީތި ނަންފުޅުތައް ހިމެނޭ ރިވެތި ނަންފުޅުތަކެވެ. ފަހެ، ތިޔަބައިމީހުން އެކަލާނގެއަށް އެ ނަންފުޅުތަކުން دعاء ކުރާށެވެ. އަދި އެ ނަންފުޅުތަކުން ނަމާދު ކުރާށެވެ."

މާތް الله ގެ ރަސޫލާ ގެ ސަހާބީ ބޭކަލެއް ابوهريرة ގެ ފަރާތުން ރިވާވެގެން އައިސްފައިވެއެވެ. رسول الله صلى الله عليه وسلم حديث ކުރެއްވިއެވެ. «إِنَّ لِلَّهِ تِسْعَةً وَتِسْعِينَ اسْمًا مِائَةً إِلَّا وَاحِدًا مَنْ حَفِظَهَا دَخَلَ الْجَنَّةَ وَهُوَ وِتْرٌ يُحِبُّ الْوِتْرَ» - رواه البخاري ومسلم - "ހަމަކަށަވަރުން الله އަށް ނުވަދިހަ ނުވަ ނަންފުޅު ހުރެއެވެ. އެ ނަންފުޅުތައް ދަސްކޮށްފިމީހާ ސުވަރުގެއަށް ވަންނާނެއެވެ. އަދި އެކަލާނގެ ވިތުރެވެ. ވިތުރަށް ލޯބިވެވޮޑިގަންނަވައެވެ."

37- أسماء الله الحسنى

هو الله الذى لا إله إلا هو

الرحمن الرحيم الملك القدوس

السلام المؤمن المهيمن العزيز

الجبار المتكبر الخالق البارئ

المصور الغفار القهار الوهاب

الرزاق الفتاح العليم القابض

الباسط الخافض الرافع المعز

المذل السميع البصير الحكم

العدل اللطيف الخبير الحليم

العظيم الغفور الشكور العلى

الكبير الحفيظ المغيث الحسيب

الجليل الكريم الرقيب المجيب

الواسع الحكيم الودود المجيد

ٱلْبَاعِثُ ٱلشَّهِيدُ ٱلْحَقُّ ٱلْوَكِيلُ

ٱلْقَوِيُّ ٱلْمَتِينُ ٱلْوَلِيُّ ٱلْحَمِيدُ

ٱلْمُحْصِي ٱلْمُبْدِئُ ٱلْمُعِيدُ ٱلْمُحْيِي

ٱلْمُمِيتُ ٱلْحَيُّ ٱلْقَيُّوم ٱلْوَاجِدُ

ٱلْمَاجِدُ ٱلْوَاحِدُ ٱلصَّمَدُ ٱلْقَادِرُ

ٱلْمُقْتَدِر ٱلْمُقَدِّمُ ٱلْمُؤَخِّرُ ٱلْأَوَّلُ

ٱلْآخِرُ ٱلظَّاهِرُ ٱلْبَاطِنُ ٱلْوَالِي

ٱلْمُتَعَالِي ٱلْبَرُّ ٱلتَّوَّابُ ٱلْمُنْتَقِمُ

ٱلْعَفُوُّ ٱلرَّؤُوفُ مَالِكُ ٱلْمُلْكِ

ذُو ٱلْجَلَالِ وَٱلْإِكْرَامِ

ٱلْمُقْسِطُ ٱلْجَامِعُ ٱلْغَنِيُّ ٱلْمُغْنِي

ٱلْمَانِعُ ٱلضَّارُ ٱلنَّافِعُ ٱلنُّور

ٱلْهَادِي ٱلْبَدِيْعُ ٱلْبَاقِي ٱلْوَارِث

ٱلرَّشِيْدُ ٱلصَّبُوْرُ

---

38 - إِسْمُ اللهِ الأَعْظَم (1)

ރަޟީ الله ޢަންހު ސަނަދުކުރެއްވި بُرَيْدَة ގެ ފަރާތުން ނަބިއްޔާ ވަޑައިގެން
ދެއްކެވި ވާހަކަ « اللّٰهُمَّ إِنِّى أَسْأَلُكَ بِأَنَّكَ أَنْتَ اللّٰهُ لَا إِلٰهَ إِلَّا أَنْتَ الأَحَدُ الصَّمَدُ الَّذِى لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ » މިކަން دعاء ކުރައްވަނީ رسول الله صلى الله عليه وسلم އެކަން އިވިވަޑައިގެން ވިދާޅުވިއެވެ. « وَالَّذِى نَفْسِى بِيَدِهِ لَقَدْ سَأَلَ اللّٰهَ بِاسْمِهِ الأَعْظَمِ الَّذِى إِذَا دُعِىَ بِهِ أَجَابَ وَإِذَا سُئِلَ بِهِ أَعْطَى » ހިތްވަނީ ދެއްވިއެވެ ކަނޑައެ

އެކަލޭގެ ބަސްފުޅު ބޭނުންކުރައްވައި ވިދާޅުވެ ނަންކިޔައި ވިދާޅުވީ ކަންކަމެވެ. ކަލޭ
ދަންނަވަމުން އެކަލާނގެ الله ގެ الاسم الأعظم މިން ދެންނެވިއެވެ ދުޢާ
ކުރެއްވިޔެ އެކަން دعاء ކުރައްވަން الله ދެއްވަނީއެވެ، ކަލޭގެ
އެކި އެކަންކަން ކުރެއްވި ކަމެއްގައި ދިނުމަށް ލިބިވަޑައިގަތެވެ.” -رواه ابوداود والترمذى وابن ماجة -

ރަޟީ الله އެކަލޭގެ ނަމަކީ ސަނަދުކުރެއްވި أسماء بنت يزيد

---

(1) الله ގެ އެންމެ މަތިވެރި ނަން.

ﷲ ގެ ރަސޫލާ صلوات ސަލާމްވާ ޙަޟްރަތުން ވިދާޅުވިއެވެ. اسم الله الأعظم في هاتين الآيتين : الهكم إله واحد لا إله إلا هو الرحمن الرحيم و فاتحة آل عمران الم الله لا إله إلا هو الحي القيوم - رواه احمد وأبو داود والترمذي وابن ماجة - " الله ގެ އިސްމުލް އަޢްޡަމު ވަނީ الهكم إله واحد لا إله إلا هو الرحمن الرحيم އާއި آل عمران سورة ގެ آيه ކަމަށްވާ الم الله لا إله إلا هو الحي القيوم ގައެވެ. "

أنس ގެ ކިބައިން ރިވާވެގެންވެއެވެ. އެކަލޭގެފާނު ވިދާޅުވިއެވެ. رسول الله ގެ ޙަޟްރަތުގައި ތިބިއިރު ފިރިހެނަކު ނަމާދުކޮށް ދުޢާކުރިއެވެ. ދުޢާގައި މިހެން ވިއެވެ.

اللهم إني أسألك بأن لك الحمد لا إله إلا أنت الحنان المنان بديع السموات والأرض يا ذا الجلال والإكرام يا حي يا قيوم أسألك މިބަހުން ދعاء ކުރިއެވެ. އެހިނދު ނަބިއްޔާ ވިދާޅުވިއެވެ. މިމީހާ الله ގެ الاسم الأعظم ގެ ދعاء ކޮށްފިއެވެ. އެ ދعاء ކޮށްފިނަމަ الله އިޖާބަ ދެއްވާނެއެވެ. އެއްޗެއް އެދިއްޖެނަމަ ދެއްވާނެއެވެ. "

39 - تَسْبِيح - تَهْلِيل - تَحْمِيد - تَكْبِير ގެ ބަޔާން

މާތް الله ވަޙީ ކުރައްވައިފި ﴿وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ وَقَبْلَ غُرُوبِهَا﴾ (طه : 130) "މިމާނައީ ކަލޭގެފާނުގެ ރައްބަށް شكر ދެއްވުމުގެ ގޮތުން އިރު އެރުމުގެ ކުރިންނާއި އިރު އޮއްސުމުގެ ކުރިން تسبيح ކުރައްވާށެވެ.(1)

އަދިވެސް ވަޙީ ކުރައްވައިފި ﴿وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ بِالْعَشِيِّ وَالْإِبْكَارِ﴾ (غافر : ٥٥) "މިމާނައީ ކަލޭގެފާނުގެ ރައްބުގެ حمد ކުރައްވާށެވެ. ހަވީރުއާއި ހެނދުނުގެ ވަގުތުގައި تَسْبِيح ކުރައްވާށެވެ."

أبو هريرة ގެ ރިވާޔަތުން ނަގާފައިވަނީ ވާހަކައެވެ. رسول الله صلى الله عليه وسلم حديث ކުރެއްވިއެވެ. "ދުވަހަކު 100 ފަހަރު لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ކިޔާމީހާއަށް 10 އަޅުން މިނިވަން ކުރުމުގެ ދަރުމަ ލިބޭނެއެވެ. އަދި އޭނާއަށް 100 ހެޔޮ ޢަމަލު ލިޔުއްވޭނެއެވެ. އަދި އޭނާގެ 100 ނުބައި ޢަމަލު ފުހެލެއްވޭނެއެވެ. އަދި އެދުވަހު

---

(1) މި އާޔަތުގައި تَسْبِيح ގެ މާނައަކީ ނަމާދު ކުރުމަށް ކަމަށް މުފައްސިރުން ވިދާޅުވެއެވެ. - مترجم -

ނިވުނުފުރެން ހަރު شيطان ގެ ކިބައިން ރައްކާތެރިވި ކަމުގައިވާނެއެ-
ވެ. އަދި އެދުވަހު އެއަށްވުރެ ރަނގަޅު عمل ކުރި އެއްވެސް މީހަކު ނުވާނެ
އެއަށްވުރެ ގިނައިން ކުރި މީހަކު ނޫނީއެވެ." - رواه البخاری ومسلم والترمذی
والنسائی وابن ماجة -

އަދި ރަސޫލާ حديث ކުރެއްވިއެވެ. "ދުލަށް ލުއި މީޒާނުގައި
ބަރު، الله ގެ حضرة ގައި ލޯބިވާ ދެ كلمة އެއް އެވެ. އެއީ-
سُبْحَانَ الله وبِحَمْدِهِ سبحان الله العَظِيم އެވެ." رواه الشيخان
والترمذی -

އަދި ރަސޫލާ حديث ކުރެއްވިއެވެ. «أَحَبُّ الكَلَامِ إِلَى
اللهِ أَرْبَعٌ - لا يَضُرُّكَ بِأَيِّهِنَّ بَدَأْتَ : سُبْحَانَ اللهِ والحَمْدُ لِلهِ
ولَا إِلٰهَ إِلَّا اللهُ واللهُ أَكْبَرُ - رواه مسلم - "الله ގެ حضرة ގައި
އެންމެ ލޯބިވާ ބަސް ހަތަރު ބަހެވެ. ކޮންމެ ބަހަކުން ފެށުމަކުން ކުށެއް ނުވާނެއެވެ. އެހަތަރު
ބަސްތަކަކީ سبحان الله އާއި الحمد لله އާއި لا إله إلا الله އާއި الله
أكبر އެވެ.

عبد الله بن مسعود ރިވާކުރައްވައެވެ. ވިދާޅުވިއެވެ. رسول الله
صلى الله عليه وسلم حديث ކުރެއްވިއެވެ. "މިޢުރާޖު ދިޔަ ރޭ إسراء
ކުރެއްވި ރޭގައި إبراهيم ގެފާނާ ބައްދަލުވީމެވެ. ދެންވިދާޅުވިއެވެ. އަދި

ފާނު ވިދާޅުވިއެވެ. އޭ محمد ގެފާނެވެ! އަޅުގަނޑުގެ سلام ތިބާގެ ފާނުގެ
أمة އަށް ވިދާޅުދެއްވާށެވެ. އަދި ސުވަރުގޭގައި ވަރަށް ރަނގަޅު ފެނާއި
ގިނަ ބިންތަކެއް ހުރިކަމުގެ خبر ދެއްވާށެވެ. އެބިންތަކުގައި ހެދޭ
ގަސްތަކީ سُبْحَانَ ٱللهِ وَٱلْحَمْدُ لِلّٰهِ وَلَاإِلٰهَ إِلَّا ٱللهُ وَٱللهُ أَكْبَر
وَلَاحَوْلَ وَلَاقُوَّةَ إِلَّا بِاللهِ އެވެ." - رواه الترمذى والطبرانى.

ސ[illegible] صلوات ލެއްވި ނަބިއްޔާ حديث ކުރެއްވިއެވެ.
«مَنْ قَالَ (سُبْحَانَ اللهِ وَبِحَمْدِهِ) فِى يَوْمٍ مِائَةَ مَرَّةٍ
حُطَّتْ خَطَايَاهُ وَإِنْ كَانَتْ مِثْلَ زَبَدِ الْبَحْرِ - رواه مسلم
والترمذى والنسائى - "سبحان الله وبحمده ދުވާލަކު 100
ފަހަރު ކިޔާމީހާގެ ކުށްފާފަތައް (ކަނޑުގެ ފުނޑުތަކާއި އެއްވަރުވިޔަސް -
ވީނަމަވެސް) ފުއްސަވައިދެއްވާނެއެވެ."

ފަތިސް ނަމާދަށްފަހު جُوَيْرِيَة ގެފާނު تسبيح ކިޔުއްވަމުންދިޔަ
ނަމާދުކުރެއްވި رسول الله صلى الله عليه وسلم އެތަނުން ނުކުމެވަޑައި
ގަތެވެ. ދެން ދުވާލު މަތިވެގެން އެނބުރި ވަޑައިގަތުމުން ބެލެވުނީ
ހަމަ حال ގައެވެ. އެކަމަށް ސުވާލުކުރެއްވުމުން رسول الله
ގެ ފާނު ވިދާޅުވިއެވެ. ތިޔަ ގޮތުން ތިބާ [illegible] ބަހަރެއް ކިޔާ
ހަތަރު كلمة އެއް މިނިވަން ވިދާޅުވިއެވެ. އެކަމާ އެއްވަރު ކުރެވޭނެ
އެއްވެސް ތަކެއް ނެތެވެ. އެކަމަށް ވުރެ ބޮޑެވެ. އެ كلمة ތަކަކީ

سُبْحَانَ اللهِ وَبِحَمْدِهِ عَدَدَ خَلْقِهِ وَرِضَا نَفْسِهِ وَزِنَةَ عَرْشِهِ وَمِدَادَ كَلِمَاتِهِ - رواه مسلم وابوداود -

رسول الله صلى الله عليه وسلم ، ابوموسى الأَشْعَرِي އަށް ވިދާޅުވިއެވެ. قُلْ لَاحَوْلَ وَلَاقُوَّةَ إِلَّا بِاللهِ فَإِنَّهَا كَنْزٌ مِنْ كُنُوزِ الْجَنَّةِ : - رواه البخاري ومسلم و ابوداود والترمذي - “ [illegible] لَاحَوْلَ وَلَاقُوَّةَ إِلَّا - بِاللهِ [illegible] خزانة [illegible] خزانة [illegible]. ”

40 - اِسْتِغْفَار ކުރުމާއި تَوْبَة [illegible]

[illegible] صلوات [illegible] الله [illegible] حديث [illegible] « مَنْ لَزِمَ الاسْتِغْفَارَ جَعَلَ اللهُ لَهُ مِنْ كُلِّ ضِيقٍ مَخْرَجًا وَمِنْ كُلِّ هَمٍّ فَرَجًا وَرَزَقَهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ » - رواه ابوداود والنسائي وابن ماجة والحاكم -

“ استغفار [illegible] الله [illegible]

ތަނަކުން رزق ދެއްވާނެއެވެ.”

ސަލާމާއި صلوات ލެއްވި الله ގެ ރަސޫލާ ވިދާޅުވިއެވެ.” ވީމާ
الله ގެންދެއްވާ ވިދާޅުވެފައެވެ. ތިމަން ގޮތުގައިވެސް الله އަށް ތައުބާވެ ދުވަހަކު
70 ފަހަރަށްވުރެ ގިނައިން، އަދި އެހެން ރިވާޔަތެއްގައި 100 ފަހަރަށް
ވުރެ ގިނައިން استغفار ކުރައްވާ تَوْبَة ވެވަޑައިގަންނަވައެވެ.”

شدّادبن أوس ގެ ފަރާތުން ރިވާވެގެން ވެއެވެ. سلام ާ
އި صلوات ލެއްވި رسول الله ގެ ވިދާޅުވިއެވެ. “سَيِّدُ الاسْتِغفارِ
އަކީ اَللّٰهُمَّ أَنْتَ رَبِّيْ لَاإِلٰهَ إِلَّاأَنْتَ خَلَقْتَنِي وَأَنَاعَبْدُكَ
وَأَنَاعَلٰى عَهْدِكَ وَوَعْدِكَ مَااسْتَطَعْتُ ، اَعُوْذُبِكَ مِنْ
شَرِّمَاصَنَعْتُ ، أَبُوْءُلَكَ بِنِعْمَتِكَ عَلَيَّ وَأَبُوْءُبِذَنْبِي
فَاغْفِرْلِي فَإِنَّهُ لَايَغْفِرُالذُّنُوْبَ إِلَّاأَنْتَ” އެވެ. ވީމާ الله
އަށް ޔަޤީންވާ حال ގައި استغفار ކިޔުއްވާ މީހަކު ދުވާލު ކިޔާފައި ހަވީރު
ވުމުގެ ކުރިން މަރުވެއްޖެ ނަމަ އޭނާ ސުވަރުގެ ވަންނާނެއެވެ. ވީމާ الله އަށް
ޔަޤީންވެގެން ގައި إستغفار ރޭގަނޑު ކިޔާ މީހަކު ހެނދުނު ވުމުގެ
ކުރިން މަރުވެއްޖެ ނަމަ އޭނާ ސުވަރުގެ ވަންނާނެއެވެ.” - رواه البخاري والنسائي-

އަދިވެސް حديث ގައިވެއެވެ. إِنَّ اللّٰهَ يَبْسُطُ يَدَهُ
بِاللَّيْلِ لِيَتُوْبَ مُسِيْئُ النَّهَارِ وَيَبْسُطُ يَدَهُ بِالنَّهَارِ
لِيَتُوْبَ مُسِيْئُ اللَّيْلِ حَتّٰى تَطْلُعَ الشَّمْسُ مِنْ مَغْرِبِهَا - رواه مسلم-

„ހަމަކަށަވަރުން ތިމަންކަލޯ ދުވަހަކު ހަތްދިހަ ފަހަރަށްވުރެ ގިނައިން
ޢަމަލުގައި ﷲ ގެ ޙަޟްރަތަށް تَوبَة ވެ ގެންނަވަމެވެ. އަދި ތިމަންކަލޯ-
ވެސް ހަތްދިހަ ފަހަރަށްވުރެ ގިނައިން ﷲ އަށް تَوبَة
ވެ ވަޑައިގަންނަވަމެވެ. އަދި ތިމަންކަލޯ ﷲ އަށް ނިކަމެތިވެ-
ގެންނަވަމެވެ."

41- رسول ﷺ ގެ ޙަޟްރަތަށް صلوات ކިޔުމުގެ ފަޟީލަތް

ﷲ وحي ކުރައްވަނީ ﴿إِنَّ ٱللَّهَ وَمَلَٰٓئِكَتَهُۥ يُصَلُّونَ عَلَى ٱلنَّبِيِّ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ صَلُّوا۟ عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا۟ تَسْلِيمًا﴾ (الأحزاب: ٥٦) "ހަމަކަށަވަރުން ﷲ އާއި
މަލާއިކަތުން ނަބިއްޔާ އަށް صلوات[1] ގެނެސްވޮޑިގަންނަވައެވެ.
އޭ އީމާންވި މީސްތަކުންނޭވެ! ތިޔަބައިމީހުން އެކަލޭގެފާނަށް
صلوات ކިޔާށެވެ. އަދި ސަލާމް ކިޔުމުގެ ހައްގު ކިޔުމުން ސަލާމް
ކިޔާށެވެ."

عبد الله بن عمرو بن العاص ރިވާކުރެއްވިއެވެ. رسول الله

---

(1) صلوات ގެ މާނައަކީ رحمة ލެއްވުމެވެ.

صلى الله عليه وسلم ވިދާޅުވިކަމަށް އައިސްވެއެވެ. مَنْ صَلَّى عَلَيَّ صَلَاةً وَاحِدَةً صَلَّى ٱللّٰهُ عَلَيْهِ بِهَا عَشْرَ صَلَوَاتٍ وَحُطَّتْ عَنْهُ عَشْرُ خَطِيْئَاتٍ وَرُفِعَتْ لَهُ عَشْرُ دَرَجَاتٍ.

رواه مسلم - " ތިމަންނަށް ދުރޫދު ކިޔާމީހާ އެއްފަހަރު صلوات ކިޔުމުން ދިހަފަހަރު ޙަޟްރަތުالله އޭނާއަށް رحمة ލައްވާވާނެއެވެ. އަދި އޭނާގެ ދިހަ ކުށް ފުހެދެއްވާނެއެވެ. އަދި އޭނާގެ ދަރަޖަ ދިހަ ދަރަޖައަށް މަތިވާނެއެވެ."

ޙަޟްރަތު ابوهريرة ރަޟިޔަﷲ ޢަންހު ވިދާޅުވިއެވެ. رسول الله صلى الله عليه وسلم ވިދާޅުވިއެވެ. « لَا تَجْعَلُوْا قَبْرِيْ عِيْدًا وَصَلُّوْا عَلَيَّ فَإِنَّ صَلَاتَكُمْ تَبْلُغُنِيْ حَيْثُ كُنْتُمْ » " ތިޔަބައިމީހުން ތިމަންނާގެ قبر عيد އަކަށް ނުހަދާށެވެ. އަދި ތިޔަބައިމީހުން ތިމަންނަށް صلوات ކިޔާށެވެ. ތިޔަބައިމީހުން ކޮންތާކުގައި ތިބި ނަމަވެސް ތިޔަބައިމީހުންގެ صلوات ތިމަންނާއާ ހަމައަށް ގެނެވޭނެއެވެ."

رواه ابوداود -

أبوداود އާއި النسائى ، أَوْسُ ރަޟިޔަﷲ ޢަންހު ވިދާޅުވިއެވެ. رسول الله صلى الله عليه وسلم حديث ކުރެއްވިއެވެ. إِنَّ مِنْ فَضَلِ أَيَّامِكُمْ يَوْمَ الْجُمُعَةِ فَأَكْثِرُوْا

عَلَيَّ مِنَ الصَّلَاةِ فِيهِ فَإِنَّ صَلَاتَكُمْ مَعْرُوضَةٌ عَلَيَّ »

”ތިޔަބައިމީހުންގެ އެންމެ މާތް ދުވަހެއް ކަމުގައިވަނީ ހުކުރުދުވަހެވެ. ވީމާ

އެދުވަހު ތިޔަބައިމީހުން އަހަރެންގެ މައްޗަށް صلوات ގިނަކޮށް ކިޔުއްވާށެވެ. ހަމަ

ކަށަވަރުން ތިޔަބައިމީހުންގެ صلوات އަހަރެން ކުރިމަތިއަށް ހުށަހަޅައިދެވޭނެ

ކަމުގައި ދެވޭނެއެވެ. “

ރަޟިޔަالله ޢަންހު ނިސްބަތްވާ أبوهريرة ގެ ރިވާޔަތުގައި ބަޔާންވެގެން

ވަނީ ރިވާކުރެއްވި ވާހަކައެވެ. الله ގެ ރަސޫލާ حديث ކުރެއްވިއެވެ. « رَغِمَ -

أَنْفُ عَبْدٍ ذُكِرْتُ عِنْدَهُ وَلَمْ يُصَلِّ عَلَيَّ » ”އަހަރެންގެ ނަން ކިޔުމުން

ނަން އިއްވައިގެން އަހަރެންގެ މައްޗަށް ސަލަވާތް ނުކިޔާ ބަޔަކު ހަލާކުވެގެން-

ދާނެ صلوات ނުކިޔާ މީހާ ހަލާކުވެއްޖެއެވެ.“

ابوذرّ ގެ ކިބައިން ރިވާވެގެންވެއެވެ. الله ގެ ރަސޫލާ حديث

ކުރެއްވިއެވެ. « إِنَّ أَبْخَلَ النَّاسِ مَنْ ذُكِرْتُ عِنْدَهُ وَلَمْ

يُصَلِّ عَلَيَّ » - رواه الترمذي) ” ހަމަކަށަވަރުން އެންމެ ދެރަ

މީހަކީ އަހަރެންގެ ނަން ކިޔުމުން އަޑުއިވި ނަމަވެސް ހަރަދު ކުރާ -

މީހާ صلوات ނުކިޔާ މީހާއެވެ.“

ދުޢާ ކުރާއިރު صلوات ކިޔުމުގެ އަދަބު ހުރިގޮތް

ސަލަވާތް ކިޔުމަށްފަހު دعاء ކުރުމަކީ ސުންނަތެކެވެ. އެހެނީ ދުޢާ

ޤަބޫލު ކުރެއްވުމަށް ސަބަބު ވާތީއެވެ. صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ

ނަބިއްޔާ عَلَيْهِ السَّلَام ވިދާޅުވިއިރު ކުރީގެ ނަބިއްޔުންގެ ތެރެއިން ދުވަހަކު ނަބިއްޔާ
މިންވަރަކީ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ އެވެ.

ކުރިން دعاء ކުރަން ފަށާއިރު ޙަމްދާއި ޘަނާ ކިޔުމަށްފަހު ތިން ގޮތަކަށް

ތިބޭނެ صلوات ކިޔުމަށް ރަސޫލާ ވިދާޅުވެއެވެ. رسول الله ގެ

ތަރުޖަމާ ވިދާޅުވީ «إِذَا دَعَا أَحَدُكُم فَلْيَبْدَأْ بِتَحْمِيدِ اللّٰهِ
عَزَّ وَجَلَّ وَالثَّنَاءِ عَلَيْهِ ثُمَّ يُصَلِّي عَلَي النَّبِيِّ صلى الله عليه
وسلم ثُمَّ يَدْعُو بَعْدُ بِمَا شَاءَ» - رواه النسائي والترمذي -

"ތިޔަބައިމީހުންގެ ތެރެއިން މީހަކު دعاء ކުރާނަމަ ﷲ ތަޢާލާއަށް
ޙަމްދާއި ޘަނާ ކިޔައި ފަށާހުރެ ބޭނުންވާނެއެވެ. އޭގެފަހުން ނަބިއްޔާއަށް
صلوات ކިޔާނެއެވެ. އޭގެފަހުން ބޭނުންވާ ގޮތަކަށް دعاء ކުރާނެއެވެ."

ދެން ޙަދީޘް ރިވާވެގެންވަނީ ابومسعود الأنصاري

ވިދާޅުވިއެވެ. بشير بن سعيد ވިދާޅުވިއެވެ. "ޔާ ﷲ ގެ ރަސޫލާ
ތިބާއަށް ސަލާމް ކިޔުމުގެ ގޮތް އަހަރެމެން صلوات ކިޔާނީ ކިހިނެއް ހެއްޔެވެ

ހެއްޔެވެ؟ ﷲ ތަޢާލާ އަމުރު ކުރައްވައެވެ. ތިބާއަށް صلوات ކިޔުމަށް
ބާރުއަޅުއްވާނީ ކީއްވެގެން ހެއްޔެވެ؟ ރަސޫލާ ވިދާޅުވިއެވެ. رسول الله صلى الله
عليه وسلم ހަމަ ހިމޭން ވެވަޑައިގަތުމުން އަހަރެމެން

ބުނެފިން ސުވާލު ނުކުރިނަމަ ރަނގަޅުވީހޭ. އޭގެފަހުން رسول الله ގެ

ތަރުޖަމާ ވިދާޅުވިއެވެ. މިހެން ކިޔާށެވެ. اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ

وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ وَبَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا بَارَكْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ فِي الْعَالَمِيْنَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ » ދި

ރިވާކުރީ މުސްލިމެވެ. - رواه مسلم -

42 - ނިދަން އޮށޯވެވަޑައިގަންނަވާއިރު ކިޔުއްވާ دعاء

رسول الله صلى الله عليه وسلم ވިދާޅުވިއެވެ. "ތިބާ

ބިސްތަރަށް އެރުމުން ...

ތިޔާ ދުޢާ ކިޔާށެވެ. "اللهم باسمك أموت وأحيا، باسمك ربي وضعت جنبي، وبك أرفعه إن أمسكت نفسي فارحمها، وإن أرسلتها فاحفظها بما تحفظ به عبادك الصالحين » - متفق عليه -

ގުޅާނަމަ ކަންތައްތަކަކީ އެއްނުވާކަމެއް ނިކަމެ ޞަޙާބީއަކަށް ނުވާ صالح

އަދުން ހަމައެކަނި އެކަނިވެރިކަމުގައި ފޮނުވައިދޭން އެބުނަ ހަމައެކަނި ވިދާޅުވެދިން

ބުނެވެ! "

ނަބިއްޔާ ރަސޫލާ ގެފާނު ނިދަން ވަޑައިގަންނަވާއިރު އަތްޕުޅު ދިފަރި ގަނޑުއަކަށް

ބޭންދު ކުރުމަށް ވަޑައިގަންނަވާއިރު ކަނާތް އަތްޕުޅު ކަނާތް ކޯތާފަތްޕުޅުގެ ދަށުގައި

ބާއްވައިގެން ވިދާޅުވެއެވެ. އެވަނީ « اَللّٰهُمَّ قِنِي عَذَابَكَ يَوْمَ تَبْعَثُ عِبَادَكَ » މިމާނައަކީ އިލާހުގެ ދަރުމަ ވިދާޅުވިއެވެ. "- رواه مسلم والبخاری - މާނަ: " އޭ ﷲ! ކަލާނގެ ތިބާރަކާތްލެއްވި ކަލާނގެ!

ތިޔަ ކަލާނގެ އަޅުން ދިރުއްވާ ފޮނުއްވާ ދުވަހުން ތިޔަ ކަލާނގެ

عذاب ން ތިމަންނާ ސަލާމަތްކުރައްވާނދޭވެ! "

ރަޟި الله ޢަންހުގެފާނު علی بن أبی طالب ވިދާޅުވިއެވެ. "

فاطمة ގެފާނު ޚާދިމަކު ދެއްވުން رسول الله ގެފާނުގެ އަރިހުން

ވަޑައިގެން އެދިވަޑައިގަތުމުން އެކަލޭގެފާނު ވިދާޅުވިއެވެ. އަހަރެން ތިޔަބޭކަލުންނަށް ކިޔައިދީފާ-

ނަމޭ ޚާދިމަކަށްވުރެ ހެޔޮ ކަމެއް. ނިދަން ވަޑައިގަންނަވާއިރު

سبحان الله ތިރީސްތިން ފަހަރު، الحمدلله ތިރީސްތިން ފަހަރު،

الله اكبر ސަތާރީސްހަތަރު ފަހަރު ވިދާޅުވުމަށް. ހަމަކަށަވަރުން މިކަން

ޚާދިމަކަށްވުރެ ހެޔޮވާނެއެވެ. " رواه البخاری -

السیدة عائشة ވިދާޅުވިއެވެ. ރަސޫލާގެފާނު ވަޑައިގަތް

ދެއަތްތިލަ ބައްދަވާ، އެއަތްތިލައަށް ފުމެލައްވައިގެން
ކިޔުއްވާ قل هو الله احد އާއި قل اعوذ برب الفلق އާއި قل
اعوذ برب الناس سورة ތައް ކިޔުއްވާ ދެން ހަށިގަނޑުގެ ފިލުވޭވަރަކަށް
ފިލުއްވައެވެ. ބޮލާއި މޫނާއި ހަށިގަނޑުގެ ކުރިމަތިން ފަށައިގެން -
ތިން ފަހަރު އެގޮތަށް ކުރައްވައެވެ." - أخرجه
مسلم -

ނިދުމަށް އޮށޯވެވަޑައިގަންނަވާއިރު ކިޔުއްވާ ދުޢާ ތަކުގެ ތެރެއިން
ވެސް ދުޢާ ކުރައްވައެވެ. « اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِى أَطْعَمَنَا
وَسَقَانَا وَكَفَانَا وَآوَانَا فَكَمْ مِمَّنْ لَا كَافِيَ لَهُ وَلَا مُؤْوِيَ
اَللّٰهُمَّ خَلَقْتَ نَفْسِي وَأَنْتَ تَوَفَّاهَا لَكَ مَمَاتُهَا
وَمَحْيَاهَا ، إِنْ أَحْيَيْتَهَا فَاحْفَظْهَا وَإِنْ أَمَتَّهَا فَاغْفِرْ
لَهَا . اَللّٰهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْعَافِيَةَ » - اخرجه مسلم -

اَللّٰهُمَّ رَبَّ السَّمٰوَاتِ وَرَبَّ الْأَرْضِ وَرَبَّ الْعَرْشِ
الْعَظِيمِ ، رَبَّنَا وَرَبَّ كُلِّ شَيْءٍ فَالِقَ الْحَبِّ وَالنَّوَى وَمُنْزِلَ
التَّوْرَاةِ وَالْإِنْجِيلِ وَالْفُرْقَانِ ، أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ كُلِّ شَيْءٍ
أَنْتَ آخِذٌ بِنَاصِيَتِهِ ، اَللّٰهُمَّ أَنْتَ الْأَوَّلُ فَلَيْسَ قَبْلَكَ شَيْءٌ
وَأَنْتَ الْآخِرُ فَلَيْسَ بَعْدَكَ شَيْءٌ وَأَنْتَ الظَّاهِرُ فَلَيْسَ

فَوْقَكَ شَيْءٌ وَأَنْتَ ٱلْبَاطِنُ فَلَيْسَ دُونَكَ شَيْءٌ ، اقْضِ عَنَّا ٱلدَّيْنَ وَأَغْنِنَا مِنَ ٱلْفَقْرِ » - رواه مسلم -

« ٱللَّهُمَّ أَسْلَمْتُ نَفْسِي إِلَيْكَ وَوَجَّهْتُ وَجْهِي إِلَيْكَ وَفَوَّضْتُ أَمْرِي إِلَيْكَ وَأَلْجَأْتُ ظَهْرِي إِلَيْكَ رَغْبَةً وَرَهْبَةً إِلَيْكَ لَا مَلْجَأَ وَلَا مَنْجَى مِنْكَ إِلَّا إِلَيْكَ ، آمَنْتُ بِكِتَابِكَ ٱلَّذِي أَنْزَلْتَ وَبِنَبِيِّكَ ٱلَّذِي أَرْسَلْتَ » - رواه مسلم -

بِهِ» رواه مسلم - ވަނީ: الله ތަޢާލާއަށް ثناء ކިޔުމާއި حق ވެގެން ވެއެވެ.

އެކަލޭގެ ދަރިކަނބަލުން ފާޠިމާ ގެ ކަނބަލުން ބޭނުންވި ޚާދިމަކު ލިބުމަށް ޙާޖަތް

ބޭނުންވާ ހާލު ދަންނަވާލެއްވުމުން. ރަސޫލާއެއް ވިދާޅުވީ ޚާދިމަކު ހޯދުމުގެ ބަދަލުގައި

ވިދާޅުވުމެވެ ހަމައެކަނި ވިސްނައިދޭނަމޭ ކީއްވެ؟

ނަބިއްޔާ ﷺ ގެ ބޮޑުބޭބެ ޢައްބާސް ވިދާޅުވިއެވެ! ޔާ ރަސޫލަﷲ! އަޅުގަނޑަށް ﷲ ގެ

ޙަޟްރަތުން އެދޭނޭ އެއްޗެއް އުނގަންނައިދެއްވާށެވެ. އެކަލޭގެފާނު ވިދާޅުވިއެވެ: ﷲ ގެ ޙަޟްރަތުން ޢާފިޔަތަށް އެދޭށެވެ.

އެކަލޭގެ ޢާފިޔަތަށް حركات ދުޢާގެ ތެރޭގައި ދުއާކުރެއްވީ ﷲ ގެ ޙަޟްރަތުން ޢާފިޔަތަށެވެ.

އެކަލޭގެ ބޮޑުބޭބެ އިތުރުން އަނެއްކާވެސް ދަންނަވާ ކުރެއްވި ސުވާލަށް ވިދާޅުވީ ވެސް އެހެންނެވެ!

އެކަލޭގެ ޙަޟްރަތުން ޢާފިޔަތަށް ފަދައެވެ، އެކަލޭގެ ފާނު ވިދާޅުވިއެވެ! ޔާ ޢައްބާސް!

ރަސޫލުﷲ ﷺ ގެ ބޮޑުބޭބެ! ﷲ ގެ ޙަޟްރަތުން عافية [1] އަށް އެދޭށެވެ!»

"ޔާ ޢައްބާސް! ރަސޫލުﷲ ﷺ ގެ ބޮޑުބޭބެ! ﷲ ގެ ޙަޟްރަތުން އެދޭށެވެ-

ދުޖަހަނަމި ބޯމަދި ދަމިވިރި عَرْش ގެވިރި ނަމަށް ކިޔާނީއެވެ. އަދިބިމުގެ
ވިރި ނަމަށް ކިޔާނީއެވެ. ހުރިހާއެއްޗެއްގެވިރި ނަމަށް ކިޔާނީއެވެ. ޚަބަރު
ނައްތައިލައިދޭނެތާއި ގަނޑުއިސްދޭ ނަމަށް ކިޔާނީއެވެ. تَوْرَات
އާއި إِنْجِيْل އާއި فُرْقَان ބޮޑުއިރުގެ ނަމަށް ކިޔާނީއެވެ. އިބަނަށް
ކިޔާނީ ބޮޑުގެތަކުގައި ވާހަކަ އަށްޗެއްގެ ނަތީޖާއި ނުވާނެ ދިއުމަށް
ކުރާނަވާނެ ދިމާއަށް ކުރައްވާ ޚަރަނަށްވުރެ އިބަނަށް ކިޔާ
ގެ حضرة ހުރި حِمَايَة އާއިގެ ނެއްޓައްވާ. ހަރަކާތްތަކުން ވިދާޅުވިނަމަށް ކިޔާ!
އިބަނަށް ކިޔާނީގައި އެންމެރަނގަޅު ބޭނުން ގެނައުމަށް ވަޙީ. އިބަނަށް
ކިޔާނީ އަނބުރާ ނިނުޔަ ހެއްދުމަށް ހޭލާއްޗެއްނުވާނެވެ. އިބަނަށް ކިޔާނީ
އި އެންމެރަނގަޅު ބޭނުން ގެނައުމަށް ވަޙީ. އިބަނަށް ކިޔާނީގައި ހުނަ އެއް-
ވަށް ހެއްޗެއްނުވާނެވެ. އިބަނަށް ކިޔާނީގައި ހުރިހާއެއްޗެއްގެވަނީނަ
ހުނަވާގެ ގެނުވާ ނަމަށް ކިޔާނީއެވެ. އިބަނަށް ކިޔާނީ ގެނަން ވަނީނަ
ވެގެނުވާ ހެއްވަށް ހެއްޗެއްނުވާނެވެ. ދި އަގުނަގެދިބައިން ޚަރަކާތް-
އަހަރުމަން ދުރުވާނެނަތުވާ! فَقِيْس ކަމުނުދިނުގެނުވާ ބަހަރުކަމުގަދި،
ގައްވާނަތުވާ! "
"ހައްދަވާބޭގެ ދުރަށްވި ނަމަށް ކިޔާ! ދިއަގާގެ نَفْس

---

(١) عافية : ދުނިޔަވީ ސުހަރު.

ތިޔަރަސްކަލާނގެއާ حوال ކުރަމެވެ. އަދި ތިމާގެ މޫނު ތިޔަރަސް-

ކަލާނގެ حضرة އާއި ކުރިމަތި ކުރުވަމެވެ. އަދި ތިމާގެ ކަންތައްތައް

ތިޔަރަސްކަލާނގެއާއި حوال ކުރަމެވެ. ތިޔަރަސްކަލާނގެ رحمة

އަށް އެދި އަދި ތިޔަރަސްކަލާނގެ ކޯފާއަށް ބިރުން ތިޔަރަސްކަލާނ

ގެ حضرة އަށް ދިއުމާއި ނަރުސް އަބުރާ ކުރަމެވެ. ތިޔަރަސްކަލާނ

ގެ حضرة ނުވެނުވި ތިޔަރަސްކަލާނގެ عذاب އާއި ކޯފާއިން ސަލާ-

މަތްވުމަށް ރައްކާތެރިކަން އެދެމެވެ. ތިޔަރަސްކަލާނގެ ބާރުގައި

ކަންވިރާކާ ނުނޭނގޭ ނިކުމެގެން ދިއަގޮތަށް ކުރެއްވުން. އަދި

ދިއަގޮތަށް ކުރެއްވުމަށް ކަލޭގެ ރައްކާތެރިކަން ދެއްވާނދޭވެ!»

މިކަލިމަތްތައް ކިޔުމުން ކީރިތި ނަބިއްޔާގެ شيطان އެކު

ދިޔައީ ކުރިއަށް ނުދެވިގެން ދިޔައެވެ. ކީރިތި ނަބިއްޔާ ކިޔުއްވާފައިވެއެވެ. ރައްކާތެރިކުރު

ކުރެއްވި ދެބަސް ކަލޭގެ! ނަބިއްޔާ އާދަކުރެއްވި ޤުރުއާން ނަބިއްޔާގެ ކިޔުއްވުން

ވެއްޖެއެވެ! شيطان އަބަދުވެސް ނުބައެވެ. ނުބައި ނަފްސު ކިޔުއްވާފައި ވެއެވެ

ވެއްޖެއެވެ! الله ގެ ވަޙީން ހުރިހާ ކަމަކުން ނިކަމެތިކަމާ ދުރުވެ ކުރެއްވި

ރައްކާތެރި ކުރެއްވި ކިޔުއްވި ކަލިމަތްތައް ކިޔުއްވާފައިވެއެވެ.

«أَمْسَيْنَا وَأَمْسَى الْمُلْكُ لِلَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا

اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى

كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ. رَبِّ أَسْأَلُكَ خَيْرَ هَذِهِ اللَّيْلَةِ وَخَيْرَ مَا

بَعْـدَهَا وَأَعُوذُ بِكَ مِنَ الْكَسَلِ وَسُوْءِ الْكِبَرِ ، رَبِّ أَعُوذُ بِكَ مِنْ عَذَابٍ فِي النَّارِ وَعَذَابٍ فِي الْقَبْرِ »

މާނަ: " އަހަރެމެންނަށް ހަވީރުވީ ވެރިކަން الله އަށް ހިމެނިގެންނެވެ-
ހުރެ. الله އަށް ހަމްދު ލިބޭވެ. الله މެނުވީ އަޅުކަމަށް ޙައްޤުވެރި އިލާހަކު ނުވެ
އެވެ. އެކަލާނގެއަށް ޝަރީކަކު ނުވެއެވެ. ވެރިކަމާއި ހަމްދު
އެކަލާނގެއަށް ލިބިވޮޑިގެންވެއެވެ. އެކަލާނގެއީ ކޮންމެކަމަކަށް ކުޅަ-
ދުންވަންތައެވެ. މި ރޭގައި ހުރި ހެޔޮކަމާއި ޔާ ربّ! މި ރޭގެ
ފަހުން އަންނަ ހެޔޮކަމަށް އަހަރެން ތިބާ ކުރިމަތީގައި އެދެމެވެ
ހުރިހާ ނުބައިކަމަކުން ތިބާގެ ރައްކާތެރިކަމަށް އެދެމެވެ-
ލަދުވެރި ކަމާއި ބޮޑުވުމުގެ ނުބައިކަމުން ތިބާގެ ރައްކާތެރިކަމަށް އެދެމެވެ! ޔާ ربّ! ނަރަކައިގެ
عذاب އާއި ޤަބުރުގެ عذاب އިން ތިބާގެ ރައްކާތެރިކަމަށް
އެދެމެވެ!

43 - ރޭގަނޑު ހޭލިއްޖެނަމަ ކިޔާނެ دعاء

عُبَادَة بن الصَّامت ގެ ފަރާތުން ރިވާވެގެން ވެއެވެ. رسول الله صلى الله عليه وسلم حديث ކުރެއްވިއެވެ. ރޭގަނޑު ނިދިން
ހޭލިއްޖެ މީހަކު މި ދުޢާ ކިޔާށެވެ. « لَا إِلٰهَ إِلَّا اللهُ

وَحْدَهُ لَاشَرِيكَ لَهُ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْئٍ قَدِيرٌ . الْحَمْدُ لِلّٰهِ وَسُبْحَانَ اللّٰهِ وَلَا إِلٰهَ إِلَّا اللّٰهُ وَاللّٰهُ أَكْبَرُ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللّٰهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ » މާނަ: الله ގެ ރަސޫލާ ވިދާޅުވެއްޖެއެވެ. އެއްވެސް މީހަކު ރޭ ގަޑީގައި ހޭލައިގެން ދިޔައިމާ، ވިދާޅުވާ حمد ގެ ދިކުރު ކިޔައިފި މީ ހަކު، ކިޔާފައި. ހަމަ އެކަލާނގެ ކުރިމަތީގައި ތިބެގެން ދުޢާކުރާށެވެ. الله އަށް ޝުކުރުކުރާށެވެ. ثنا އަށް حق ވާގޮތަށެވެ. الله ގެ ދީން طاهر ވެގެންދެއެވެ. الله ގެ ރަސޫލާ ވިދާޅުވެއްޖެއެވެ. الله ގެ ދީނަށް ބާއްޖަވެރިކަން ލިބެއެވެ. ދެން އަދި ފަހުން الله ގެ ރަސޫލާ ދެއްކެވި ގޮތަށް ދުޢާކޮށް ތިރީގައިވާ ދުޢާ ކިޔާށެވެ. » އަދި ބުނެފި اَللّٰهُـمَّ اغْفِرْلِي (ޔާ الله އަހަރެންނަށް ފާފަ ފުއްސަވާނދޭވެ! ދިމާވާނަން ރަޙްމަތް ލައްވާނދޭވެ!) ނުވަތަ އެހެންވެސް دعاء އެއް ކުރިޔަސް އެ دعاء إجاب ކުރެއްވޭނެއެވެ. ދެން وضوء ކޮށް ނަމާދު ކުރިޔަސް އެ ނަމާދު قبول ކުރެއްވޭނެއެވެ. - اخرجه النسائى وابن ماجه ،

44 - ނިދިނައުމުން ކިޔާ دعاء

ރަޟި الله ޢަންހު ސަނަދުކޮށްދީ بريدة ވިދާޅުވިއެވެ. خالدبن الوليد ، رسول الله ގާތުގައި شكواى އެއްދެންނެވިއެވެ. އޭނާ ދެންނެވިއެވެ. އަޅުގަނޑު ރޭގަނޑު ނިދިއެއް ނުލިބެއެވެ. އެހެންވެ ނަބިއްޔާ ދެންނެވިއެވެ. ވިދާޅުވިއެވެ. " ތިބާ ނިދަން ވަދެއްޖެނަމަ ކިޔާށެވެ. ވިދާޅުވިއެވެ.

(اللَّهُمَّ رَبَّ السَّمٰوٰاتِ السَّبْعِ وَمَا أَظَلَّتْ وَرَبَّ الأَرَضِينَ وَمَا أَقَلَّتْ وَرَبَّ الشَّيَاطِينِ وَمَا أَضَلَّتْ كُنْ لِي جَارًا مِنْ شَرِّ خَلْقِكَ كُلِّهِمْ جَمِيعًا أَنْ يَفْرُطَ عَلَيَّ أَحَدٌ أَوْ أَنْ يَبْغِيَ عَلَيَّ. عَزَّ جَارُكَ وَجَلَّ ثَنَاؤُكَ وَلَا إِلٰهَ غَيْرُكَ لَا إِلٰهَ إِلَّا أَنْتَ) - اخرجه الترمذي -

މާނަ: " ހަތް އުޑާއި އެއުޑުތަކުން ހިޔާކޮށްދޭ ތަކެތީގެ ވެރި ރަސްކަލާނގެ! ހަތްބިމާއި އެބިންތަކުގެ މަތީގައި ހުރި ތަކެތި އުފުލާ ތަކެތީގެ ވެރި — ރަސްކަލާނގެ! ހުރިހާ ތަކެތި އެބިންތަކުން އުފުލާ ތަކެތީގެ ވެރި ރަސްކަލާނގެ! شيطان ންނާއި އެشيطان ނުން މަގުފުރެއްދި ތަކެތީގެ ވެރި ރަސްކަލާނގެ! ކަލާނގެ ހެދެވި ހުރިހާ ޚަލްޤުންގެ ނުބައިކަމުން ތިމަންނައަށް حماية ދެއްވާ ފަރާތަކަށް ވެވަޑައިގަންނަވާނދޭވެ! ތިމަންނައަށް އެއްވެސް ބަޔަކު ނުބައިކަމެއް ކުރުމުން

حدُّ ވަހަކަދެއްކުމުން ނަރުގަދަވީ ކަމަށްވާ ހަމަޖެހުމެއް ސަލާމަތުން ހިބަ
ނަށް ކަލޭގެ ގޯތި ކަންނަޑިކަމުން ރައްކާކުރައްވާށެވެ! ހިބަނަށް ކަލޭގެ حماية ދެއްވާ ކަލަ
ކަލަ حماية ދެއްވާށެވެ. ހިބަނަށް ކަލޭގެ ثناء ދެއްވާ ކަލާނގެ ثناء ދެއްވާށެވެ. ހިބަ
ނަށް ކަލޭގެ ނޫރު ދެއްވާ ކަލާނގެ ދެއްވާށެވެ. ހިބަނަށް ކަލޭގެ ނޫރުން
ދެއްވާށެވެ.»

مالك بن أوس ރިވާޔަތްކުރެއްވިއެވެ. خالدبن الوليد ވަނީ
ގެން رسول الله ގެ ހަޒްރަތަށް ދެންނެވިއެވެ. "ނިދާފައިހުރެ ބިރުގަނެއެވެ"
ވިދާޅުވުމުން رسول الله ގެ ހަޒްރަތުން ވިދާޅުވިއެވެ. "ކިޔާށެވެ.
«أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللهِ التَّامَةِ مِنْ غَضَبِهِ وَعِقَابِهِ
وَشَرِّ عِبَادِهِ وَمِنْ هَمَزَاتِ الشَّيَاطِينْ وَأَنْ يَحْضُرُونَ»
-أخرجه الموطأ- ރިވާޔަތްކުރެއްވިއެވެ. - މާނަ: "الله ގެ ކޯފާއާއި
عذاب އާއި އަޅުތަކުންގެ ނުބައިކަމާއި ހިތަށް ވަސްވާސްދޭ شيطان ންގެ -
ވަސްވާސްތަކުން ހަމަ عمل ކުރުމުން ނަފްސަށް ލިބޭ
ގެއްލުމުން الله ގެ ކިބައިން حماية ހޯދަމެވެ.

45 - ނިދުމުން ތެދުވުމުގައި ކިޔާ دعاء

حُذَيْفَة ގެފާނުގެ ކިބައިން ރަޟިޔަ الله ޢަންހު ވެއެވެ.

رسول الله ވިދާޅުވި އަވަހާރަކުރުވު ކަށްބަރަވަރުމި ގެދުނުމަތިން ވަޒަދި ގޮތް
اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ ٱلَّذِي أَحْيَانِي بَعْدَمَا أَمَاتَنِي وَإِلَيْهِ النُّشُوْر ދި
ވަހަދި ނުވިތަރުވު ވާށެވެ. - މާނައަކީ: ދެމީ އަޅުގަނޑު މަރުވުމަށްފަހު ދިރުއްވައިދެއްވި
الله އަށް حمد އާއި شكر ކުރަމެވެ. އަދި ދިޔުން ހުރީ އޭނާގެ حضرة
އަށެވެ."

ابوهريرة ވިދާޅުވިއެވެ. رسول الله صلى الله
عليه وسلم ވިދާޅުވިއެވެ. ތިޔަބައިމީހުންގެ ތެރެއިން މީހަކު ނިދިން ހޭލުމުން-
ދަންނަވާ ދިޔައިމަ ކިޔާށެވެ. الْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِى رَدَّ عَلَىَّ رُوْحِى
وَعَافَانِيْ فِى جَسَدِى وَأَذِنَ لِي بِذِكْرِهِ. މާނައަކީ: ދެމީ-
ވަރަދި އަޅުގަނޑު އަނބުރާދެއްވައި ހަށިގަނޑަށް ﷲ އަށް
حمد ކުރަމެވެ. ދެމީ އަޅުގަނޑަށް ކަލޭގެ ވިހަގަ صحّة ދެއްވައި އަޅުގަނޑު
އަށް ذكر ކުރުމަށް ހުއްދަދެއްވި ﷲ އަށް حمد ކުރަމެވެ."

46 - ޒަހަރު ދިފާއުވުމުގެ دعاء

« بِسْمِ اللّٰهِ الَّذِى لَا يَضُرُّ مَعَ اسْمِهِ شَيْئٌ فِى الْأَرْضِ
وَلَا فِى السَّمَاءِ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيم » މިސްރާބު. - رواه احمد و
ابو داود -

« أَصْبَحْنَا عَلَى فِطْرَةِ الإِسْلامِ وَكَلِمَةِ الإِخْلاصِ وَعَلَى دِينِ نَبِيِّنَا مُحَمَّدٍ صلى الله عليه وسلم وَعَلَى أَبِينَا إِبْرَاهِيمَ حَنِيفاً مُسْلِماً وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ » - رواه احمد والدارمي -

« أَصْبَحْنَا وَأَصْبَحَ الْمُلْكُ لِلَّهِ - الْحَمْدُ لله وَلا إِلهَ إِلاَّ اللهُ وَحْدَهُ لا شَرِيكَ لَهُ ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٍ ، رَبِّ أَسْأَلُكَ خَيْرَ مَا فِي هَذَا الْيَوْمِ وَخَيْرَ مَا بَعْدَهُ ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ هَذَا الْيَوْمِ وَشَرِّ مَا بَعْدَهُ. رَبِّ أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْكَسَلِ وَسُوءِ الْكِبَرِ ، رَبِّ أَعُوذُ بِكَ مِنَ النَّارِ وَعَذَابِ الْقَبْرِ »

« أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّةِ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ . »

« حَسْبِيَ اللَّهُ لا إِلَهَ إِلاَّ هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَهُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ . » (التوبة : ١٢٩) ٧×

اَللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْعَافِيَةَ فِي الدُّنْيَا وَالآخِرَةِ اَللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْعَفْوَ وَالْعَافِيَةَ فِي دِينِي وَدُنْيَايَ وَأَهْلِي وَمَالِي ، اَللَّهُمَّ اسْتُرْ عَوْرَاتِي ، وَآمِنْ رَوْعَاتِي ، اَللَّهُمَّ احْفَظْنِي مِنْ بَيْنِ يَدَيَّ وَمِنْ خَلْفِي وَعَنْ يَمِينِي وَعَنْ شِمَالِي وَمِنْ فَوْقِي وَأَعُوذُ بِعَظَمَتِكَ أَنْ أُغْتَالَ مِنْ تَحْتِي »

- رواه ابو داود -

« اَللّٰهُمَّ فَاطِرَ السَّمٰوَاتِ وَالْأَرْضِ ، عَالِمَ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ رَبَّ كُلِّ شَيْءٍ وَمَلِيكَهُ ، أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلٰهَ إِلَّا أَنْتَ ، أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ نَفْسِي وَشَرِّ الشَّيْطَانِ وَشِرْكِهِ » - رواه ابو داود -

« اَللّٰهُمَّ بِكَ أَصْبَحْنَا وَبِكَ أَمْسَيْنَا ، وَبِكَ نَحْيَا وَبِكَ نَمُوتُ وَإِلَيْكَ النُّشُورُ »

« يَا حَيُّ يَا قَيُّومُ بِرَحْمَتِكَ أَسْتَغِيثُ .... أَصْلِحْ لِي شَأْنِي كُلَّهُ وَلَا تَكِلْنِي إِلٰى نَفْسِي طَرْفَةَ عَيْنٍ » - رواه النسائي -

« أَصْبَحْنَا وَأَصْبَحَ الْمُلْكُ لِلّٰهِ - الْكِبْرِيَاءُ وَالْعَظَمَةُ وَالْخَلْقُ وَالْأَمْرُ وَاللَّيْلُ وَالنَّهَارُ وَمَا سَكَنَ إِلَيْهِمَا لِلّٰهِ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ ، اَللّٰهُمَّ اجْعَلْ أَوَّلَ هٰذَا النَّهَارِ صَلَاحًا وَأَوْسَطَهُ فَلَاحًا وَآخِرَهُ نَجَاحًا . أَسْأَلُكَ خَيْرَ الدُّنْيَا وَخَيْرَ الْآخِرَةِ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ » - أخرجه الطبراني -

[illegible] الله [illegible]

[illegible] فطرة [illegible] إخلاص [illegible]

كلمة [illegible] محمد صلى الله عليه وسلم [illegible]

ދީނުގައި ، އަހަރެމެންގެ ބައްޕަކަލުން إبراهيم ގެފާނާއި އިސްޙާޤުގެފާނާއި ޔަ
ޢުޤޫބު ދީނަށް ތަބާވެ ކުރަމުން ދަނީ އަހަރެމެން ވަނީއެވެ. އަދި އަހަ
ރެމެން مشرك ވުމަކީ ނުވާނެއެވެ. "

"އަހަރެމެންނަށާއި މީސްތަކުން الله އަށް ޝުކުރު ނުކުރެއެވެ. الله
އަށް حمد ކުރެވެ. الله ދެއްވި ނިޢުމަތްތަކަށް ޝުކުރު ނުކުރެއެވެ. އަހަ
ރެމެން ދޭއޮތް ފިލާވަޅު ދަސްކޮށްދެއްވާ ކަލާނގެއެވެ. ފިލާވަޅަކީ حمد އަދާކުރާ
އެއް ކަލާނގެއަށް ޝުކުރުކުރުމެވެ. އަހަރެމެން ދަނީ ދަރުމަ ކުރުމުގެ މަގުގަ
އެވެ. މިއަދު ތިޔަ އިރުއަޅައިގެން ދަނީ ކޮންމަގަކުންތޯ؟ ކަލޭ
ދެކެން ތިއްބަވަނީ ތަނބު ނަގައިގެން ގެންގޮސް ތިބޭ ކަމެއް ބާ؟ މިއަ
ދަކު ތިޔަބަޔަކު ކޮށްދޭ ޚިދުމަތަކީ ދެކެވޭ ކުރަމުން ތިބި ކަލާނގެތަކުން އެއީ
ދަނީ ކަމެވެ. ކަލާނގެތަކަކީ ފިލާ ކަލާނގެ ކުރުވާ ދަނީ ތަނބުތައް
ހަދާ ކަލާނގެތަކަށް އެއީ ދަނީ ކަމެވެ. ތިޔަބައިމީހުން ކަންތައް ގެ عذاب ނ
ތިޔަބައިމީހުންގެ ކަލާނގެތައް އެއީ ދަނީ ކަމެވެ. "

" الله އަކީ އެއް ކަލާނގެ ކަމުގައި ދަނީ ދަރުމަތެރި
ކަލާނގެއެވެ. الله ކުރެއްވީ ބޮޑު ރަޙްމަތެއް حماية ކުރައްވައެވެ.
އަހަރެމެން الله ކަށަވަރު ކުރެވެ. އަހަރެމެން ކުރާ ދަރުމަ އެއީ
ދީނުގެ ކަމެވެ. މިދުނިޔޭގެ ކަންތައް އަހަރެމެން ކުރަމެވެ. އެއީ ވަރަށް ފުރި
عرش ގެ ވެރި ކަލާނގެ ކަމެވެ. "

‟ހައްދަވާ ބެލެހެއްޓެވި ރަސްކަލާނގެ! ދުނިޔެއާއި آخرة ގައި
މިއަޅާއަށް ހެޔޮކަންތައްތަކެއް ދެއްވާނދޭވެ! ހައްދަވާ ބެލެހެއްޓެވި ރަސް
ކަލާނގެ! މިއަޅާގެ ފާފަތަކަށް معاف ކުރައްވާނދޭވެ! މިއަޅާގެ ދިރިއުޅު-
ދުމުގައި ޢިބާދަތްތެރިކަމުގެ ހިތްވަރު ދެއްވާނދޭވެ! ހައްދަ
ވާ ބެލެހެއްޓެވި ރަސްކަލާނގެ! މިއަޅާގެ ބުނެދޭ ކަންތައްތަކުގައި
ދޭވެ! މިއަޅާގެ ނަފްސުގެ ނުބައިކަމުން އަޅާއަށް ރައްކާތެރިކަން ދެއްވާ-
ނދޭވެ! ހައްދަވާ ބެލެހެއްޓެވި ރަސްކަލާނގެ! މިއަޅާގެ ދީނާއި ދުނިޔެ،
ފަރާތުގައި ކަމާތުގައި ވެރިކަމުގައި ދަށުން މިއަޅާއަށް ކާމިޔާބު ދެއްވާނދޭވެ! އަދި
މިއަޅާގެ ދުޝްމަނުން ހިތްވަރާއެކު ޖަހާ حيلة ތަކުން ޖަނަތް ކަލާނގެ ދަށުގައި
ސަލާމަތުން މިއަޅާ ރައްކާތެރިކޮށް ދެއްވާނދޭވެ!

‟ހައްދަވާ ބެލެހެއްޓެވި ރަސްކަލާނގެ! ޖަނަތް ކަލާނގެ ދަށުގައި އުޅު-
ނަމުގައި ބިރުވެރިކަމާއި ފުރަތަމަ ހަމަހަން އުފެދިވިދާނެ ކަލާނގެ ދަށުގެ. ޖަނަ
ތް ކަލާނގެ ދަށުގައި ފުރިހަމަކަމާ ހަމައެކު އަރާހަށް ފުރިހަމަ ތުހުމަތު އެއް
ކުރެއްވީނ ރަހުމަތްތެރި ގޮތުން ކަލާނގެ ދަށުގެ. ޖަނަތް ކަލާނގެ ދަށުގައި-
ތުހުމަތު އެއްކުރެއްގެ ގައި ތަނެއް ކަލާނގެ ދަށުގެ. ތުހުމަތު އެއްކުރުމުގެ ފުރިހަމަކަން.
ޖަނަތް ކަލާނގެ ދިރިހުރި ހަމަޖެހުމުގެ ހުތުރުކަމުގެ ދަށުން މިއަޅާގެ ދިރިއުޅުމެވެ.
މިއަޅާގެ ހަމަސާތުގައި ދަރިކަލުންނާއި ހުރިހާ شرك ގޮތުގެ ހިތްހުރުމުގެ ހަމައެކު
ތިރީގެ ކުރެއްވުމުގެ ހަރުދަނާވުމެވެ. ”

"ހައްދަވާތަކުގެ ތަޢުލީމު ދަސްކުރަނީ! އަހަރެން ނަމާދުކުރަނީ އަދި
ވެސް ހަވީރުވަނީ އަދި އަހަރެން ދިރިއުޅެނީ އަދި އަހަރެން މަރުވާނީ ވެސް ތިބާ
ދަސްކުރުމަށް ތިޔަބައިމީހުންނަށް ނަޞޭހަތް ކުރަމެވެ. އަހަރެން އުޅުނީ ދީނުގެ ތަޢުލީމު
ދަސްކުރުމަށް حضرت އެވެ. "

"އެދިޔަ ތަކުގެ ގޮތުގައި ދިރިއުޅުމުގެ ހިނގާ ކަމުގައި قاسم ވާލީ
ގޮތުގެ ދަސްކުރުމެވެ. އެއީ އަހަރެން ތިބާ ދަސްކުރުމަށް رحمة
ދެއްވާށެވެ. ދިރިއުޅުމުގެ ކަމުގައި إصلاح ކުރުމަށް ދަސްކުރާށެވެ! އަހަރެން
ހިނދުކޮޅުވެސް ދިރިއުޅުމުގައި ދިރިއުޅުމުގައި حوال ކުރުމަށް ދަސްކުރާށެވެ!"

"އަހަރެން ތިބާ ދިރިއުޅުމުގައި ގޮތުގައި الله އެވެ. ތަޢު-
ލީމު ދިރިއުޅުމުގައި ހިނދުކޮޅު ކުރުމުގައި ދަސްކުރުމުގައި ތަޢުލީމު ކުރުމަށް
ތިބާ ހިނދުކޮޅު ކުރުމުގައި ދިރިއުޅުމުގައި ދަސްކުރުމުގެ ގޮތުގައި ހަމަ
އެކަނި الله އެވެ. އަހަރެން ދަސްކުރުމަށް އަހަރެން ދިރިއުޅުމުގައި ތަޢުލީމު ކުރާށެ-
ވެ. ހައްދަވާތަކުގެ ތަޢުލީމު ދަސްކުރަނީ! ދިރިއުޅުމުގެ ކުރުމުގެ ތަޢުލީމުގައި
ދިރިއުޅުމުގެ ކުރުމުގެ ތަޢުލީމުގައި އަދި ދިރިއުޅުމުގެ ކުރުމުގެ ތަޢުލީމު ދަސްކުރާ-
ށެވެ ދަސްކުރާށެވެ! ދިރިއުޅުމުގައި آخرة ގެ ތަޢުލީމު ކުރުމުގެ ގޮތް ހުރި
ދަސްކުރާށެވެ. އެ އަހަރެން ދަސްކުރަނީ ދަސްކުރަނީ! "

ދިރިއުޅުން سورة البقرة ގެ ދަސްކުރުމަށް އަހަރެން ދަސްކުރި ގޮތް-
أُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ އަދި آية الكرسى އާއި އެ ހަމަހަމަ

ކަމި އެންމެފަހުގެ ދެއާޔަތް بقرة سورة ގެ ނިމުމުގެ ދެއާޔަތް (ޤުރުބާ ޞ-
ޢާޔަތް) ކިޔުމަކީ ހިނގާ ތަކެއްޗާއި ހުރިހާ އެއްޗަކުން شيطان ދުރުކުރުމުގެ
ސަބަބެކެވެ.

47 - ހުވަފެނުގެ އަދަބުތައް

ރީތި ހުވަފެނެއް (ނުބައި ނޫން ހުވަފެނެއް) ހުވަފެނުން ދުށުމުން ރަނގަޅު ގޮތަކީ
އެކަމަށް ޝުކުރުކުރުމާއި ވާތް الله އަށް حَمْد ކުރާށެވެ. އަދި ހުވަފެނު އެހެން މީހުންނަށް
ރީތި ހުވަފެނެއް ދެކެމުން ކިޔައިދޭށެވެ. ނުބައި ހުވަފެނެއް ދުށީމާ ނަމަ
ވަރަށް ނުރުހުމާއެކު ތިން ފަހަރު ކުޅުބައި ހޫނުވާށެވެ. އަދި شيطان އާއި ދެކޮޅަށް
ގޮސް ނުބައި ހުވަފެނުން ދުރުވުމަށް الله ގެ حضرة ގައި ދުޢާކޮށް أعوذ
ކިޔާށެވެ. އެހެން މީހަކަށް ނުކިޔާށެވެ ގޮތުގެ ބަދަލު ނުވުމަށް ނިދާފައި ހުރި ފަރާތް
އަދި އެނބުރި އަނެއްފަރާތަށް ބަދަލުކުރާށެވެ. އެހެންނަމަ ނުބައި-
ހުވަފެނެއް ނުދެކޭނެއެވެ. އެހެންނަމަ އެމީހަކަށް އެއްވެސް ގެއްލުމެއް ނުލިބޭނެއެވެ. އަދި ނަމާދު
ކުރާށެވެ. ކިޔާށެވެ."

ابو سَلَمَةَ بن عبد الرحمن ވިދާޅުވިއެވެ. ابو قَتَادَة ابن
رَبْعِي ވިދާޅުވިއަހަރެން އަޑުއަހާ ވީއެވެ. رسول الله صلى الله عليه
وسلم حديث ކުރައްވަނިކޮށް އަޑުއަހާ ވީއެވެ. " ރީތި ހުވަފެނަކީ الله ގެ

حضرة [illegible] އެއްޗެކެވެ. [illegible] ހުވަފެނަކީ شيطان [illegible]

ކިބައިން [illegible] އެއްޗެކެވެ. [illegible] ވާތް

ފަރާތަށް ތިންފަހަރު [illegible]. އަދި [illegible]

[illegible] أعوذ ކިޔާށެވެ." أبو سلمة ވިދާޅުވިއެވެ. [illegible]

[illegible]. [illegible] حديث

[illegible]

[illegible]."

[illegible]. ابو قتادة ވިދާޅުވިއެވެ [illegible]

[illegible]

[illegible]." [illegible]

[illegible]. [illegible] رسول الله ގެ [illegible]

[illegible] حديث [illegible]. [illegible] حديث [illegible]

[illegible]. [illegible] الله ގެ حضرة [illegible] އެއްޗެކެވެ. [illegible]

[illegible]

[illegible]. [illegible]. އަދި [illegible]

ފަރާތަށް ތިންފަހަރު [illegible] أعوذ ކިޔާށެވެ. [illegible]

[illegible]." - رواه البخاري -

48 - طهارة ގެ دعاء

قضاحاجة ކުރުމަށްޓަކައި ފާޚާނާއަށް ވަނުމަށް ދިޔުމުން -
ވަންނަމުން « بِسْمِ اللهِ اَللّٰهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْخُبْثِ وَالْخَبَائِثِ »
މިފަދައިން ކިޔުއްވައެވެ. މާނައީ: الله ގެ ނަންފުޅުން ފަށަމެވެ. ކަލާނގެ ޤުދުރަތުގެ ކިބައިން
ރަޙުމަތް އެދެމެވެ! ފިރިހެން އަދި އަންހެން شيطان ންގެ ނުބައިކަމުން ދުރުކުރެއްވުން
ރަޙުމަތް ދެއްވާށި ކަލާނގެއަށް ދަންނަވަމެވެ! " އެނބުރި ނިކުމެވަޑައިގަތުމުން « غُفْرَانَكَ »
މިފަދައިން ކިޔުއްވައެވެ. - رواه ابوداود -

وضوء ކުރަން ފެށުމުގައި بسم ކިޔުއްވައެވެ. - ابن ماجة -
އަދި ދުޢާކުރައްވައެވެ « اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِي ذَنْبِي وَوَسِّعْ لِي فِي دَارِي وَبَارِكْ لِي
فِي رِزْقِي » ކިޔުއްވައެވެ. - މާނައީ: " ކަލާނގެ ޤުދުރަތުގެ ރަޙުމަތް އެދެމެވެ!
މިގެއާއި ފަރާތުން ރަޙުމަތް ދެއްވާށި! އަދި މިގެއާއި ރިޒުޤަށް ބަރަކާތް ލައްވާށި -
ދެއްވާ! އަދި މިގޭގައި ހުރި ތަކެތި ބަރަކާތް ލައްވާ ދެއްވާށި! " وضوء ނިމުމުން
އަދި « أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلٰهَ إِلَّا اللهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ
مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ اَللّٰهُمَّ اجْعَلْنِي مِنَ التَّوَّابِينَ
وَاجْعَلْنِي مِنَ الْمُتَطَهِّرِينَ » ކިޔުއްވައެވެ. - މާނައީ: " الله ފިޔަވައި އެހެން
ކަލާނގެއެއް ނުވެއެވެ. އެކަލާނގެ ވަޙީދުވެގެންވެއެވެ. އެކަލާނގެއަށް ޝަރީކަކު ނުވެއެވެ -

ގައި ތެދުވެރިކަމާއެކު ޝަހާދަތްދެމެވެ. محمد ގެފާނަކީ އެކަލާނގެ އަޅާއާއި ރަސޫލާކަމުގައިވެސް ތެދުވެ ޝަހާދަތްދެމެވެ. އޭ الله ގެ ހާޟްރަތް ދަރުބާރާ! توبة ވެގެންވާ މީހުންގެ ތެރޭގައި

طاهر ވެގެންވާ މީހުންގެ ތެރޭގައިވެސް ތިމަން ލައްވަވާނދޭވެ!"

49 - މިސްކިތަށް ވަންނައިރު ކިޔަވާ ދުعاء

މިސްކިތަށް ވަޑައިގަންނަވަމުން ރަސޫލާ ކަލޭގެފާނު ކިޔުއްވާ ވަނީ-

ވަނީ «بِسْمِ اللّٰهِ وَأَعُوذُ بِاللّٰهِ الْعَظِيمْ وَبِوَجْهِهِ الْكَرِيمِ وَبِسُلْطَانِهِ الْقَدِيمْ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمْ وَبِسْمِ اللّٰهِ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَىٰ رَسُولِ اللّٰهِ اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِي ذُنُوبِي وَافْتَحْ لِي أَبْوَابَ رَحْمَتِكَ» މިފަދައިންނެވެ. - މާނައަކީ: "الله ގެ ނަންފުޅުން ފަށަމެވެ.

ބޮޑުވެގެންވާ الله ގެ حضرة ށް ރައްކާތެރިކަން އެދެމެވެ. އަދި އެކަލާނގެ

ކީރިތި وجه ފުޅާއި އަދި އެކަލާނގެ ގަދީމީ ވެރިކަމާ ޙައްޤުގައި ރަދުކުރެވިފައިވާ لعنة

ލިބިގެންވާ شيطان ގެ ކިބައިން ރައްކާތެރިކަމަށް އެދެމެވެ.

الله ގެ ނަންފުޅުން ފަށަމެވެ. الله ގެ ރަސޫލާއަށް صلوات އާއި

سلام ލެއްވުން އެދެމެވެ. އޭ الله ގެ ހާޟްރަތް ދަރުބާރާ! ތިމަންގެ ފާފަ-

ތައް ފުއްސަވާދެއްވާނދޭވެ! އަދި ތިމަންނަށް ކަލޭގެފާނުގެ رحمة ގެ ދޮރުތައް ހުޅުއްވާ

ދެއްވާނދޭވެ!"

މިސްކިތުން ނިކުމެވަޑައިގަންނަވާއިރުން ވިދާޅުވެއްވާނީ اَللّٰهُمَّ
إِنِّي أَسْأَلُكَ مِنْ فَضْلِكَ މިހެން ދަންނަވާށެވެ. - މާނައީ: " އައްލާހަ
ތިބާގެ ފަޟްލުން އަހަރެން ސުވާލުކުރަމެވެ! ...
އަހަރެން ނަށް ދެއްވާށެވެ!

50 - ބަންގީގެ دعاء ތައް

البخاري އާއި مسلم ގެ ރިވާޔަތުގައިވެއެވެ. رسول الله
صلى الله عليه وسلم حديث ކުރެއްވިއެވެ. "ބަންގި ގޮވާ އަޑު އެހިއްޖެ
ނަމަ މުއައްޛިނު ބުނާ ބަސް ތިޔަބައިމީހުން ވެސް ބުނާށެވެ."
އަދިވެސް حديث ކުރެއްވިއެވެ. "ބަންގިގޮވާމީހާ الله أكبر
الله أكبر ކިޔުމުން ތިޔަބައިމީހުން اَللّٰهُ أكبر الله أكبر ކިޔާ أشهد
اَنْ لاَ إِلٰـهَ إِلا اللّٰهُ ކިޔުމުން أشهد ان لا اله الا الله ކިޔާ أشهد
أن محمدًا رسول الله. ކިޔުމުން اشهد ان محمدا رسول الله
ކިޔާ، حي على الصلاة ކިޔުމުން لاحول ولاقوة إلابالله ކިޔާ
حي على الفلاح ކިޔުމުން لاحول ولاقوة الابالله ކިޔާ. الله
أكبر الله أكبر ކިޔުމުން الله أكبر الله أكبر ކިޔާ لا إله الا الله ކިޔުމުން
لا إله إلا الله ކިޔާމީހާ ހިތުން ކިޔާނަމަ ސުވަރުގެއަށް ވަންނާނެއެވެ. - رواه مسلم-

އަދިވެސް އެކަލޭގެފާނު حديث ކުރެއްވިއެވެ. "ބަންގި ގޮވާ

ނިމުމުން اللَّهُمَّ رَبَّ هَٰذِهِ الدَّعْوَةِ التَّامَّةِ وَالصَّلَاةِ الْقَائِمَةِ

آتِ مُحَمَّدًا الْوَسِيلَةَ وَالْفَضِيلَةَ وَابْعَثْهُ مَقَامًا مَحْمُودًا الَّذِي

وَعَدْتَهُ. މިފަދައިން ކިޔައިފިމީހަކަށް قيامة ދުވަހުން ވާނީ އަޅުގަނޑުގެ

شَفَاعة ލިބުން ހައްޤުވެގެން ވެއެވެ." - رواه مسلم - މާނަ: "ހަމަތެދުވެ

ފުރިހަމަ މި ދަޢުވަތާއި ހުރިހާ ތަޢާލާ! ކުރިއަށް އޮތް ނަމާދު قائم ކުރެވޭ ވަގުތުގެ

ވެރި ރަސްކަލާނގެ! محمد އެކަލޭގެ ވަސީލަތާއި ފަޟީލަތް ދެއްވާނދޭވެ!

އަދި ތިބާރަސްކަލާނގެ އެކަލޭގެފާނަށް ދެއްވާނެކަމަށް وعد ވެވަޑައިގެންނެވި

وَحَمْد ލިބޭނެ މަޤާމު މަށް ދެއްވާނދޭވެ!"

އެކަލޭގެފާނު حديث ކުރެއްވިއެވެ. "ބަންގި ގޮވާ ނިމުމުން

أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَٰهَ إِلَّا اللهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا

عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ رَضِيتُ بِاللهِ رَبًّا وَبِمُحَمَّدٍ رَسُولًا وَ

بِالْإِسْلَامِ دِينًا" މިފަދައިން ކިޔައިފިމީހަކަށް ފާފަތައް ފުއްސަވައިދެއެވެ.

މާނަ: "ﷲ ފިޔަވާ އެހެން ކަލާނގެއަކު ނުވާކަމަށް އަހަރެން ހެކިވަމެވެ. އެކަލާނގެ

އެކަނި ހިޔާރުވެވޮޑިގެންވެއެވެ. محمد އެކަލާނގެ އަޅާކަމާއި

ރަސޫލާކަމަށް އަހަރެން ހެކިވަމެވެ. ﷲ އަކީ ރައްބެއްކަމުގައި

އަހަރެން ރަސްކަލާނގެކަމުގައި محمد އެކަލާނގެ ރަސޫލާކަމުގައި إسلام دين

އަކީ ދީނެއްކަމުގައި ހިތްހަމަޖެހިގެން އަހަރެން قبول ކުރީމެވެ."

فرض ނަމާދުގެ دعاء ތައް

51 - دعاء الافتتاح[1]

البخارى އާއި مسلم ގައި ހަދީޘް ކުރައްވާފައިވާ ގޮތުގައި رسول الله ގެފާނު ނަމާދަށް ތަކުބީރު ކިޔުއްވުމަށްފަހު [illegible] ގެ دعاء ކިޔުއްވައެވެ. އެ دعاء ނަމަކީ [illegible] الله [illegible] حمد [illegible] ثناء [illegible] دعاء އެވެ. [illegible] :

اللهم بَاعِدْ بَيْنِي وَبَيْنَ خَطَايَاى كما باعدْتَ بيْنَ المَشْرِقِ والمغرِبِ ، اللهم نَقِّنِي مِنْ خطاياي كما ينقَّى الثَّوْبُ الأبْيَضُ مِنَ الدَّنَسِ ، اللهُمَّ اغْسِلْنِي مِنْ خَطَايَايَ بِالماءِ والثَّلْجِ والبَرَدِ

وَجَّهْتُ وَجْهِيَ لِلَّذِىْ فَطَرَ السَّمٰوَاتِ وَالْأَرْضَ حَنِيْفًا مُسْلِمًا وَمَا أنَا مِنَ الْمُشْرِكِيْنَ إِنَّ صَلَاتِيْ وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِيْنَ ، لَاشَرِيْكَ لَـــهُ

---

(1) الحمد [illegible] دعاء

وبذلك أمرت وأنا من المسلمين

اللهم أنت الملك لا إله إلا أنت ، أنت ربي وأنا عبدك ظلمت نفسي واعترفت بذنبي فاغفر لي ذنوبي جميعا إنه لا يغفر الذنوب إلا أنت ، واهدني لأحسن الأخلاق لا يهدي لأحسنها إلا أنت ، واصرف عني سيئها لا يصرف عن سيئها إلا أنت ، لبيك وسعديك والخير كله في يديك والشر ليس إليك ، أنا بك وإليك تباركت ربنا وتعاليت ، أستغفرك وأتوب إليك » رواه مسلم.

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

ވެރި عالم ތަކުގެވެރި ދިބަރަސްކަލާނގެ الله އެވެ. އެކަލާނގެއަށް ބަދި-
ވެރި ތަކުނަށްވެއެވެ. މިއަޑާއަށް އަވުރުދުރުންވީގޮތުގައި މިތަނުން ނުވެ.
މިއަޑާއަށް ދުރުން ލިބުނުގޮތުގައި ހެޔޮކަން ލިބިދިނުމެވެ. "
"ހަމަ ޙަޤީޤީ ކުރުމެއް ދިބަރަސްކަލާނގެ! ވެރިކަމާއަށް މިބަދިރަސް
ކަލާނގެއެވެ. މިބަދިރަސް ކަލާނގެގެ ތެރެއިން އެއިން ރަހުމަތްލެވުނު މެވެ.
މިބަދިރަސް ކަލާނގެ މިއަޑުގެވެރި ދިބަރަސް ކަލާނގެއެވެ. މިއަޑާއަށް މިބަދިރަސް
ކަލާނގެ އަޑައިފުރެވެ. މިއަޑާވެސް މިއަޑާގެދަށުން އަހުރެވުނުވެރި ވ
ހެވެ. މިއަޑާގެހުރުރެގެން މިއާ اعتِرَاف ވެވެ. ހުރެމިއަޑާގެ ހުރި
ހުރިހަ ވެރިޔާވެ! މިބަދިރަސް ކަލާނގެގެ ތެރެއިން ހުރިހުރިހާ ކޮށް އެއިން
ހުރިހާތައްނުރެވެ. ދިވެހި أخلاق އެންމެހާގޮތް ތަށް ކަލާވެރިޔާވެ! މިބަ
ދިރަސް ކަލާނގެގެ ތެރެއިން އެއިން ހުރިހާކަމެއް އެހެރީވެސް أخلاق އެކަން
ހިތްހަދާފައިވާނެވެ. ނުބައި أخلاق ނުވާއެއްގޮތުގައި ކުރުގެ-
ވަރުތަކުވެ! މިބަދިރަސް ކަލާނގެގެ ތެރެއިން އެއިން ހުރިހާކަމެއް އެހެރީ
ނުބައި ކަމެއް ތަބާކުރާނަމެވެ. މިބަދިރަސް ކަލާނގެގެ ވާހަކަ
ވެސްއެކަން މިއަޑުގެ ބޭނުންވެއެވެ. ދެރަގޮތަށް ވެރި މިބަދިރަސް ކަލާނ
ގެ ކަންތައް ވެސް އެކަމުގެ ތަރުކަތްވެ. އެހެންވެސް ނުބައި ކަމުގެ މިބަ-
ދިރަސް ކަލާނގެއަށް ބަރާބަރު ނުވެއެވެ. މިއަޑާއަށް މިބަދިރަސް
ކަލާނގެ އުފުލުމާއި މިބަދިރަސް ކަލާނގެއަށް رُجُوْع ވާން އެދެވެ. އަދި

ވެސް ކިބައިގައި ނުވެއެވެ. ތިމަންނަ ކަލޭގެފާނަށް! ތިމަންނަ ކަލޭގެފާނުގެ ކިބައިގައި ކަމެވެ. ކަލޭގެފާނު

طاهر ކަމެވެ. ތިމަންނަ ކަލޭގެފާނުގެ حضرة ން ފާފަފުއްސެވުން ވަޑައިގަ-

ތަން އެދެމެވެ. ތިމަންނަ ކަލޭގެފާނަށް تَوْبَة ވަމެވެ. »

އަދި ދަންނަވާނީ ބަރަކާތްތެރި ކަލާނގެއެވެ: « سُبْحَانَكَ

اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ وَتَبَارَكَ اسْمُكَ وَتَعَالَى جَدُّكَ وَلَا إِلَٰهَ

غَيْرُكَ » - رواه ابو داود - މާނައަކީ: "ތިމަންނަ ކަލޭގެފާނު ހުސް-

طَاهِر ވެވޮޑިގެންވާ ކަމެވެ. ހަމްދު ކުރަމުން ތިމަންނަ ކަލޭގެފާނަށް! ތިމަންނަ ކަ

ލޭގެފާނަށް ހަމަތަކުރާ ثناء އަދާކުރުމުގައި ކަމެވެ. ތިމަންނަ ކަލޭގެފާނު

ގެ ނަންފުޅު ބަރަކާތްތެރިވެގެން ކަމެވެ. ތިމަންނަ ކަލޭގެފާނުގެ ބަރަކާތް މަތިވެރި

ކަމެވެ. ތިމަންނަ ކަލޭގެފާނު ފިޔަވާ އަޅުކަމަށް ޙައްޤު ކަލާނގެއެއް ނުވެއެވެ. »

އަދި އިސްތިފްތާހުގައި ކިޔާ ދުޢާއަކީ « اللَّهُ أَكْبَرُ كَبِيرًا وَالْحَمْدُ

لِلَّهِ كَثِيرًا وَسُبْحَانَ اللَّهِ بُكْرَةً وَأَصِيلًا » މާނައަކީ: "الله އީ ވަރަށް-

ބޮޑުކަލާނގެ ކަމާއި ބޮޑުކަމުގައި ވަރަށް ބޮޑުވެވޮޑިގެންވާ ކަލާނގެއެވެ. ވަރަށް ގިނަގިނައިން

ޙަމްދު ކުރަމެވެ. الله އަށް ހެނދުނާއި ހަވީރު حمد ކުރަމެވެ. އަދި ހެނދުނާއި ހަވީރު

الله އަށް تسبيح ކުރަމެވެ."

މިގޮތަށް الله ރުހިވޮޑިގަންނަވާ عَائِشَة ގެފާނު ވިދާޅުވިއެވެ. ނަބިއްޔާ-

ގެއެވެ. ﷺ ނަމާދު ފަށާއިރު تكبير ކިޔުމަށްފަހު ކިޔާ ދުޢާ

ގައި دعاء ކުރެއްވިއެވެ.

« اللهم رَبَّ جِبْرِيلَ وَمِيكَائِيلَ وَإِسْرَافِيلَ فَاطِرَ السَّمَوَاتِ وَالأَرْضِ عَالِمَ الغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ أَنْتَ تَحْكُمُ بَيْنَ عِبَادِكَ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ، اهْدِنِي لِمَا اخْتُلِفَ فِيهِ مِنَ الْحَقِّ بِإِذْنِكَ إِنَّكَ تَهْدِي مَنْ تَشَاءُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ »

- رواه مسلم -

« أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ مِنْ نَفْخِهِ وَنَفْثِهِ وَهَمْزِهِ »

މާނަ: އަޅުގަނޑުމެންގެ ރަސްކަލާނގޭ! جبريل އާއި ميكائيل އާއި اسرافيل ގެ ވެރި ރަސްކަލާނގޭ! އުޑުތަކާއި ބިން ހައްދަވާ- ވަނީ ރަސްކަލާނގޭ! ފެންނަ ނުފެންނަ ކަންކަން ދެނެވޮޑިގެންވާ ރަސްކަލާނގޭ! ތިޔަ ރަސްކަލާނގެ އަޅުންގެ މެދުގައި ތަފާތުވާ ކަންކަމުގައި حكم ކުރައްވަވާނީއެވެ. حقّ ގެ ތެރެއިން ތަފާތުވެފައިވާ ކަންކަމުގައި ތިޔަ ރަސްކަލާނގެ އިރުޝާދުދެއްވާށި! ތެދުމަގަށް ހިދާޔަތްދެއްވަނީ ތިޔަ ރަސްކަލާނގެއެވެ.

لَعنَة ލިބިގެންވާ شيطان ގެ ފުރޮޅުމާއި ވަސްވާހާއި حيلة ތަކުން ރައްކާތެރިކުރެއްވުމަށް ﷲ ގެ حضرة އަށް رجوع ވުމެވެ.»

52 - ركوع އާއި سجدة ގެ دعاء

ނަމާދުގައި صلوات ކިޔުމުގެ ސުންނަތްތަކުގެ ތެރެއިން ركوع ގައި ކިޔާ

ބާވަތްބާވަތުގެ ذكر އާއި دعاء ތައް ވިދާޅުވެފައި ވެއެވެ. ބައެއްފަހަރު-
[illegible] " سبحان ربي العظيم " ވިދާޅުވެފައި ވެއެވެ. - މާނަ: "[illegible]
ރަސްކަލާނގެ [illegible] تسبيح[1] ކިޔަމެވެ." އަދި [illegible] حديث
[illegible] "[illegible] ركوع [illegible] ركوع ގައި
سبحان ربي العظيم [illegible]. [illegible] ركوع
[illegible]. [illegible]." -رواه الترمذي-
[illegible] " سبحان ربي العظيم وبحمده " [illegible]
ވިދާޅުވެފައި [illegible]. - މާނަ: "[illegible] ރަސްކަލާނގެ [illegible]
[illegible] تسبيح އާއި تَحْمِيد[2] ކިޔަމެވެ. އަދި " سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ
رَبَّنَا وَبِحَمْدِكَ. اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِي " [illegible] ވިދާޅުވެ دعاء [illegible]
[illegible]. " -رواه البخارى-. މާނަ: "[illegible]
طاهر [illegible]. ރަސްކަލާނގެ [illegible]! [illegible]
[illegible]! [illegible] ثناء [illegible].
ރަސްކަލާނގެ [illegible]! [illegible]!"
އަދި " سُبُّوحٌ قُدُّوسٌ رَبُّ الْمَلَائِكَةِ وَالرُّوحِ " [illegible]

---

(1) تَسْبِيح ގެ މާނައަކީ އެންމެހާ [illegible] طاهر ކުރުމެވެ.

(2) تَحْمِيد ގެ މާނައަކީ [illegible] ثناء އާއި [illegible].

ވެރި ކަލާނގެ روح[1] ގެ ވެރި އާއި މަލާއިކަތުންނާއި " މާނަ: -رواه مسلم-. ވިދާޅުވިއެވެ.

ކަލާނގެ! ތިމަންކަލާނގެ ސުބްޙާނަހޫ ވަތަޢާލާ ذات ދެއްވާ ތިބާރަކަލާނގެ! މިބަސް ކަލާނގެއަށް ކަލާނގެ!

ސިފަތަކުން ތިމަންކަލާނގެ ޚާއްޞަ ކުރެއްވިއެވެ. ތިބާރަކަލާނގެ މިބަސް ކަލާނގެއަށް ހެއްވެވި ބަސް ވިދާޅުވިއެވެ. "

ދުޢާ تسبيح ކިޔުމަކީ دعاء ގެ ގޮތުގައި ރަސޫލާ ﷺ ވިދާޅުވި -

ބަސް. ރަކުޢަތުގައި ކިޔުމަށް ވިދާޅުވި ދުޢާއާއި ދުޢާތަކެއްގެ ތެރެއިން ތިރީގައިވާ ބަސް ހިމެނިގެންވެއެވެ.

ވެއެވެ. ދިގުކޮށް ކުރެއްވި ނަމާދު ކުރެއްވުމުގައި قيام ގައި ركوع ގެ ތެރޭ -

ގައި ކިޔުއްވިކަމަށް ވެއެވެ. قيام ގައި البقرة ގައި آل عمران ގައި النساء

سورة ކިޔުއްވިކަމަށް ރިވާވެގެން ވެއެވެ.

ނަބިއްޔާ ކިޔުއްވި « اَللّٰهُمَّ رَكَعْتُ وَبِكَ آمَنْتُ وَلَكَ أَسْلَمْتُ وَعَلَيْكَ تَوَكَّلْتُ أَنْتَ رَبِّي خَشَعَ سَمْعِي وَبَصَرِي وَدَمِي وَلَحْمِي وَمُخِّي وَعَظْمِي وَعَصَبِي لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ »

ވިދާޅުވިއެވެ. -މާނަ: ކަލާނގެ ތިމަންކަލޭގެފާނު ދެކެ ކަލާނގެ!

ތިބާރަކަލާނގެ ކަލާނގެ ސަބަބުން ركوع ކުރީމެވެ. ތިބާރަކަލާނގެއަށް ތިމަން

ތިބާރަކަލާނގެއަށް ތިމަން ތިމަންކަލޭގެފާނު ކަލާނގެއަށް ކީރިތި ނަމާދު ކުރީމެވެ.

ތިބާރަކަލާނގެއަށް ތިމަން ކަލާނގެގެ حوال ކުރީމެވެ. ތިބާރަކަލާނގެ ކަލާނގެ

ގެ ތިމަންކަލޭގެފާނު ކަލާނގެ ތިމަންގެ. ތިމަންކަލޭގެފާނުގެ ކަންފަތާއި ލޮލާއި

ލޭއާއި މަހާއި ސިކުނޑިއާއި ކަށިތަކާއި ނާރުތަކާއި عالم ތަކުގެ ވެރި ކަލާނގެ

ގެ الله އަށް ބޯލަނބާ ކިޔަމަންތެރިވެއްޖެއެވެ."

[illegible] عالم [illegible]

[illegible] الله [illegible] "

[illegible] " سُبْحَانَ ذِى الْجَبَرُوْتِ وَالْمَلَكُوْتِ وَالْكِبْرِيَاءِ

وَالْعَظَمَةِ [illegible] " - رواه ابوداود - [illegible]

[illegible]

تَسْبِيح [illegible] "

[illegible] " سُبْحَانَ رَبِّيَ الْأَعْلٰى " [illegible]

[illegible] تَسْبِيح

[illegible]

[illegible] سجدة ، قيام [illegible]

[illegible] قيام [illegible] البقرة [illegible] آل عمران

[illegible] النساء [illegible]

[illegible] سُبْحَانَ رَبِّيَ الْأَعْلٰى وَبِحَمْدِهِ [illegible]

[illegible]

تَسْبِيح [illegible] تَحْمِيد [illegible] اَللّٰهُمَّ لَكَ سَجَدْتُ وَبِكَ

آمَنْتُ وَلَكَ أَسْلَمْتُ سَجَدَ وَجْهِي لِلَّذِي خَلَقَهُ وَصَوَّرَهُ

وَشَقَّ سَمْعَهُ وَبَصَرَهُ تَبَارَكَ اللّٰهُ أَحْسَنُ الْخَالِقِيْنَ [illegible]

[illegible]

އިލާހީ ތިބާރަސްކަލާނގެއަށް ސަލާމަތް ދުޢާކުރެއްވިއެވެ. ތިބާރަސްކަލާނގެއަށް ތިބާރަސްކަލާނގެ
ވެވޮޑިގެން އެއްޗެއް ކަލާނގެ ކަމުގައި ވިދާޅުވިއެވެ. ދިއުން ތިބާރަސްކަލާނގެ ޙަޟްރަތުން
ހެޔޮ ކަމެއް ވެސް ދެއްވާށެވެ. ހެޔޮ ތިބާރަސްކަލާނގެ ދެއްވާފައި ދެއްވާށެވެ. ހެޔޮ ގެންގުޅުއްވާ
ރަނގަޅު ދުޢާކުރެއްވިއެވެ. الله ގެ ދަރުމަ ދެއްވާށެވެ. ސަޅި ސިފަ ދެއްވާށެވެ.
ހެޔޮ ދުޢާ خَلْقُ ދެއްވާށެވެ. »

އަދި ވިދާޅުވިއެވެ. «اَللّٰهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِرِضَاكَ مِنْ سُخْطِكَ
وَبِمُعَافَاتِكَ مِنْ عُقُوبَتِكَ وَأَعُوذُ بِكَ مِنْكَ ، لَا أُحْصِي ثَنَاءً
عَلَيْكَ أَنْتَ كَمَا أَثْنَيْتَ عَلَىٰ نَفْسِكَ » -رواه مسلم- މާނަ: "ﷲ ގެ
ތިބާރަސްކަލާނގެ! ތިބާރަސްކަލާނގެ ރުއްސެވުމުގެ ސަބަބުން ކޯފާއިން
ސަލާމަތް ދެއްވާށެވެ! عفو ދެއްވާ عذاب ން ސަލާމަތް
ދެއްވާށެވެ! ތިބާރަސްކަލާނގެ حضرة ން ދެއްވާ رحمة ން
ތިބާރަސްކަލާނގެ ރުއްސެވުމުން ސަލާމަތް ދެއްވާށެވެ! ތިބާ
ރަސްކަލާނގެއަށް ކުރެވޭނެ ހުރިހާ ثناء ކުރެވޭކަށް ނުކުޅެދޭނެއެވެ.
ތިބާރަސްކަލާނގެ ތިބާރަސްކަލާނގެ ذات ގެ ސިފަ
ގެ ސިފަ وحي ދެއްވި ގޮތަށް ސިފަ ކުރައްވާ ސިފަ ގޮތަށް ވެ
ވެއެވެ. "

އަދިވެސް ވިދާޅުވިއެވެ. «اَللّٰهُمَّ اغْفِرْلِي ذَنْبِي كُلَّهُ
دِقَّهُ وَجِلَّهُ وَأَوَّلَهُ وَآخِرَهُ وَعَلَانِيَتَهُ وَسِرَّهُ» -رواه مسلم-

[illegible] "

[illegible] « سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ رَبَّنَا وَبِحَمْدِكَ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي » - رواه مسلم - [illegible] طاهر [illegible]

[illegible] « سُبُّوحٌ قُدُّوسٌ رَبُّ الْمَلَائِكَةِ وَالرُّوحُ » - رواه مسلم - [illegible] روح [illegible] ذات [illegible] "

[illegible] دعاء [illegible] دعاء [illegible] دعاء [illegible] دعاء [illegible]

سَجَدَ لَكَ سَوَادِي وَخَيَالِي وَآمَنَ بِكَ فُؤَادِي

أَبُوءُ بنعمتك عليّ ، هَـذِهِ يَدِي وَمَا جَنَيْتُ عَلَى نفسي » މާނަ: ދި
އަޅުގަނޑަށް ދެއްވި ނިޢުމަތް ކަލޭގެފާނަށް ބޭނުންވާ ފަދައިން އަޅުގަނޑު ޝުކުރުކުރަމެވެ. ދި އަޅުގަނޑުގެ
ފަރާތުން ކުރެވުނު ކުށްތަކަށް އިޢުތިރާފުވަމެވެ. ދި އަޅުގަނޑު ފަރާތުން ކުރެވުނު ކުށްތަކާއި
ކަލޭގެ نِعْمَة ތަކަށް اعتراف ވަމެވެ. ދި އަޅުގަނޑުގެ ކުށްތަކަށް ފުއްސަވާދެއްވާށި -
ވާހަކަތައް ދި އަޅުގަނޑުގެ ފާފަތައް ފުއްސަވާށެވެ. "

«اللهم اجْعَلْ فِي قَلْبِي نُورًا ، وفِي لِسَانِي نُورًا واجْعَلْ فِي سَمْعِي نُورًا ، واجْعَلْ فِي بَصَرِي نُورًا ، واجْعَلْ مِنْ تحتِي نُورًا ، واجْعَلْ مِنْ فَوْقِي نُورًا وعَنْ يَمِينِي نُورًا وعن يساري نورًا ، واجْعَلْ أَمامي نورًا ، واجعل خلفي نورًا ، واجْعَلْ فِي نَفْسِي نُورًا ، وأَعْظِمْ لِي نُورًا » މާނަ: ހައްދަވާ
ކަލާނގެ ހަމަ ހުރިހާ ތަނެއްގައި ! ދި އަޅުގަނޑުގެ ހިތުގައި ނޫރެއް[1] ލައްވާދެއްވާނދޭވެ! ދި
އަޅުގަނޑުގެ ދުލުގައި ނޫރެއް ލައްވާދެއްވާނދޭވެ! ދި އަޅުގަނޑުގެ ކަންފަތުގައި ނޫރެއް ލައްވާދެއްވާ-
ނދޭވެ! ދި އަޅުގަނޑުގެ ލޮލުގައި ނޫރެއް ލައްވާދެއްވާނދޭވެ! ދި އަޅުގަނޑުގެ ތިރިން ނޫރެއް
ލައްވާދެއްވާނދޭވެ! ދި އަޅުގަނޑުގެ މަތިން ނޫރާއި ކަނާތްފަރާތުން ނޫރާއި ވާތްފަރާތުގައި
ނޫރެއް ލައްވާދެއްވާނދޭވެ! ދި އަޅުގަނޑުގެ ކުރިމަތީގައި ނޫރެއް ލައްވާދެއްވާނދޭވެ! ދި
އަޅުގަނޑުގެ ފުރަގަހުގައި ނޫރެއް ލައްވާދެއްވާނދޭވެ! ދި އަޅުގަނޑުގެ ނަފްސުގައި ނޫރެއް-

---

(1) نور: އަލި

ތަހުލީލުކުރެވޭ! މިއަޒާބުން ނުރައްކަލުން ރައްކާތެރިކުރައްވާށެވެ! "

53 - اعتدال ގައި ކިޔަވާ دعاء

ركوع ނިމުމުން ބޯ އުފުއްލަވަމުން ވިދާޅުވެއެވެ «سَمِعَ اللَّهُ لِمَنْ حَمِدَهُ ، رَبَّنَا لَكَ الْحَمْدُ» މާނަ: "الله އަށް حمد ކުރާމީހާގެ އަޑު އައްސަވައެވެ. އަޅަގަނޑުމެންގެ ވެރި ރަސްކަލާނގެ! ތިބާރަސްކަލާނގެއަށް އަންނަނީ ހުރިހާ ތަޢުރީފާއި ޝުކުރެއް ހަމްދެއް ކަމުގައި ވެގެންނެވެ."

مأموم ކިޔަނީ «رَبَّنَا لَكَ الْحَمْدُ حَمْدًا كَثِيرًا طَيِّبًا مُبَارَكًا فِيهِ». މާނަ: "އަޅަގަނޑުމެންގެ ވެރި ރަސްކަލާނގެ! ތިބާރަސްކަލާނގެއަށް ގިނަގިނަ ބަރަކާތްތެރި ހެޔޮ ރަނގަޅު ޠާހިރު حمد ތަކެއް ކުރަމެވެ." އަދި އިތުރަށް ވިދާޅުވިޔަސް ވެއެވެ «اللَّهُمَّ رَبَّنَا لَكَ الْحَمْدُ مِلْءُ السَّمَوَاتِ وَمِلْءُ الْأَرْضِ وَمِلْءُ مَا فِيهِمَا مَا شِئْتَ مِنْ شَيْءٍ بَعْدُ، أَهْلُ الثَّنَاءِ وَالْمَجْدِ أَحَقُّ مَا قَالَ الْعَبْدُ وَكُلُّنَا لَكَ عَبْدٌ، اللَّهُمَّ لَا مَانِعَ لِمَا أَعْطَيْتَ وَلَا مُعْطِيَ لِمَا مَنَعْتَ وَلَا يَنْفَعُ ذَا الْجَدِّ مِنْكَ الْجَدُّ» - رواه مسلم - މާނަ: "ހުރިހާ ތަޢުރީފެއް އެހީވެދެއްވާ ރަސްކަލާނގެ! ތިބާރަސްކަލާނގެ ގެ އަޅަގަނޑުމެންގެ ވެރި ރަސްކަލާނގެއެވެ. ތިބާރަސްކަލާނގެ ގެ އުޑުތަކާއި

ދާއި ބިވާދި އެއްވެގެންދަތުވާ އެއްކަލަ ކޮށްދި އަދި އެކަންތަކުގެ މިޔާތަކަށްތަކުން

ވާ ދުޢާކާ އެއްކަލަ ކުރުމަށްޓަކައި ޝުކުރު حَمْد[1] ބިދިވާ ގެނެސްދެއްވާ. އަޅުގަނޑު-

މެންނަށް އެންމެ حقّ ވުޒޫވާ ثناء އާއި ވާހަކައެއް ދެއްވާ މާތްﷲ ތަޢާލާގެ

އަށް حقّ ވުޒޫވާ. އަޅުގަނޑު އެންމެހައިކަމެއް މާތްﷲ ތަޢާލާ އަށުން

ނެތް. ކަށަވަރުވަނީ ދުޢާއެވެ މާތް ތަޢާލާ! މާތްﷲ ތަޢާލާގެ ދަރުމަވާ އެއް

ކަމެއް ދެއްވުމަށް ދެއްވާ ފަރާތެއް ދަރުމަވާ. އަދި މާތްﷲ ތަޢާލާގެ ދަރުމަވާ

އެއްކަމެއް ދެއްވާ ފަރާތެއް ދަރުމަވާ. އެއްގެ ހަމަ ބެއް ފަރިތަ އެއް

ދަރުމަވާ. ހަމަ ބޭ މާތްﷲ ތަޢާލާގެ حضرة ނިޢުމަތް އެއްކަލާވާ."

54 - تلاوة ގެ ސަޖިދައިގެ دعاء

«اَللّٰهُمَّ اكْتُبْ لِي بِهَا عِنْدَكَ أَجْرًا، وَضَعْ بِهَا وِزْرًا

وَاجْعَلْهَا لِي عِنْدَكَ ذُخْرًا، وَتَقَبَّلْهَا مِنِّي كَمَا تَقَبَّلْتَهَا

مِنْ عَبْدِكَ دَاوُدَ» - رواه الترمذى - މާނަ: " ކަށަވަރުވަނީ ދުޢާ-

ވި ތަޢާލާ! ޔާ ﷲ ބެހުން މާތްﷲ ތަޢާލާގެ حضرة ނިޢުމަތް

ދެއްވާ ބަދަލު! ޔާ ﷲ ބެހުން ވިހަގެ ވެރިކަން ދުރުކުރައްވާ! މާތްﷲ

---

[1] حَمْد : ޝުކުރު ތަޢުރީފު ކުރުން

ކަލާނގެ حضرة ގައި ތައުބާވެ ދުޢާކުރެއްވުމުން ގުޅިގެން ދުޢާކުރެއްވި ދުވަހު ކުރައް
ވާނދޭވެ! ތިޔަ ރަސްކަލާނގެ އަޅާ داود ގެ ތައުބާ ތިޔައިން قَبُوْل
ކުރެއްވި ފަދައިން މިއަޅާގެ ތައުބާވެސް ގެ قَبُوْل ކުރައްވާނދޭވެ!

55 - ދެސަޖިދަ ދެމެދުގައި ކިޔާ دعاء

ދެސަޖިދަ ދެމެދުގައި ނަބިއްޔާ ކިޔުއްވި ދުޢާއަކީ: « اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِي وَارْحَمْنِي وَاجْبُرْنِي وَارْفَعْنِي وَاهْدِنِي وَعَافِنِي وَارْزُقْنِي » - رواه ابن ماجه والحاكم وصححه -

« رَبِّ اغْفِرْ لِي ...... رَبِّ اغْفِرْ لِي » . މިހެންނެވެ.

މާނަ: ހުރިހާ ތަޢުރީފެއް ލިބިވޮޑިގެންވާ ރަސްކަލާނގެ! މިއަޅާއަށް ފާފަ ފުއްސަވައިދެއްވާނދޭވެ! رَحْمَة ލައްވާނދޭވެ! ތިޔަ ރަސްކަލާނގެ ހިދާޔަތުގެ ވަގުތު އުނިކަން ފުރިހަމަ ކުރައްވާނދޭވެ! މިއަޅާގެ ދަރަޖަ އުފުއްލަވާނދޭވެ! މިއަޅާއަށް ހިދާޔަތު ދެއްވާނދޭވެ! މިއަޅާއަށް ޢާފިޔަތާއި صِحَّة ދެއްވާނދޭވެ! މިއަޅާއަށް رزق ދެއްވާނދޭވެ! މިއަޅާއަށް ފާފަ ފުއްސަވައިދެއްވާނދޭވެ! މިއަޅާއަށް ފާފަ ފުއްސަވައިދެއްވާނދޭވެ! ”

56 ـ دُعَاءُ التَّشَهُّد

التَّحِيَّاتُ لِلَّهِ وَالصَّلَوَاتُ الطَّيِّبَاتُ ، السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا النَّبِيُّ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهُ ، السَّلَامُ عَلَيْنَا وَعَلَىٰ عِبَادِ اللّٰهِ الصَّالِحِيْنَ ، أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلٰهَ إِلَّا اللّٰهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُوْلُهُ .

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَىٰ مُحَمَّدٍ وَعَلَىٰ آلِ مُحَمَّدٍ ، كَمَا صَلَّيْتَ عَلَىٰ إِبْرَاهِيْمَ وَعَلَىٰ آلِ إِبْرَاهِيْمَ إِنَّكَ حَمِيْدٌ مَجِيْدٌ . اَللّٰهُمَّ بَارِكْ عَلَىٰ مُحَمَّدٍ وَعَلَىٰ آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا بَارَكْتَ عَلَىٰ إِبْرَاهِيْمَ وَعَلَىٰ آلِ إِبْرَاهِيْمَ إِنَّكَ حَمِيْدٌ مَجِيْدٌ .

މާނައީ: ހުރިހާ ތަޙިއްޔާތެއް އަދި ހުރިހާ
فرض ނަމާދުތަކާއި صالح عمل ތަކެއް ހުރީ ހަމައެކަނި الله އަށެވެ. އޭ
ނަބިއްޔާއެވެ. ކަލޭގެފާނަށް ސަލާމް ލިބިވަޑައިގަންނަވާށިއެވެ. الله ގެ رحمة އާއި ބަރަކާތް
ލިބިވަޑައިގަންނަވާށެވެ. އަހަރެމެނަށާއި الله ގެ صالح އަޅުތަކުންނަށް ސަލާމް ލިބި-
ގަންނަވާށެވެ. الله ފިޔަވައި އަޅުކަމް ޙައްޤު ކަލާނގެއެއް ނެތްކަމަށް އަހަރެން ހެކިވަމެވެ. އަދި
محمد ގެފާނަކީ އެކަލާނގެ އަޅާއާއި ރަސޫލާކަމަށް އަހަރެން ހެކިވަމެވެ.

އޭ ކަލާނގެ! محمد ގެފާނަށާއި محمد ގެ
ފާނުގެ آل ންނަށް صلوات ލައްވާނދޭވެ! إبراهيم ގެފާނަށާއި-

އިބްރާހީމްގެފާނުގެ އާލުފުޅުގެ މައްޗަށް ތިޔަރަސްކަލޭގެ صلوات
ލެއްވިފަދައިންނެވެ. ހަމަކަށަވަރުން ތިޔަރަސްކަލޭގެފާނީ ޝުކުރާ
ތާރީފާއި މަތިވެރިކަމުގެ ވެރި ރަސްކަލޭގެފާނެވެ. ހައްދަވާ ﷲ
ދުނިޔޭގެ ރަސްކަލާނގެ! محمد ގެފާނަށާއި محمد ގެފާނުގެ އާލުފުޅުންނަށް-
ބަރަކާތް ލައްވާދެއްވާށި! ތިޔަރަސްކަލޭގެ ابراهيم ގެފާނަށާއި އިބް-
ރާހީމްގެފާނުގެ އާލުފުޅުންނަށް ބަރަކާތްލެއްވިފަދައިންނެވެ. ހަމަކަށަވަ-
ރުން ތިޔަރަސްކަލޭގެފާނީ ޝުކުރާ ތާރީފާއި މަތިވެރިކަމުގެ ވެރި
ރަސްކަލޭގެފާނެވެ. »

57- التحيات އަށްފަހު سلام ދިނުމުގެކުރިން ކިޔާ دعاء

التحيات އަށްފަހު ސަލާމްދިނުމުގެކުރިން ދުނިޔެއާއި آخرة
ގައި ސަލާމަތްކަމާއި ހެޔޮކަންތައްތަކަށް އެދި دعاء ކުރުމަކީ مستحب
ކަމެކެވެ.

عبدالله بن مسعود ވިދާޅުވާގޮތުގައި ސަލާތުގައި صلوات
ލެއްވި الله ގެރަސޫލާ التحيات ދަސްކޮށްދެއްވިކަމުގެ حديث ގައި
ވެއެވެ. "ثُمَّ لِيَخْتَرْ مِنَ الْمَسْأَلَةِ مَا يَشَاءُ" މާނައަކީ-
އެދެވޭ ދުޢާތަކުން އޭނާ އެދޭ ދުޢާއެއް ކުރާށެވެ. »

އަދި ނަބިއްޔާ ﷺ ނަމާދުގައި ކިޔުއްވި دعاء ގެ ތެރޭގައި ވިދާޅުވިއެވެ.

اَللّٰهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ فِتْنَةِ الْمَسِيحِ الدَّجَّالِ وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ فِتْنَةِ الْمَحْيَا وَالْمَمَاتِ اَللّٰهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْمَأْثَمِ وَالْمَغْرَمِ އަދި އިތުރަށް ވަޙީއްޔެއް ގައި وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ نَارِ جَهَنَّمَ

« اَللّٰهُمَّ إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي ظُلْمًا كَثِيرًا وَلَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا أَنْتَ فَاغْفِرْ لِي مَغْفِرَةً مِنْ عِنْدِكَ وَارْحَمْنِي إِنَّكَ أَنْتَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ » [متفق عليه] މާނަ: ރަސޫލާ ﷺ ވިދާޅުވިއެވެ.

ވީ ތަރުހެ ކަލާނގެ! ތިމަންކަލޯ ތިބާރަކާތްތެރި ކަލާނގެ عذاب ންނާއި - ސަލާމަތް ކުރައްވާނދޭވެ. އަދި ތަރުޖަމާ ދެއްވުމެވެ. އަޅުގަނޑު ތިމަންކަލޯ ދަތުރުކުރެވޭ ހަތަރުގަޑީގައި ސަލާމަތް ދެއްވާށި

ތާރީހުގައި دجّال ގެ ފިތުނައިން ސަލާމަތް ކުރައްވާނދޭވެ. އަދި

ތަރުޖަމާ ދެއްވާނދޭވެ. ދިރިއުޅުމާއި މަރުވުމުގެ ފިތުނައިން ސަލާމަތް ކުރައްވާނދޭވެ. ރަސޫލާ ﷺ ވިދާޅުވި ތަރުހެ ކަލާނގެ!

ތިމަންކަލޯ ތަރުހެ ކަލާނގެ! ...

އެހެންކަމުން ތިބާރަކާތްތެރި ކަލާނގެ ދުވަހު އިތުރަށް ރަޙްމަތްކޮށް ދެއްވާށި!

ވަރަށް ގިނަ ތަރުހެ ކަލާނގެ! »

« ރަސޫލާ ﷺ ވިދާޅުވި ތަރުހެ ކަލާނގެ! ތިމަންކަލޯ ތިބާރަކާތްތެރި

ވަޙީ ތިބާރަކާތްތެރި ކަލާނގެ ދެއްވާށި ތިމަންކަލޯއަށް

ޤަބޫލުކުރައްވާ. ތިމަންނަށް ފާފަފުއްސަވައިދެއްވާ ކަލޭގެފާނުގެ ރަޙްމަތުގެ ތެރެއިން އެއްޗެއް

ކަލޭގެ حضرةން ދެއްވާށެވެ. ތިމަންނަށް ފާފަފުއްސަވައިދެއްވާ ރަޙްމަތްތެރިވެވޮޑިގަންނަވާ

ކަލޭގެފާނެވެ! ތިމަންނަށް ރަޙްމަތް ލައްވާ ވަޑައިގަންނަވާނީ ކަލޭގެފާނެވެ!

ތިމަންނަށް ފާފަފުއްސަވައިދެއްވާ ތިމަންނާ ކުރި ކަންކަން ކަލޭގެފާނު ފުއްސަވާ

ދެއްވާށެވެ. ތިމަންނަށް ރަޙްމަތްލައްވާށެވެ.»

ތިމަންނާއަށް ރަޙްމަތް ލައްވާށެވެ: «اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِي مَا قَدَّمْتُ وَمَا أَخَّرْتُ. وَمَا أَسْرَرْتُ وَمَا أَعْلَنْتُ، وَمَا أَسْرَفْتُ وَمَا أَنْتَ أَعْلَمُ بِهِ مِنِّي، أَنْتَ الْمُقَدِّمُ وَأَنْتَ الْمُؤَخِّرُ لَا إِلٰـهَ إِلَّا أَنْتَ» [رواه مسلم] މާނަ: ﷲ ތިމަންނަށް

ފާފަ ފުއްސަވާށެވެ! ތިމަންނާ ކުރި ކަންތަކާއި ފަހުން ކުރާނެ ކަންތައްތަކާއި ކަލޭގެފާނު

ކަލޭގެފާނެވެ! ތިމަންނާ ސިއްރުން ކުރި ކަންތަކާއި ފާޅުގައި ކުރި ކަން

ތަކާއި ތިމަންނާ ހައްދުފަހަނައަޅައި ކުރި ކަންތައްތައް ކަލޭގެފާނެވެ! ތިމަންނާއަށްވުރެ

ދެން އެކަންކަން ރަނގަޅަށް އެނގިވޮޑިގެންވަނީ ތިމަންނަށް ފާފަފުއްސަވައިދެއްވާ. ކަލޭ

ކަލޭގެފާނު ތިމަންނާ ކުރިއަށް ގެންދަވާ ފަހަތަށް ދަމަހައްޓަވާ ކަލޭގެފާނެވެ

ވެއްޖެ. ތިމަންނަށް ފާފަފުއްސަވައިދެއްވާ ކަލޭގެފާނުމެނުވީ އިލާހަކު ނުވެއެވެ.»

عمار بن ياسر ވިދާޅުވިއެވެ. ނަބިއްޔާ ކުރެއްވި ދުޢާއެއްގައި

ވިދާޅުވީ ދުޢާ دعاء ތިއީ ނަބިއްޔާ ކިޔުއްވާ ދުޢާއެއް ކަމުގައި دعاء ކީއެވެ:

«اَللّٰهُمَّ بِعِلْمِكَ الْغَيْبَ وَقُدْرَتِكَ عَلَى الْخَلْقِ أَحْيِنِي مَا

عَلِمْتَ الْحَيَاةَ خَيْرًا لِي ، وَتَوَفَّنِي إِذَا عَلِمْتَ الْوَفَاةَ خَيْرًا لِي
أَسْأَلُكَ خَشْيَتَكَ فِي الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ وَكَلِمَةَ الْحَقِّ فِي
الرِّضَا وَالْغَضَبِ ، وَأَسْأَلُكَ الْقَصْدَ فِي الْفَقْرِ وَالْغِنَى وَأَسْأَلُكَ
نَعِيمًا لَا يَنْفَدُ ، وَأَسْأَلُكَ قُرَّةَ عَيْنٍ لَا تَنْقَطِعُ ، وَأَسْأَلُكَ الرِّضَا
بَعْدَ الْقَضَاءِ ، وَأَسْأَلُكَ بَرْدَ الْعَيْشِ بَعْدَ الْمَوْتِ وَأَسْأَلُكَ
لَذَّةَ النَّظَرِ إِلَى وَجْهِكَ وَالشَّوْقَ إِلَى لِقَائِكَ . فِي غَيْرِ ضَرَّاءَ
مُضِرَّةٍ وَلَا فِتْنَةٍ مُضِلَّةٍ . اَللّٰهُمَّ زَيِّنَّا بِزِينَةِ الْإِيمَانِ
وَاجْعَلْنَا هُدَاةً مُهْتَدِينَ » - رواه احمد وابوداود -

މާނަ: ޔާ އައްލާހ! ތިޔަ ރަސްކަލާނގެ ދެނެވޮޑިގަންނަވާ ތިޔަރަސްކަލާނގެ ގެ
غيب ތަކާއި ތިޔަރަސްކަލާނގެ خلق ތަކުގެ މައްޗަށް ވޮޑިގެންވާ ޤުދުރަތުގެ
ސަބަބުން ތިޔަރަސްކަލާނގެ ދަންނަވަމެވެ. އަހަރެންނަށް حياة ހެޔޮ ވާނަމަ ދިރިހުރުން ދެއްވާ
ދެއްވާށި. އަހަރެންނަށް މަރު ހެޔޮވާނަމަ ވަފާތުކުރައްވާށި! އަހަރެން
ސިއްރުގައްޔާއި ފާޅުގައި ތިޔަރަސްކަލާނގެއަށް ބިރުވެތިވާ ގޮތް ލައްވާށި! ހަމަ
ހިތްހަމަޖެހުމާއި ރުޅިއައުމުގައި ތެދުބަސް ދެއްކޭ ގޮތް ލައްވާށި!
فقير ވުމާއި މުއްސަނދިކަމުގައި މެދުމިނުގެ ގޮތް ލައްވާށި! ނިމިގެން
ނުދާނެ نعمة ތަކެއް އަހަރެންނަށް ދެއްވާށި! ފަނާނުވާ ލޯބި
ހިތްހަމަޖެހުން އަހަރެންނަށް ދެއްވާށި! ތިޔަރަސްކަލާނގެ قضاء
ނިމުމަށް ރުހުން ދެއްވާށި! މަރުވުމަށްފަހު ފިނި ދިރިއުޅުން

އުމުރެއް ދެއްވާނދޭވެ! ތިބާރަސްކަލާނގެ وجه ކަރަމް ބެލުމުގެ ލޯބި

ކަލާއި ތިބާރަސްކަލާނގެ حضرت އަށް ބައްދަލުވުމުގެ شوق

ވެސް ދެއްވާނދޭވެ! ގެއްލުންދިނުމާއި ފިތުނަވެރި ކަލާއި ގެއްލި

ބުނެވޭ ފިތުނައިން ދުރުކުރައްވާނދޭވެ. ބައްދަލުވުމުގެ ފިތުނައިން ކަލާގެ!

އީމާނުގެ ޒީނަތުން އަޅަގަނޑުމެން ޒީނަތްތެރި ކުރައްވާނދޭވެ! އަދި

ހިދާޔަތް ލިބިގަތް މީހުންގެ ތެރޭގައި ހިދާޔަތުގެ މަގަށް ގެންދާ

އަޅަގަނޑުމެން ލައްވާނދޭވެ! "

عمر بن سعد ވިދާޅުވިއެވެ. ابن مسعود އަހަރެމެންނަށް

التحيات ކިޔަ ދެއްކެވުމަށް ވިދާޅުވިއެވެ. " التحيات ކިޔާ އަދި

ވެސް ކިޔަ މިޔަށްފަހު މި دعاء ކިޔާށެވެ."

« اَللّٰهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مِنَ الْخَيْرِ كُلِّهِ عَاجِلِهِ وَآجِلِهِ

مَا عَلِمْتُ مِنْهُ وَمَا لَمْ أَعْلَمْ . وَأَعُوذُ بِكَ مِنَ الشَّرِّ كُلِّهِ

عَاجِلِهِ وَآجِلِهِ مَا عَلِمْتُ مِنْهُ وَمَا لَمْ أَعْلَمْ . وَأَسْأَلُكَ الْجَنَّةَ

وَمَا قَرَّبَ إِلَيْهَا مِنْ قَوْلٍ أَوْ عَمَلٍ ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنَ النَّارِ

وَمَا قَرَّبَ إِلَيْهَا مِنْ قَوْلٍ أَوْ عَمَلٍ ، وَأَسْأَلُكَ مِنْ خَيْرِ

مَا سَأَلَكَ عَبْدُكَ وَرَسُولُكَ مُحَمَّدٌ ، وَأَسْأَلُكَ مَا قَضَيْتَ

لِي مِنْ أَمْرٍ أَنْ تَجْعَلَ عَاقِبَتَهُ لِي رَشَدًا »

« اَللّٰهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا عَمِلْتُ وَمِنْ شَرِّ

مَالَمْ أَعْمَلْ »

« اَللّٰهُمَّ حَاسِبْنِي حِسَابًا يَسِيْرًا » [illegible]

[illegible] حضرت [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] عَمَل

[illegible] عَمَل [illegible]

[illegible]

محمد [illegible] حضرت [illegible]

[illegible]

[illegible] محمد [illegible] حضرة [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

58 - ސަލާމް ދިނުމަށްފަހު ކިޔާ دعاء

رسول الله [illegible] تكبير [illegible] استغفار [illegible]

« اَللّٰهُمَّ أَنْتَ السَّلَامُ وَمِنْكَ السَّلَامُ تَبَارَكْتَ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ »

« اَللّٰهُمَّ أَعِنِّي عَلَى ذِكْرِكَ وَشُكْرِكَ وَحُسْنِ عِبَادَتِكَ »

لَا إِلٰهَ إِلَّا اللّٰهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ. اَللّٰهُمَّ لَا مَانِعَ لِمَا أَعْطَيْتَ وَلَا مُعْطِيَ لِمَا مَنَعْتَ وَلَا يَنْفَعُ ذَا الْجَدِّ مِنْكَ الْجَدُّ »

اَللّٰهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْجُبْنِ وَأَعُوذُ بِكَ مِنَ

الْبُخْلِ وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ أَرْذَلِ الْعُمُرِ وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ فِتْنَةِ الدُّنْيَا وَعَذَابِ الْقَبْرِ » - البخاري -

« اللهم اجرني من النار » - ابوداود -

« اللهم إِنِّي أَسْأَلُكَ عِلْمًا نَافِعًا وَرِزْقًا طَيِّبًا وَعَمَلًا مُتَقَبَّلًا » - ابن ماجه - މާނަ: " ރަސޫލާ ﷺ ދުޢާކުރެއްވި ތިޔަރަސް ކަލާނގެ! ތިޔަރަސް ކަލާނގެއާ ސަލާމަތްވުމަށް ތިޔަރަސް ކަލާނގެއަށް ސަލާމަތްވުމަށް އެދެމި ތިޔަރަސް ކަލާނގެ حضرة ގައި އެދެމެވެ. އޭ! އަޅުގަނޑު ވިސްނި އަޅުގަނޑުމެން ތިޔަރަސް ކަލާނގެ! ތިޔަރަސް ކަލާނގެ ވަގުތުގައި އެދެމެވެ.

ރަސޫލާ ﷺ ދުޢާކުރެއްވި ތިޔަރަސް ކަލާނގެ! ތިޔަރަސް ކަލާނގެ ވަގުތުން ހަދާވަދުން ވަޑައިގަތުމަށް شكر ވެރިވުމަށް ހަދާވުމަކީ ތިޔަރަސް ކަ- ލާނގެއަށް ހަދާވަން ދުވަހުން މިހާރަށް ގަބޫލުކުރެއްވުން!

الله ކުރެއްވި އަޅުގަނޑުމެން ދުވަހުވެއެވެ. އަޅުގަނޑު ހަދި ވެރިހަދުވަހެވެ. ވެރިކަމުގައި ހިތްވެސް ސަލާމަތް ތަރިކަ حق ވެގެން ވެރި އަޅުގަނޑު ގެއްލުވެ. އަޅުގަނޑު ގެނެސްދޭ ދުވަސް ދުވަހުން ވަރުގަ- އެވެ. ރަސޫލާ ﷺ ދުޢާކުރެއްވި ތިޔަރަސް ކަލާނގެ! ތިޔަރަސް ކަލާނގެ ހުރިހާ އެއްޗެއް ގަބޫލުކުރެއްވުން ކުރިމަތިލުމަށް ކުރެއްވުމެވެ. އަދި ތިޔަރަސް ކަލާނގެ ހުރިހާ ކަމެއް ހުރިހާ ތަކެތި ދެއްވުމެވެ. ނަސީބު ވެރިއެއް ގެ-

ވަރި ރަނގަޅެއްކަމެވެ. ނަސީހަތް ދެއްވި ހަދީޘް ނަބިއްޔާގެ حضرة ގެން ރިޟާ

އެއްކަލޭގެވެ."

"ހައްދަވާވޮޑިގެންވާ ރަސްކަލާނގެ! މިއަޅާ ނިކަމެތިވުމާއި ކަހިލު

ކަމާއި ބިރުގަންނަކަމުން ދުރުކުރައްވާދޭވެ! މިއަޅާ ބަހީލުކަމުން ސަލާމަތް

ކުރައްވާދޭވެ! މިއަޅާ ޢުމުރުގެ އެންމެ ދެރަ ހާލަތަށް[1] ރައްދުވުމުން

ދުރުކުރައްވާދޭވެ! ދުނިޔޭގެ ފިތުނައާއި ގަބުރުގެ عذابން

މިއަޅާ ސަލާމަތް ދުރުކުރައްވާދޭވެ! ހައްދަވާވޮޑިގެންވާ ރަސް

ކަލާނގެ! މިއަޅާ ނަފްސުގެ ނުބައިން ސަލާމަތް ދުރުކުރައްވާދޭވެ!"

"ހައްދަވާވޮޑިގެންވާ ރަސްކަލާނގެ! މިއަޅާ ފައިދާނުވާ

عِلْم އާއި ނިކަމެތި ހިތާއި قبول ނުކުރެވޭ عَمَل އާއި ދުރުކުރައްވާ

ދޭވެ!"

އަދި ނަމާދު ނިމުމުން ކިޔުއްވާ. "ވަކިން ރަސޫލާ ކިޔުއްވާ ދުޢާ

ވެސް ދިރިއުޅު ވަހަކަފުޅުގައި «لَاإِلٰهَ إِلَّااللهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ يُحْيِي وَيُمِيتُ وَهُوَعَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ» -މާނަ: ﷲ ފިޔަވައި އެހެން ޙައްޤު އިލާހަކު ނުވެއެވެ. އެ

ކަލާނގެއަށް ޝަރީކަކު ނުވެއެވެ. މުޅި ވެރިކަމާއި ހުރިހާ ތަޢުރީފެއް ލިބިވޮޑި

---

(1) ޢުމުރުގެ އެންމެ ދެރަ ހާލަތު = ارذل العمر

އެއްޗެ حقّ ވާނީ ހަމައެކަނި އެކަލާނގެއެވެ. ދެން އެއްވެސް ބާރަކާއި ކަމެއް ވެސް އެކަލާނގެ

އެވެ. އެކަލާނގެ ކިބައިން ނޫނީ ނުވެއެވެ. ގޮތުގައެވެ. « ދެން ބުނާނަމަ ١٠

ފަހަރު ކިޔާނަމަ ١٠ ހެޔޮކަންތަކް ލިޔެވޭނެއެވެ. އަދި ١٠ ފާފަ ފުހެލެވޭ

ނެއެވެ. އަދި ދަރަޖަ ދަރަޖަ ދިހައެއް މަތިވާނެއެވެ. އަދި އޭނާ

ސަލާމަތް ވާނެއެވެ ދުރުކުރެވޭ شيطان އޭނާއާ ދުރުވެގެން ދެއެވެ

ވަނީއެވެ. » - رواه الترمذي - " ކޮންމެ ނަމާދަކަށް ފަހު المعوذتين

ކިޔުމަށް رسول الله صلى الله عليه وسلم އަމުރުކުރެއްވިއެވެ.

المعوذتين އަކީ الفلق އާއި الناس ސޫރަތެވެ. އަދި އެހެން

ރިވާ آية الكرسي ކިޔުމަށް ވެސް އަމުރުކުރެއްވިއެވެ. » رواه

ابوداود والترمذي والنسائى -

އަދިވެސް ވިދާޅުވިއެވެ. « ނަމާދުކުރުމުން سبحان الله ދެން-

٣٣ ފަހަރު تَسْبِيح ކުރުމާއި ٣٣ ފަހަރު تَحْمِيد ކުރުމާއި ٣٤

ފަހަރު تكبير ކުރުމާއި ސަތޭކަ ފުރިހަމަކުރުމަށް لَا إِلَٰهَ إِلَّا اللّٰهُ

وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ

شَيْءٍ قَدِيرٌ ކިޔުމެވެ. ހަމަހަމަ - ނަމާދުގެ ފަހުން ކިޔާ ދުޢާ ތަކުގެ

ތެރޭގައި ހުރެއެވެ. ކިޔުމުގައި لَا إِلَٰهَ إِلَّا اللّٰهُ وَحْدَهُ

لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللّٰهِ، لَا إِلَٰهَ إِلَّا اللّٰهُ وَلَا نَعْبُدُ إِلَّا إِيَّاهُ

لَهُ النِّعْمَةُ وَلَهُ الْفَضْلُ وَلَهُ الثَّنَاءُ الْحَسَنُ ، لَا إِلٰهَ إِلَّا اللّٰهُ
مُخْلِصِيْنَ لَهُ الدِّيْنَ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُوْنَ » އެވެ. -މާނައީ: ﷲ
ފިޔަވައި އަޅުކަމަށް ޙައްޤުވާ އިލާހަކު ނުވެއެވެ. އެކަލާނގެ އެކަނިވެރިވެވޮޑިގެންވެއެވެ.
އެވެ. ވެރިކަމާއި ހަމްދު ހުރީ އެކަލާނގެ حقّ ގައެވެ. ހުރިހާ ކަމެއްގެ މައްޗަށް ކުޅަ
ދުންވަންތަ ކަލާނގެއެވެ. އެކަލާނގެ ހުރިހާ ކަމަކަށް ކުޅަދުންވަންތަ ވެވޮޑިގެންވެއެވެ. ﷲ
ފިޔަވައި އަހުރެން ހިތްވަރާއި ބާރެއް އެއްވެސް ބަޔަކަށް ނެތެވެ. ޙަޤީޤަތުގައި ހިފެހެއްޓެވީ
އެވެ. ﷲ ފިޔަވައި އަޅުކަމަށް ޙައްޤުވާ އިލާހަކު ނުވެއެވެ. އެކަލާނގެ ފިޔަވައި އަހުރެން
ވަޅުކަމެއް އަދާކުރުން އަދާނުކުރަމުއެވެ. نعمة އާއި ފަޟްލާއި
ހިތުގެ ހަމަޖެހުމާއި ތަޢުރީފު ހުރީ އެކަލާނގެ ގައެވެ. ﷲ ފިޔަވައި އަހުރެން
އަޅުކަމެއް ނުކުރަމެވެ. އެކަލާނގެ ދީނަށް ބަހައްޓައިގެން إخلاص-
ތެރިކަމާއި އެކަމުގައެވެ. ކާފިރުންނަށް ހިތްވަރު ނުވިޔަސް އެކަލާނގެ
ޤަބޫލު ކުރެއްވުން އެދިގެން قبول ކުރައްވާ އެވެ."

59 - ހަޖުގެ ދުވަހު ކުރާ دعاء

فرض ނަމާދު ނިމުމަށްފަހު އަދާކުރާ ނަމާދުތަކުގެ ކުރީގައި ކިޔާ
ދުޢާއެއް ނޫނެވެ. ކިޔާ مسنة ދުޢާއެވެ. ކިޔާ ދުޢާގެ ލަފުޒު ބަހީ-
ފުރަތަމަ ދުޢާތަކާއި އެހެން ދުޢާތަކުގެ ތެރެއިން ކިޔުން ރަނގަޅު

[illegible]

۞ إِنَّ فِي خَلْقِ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ وَاخْتِلَافِ اللَّيْلِ
وَالنَّهَارِ لَآيَاتٍ لِأُولِي الْأَلْبَابِ . الَّذِينَ يَذْكُرُونَ اللّٰهَ
قِيَامًا وَقُعُودًا وَعَلَىٰ جُنُوبِهِمْ وَيَتَفَكَّرُونَ فِي خَلْقِ السَّمٰوٰتِ
وَالْأَرْضِ رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هٰذَا بَاطِلًا سُبْحَانَكَ فَقِنَا عَذَابَ
النَّارِ . رَبَّنَا إِنَّكَ مَنْ تُدْخِلِ النَّارَ فَقَدْ أَخْزَيْتَهُ وَمَا
لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنْصَارٍ . رَبَّنَا إِنَّنَا سَمِعْنَا مُنَادِيًا
يُنَادِي لِلْإِيمَانِ أَنْ آمِنُوا بِرَبِّكُمْ فَآمَنَّا رَبَّنَا فَاغْفِرْ لَنَا
ذُنُوبَنَا وَكَفِّرْ عَنَّا سَيِّئَاتِنَا وَتَوَفَّنَا مَعَ الْأَبْرَارِ . رَبَّنَا وَآتِنَا
مَا وَعَدْتَنَا عَلَىٰ رُسُلِكَ وَلَا تُخْزِنَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِنَّكَ لَا تُخْلِفُ
الْمِيعَادَ . فَاسْتَجَابَ لَهُمْ رَبُّهُمْ أَنِّي لَا أُضِيعُ عَمَلَ عَامِلٍ
مِنْكُمْ مِنْ ذَكَرٍ أَوْ أُنْثَىٰ بَعْضُكُمْ مِنْ بَعْضٍ فَالَّذِينَ
هَاجَرُوا وَأُخْرِجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ وَأُوذُوا فِي سَبِيلِي وَقَاتَلُوا
وَقُتِلُوا لَأُكَفِّرَنَّ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَلَأُدْخِلَنَّهُمْ جَنَّاتٍ
تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ ثَوَابًا مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ وَاللّٰهُ عِنْدَهُ
حُسْنُ الثَّوَابِ . لَا يَغُرَّنَّكَ تَقَلُّبُ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي الْبِلَادِ
مَتَاعٌ قَلِيلٌ ثُمَّ مَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ وَبِئْسَ الْمِهَادُ . لٰكِنِ الَّذِينَ
اتَّقَوْا رَبَّهُمْ لَهُمْ جَنَّاتٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ

فِيهَا نُزُلًا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ وَمَا عِنْدَ اللَّهِ خَيْرٌ لِلْأَبْرَارِ . وَإِنَّ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَمَنْ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَمَا أُنْزِلَ إِلَيْكُمْ وَمَا أُنْزِلَ إِلَيْهِمْ خَاشِعِينَ لِلَّهِ لَا يَشْتَرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ ثَمَنًا قَلِيلًا أُولَٰئِكَ لَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ إِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اصْبِرُوا وَصَابِرُوا وَرَابِطُوا وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ✦ « ال عمران : ١٩٠ : ٢٠٠ »

މާނަ: "ހަމަކަށަވަރުން އުޑުތަކާއި ބިންހެއްދެވުމުގައާއި ރޭ
ދުވަހު ތަފާތުވުމުގައި ބުއްދީގެ އަހުލުވެރިންނަށް ހަމަކަށަވަރުން ހެކި
ހުރެއެވެ. އެބައިމީހުންނަކީ ކޮޅަށް ތިބެގެންނާއި އިށީނދެގެން
ނާއި، އަރިމަތީގައި އޮށޯވެގެން الله ހަނދުމަކުރާ، އުޑުތަކާއި ބިން ހެއްދެވުމާ
ވިސްނާ ފިކުރުކުރާ އެމީހުންނެވެ. (އެބައިމީހުން ދަންނަވާނެއެވެ.)
އޭ އަހަރެމެންގެ ވެރި ރަސްކަލާނގެ! ތިބާރަސްކަލާނގެ މިތަކެތި ހައްދަ
ވާފައިވަނީ باطل ގޮތެއްގައެއް ނޫނެވެ. ތިބާރަސްކަލާނގެ ހުސް
طاهِر ވަންތަ ކަލާނގެއެވެ! ފަހެ ތިބާރަސްކަލާނގެ عذاب ން އަހަރެމެން ދުރުން
ދައްވާދޭވެ! އޭ އަހަރެމެންގެ ވެރި ރަސްކަލާނގެ! ހަމަކަށަވަރުން ތިބާރަސް
ކަލާނގެ ނަރަކައަށް ވައްދަވާ މީހާ ފަހެ ތިބާރަސްކަލާނގެ އޭނާ ހުތުރު
ރިސްވާކުރެއްވީ ވެއެވެ. އަދި ޒާލިމުންނަށް نصر ދޭނޭ
ބަޔަކު ނުވެއެވެ. އޭ، އަހަރެމެންގެ ވެރި ރަސްކަލާނގެ! ހަމަ ތިމަ

ޗޮވާރަށްވާ ރަސޫލާ ދަރިފުޅު ދިޔައީ މީހުންގެ ފަރާތުން ޢައްބާސް ކަލޭގެފާނުގެ އަރިހުން ދިޔައިން

ވާނީ ޗޮވާރަށްވާ އަށް ހަމަޖެހިފައިވާ ހުރިހާ އަހަރެމެންނަށް ވިދާޅުވި. ދެން އަހަ-

ރެމެން ދެކެނީ ފުރިހަމަ ރަސޫލާ އަހަރެމެންގެ ބަލިކަށިކަން ހަމަ ރަސޫލާ ކަލޭގެފާނު! އަހަރެމެން ހަރުދަނާ

އަހަރެމެންގެ ފާޅުކަމުން ރައްކާތެރިކަމުގެ ވާހަކަ ދެއްކެވި! އަދި އަހަރެމެންގެ ދީނުގައި ހިފެހެއްޓެވި

ދެކެނީ ކަލޭގެފާނުގެ عفو ގެ ފަރާތުން ލިބުނު އަސްލު! އަދި ފުރިހަމަ ރަސޫލާ ކަލޭގެފާނު އަހަ

އަހަރެމެން ކީރިތި ރަސޫލާ ގެ މަތިވެރި ކަލޭގެފާނު! އަހަރެމެންގެ ވެރި ރަސޫލާ ކަލޭގެފާނު! އިހަ

ރަސޫލާ ކަލޭގެފާނުގެ ރަސޫލު ހަދިޔާ ދީނުގެ ދުލުން ފާޅުކުރެއްވި އަހަރެމެންނަށް وعد

ކުރެއްވި ފަދައިން ކަލޭގެފާނުގެ އަހަރެމެންނަށް ވާނީ ދެއްކެވި ކަލޭގެފާނު! އަދި قيامه ދުވަ

ހުން އަހަރެމެންނަށް ދެއްވާ ކުރިމަތިލެއްވި ކަލޭގެފާނު! ހަމަހަމަކަމުގެ މަގުން ދިޔައީ ރަސޫލާ

ކަލޭގެފާނުގެ وعد އާއި خلاف ވެގެން ނުދާނެ ކަމުގެ ޔަގީން ކަމާއި. ދެން އެކަމާ-

ދިމާކުރެއްވި ރަސޫލާ ކަލޭގެފާނު އެކަމާ ދިމާވުމުން މީހުންގެ ތެރެއިން ވަކިވެވުނެވެ. ހަމަ

ކަމަކާއިމެދު މީހުންނާ ދިމާވުމުގެ ސަބަބުން، ޤަބީލާތަކުން ނުކުމެ ނުވަތަ އަދި

ގެންގުޅުނު عمل ކުރުމާއި ހެޔޮ عمل ތަކުން ރަސޫލާ ކަލޭގެފާނުގެ ވާހަކަ

ނުކުތުމަށް ފާޅުވިއެވެ. މީހުން ދިމާވުމުގެ އެއްބަސްވުމަކީ އަޅުގަނޑުމެންގެ

ބަޔާނެއް ވަނީ އެވެ. ދެން، އެބައި ދިމާވުމުން هجرة ކުރުމަށް އެބައި ދިމާވުމުގެ-

ޗޮވަރުގެ ދުރުގެ ނުރައްކާ ތަކުން ރަސޫލާ ކަލޭގެފާނުގެ ދަރުބާރުގައި އެބައި ދިމާވުމުން

ނަގަން އުޅުނުކަމަށް ހަމަ ރަސޫލާ ގެ އަދި قتل ކުރުން ދިމާވުމުގެ

ބަލައިން، އެބައި ދިމާވުމުގެ ލިބުމަށް ހަމަހަމަ ކަމުން ރަސޫލާ ކަލޭގެ

ގެ ތެރެއްސަ ވާހަކަދެއްކެވެ. އަދި އެބައިމީހުންގެ ތެރެއިން ކާފަރުވީ ހިތްހިތްގަދަވެރިން-
ނަ ސުވަރުގޭމަތަކުން ހަލާކުވާނެއެވެ. މިފަދަ ދުވަސްވަރަށް ސަލާމަތްވާނޭ އިޚްލާޞް
ވެރިން ވަނީ ހަލާކުވެގެނެވެ. الله ގެ حضرة ނޑިޔާ ثواب އެއްގޮތެއްވަނީ-
އެވެ. ދުނިޔެގެ ގެއްލުމާ ثواب ވެސް الله ގެ حضرة ގައެވެ. كافر
ވެރިން ނަސޭހަތްތެރި އެގޮތުގެ ޝަރުޢު ދޭއްދުވަސް ކަލާގޮތުގަ ގެއްލުން
މީހި ކުރިއަށްދާނެ ހިންގަވައެވެ. (އެމީހުން އެގޮތުގެ ޝަރުޢު ދޭއްދުވަސް)
އާދި، ބުރަބޯ (ވަގުތީ) އަޑުއަހާލެވެ. ދެއްކެވި މުއުމިނުން މިޒާތީ މަތަ
ޖެ ނަށަކައްވެ. އަދި އެބައިމީހުން ވަރީ ގެސްހި ނުބައި ކަމެއްގެ. އެހެންމީހަކަ
ދު، ޖެބައި މުއުމިނުގެ ވެރި ނަސް ކަމާނަގެ ދަން تقوى ވެރިވުމުން-
ނަން އެބައިމީހުންގެ ތެރެއިން ކާފަރުވީ ހިތްހިތްގަދަ ވެރިން ސުވަރުގޭ
މަތް ހުށަހެޅެވެ. އެބައިމީހުންގެ އެބައި މުއުމިނުންގެ حال ގައެވެ.
الله ގެ حضرة ނޑިޔާ شرف އެއްގޮތްމަތީގައެވެ. الله ގެ حضرة-
ގައި ވާހަކަމެއް ގެޔަށްދާ މުއުމިނުން ވަރަށް ވަސީލާ ވެއެވެ. ހަމަކަ
ވަރަކަށް الله ނަށް ވަނީވާ އަދި މިބައި މުއުމިނުން ބާވަތެއްގެ
ދުވަހަށް، އެބައި މުއުމިނުން ބާވަތެއްގެ ދުވަހަށް ވަނީވާ މުއުމިން
ހަމަ ކަމަކަށް أهل كتاب ނަށް މަތީގެ ވެއެވެ. އެބައި މުއުމިން-
الله ނަށް ވަނީ ދޭގެ ވަނީވާ حال ގައެވެ. الله ގެ آية މަތަކަށް
އެބައި މުއުމިން ބުރަ އަށް ނަސްގައެވެ. އެބައި މުއުމިނުގެ ވެރި ނަސް -

ކަލާނގެ حضرة ގައި އެބަދިޔުނުގެ ތަރުހުމަ އެބަދިޔުނު ނަރުދެއްކެވެ.

ހަވާލަހަވަކުރުން الله ގެ ރަސޫލާ ބޮޑު އަރުވާވަން އަވަސް ވެވޭ ގޮތަށް-

ނަގަސް ކަލާނގެ އެދެވެ. ދެ، ތިވަރުވިމުނެވެ! މިހަބަދިޔުނު ކަމަ

ދެކެވެ. އަދި (دُشمن ނުކުރަނީ ހަވަކަމުގައި، އަދިޔުންނަކަ

ވުރެބޮޑަން) މިހަބަދިޔުނުކަމަކީ ވަރެވެ! އަދި دُشمن ނަހަމަ

ވަރަށް ވަގުތަކުން ބޮޑު جِهاد ކުރުމަން ތަހުމާވާގޮތަށް ބޭފުޅާ ބުނެވެ!

އަދި މިހަބަދިޔުނު الله އަށް تقوای ވެރިވެވެ. (އެއީ) މިހަބަދި

ޔުނު ދިނުމަށް ނަސޭ ބާރުބުރަން ޖެހެއެވެ. ”

އައްސަރަ ތަރުވޮޅި ދިރުން وضوء ކުރުމާ ދެ ركعة

ކުރުމެވެ. ދެން بلال ގެފާނު ހަރުދަނާ ވުމުން ދެ ركعة ކުރުމާ

ކުރިއަށް ބަލަން ތަށްފާ ދިރުމާ دعاء ކުރުމެވެ.

اَللّٰهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ أَنْتَ قَيُّوْمُ السَّمٰوَاتِ وَالْأَرْضِ

وَمَنْ فِيهِنَّ ، وَلَكَ الْحَمْدُ أَنْتَ مَلِكُ السَّمٰوَاتِ وَالْأَرْضِ

وَمَنْ فِيهِنَّ ، وَلَكَ الْحَمْدُ أَنْتَ نُوْرُ السَّمٰوَاتِ وَالْأَرْضِ

وَمَنْ فِيهِنَّ ، وَلَكَ الْحَمْدُ أَنْتَ الْحَقُّ وَوَعْدُكَ الْحَقُّ وَلِقَاؤُكَ

حَقٌّ وَالْجَنَّةُ حَقٌّ وَالنَّبِيُّوْنَ حَقٌّ وَمُحَمَّدٌ حَقٌّ وَالسَّاعَةُ حَقٌّ

اَللّٰهُمَّ لَكَ أَسْلَمْتُ ، وَبِكَ آمَنْتُ ، وَعَلَيْكَ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْكَ

أَنَبْتُ ، وَبِكَ خَاصَمْتُ ، وَإِلَيْكَ حَاكَمْتُ ، فَاغْفِرْ لِي مَا

قَدَّمْتُ وَمَا أَخَّرْتُ وَمَا أَسْرَرْتُ وَمَا أَعْلَنْتُ أَنْتَ اللهُ لَا إِلٰهَ
إِلَّا أَنْتَ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللهِ » މާނަ: އޭ އަހަރެމެންގެ ވެރި
ރަސްކަލާނގެ! ތިބާރަސްކަލާނގެއަށް އެންމެހައި ޙަމްދާއި ޝުކުރު ވެއްޖެއެވެ
ތިބާރަސްކަލާނގެއީ އުޑުތަކާއި ބިމާއި އެތަނުގައިވާ އެންމެހައި އެއްޗެއް
ހިފެހެއްޓެވި ކަލާނގެ އެވެ. ތިބާރަސްކަލާނގެއަށް ޙަމްދު ހުއްޓެވެ ތިބާރަސްކަލާނގެ
އެވެ. ތިބާރަސްކަލާނގެއަށް އެންމެހައި ޝުކުރާއި ثناء ވެއްޖެއެވެ. ތިބާރަސްކަލާނގެއީ
ނޫރުކުރައްވާ ކަލާނގެ އެވެ. ތިބާރަސްކަލާނގެއީ حقّ އެވެ. ތިބާރަސްކަލާނގެ
وَعْد ވެސް حقّ އެވެ. ތިބާރަސްކަލާނގެ حضرة ގައި ބައްދަލުވުމަކީ
حقّ އެވެ. ސުވަރުގެ ވެސް حقّ އެވެ. ނަރަކަ ވެސް حقّ އެވެ. محمّد
ނަބިއްޔާ ވެސް حقّ އެވެ. قيامة ވެސް حقّ އެވެ. އޭ އަހަރެމެންގެ ވެރި
ރަސްކަލާނގެ! ތިބާރަސްކަލާނގެއަށް އަޅުގަނޑު ކިޔަމަންތެރިވެއްޖެއެވެ. ތިބާ
ރަސްކަލާނގެއަށް އަޅުގަނޑު އީމާންވެއްޖެއެވެ. ތިބާރަސްކަލާނގެ މައްޗަށް
އަޅުގަނޑު ތަވައްކަލުވެއްޖެއެވެ. ތިބާރަސްކަލާނގެއަށް އަޅުގަނޑު ތައުބާވެއްޖެއެވެ. ތިބާ
ރަސްކަލާނގެ ބާރުފުޅާއެކު دَعْوَى ކުރީމެވެ. ތިބާރަސްކަލާނގެއަށް
ބަލައި حكم ކުރީމެވެ. އަޅުގަނޑު ކުރީގައި ކުރި ފާފަތަކާއި ފަހުން ކުރާ
ފާފަތަކާއި ސިއްރުގައި ކުރި ފާފަތަކާއި ފާޅުގައި ކުރި ފާފަތައް ފުއްސަވާނދޭވެ! އަޅުގަނޑު
ފަހުން ކުރާ ފާފަތަކާއި ... ފާފަތައް ފުއްސަވާނދޭވެ
ތިބާރަސްކަލާނގެ ފިޔަވައި ... ތިބާރަސްކަލާނގެއީ الله އެވެ. ތިބާރަސްކަލާނގެ ފިޔަވައި

އާދެއް އެހެން ބާރެއް ފަރާތަކަށް ފިޔަވައިގެން الله އަށްވުރެ ގަދަވެގެން ނުވެއެވެ.

ޙިމާޔަތެއް ނުވެއެވެ. "

60- ވިތުރުގެ قنوت ގައި ކިޔާ دعاء

ވިތުރު ނަމާދުގެ ركعة ގައި ركوع ނުކުރުމުގެ ކުރިން ނުވަތަ ފަހުން ކިޔުމަށް ވަނީ ތިރީގައިވާ عبارة ނީ قنوت ކިޔުމެވެ. « اَللّٰهُمَّ اهْدِنَا فِيمَنْ هَدَيْتَ ، وَعَافِنَا فِيمَنْ عَافَيْتَ ، وَتَوَلَّنَا فِيمَنْ تَوَلَّيْتَ ، وَبَارِكْ لَنَا فِيمَا أَعْطَيْتَ ، وَقِنَا شَرَّ مَا قَضَيْتَ فَإِنَّكَ تَقْضِي وَلَا يُقْضَى عَلَيْكَ ، إِنَّهُ لَا يَذِلُّ مَنْ وَالَيْتَ وَلَا يَعِزُّ مَنْ عَادَيْتَ ، تَبَارَكْتَ رَبَّنَا وَتَعَالَيْتَ ، لَا مَنْجَى مِنْكَ إِلَّا إِلَيْكَ ، وَصَلَّى اللّٰهُ عَلَى النَّبِيِّ مُحَمَّدٍ » - رواه النسائي -

މާނަ: ޔާ اللّٰه ތިބާރަސްކަލާނގެ! ތިމަންމެން ހިދާޔަތް ދެއްވާނދޭވެ. ތިބާރަސްކަލާނގެ ހިދާޔަތް ދެއްވި މީހުންގެ ތެރޭގައި ތިމަންމެން ވެވޭނެކަމަށް ތައުފީޤު ދެއްވާނދޭވެ! ތިބާރަސްކަލާނގެ ޢާފިޔަތާ صحّة ދެއްވި މީހުންގެ ތެރޭގައި ތިމަންމެންނަށް ވެސް صحّة ދެއްވާނދޭވެ! ތިބާރަސްކަލާނގެ ބެލެހެއްޓެވި މީހުންގެ ތެރޭގައި ތިމަންމެން ބަލަހައްޓަވާނދޭވެ! ތިބާރަސްކަލާނގެ ތިމަންމެންނަށް ދެއްވާފައިވާ ތަކެއްޗަށް ބަރަކާތް ލައްވާނދޭވެ!

ތިޔަރަސް ކަލާނގެ ވިސްނުމަށް ފުރިހަމަ ކަލާނގެއެވެ. ތިޔަރަސްކަލާނގެއަށް ދުވާލާއި ރޭގަނޑު ހަމަކޮށްދެއްވާ ކަލާނގެއެވެ.

ދިޔަ ގާސަ ރަސްމި ކުރައްވާ ރަސްކަލާނގެއެވެ! ހުރިހާ ކަމެއް ރަނގަޅުކުރެއްވި ތިޔަރަސް

ކަލާނގެއެވެ. ތިޔަރަސް ކަލާނގެއަށް ކަމެއް ރަނގަޅު ކުރެއްވުމަށް ރަސްގަނޑު

ނުވެއެވެ. ތިޔަރަސް ކަލާނގެއަށް ރަސްކަމާއި ބާރާއި ރަހުމަތެއް ކަމުގެ ކަމެއްނެތެވެ.

ތިޔަރަސް ކަލާނގެ އަރިހުގައި ކަނޑައެޅިފައި ވާ ބާރާއި عِزَّة އޮންނަނީއެވެ. އެކަލާނގެ

ވިދާ ރަސް ކަލާނގެއެވެ! ތިޔަރަސް ކަލާނގެ ވަގުތު ވިދާ ކަމުގައި އެކަމުގެ

ކަމުގެ ބަޔަކާ ފެނުމެވެ. ތިޔަރަސް ކަލާނގެ حضرة ނަބިއްޔާ ސަލާމަތަށް

މަސްއޫލެވެ. محمد ނަބިއްޔާ ވަޙީ ކުރެއްވި الله ގެ صلوات ހުށިއެވެ."

61- استسقاء ނަމާދު ވާރޭޗާ ވެއްސުމަށް

ކުރާ ދުޢާއާއި ކަމެއްގެ دعاء

ކުރަންތަކާ ވާރޭ ނުވެ ތަދުވެރިވުމުން ބަލައަޅައިގެން اسْتِسْقَاء

ކުރައްވާ ވާހަކަ رسول الله صلى الله عليه وسلم ގެ دعاء ކުރައްވާފައެވެ.

"اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِيْنَ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ مَالِكِ يَوْمِ الدِّيْنِ

لَا إِلٰهَ إِلَّا اللّٰهُ يَفْعَلُ مَا يُرِيْدُ . اَللّٰهُمَّ أَنْتَ اللّٰهُ لَا إِلٰهَ إِلَّا

أَنْتَ الْغَنِيُّ وَنَحْنُ الْفُقَرَاءُ أَنْزِلْ عَلَيْنَا الْغَيْثَ وَاجْعَلْ مَا

أَنْزَلْتَ لَنَا قُوَّةً وَبَلَاغًا إِلٰى حِيْنٍ"

«اَللّٰهُمَّ أَغِثْنَا اَللّٰهُمَّ أَغِثْنَا اَللّٰهُمَّ أَغِثْنَا»

«اَللّٰهُمَّ اسْقِنَا غَيْثًا مُغِيثًا مَرِيئًا مَرِيعًا نَافِعًا غَيْرَ ضَارٍّ عَاجِلًا غَيْرَ آجِلٍ» - رواه البخاري - މާނަ: "ދުނިޔެ

ހިފެހިސަ ނާއަދާއި ތަރިކަތް حقّ ވެރިކަންވެރި عالم ތަކުގެވެރި ރަސް

ކަލާނގެ الله ތަޢާލާ. އަދި ދުނިޔެއާއި آخرة ގައި މާތްވެރިކަމަ ރަސް

ކަލާނގެއެވެ. އަދި قيامة ދުވަހުގެވެރި ރަސްކަލާނގެއެވެ. الله

ފިޔަވައި އެހެން ކަލާނގެއެއް ނުވެއެވެ. އެކަލާނގެ އިރާދަކުރައްވާ ކަމެއް ކުރައްވަ-

ވާނެ ކުރައްވާ ރަސްކަލާނގެއެވެ. ހޭ ދުނިޔޭގެ ވެރި ރަސްކަލާނގެ!

ތިބާރަސްކަލާނގެ الله އެވެ. ތިބާރަސްކަލާނގެ ފިޔަވައި އެހެން

ކަލާނގެއެއް ނުވެއެވެ. ތިބާރަސްކަލާނގެއީ ވުޖޫދު ލިބިވޮޑިގެންވާ

ވޮޑިގެންވާ ރަސްކަލާނގެއެވެ. އަހަރެމެންނީ فقير ންތަކެވެ. އަހަ

ރެމެން ވެސް ކަހަލަ ވާރޭ ވެއްސަވާނދޭވެ! ތިބާރަސްކަލާނގެ

ވެއްސަވާ ވާރޭ ކަމުގައި ހަދުއްވާ އަހަރެމެންނަށް ބާރާއި ކަށަވަރުކަމާއި ހަމަ-

ގައި ދެއްވާނދޭވެ! އަދި އެއީ އަހަރެމެންނަށް ކުރިއަރާ ތަނަވަސްކަމާއި

ގައި ދެއްވާނދޭވެ!"

"ހޭ ތިބާރަސްކަލާނގެ! އަހަރެމެންނަށް ވާރޭ ވެއްސަވާ-

ނދޭވެ!، ހޭ ތިބާރަސްކަލާނގެ! އަހަރެމެންނަށް ވާރޭ

ވެއްސަވާނދޭވެ!، ހޭ ތިބާރަސްކަލާނގެ! އަހަ

ގެންގުޅުއްވާ ކަމަށް ވާނެތެރެއް ފޮނުއްވާށެވެ!"

"ހައްދަވާ ބޮޑު ދުރުއްވި ރަސްކަލާނގެ! އަހަރެމެންނަށް ބޮޑުވަރަށް-
ވާނެތެރިން ފޮނުއްވާށެވެ! އޭގެ އަހަރެމެންނަށް އޭގެ ފައިދާގަނެވޭ ހެން
ގެންދަވާ ނަރުދަރީ ކަމުގައިވާ ބަލާއާ ބަދުކަމުގައިވާ މޫސުމާއި ނުރައްކާއި ތަޙުވީލުކުރެއްވާށެވެ!
އޮފުރުން ތަރުން ނަރުދަވާލާ އަހަރެމެން ދުރުކުރެއްވާށެވެ!"

ވިދާޅުވީ ބާރުގަދަ ވައި ގެނޭ ވިލާ ވިދާޅުވަނީ « اَللّٰهُمَّ
إِنَّا نَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا أُرْسِلَ بِهِ » : سنن ابن ماجه۔

މާނަ: "ހައްދަވާ ބޮޑު ދުރުއްވި ރަސްކަލާނގެ! ތިބާރުގެ ދިނުމުގެ ނުބައިކަމުގެ
ނުބައިގައި އަހަރެމެން ރައްކާތެރި ކުރެއްވާށެވެ!"

ވިއްސާ ދަށުގައި ބޮޑު ވާރޭ ވެހުނު ވިދާޅުވަނީ: « اَللّٰهُمَّ
صَيِّبًا نَافِعًا ، اَللّٰهُمَّ صَيِّبًا نَافِعًا - ޙަދީޘް ނަސާއީ.

މާނަ: "ހައްދަވާ ބޮޑު ދުރުއްވި ރަސްކަލާނގެ! ފައިދާހުރި ވާރޭ ވަރަށް
ގިނަގިނައިން ފޮނުއްވާށެވެ! (ތިމާގެ ފައިދާ ހުރި ކަމަށް)"

ވާރޭ ވެހުން ގިނަވެ ގެއްލުން ވެދާނެކަމަށް ބިރުވެރިވުމުން
ވިދާޅުވަނީ : « اَللّٰهُمَّ حَوَالَيْنَا وَلَا عَلَيْنَا ، اَللّٰهُمَّ عَلَى الْآكَامِ
وَالظِّرَابِ وَبُطُونِ الْأَوْدِيَةِ وَمَنَابِتِ الشَّجَرِ » - رواه
البخاری ومسلم - މާނަ: "ހައްދަވާ ބޮޑު ދުރުއްވި ރަސްކަލާނގެ!
އަހަރެމެންގެ ވަށައިގެން ވާރޭ ފޮނުއްވާ އަހަރެމެންގެ މައްޗަށް ނޫން

[illegible]
[illegible]
[illegible] ”

[illegible] : « اَللّٰهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ خَيْرَهَا وَخَيْرَ مَا فِيهَا وَخَيْرَ مَا أُرْسِلَتْ بِهِ ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّهَا وَشَرِّ مَا فِيهَا وَشَرِّ مَا أُرْسِلَتْ بِهِ ، اَللّٰهُمَّ اجْعَلْهَا رِيَاحًا وَلَا تَجْعَلْهَا رِيحًا اَللّٰهُمَّ رَحْمَةً لَا عَذَابًا » - رواه مسلم -

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] رحمة [illegible] عذاب [illegible]
[illegible]

[illegible] المعوذتين [illegible]
[illegible] دعاء [illegible] اَللّٰهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مِنْ خَيْرِ

هَـذِهِ الرِّيحِ وخَيْرِ مَا فِيهَا وخَيْرِ مَا أُمِرَتْ بِهِ ، وأَعُوذُبِكَ
مِنْ شَرِّ هَـذِهِ الرِّيحِ وشَرِّ مَا فِيهَا وشَرِّ مَا أُمِرَتْ بِهِ » - رواه الترمذى

ވާނީ: ” އައްޗަވަސް ތަޢުދުނަށްވި ހަރަސްކަލާނގޭ! މިވައިގެ ހެޔޮކަމާއި މި
ވައިގާހުރި ހެޔޮކަމާއި އެވައި އަމުރުކުރެއްވި ކަމެއްގެ ހެޔޮކަމަށް މި
އަޅުގަނޑު އެދި ދަންނަވަމެވެ. މިވައިގެ ނުބައިކަމާއި މިވައިގާހުރި
ނުބައިކަމާއި މިވައި އަމުރުކުރެއްވި ކަމެއްގެ ނުބައިކަމުން މިއަޅު
ގަނޑު ރައްކާތެރިވުމަށް ދަންނަވަމެވެ. “

ﷲ أكبر : « ވިދާޅުވުމަށްފަހު ހިލާލަށް ބަލައި ވިދާޅުވާ ދުޢާ

اللَّهُمَّ أَهِلَّهُ عَلَيْنَا بِالأَمْنِ وَالإِيمَانِ وَالسَّلَامَةِ وَالإِسْلَامِ
وَالتَّوْفِيقِ لِمَا تُحِبُّ وتَرْضَى - رَبِّي ورَبُّكَ اللهُ ، هِلَالُ خَيْرٍ ورُشْدٍ
اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مِنْ خَيْرِ هَـذَا الشَّهْرِ وخَيْرِ الْقَدْرِ وَ
أَعُوذُبِكَ مِنْ شَرِّهِ » ވިދާޅުވި. - سنن ابوداود - ވާނީ؛ الله

އަކްބަރު ފަހަރަކު ކިޔުމަށްފަހު ވިދާޅުވާ ދުޢާ. އައްޗަވަސް ތަޢުދުނަށްވި ހަރަސްކަލާނގޭ!
އަމަން ކަމާއި ތަނަވަސްކަމާއި ސަލާމަތްކަމާއި އިސްލާމްކަމާއި މިޙަރަސްކަލާނގޭ
ހުރި ތަރިކަމާއި އެދި ރުހިވޮޑިގެންވާ ކަންތައްތަކަށް ކަމުގެ ތަރުއީބު ދެއްވާ توفيق
ތިބާކަމެއް ހަމައެކަނި އަޅުގަނޑުމެންގެ ރައްބާއި ތިބާރަކަލާނގެ އަޅުގަނޑުމެންގެ ތިބާ! މި
އަހަރެންގެ ހަރަސްކަލާނގެ الله އެވެ. ހެޔޮކަމާއި ތެދުމަގަށް ދިޔުމުގެ ހިލާލެއް
ކަމުގައި ހެދި ވަޑައިގަނޭ. އައްޗަވަސް ތަޢުދުނަށްވި ހަރަސްކަލާނގޭ! މިމަހުގެ

ހެޔޮކަމާއި ދެކޮޅަށް ހުރުމުގެ ހެޔޮކަން މިއަދާ އަންގަވައިދެއްވުމަށް ދިބަރަސް
ކަމަށް ދާއިރާގެ ކަންކަން ދެއްކެވުމެވެ. އަދި ކޮންމެ ތަސްބީހަކީ ޞަދަޤާތެއް ކަމުގައި
ދެއްކެވުން ތަންބީހުކުރެއްވުމެވެ. "

ކޮންމެ ތަސްބީހަކީވެސް ލާއިލާހަ الله އަކީ دعاء އަކީ تكبير އަކީ ހުރިހާ
ބާވަތުގެ صدقات ތައް ކަމުގައި رسول الله صلى الله عليه وسلم އަންގަވައި
ދެއްވި عائشة ގެފާނު ރިވާކުރެއްވިއެވެ. އާދަމުގެ ދަރިންގެ ތެރެއިން ކޮންމެ " މީހަކު
ހަށިގަނޑުގައި ތިންސަތޭކަ ފަސްދޮޅަސް ޖޯޑު ހެއްދެވިއެވެ. ކޮންމެ ކަމަކީ އަށް
ޞަދަޤާތެވެ. ތަސްބީހަކީ ޞަދަޤާތެކެވެ. ކޮންމެ ހަމްދެއް ޞަދަޤާތެކެވެ. ލާއިލާހަ الله އަކީ
دعاء އަކީ تكبير އަކީ صدقة އެއް ކަމުގައިވެއެވެ. " - رواه مسلم والبخاري -

62 - اسْتِخَارة ގެ دُعَاء

ނަމާދުގެ صلوات ގެތެރޭގައި އައިސްފައިވާ حديث ތަކުގައި
ވެއެވެ. " ކަންތައްތަކުގައި ބޭނުންވާ ކަމެއް ކުރުމުގެ ކުރިން الله ގެ حضرة ގައި
استخارة ކުރަންވާނެއެވެ. ތިމަންނަ ކަމެއް ކުރުމުގެ ކުރިން الله ގެ
حضرة ގައި استخارة ކުރުމަށް ފަހު ކަމެއް ކުރާށެވެ. އަދި
ފާތިހާއާ ކުލްޔާ ސޫރަތް ކިޔަވާ ދެރަކުޢަތް ނަމާދު ކޮށްފައި
سنة ގެ ރكعة ކޮށްލާށެވެ. އޭގެފަހުން دعاء ކުރާށެވެ.

اللهم إني أستخيرك بعلمك واستقدرك بقدرتك -
وأسألك من فضلك العظيم فإنك تقدر ولا
أقدر وتعلم ولا أعلم وأنت علام الغيوب اللهم إن
كنت تعلم أن هذا الأمر - [illegible]
خير لي في ديني ومعاشي وعاقبة أمري فقدره لي
ويسره لي ثم بارك لي فيه وإن كنت تعلم أن هذا الأمر
شر لي في ديني ومعاشي وعاقبة أمري فاصرفه عني
واصرفني عنه واقدر لي الخير حيث كان ثم
أرضني به - البخاري - މާނަ: ” [illegible]

[illegible] ! [illegible]

[illegible] اختيار [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ދެއްވާށެވެ. ހެޔޮކަމާއި ތަޤްވާއާއި ތިޔަކަލާނގެ ރުހިވޮޑިގަންނަވާ ޢަމަލުތައް! ޔާﷲ! ތިމަންނަމެންގެ މި ދަތުރު

ތިމަންނަމެންނަށް ފަސޭހަކޮށްދެއްވާނދޭވެ! އަދި އޭގެ ދުރު ކުރުކޮށްދެއްވާނދޭވެ! އަދި ތިޔަކަލާނގެއީ ދަތުރުގެ-

ރަފީޤުކަލާނގެއެވެ. އަދި ޢާއިލާގައި ޚަލީފާކަލާނގެއެވެ. ތިޔަކަލާނގެ ކިބައިން ރައްކާތެރިކުރައްވާނދޭވެ! އައްސުރެ

ދަތުރުގެ ދަތިކަމާއި ހިތާމަވެރި މަންޒަރުތަކުން ރައްކާތެރިކުރައްވާނދޭވެ! އަދި މާލާއި ޢާއިލާގައި ނުބައި-

ބަދަލެއް ދިމާވުމުން ތިމަންނަމެން ރައްކާތެރިކުރައްވާނދޭވެ! ވަޅުގަނޑަށް ގެންދެވުމާއި ނުބައިކަމާއި ހުވަފެނުގައި

އުޅުމުގެ ބިރުވެރިކަމުން ރައްކާތެރިކުރައްވާނދޭވެ! އަދި ޢާއިލާގައި މާލުގައި ނުބައި ނުރައްކަލުން ސަލާމަތް-

ކުރައްވާނދޭވެ! އަދި ނުބައި ބަދަލުތަކުން ދިމާވާ ކަންކަމުން ރައްކާތެރިކުރައްވާނދޭވެ! އަ

ނބުރި އަންނަނީ ތައުބާވެ ޢިބާދަތްކުރަމުން ތިމަންނަމެންގެ ރައްބަށް ޙަމްދުކުރަމުންނެވެ! "

63 - ދަތުރުގެ دُعَاءއެއް

ވާހަނައަށް ނުވަތަ ސަވާރީއަކަށް އަރާއިރު ކިޔާ ދުޢާ

« بِسْمِ اللهِ » އޭ ކިޔާށެވެ.

އަދި ސަވާރީގެ މައްޗަށް އެރުމަށްފަހު ކިޔާނީ

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِي سَخَّرَ لَنَا هٰذَا وَمَا كُنَّا لَهُ مُقْرِنِيْنَ

وَإِنَّا إِلَى رَبِّنَا لَمُنْقَلِبُوْنَ.

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ ތިން ފަހަރު.

سُبْحَانَكَ إِنِّيْ ظَلَمْتُ نَفْسِيْ وَاعْتَرَفْتُ بِذَنْبِيْ

فَاغْفِرْ لِي إِنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا أَنْتَ ދެންނެވުމެވެ.

މާނަ: „ދިވެހި އަޅުގަނޑުގެ خدمة ކަމުދާ ގޮތުގައި الله އަށް حمد ކުރަމެވެ. އަޅުގަނޑު ހަދަވަން ކަލޭގެފާނުގެން ނަސީބުވުމެވެ. ހަމަ ހަމަ ވަރުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވެވޭނޭ ކަމުގައި ހައްސަ ކަލޭގެފާނުގެ حضرة އަށް އެދި ނަމާދު ކުރުން ފަދަ ކަމެއް ހަދާ ހަދައިދޭ ވަޑައިގަތުމެވެ. الله އަށް ދޭހަ ނަމާދު ކުރުން ހާލު ކުރުވުމެވެ. ދިހަ ކަލޭގެފާނު طاهر ވެވުނު ހަމަވުމެވެ. ހަމަ ހަމަ ވަރުން ދިއުމަށް ވަޑައިގަތުމަށް އެދޭ ދަތުރު ފަހަރު ވެވޭނެ ކަމުގައި އެދި ދުޢާ ކުރަމެވެ. ދިޔަ ދަތުރު ދިޔަ قبول ކުރުވުމެވެ. ތަރުދީ އަމާން ހަމަ ހަދާ ވުޒޫ ހަދައިގެން ކަލޭގެފާނު ރަހުމަތް ދިހަ ކަލޭގެފާނު ދިނުމަށް ހަމަހަމަ ފަދަ ކަލޭގެފާނު ހަމަ ހަމަ ކުރުމެވެ. ”

އަދި ދަތުރުގައި ކިޔާނީ „ اللهم انا نسألك في سفرنا هذا البر والتقوى ومن العمل ما ترضى اللهم هوّن علينا في سفرنا هذا واطو لنا بعده اللهم أنت الصاحب في السفر والخليفة في الأهل اللهم إنّي أعوذ بك من وعثاء السفر وكآبة المنظر وسوء المنقلب في المال والأهل والولد » މާނަ: ހަމަ ހަމަ ދަތުރު - ކުރުމުގައި ހައްސަ ކަލޭގެފާނު! އަޅުގަނޑުގެ ދިރުމުގައި ހެޔޮ تقوى ވެރި ދިހަ ކަލޭގެފާނު ރުހިވޮޑިގަންނަވާ عمل އަޅުގަނޑުމެން ކުރުން -

ދޭށެވެ! ރަޙްމަތްތެރިވެވޮޑިގެންވާ ރަސްކަލާނގެ! އަޅުގަނޑުމެންގެ މިދަތުރު ލުއި

ކޮށްދެއްވާށެވެ! މިދަތުރުގެ ދުރުކަން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކުރުކޮށް

ދެއްވާށެވެ! ރަޙްމަތްތެރިވެވޮޑިގެންވާ ރަސްކަލާނގެ! ދަތުރުގައި

އަޅުގަނޑުމެންގެ އެކުވެރިޔަކީ ތިޔަ ރަސްކަލާނގެ ވަނީއެވެ. އަޅުގަނޑުމެންގެ އަނބި

ދަރިންގެ خليفة އަކީ ތިޔަ ރަސްކަލާނގެ ވަނީއެވެ. ރަޙްމަތްތެރިވެވޮޑިގެންވާ

ރަސްކަލާނގެ! ދަތުރުގެ ދަތިކަމާއި ނުބައި މަންޒަރުން އަޅުގަނޑުމެން ތިޔަ

ރަސްކަލާނގެ ކިބައިން ސަލާމަތްކުރައްވާށެވެ. މުދަލާއި

އަނބިދަރިންނަށް ނުބައި ހާލަތު ދިމާވުމުންވެސް ރަސްކަލާނގެ ކިބައިން ސަލާމަތް ކުރައްވާށެވެ!"

"އަޅުގަނޑުމެން އުސްތަނަށް އަރާއިރު تكبير ކިޔަމުންނެވެ

ދަނީ. އަދި ތިރިއަށް ފައިބާއިރު تسبيح

ކިޔަމުންނެވެ. وادى އަކުން އަރާއިރު تكبير

تهليل ކިޔަމުންނެވެ. އަދި ބިމަށް ފައިބާއިރު

بِسْمِ اللهِ ކިޔަމުންނެވެ." - رواه البخارى والنسائى -

ދަތުރުގައި ހެނދުނު ކިޔާ دعاء

އަކީ: سَمِعَ سَامِعٌ بِحَمْدِ اللهِ وَنِعْمَتِهِ وَحُسْنِ بَلَائِهِ عَلَيْنَا رَبَّنَا صَاحِبْنَا وَأَفْضِلْ عَلَيْنَا عَائِذًا بِاللهِ مِنَ النَّارِ - اخرجه مسلم - މާނަ: " الله އަށް ދެއްވާ حمد އާއި

نعمة އަށް ދެއްވާ شكر ގެ އަޑު އައްސަވައިފިއެވެ. އެކަލާނގެ އަޅުގަނޑުމެންނަ

ދުނިޔޭގައި ޝައިޠާނާ امتحان ކުރެއްވުމަށްޓަކައެވެ. އަދިވެސް ހިމާޔަތް

ދީ ރައްކާތެރިކުރައްވާ ހުރިހާ ކަމަކުން ރައްކާތެރިވެވޭނީ ތިމާގެ ހިތްތަކުގައި

ހުރިހާ ކަމެއްގައި الله އަށް ރުޖޫޢަވެގެންނެވެ. ނަބިއްޔާ ވިދާޅުވިއެވެ

ވާނީ الله އަށް ރުޖޫޢަވުމަށެވެ.

ކޮންމެ ތަނަކަށް ފައިބާއިރު ކިޔުމަށް ނަބިއްޔާ ވިދާޅުވިއެވެ «أَعُوذُ

بِكَلِمَاتِ اللهِ التَّامَّاتِ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ» - أخرجه

ابوداود والترمذي والحاكم - މާނައީ: الله

ގެ ފުރިހަމަ ކަލިމާތަކުގެ ވަސީލަތުން الله ހެއްދެވި ހުރިހާ ކަލިމަ

ތަކުގެ ނުބައިކަމުން ރައްކާތެރިވުމަށް ދަންނަވަމެވެ."

އަދި ރަށަކަށް ވަދެވޭއިރު ކިޔުމަށް ނަބިއްޔާ ވިދާޅުވިއެވެ

ވާހަކަ ކިޔުމަށް ވިދާޅުވިއެވެ اَللّٰهُمَّ رَبَّ السَّمٰوَاتِ السَّبْعِ وَمَا

أَظْلَلْنَ وَرَبَّ الأَرَضِينَ السَّبْعِ وَمَا أَقْلَلْنَ وَرَبَّ الشَّيَاطِينِ

وَمَا أَضْلَلْنَ وَرَبَّ الرِّيَاحِ وَمَا ذَرَيْنَ أَسْأَلُكَ خَيْرَ هٰذِهِ

الْقَرْيَةِ وَخَيْرَ أَهْلِهَا وَخَيْرَ مَا فِيهَا وَنَعُوذُبِكَ مِنْ شَرِّهَا

وَشَرِّ أَهْلِهَا وَشَرِّ مَا فِيهَا - اخرجه مسلم - މާނައީ: " އައްލޮހުމަ -

ހަތް އުޑުތަކުގެ ރައްބު ކަލަޔާ! އަދި އެއުޑުތައް ހިޔާކުރާ އެއްޗެހީގެ

ރައްބު ކަލަޔާ! ހަތް ބިމާއި އެބިންތައް އުފުލާ އެއްޗެހީގެ

ރައްބު ކަލަޔާ! شيطان ން އާއި އެމީހުން މަގުފުރައްދާ އެއްޗެހީގެ

ވަޙީއާ! ރަސްކަލާނގެ ތިމަންމެންނާއި ދުރުކުރައްވާށި شيطان ން

އަދި ތިމަންމެންނަށް ދެއްވާ ރިޒުޤުން ދުރުކުރައްވާށި! ރަސްކަލާނގެ!

ތިމަންމެންގެ ނަފްސުތަކާއި ތިމަންމެންގެ ދަރިންނާއި - ކުރިއަށްދާ

ދުވަސްތަކުގައި ތިމަންމެން ކުރާނެ ހުރިހާ ކަމެއް ބަރަކާތްތެރި ކުރައްވާށި

ހަމަ. ތިމަންމެންގެ ދަރިންނާއި ތިމަންމެންގެ ކުރިއަށްދާ ދުވަސްތަކުން -

ބަރަކާތް ތިމަންމެންނަށް ދެއްވާ ދަރިންނާއި ބަރަކާތް ލައްވަވާށި

އެކު ރަސްކަލާނގެ ރަޙުމަތުން ރިޒުޤު ދެއްވާށި.“

އޭ ﷲ ތިން ފަހަރު ކިޔާށެވެ. اَللّٰهُمَّ بَارِكْ لَنَا

فِيهَا ތިންފަހަރު، އަދި ދެން اَللّٰهُمَّ ارْزُقْنَا جَنَاهَا وَحَبِّبْنَا

إِلَى أَهْلِهَا وَحَبِّبْ صَالِحِي أَهْلِهَا إِلَيْنَا - اخرجه النسائي -

މާނަ: އޭ ﷲ ތިމަންމެންނަށް ބަރަކާތް ދެއްވާށި ރަސްކަލާނގެ! އެ ބިމުގެ މޭވާ

ދެއްވާށި އަދި ތިމަންމެންނަށް އެ ބިމުގެ ރިޒުޤު ދެއްވާށި! ތިމަންމެންނަކީ އެ ބިމުގެ

މީހުންނަށް ލޯބިވާ މީހުން ކަމުގައި ލައްވާށި! ތިމަންމެން އެ ބިމުގެ صالح މީހުން

ތިމަންމެންނަށް ލޯބިވާ މީހުން ކަމުގައި ލައްވާށި!

ދަތުރުން އެނބުރި އަންނައިރު ހުރިހާ އުސްތަނެއްގައި

ތަކްބީރު ތިން ފަހަރު تكبير ކިޔުމާއި و دعاء ކިޔާށެވެ.

لَا إِلَـهَ إِلَّا اللّهُ وَحْـدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ

وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْئٍ قَـدِيرٌ ..... آيِبُونَ تَائِبُونَ عَابِدُونَ

لِرَبِّنَا حَامِدُونَ . صَدَقَ ٱللَّهُ وَعْدَهُ وَنَصَرَ عَبْدَهُ وَهَزَمَ ٱلأَحْزَابَ وَحْدَهُ

މާނަ: " الله ފިޔަވައި އަޅުގަނޑުމެން ރުޖޫޢަވަމެވެ. އެކަލާނގެ-

އަށް ތައުބާވެ އަޅުކަންކުރަމެވެ. ...

އެކަލާނގެ ... އެކަލާނގެއަށް ...

... ...

ގެ حضرة އަށް ތައުބާވަމެވެ. އެކަލާނގެއަށް އަޅުކަން ކުރަމުން حمد

ކުރަމެވެ. الله އެކަލާނގެ وعد ތެދުކުރެއްވިއެވެ. އެކަލާނގެ

އަޅާއަށް نصر ދެއްވިއެވެ. އެކަލާނގެ ... ...

... ... ބަލިކޮށްލެއްވިއެވެ. "

... الوداع ގެ ގޮތުން ... ކިޔަންވާނީ

އަސްތައުދިޢު ... أَسْتَوْدِعُ اللّٰهَ دِينَكَ وَأَمَانَتَكَ وَخَوَاتِيمَ عَمَلِكَ

- اخرجه الترمذي - މާނަ: " ކަލޭގެ ދީނާއި ... ...

... عمل ... ... الله އަށް

حوال ކުރަމެވެ.

... تقوى ... نصيحة ... ...

... ... تكبير ... ... دعاء ...

... اللّٰهُمَّ اطْوِلَهُ الْبُعْدَ وَهَوِّنْ عَلَيْهِ السَّفَرَ - أخرجه الترمذي -

ވަނީ: " ހައްދަރަފާޅޭގެ ކުރުން ފިރާސް ކަލޭގޭ! އެނާގެ ދަރުމަތުގެ ދަރުމިނުން ގެ ކުރާން ފާނަ ދޫކޮށްލާށެވެ! އަދި އެނާގެ ދަރުމަތުގެ ކަންތައްތަކުގެ ނިމުން ދަރުސާތަ ކޮށް ދޫކޮށްލާށެވެ!

ފިރިހެނަކު رسول الله ގެފާނު އަރިހަށް އައިސް ދެންނެވި އެވެ. އޭ الله ގެ ރަސޫލާއެވެ. އަހުރެނުގެ އެޖިނު ދަތުރުކުރަން ބޭނުމެވެ. އަހުރެނަށް ދަތުރަށް ބޭނުންވާ ތަކެތި ދެއްވާށެވެ. އެކަލޭގެފާނު ވިދާޅުވިއެވެ. زَوَّدَكَ اللهُ التَّقْوَى ވީމާ الله ކަލޭގެ تقواى ދަތުރުކުރުން ތަކެއްޗަކަށް ލައްވާށިއެވެ. އެނާ ދަތުރުކުރާ ކަމުގެ ކަންތައް ފަހިކުރެއްވުން ވިދާޅުވިއެވެ. وَغَفَرَ ذَنْبَكَ ކަލޭގެ ފާފަތައް ފުއްސަވާށިއެވެ. ކަލޭގެފާނަށް އަހުރެނަށް ގެ ވަޅުވެއް އާދެ ބޮޑުވާށެވެ. ވިދާޅުވެ ދުރުކުރުނުތަކުން ވާހަކެވެ. حديث ގެ އެޅުގެ އެވެ. وَيَسِّرْ لَكَ الْخَيْرَ حَيْثُمَا كُنْتَ ކަލޭ ތިބި ތަނެއްގައި ހެޔޮކަން ކަލޭއަށް ފަހިކޮށްދެއްވާށިއެވެ. "

ދަތުރުކުރާ މީހާ ދޫކުރާ މީހާ ދަތުރުވާ މީހާ ގެ ކިބައިން ވަކިވާއިރު އެއްސެވީ أَسْتَوْدِعُكَ اللهَ الَّذِي لَا تَضِيعُ وَدَائِعُهُ - رواه الترمذى -

ވަނީ: " އެހެން މީހާ حوال ކުރެވިފައިވާ ތަކެތި ގެއްލިގެން ނުދާ الله އަށް ކަލޭ حوال ކުރަމެވެ. "

64 - حَجّ އާއި عُمْرَة ގެ دعاء ތައް [1]

رسول الله صلى الله عليه وسلم ސަވާރިއަށް އަރާ ވަޑައިގެން ވަތް الله އަށް حمد ކުރެއްވުމާ تَسْبيح ތިން ފަހަރު تكبير ތިން ފަހަރު ކުރައްވައި ވަރީ ތިން ފަހަރު އައްސަވާ ކުރައްވާ دعاء ތަކް ކިޔަވާފައެވެ. އަދި ކުރެއްވި ތިން ފަހަރު ވަރީ

لَبَّيْكَ اللّٰهُمَّ عُمْرَةً وَحَجًّا - رواه الترمذى - މާނައީ: "އިލާހަ

ތިރަސް ކަލާނގެ ތިމަންނާ ހާޒިރުވެއްޖައީމެވެ. ހަމަ ކަލާނގެ ހުށަހަޅައި ކުރުމަށް ތިރަސް ކަލާނގެ! عمرة އާއި އަދާކުރުމާ حج އަދާކުރަން." لَبَّيْكَ اللّٰهُمَّ لَبَّيْكَ، لَبَّيْكَ لَاشَرِيْكَ لَكَ لَبَّيْكَ إِنَّ الْحَمْدَ وَالنِّعْمَةَ لَكَ وَالْمُلْكَ لَاشَرِيْكَ لَكَ - رواه البخارى ومسلم - މާނައީ: "އިލާހުގެ ތިރަސް ކަލާނގެ ތިމަންނާ ހާޒިރުވެއްޖައީމެވެ. ހަމަ ކަލާނގެ ހުށަހަޅައި ކުރުމަށް ތިރަސް ކަލާނގެ! އިލާހުގެ ތިރަސް ކަލާނގެ އަށް ހާޒިރުވެއްޖައީމެވެ. އިލާހުގެ ތިރަސް ކަލާނގެ އަށް ހާޒިރުވެއްޖައީމެވެ. އިލާހުގެ

---

(1) إحرام ބަންދުވަން ނިޔަތްކުރާއިރު ބަލިވެއްޖެނަމަ تحلل ވުމުގެ شرط ކޮށް ނިޔަތްކުރުމަށް ހުއްދަވާނެއެވެ. ނުވަތަ އެގޮތަށް ކުރުމަކީ ސުންނަތެކެވެ. ابن عباس ގެ ރިވާޔާތުން مسلم ރިވާކުރައްވާ حديث އެކަމަށް ދަލީލެވެ. رسول الله ގެ ކާފަ صِبَاعَة އަށް ވަޑައިގެން އެކަން އެގޮތަށް ކުރުމަށް ވިދާޅުވިއެވެ. حجي

ލައްބައިކަ ގެމާނަ އަހުރެން ތިބާއަށް ހާޟިރުވެއްޖައީމެވެ. މިބަހަސް ލައްބައިކަ ގެމާނަ

ތިޔަބަ ޙާޟިރުވަމެވެ. ހަމަކަށަވަރުން ހުރިހާ ޙަމްދާއި نعمة އާއި މުލްކު-

ކަން ތިބާއަށް ނިސްބަތްވެގެން ވެއެވެ. ހަމަ ތިބާއަށް ލައްބައިކަ ގެ މާނަ. މިބަހަސް ލައްބައިކަ

ގެމާނަ އަހުރެން ތިބާއަށް ހާޟިރުވެއްޖައީމެވެ."

އަދިވެސް ވިދާޅުވެއްވި لَبَّيْكَ إِلٰهُ الْحَقِّ لَبَّيْكَ

-رواه النسائي وابن حبان- މާނަ: " މިބަހަސް ލައްބައިކަ ގެ މާނަ

ތިޔަބަ ޙާޟިރުވަމެވެ. އޭ حق ގެ އިލާހެވެ! މިބަހަސް ލައްބައިކަ ގެމާނަ ތިޔަބަ-

ޙާޟިރުވަމެވެ."

އަދިވެސް ވިދާޅުވެއްވި لَبَّيْكَ وَسَعْدَيْكَ وَالْخَيْرُ كُلُّهُ فِي يَدَيْكَ وَالرَّغْبَاءُ إِلَيْكَ وَالْعَمَلُ.

މާނަ: "އާދޭ-

ހެވެ! އާދޭހެވެ! ހުރިހާ ހެޔޮކަމެއް ތިބާގެ އަތުގައެވެ. ރަޣުބަތު ކުރެވޭނީ ތިބާއަށެވެ. އަދި

ހުރިހާ ލައްބައިކަ ބަރަކާތް ކުރަނީ ތިބާއެވެ. ތިބާއަށް ކުރެވޭ އަމަލު ހަރުދަނާ

عمل ތަކެވެ. ތިބާއަށް ހާޟިރުވަމެވެ. މިބަހަސް ލައްބައިކަ حضرة ތަކެވެ.

واشْتَرِطِي ان محلي حَيْثُ تَحْبِسُنِي »حجّ ވަންތަ. އަދި

حجّ ގެ އަހަރު ދަތުރުކުރާ ނަމަ ހުއްދަވާނެ މަގުގައި ހުރަސް ޖެހިއްޖެނަމަ تحلل

ވުމުގެ شرط ކުރުމެވެ.« إحرام ބަނދެއްވީ حجّ ގެ އަހަރު ދަތުރުކުރާ ނަމަ ހުއްދަ-

ވާނެކަން ކިޔުމަށް ހުރަސްޖެހިއްޖެ ނަމަ تحلل ވުމުގެ شرط ކުރުން

ކުރު ޢުމުރާ ބައިތުﷲ ފެނުމުން ކިޔާ ދުޢާ اَللّٰهُمَّ زِدْ هٰذَا

أَلْبَيْتَ تَشْرِيفًا وَتَعْظِيمًا وَتَكْرِيمًا وَمَهَابَةً وَرِفْعَةً وَزِدْ مَنْ حَجَّهُ أَوِ اعْتَمَرَهُ تَشْرِيفًا وَتَعْظِيمًا وَتَكْرِيمًا وَمَهَابَةً وَرِفْعَةً وَبِرًّا މާނަ: "ރަސްކަލާނގެ ޙަޟްރަތުގައި އެދެމެވެ، އޭ ކަލާނގެ! މި ގެފުޅު

ގެ شرف އިތުރުކުރައްވާނދޭވެ! މި ގެފުޅުގެ ޢަޒަމަތާއި ކަރާމާތާއި ހައި

ބަތާއި މަތިވެރިކަން އިތުރުކުރައްވާނދޭވެ! މި ގެފުޅަށް حج ނުވަތަ

عمرة ކުރާމީހާގެ شرف އާއި ޢަޒަމަތާއި ކަރާމާތާއި ހައިބަތާއި މަތި

ވެރިކަމާއި ހެޔޮކަން އިތުރުކުރައްވާނދޭވެ!"

الحجرالأسود އާ ހަމަޔަށް ވަޑައިގެންފުމުން އިސްތި

ލާމް ކުރުމުގައެވެ. ނުވަތަ އެއަށް އަތުން ލުމުގައެވެ. ނުވަތަ އެއް

ގޮތަކަށް އިޝާރާތް ކުރުމުގައެވެ. އަދި ކިޔުމުގައެވެ. بِسْمِ اللّٰهِ

وَاللّٰهُ أَكْبَرُ اَللّٰهُمَّ إِيمَانًا بِكَ وَتَصْدِيقًا بِكِتَابِكَ وَوَفَاءً بِعَهْدِكَ وَاتِّبَاعًا لِسُنَّةِ نَبِيِّكَ اَللّٰهُمَّ قَنِّعْنِي بِمَا رَزَقْتَنِي وَبَارِكْ لِي فِيهِ وَاخْلُفْ عَلَىٰ كُلِّ غَائِبَةٍ لِي بِخَيْرٍ މާނަ: "الله

ގެ ނަންފުޅުން ފަށަމެވެ. الله އީ އެންމެ މަތިވެރި ވެރިކަލާނގެއެވެ.

ރަސްކަލާނގެ ޙަޟްރަތުގައި އެދެމެވެ، އޭ ކަލާނގެ! ތިބާގެ ކަލާނގެ

މިއީ ދިވެހިން ބުނާ ގޮތެވެ. ނަމަވެސް ދުޢާގެ ގޮތުން ބުނުއްވާނެ ގޮތެވެ.

حال ، އިބާދަތް ކަލާނގެ ހޯދުމުގައި ދުރުވި حال ، އިބާދަތް ކަލާނގެ

عهد އަށް ވަފާތެރިވާ حال ، އިބާދަތް ކަލާނގެ ރަސޫލާގެ سُنَّة

އަށް متّبع ވާ حال ، ދިއަރުސަނަ ދުނިޔެ. އިބާދަތް ކަލާނގެ ދިމާ-

އަށް ތަނބުޅި ހިތްޖެހޭ ތަން ކުރިއަރައިވާދިގެން ދުވަހު ތަފުސީރުކުރާ! ތޯރަ

ބާރަކާތް ތަފުސީރުކުރާ! ދިމާގެ ކުރިއަށްދިޔަވާގޮތް އަސް ހަމަތް ގޮތާ-

ތުވަހު ދިމާއަށް ޖަހައި ނަސްދަމަހަށް ނޯކުރާ ތަފުސީރުކުރާ! "

އަނގަހުގެ އެދިހަދާއެދޭ دعاء އެކޮޅު ذكر ދުއާހިތާއެވެ.

طواف ގެ ތެރޭގައި ދިވެހިދިން އަދުހާރުގައިވެ. سبحان اللّٰه-

والحمد للّٰه ولا إله إلّا اللّٰه واللّٰه أكبر ولا حول ولا قوّة

إلّا باللّٰه العليّ العظيم سبحانك الملك القدّوس سبّوح

قدّوس ربّنا وربّ الملائكة والرّوح سبحان اللّٰه و

بحمده عدد خلقه ورضا نفسه وزنة عرشه

ومداد كلماته الحمد للّٰه مثله ولا إله إلّا اللّٰه مثله

واللّٰه أكبر مثله ولا حول ولا قوّة إلّا باللّٰه العليّ

العظيم مثله މާނަ: " الله ގެ ޠاهر ވެވޮޑިގެންވެއެވެ. الله

އަށް ޙަމްދު ޙަޤީޤަތުގައި ސާބިތުވެގެންވާ ގޮތަށް ވެއެވެ. الله ފިޔަވައި އިލާހެއް

ނުވެއެވެ. الله މަތިވެރިވެވޮޑިގެންވެއެވެ. ވަކިވެގެން ޤުދްރަތާއި

الله ގެ حضرة ންނެވި ހަމަ އެއްވެސް އާލަތަކުން ހިމާޔަތާއި ގެނެސް ދިނުމެވެ.

ދުވަހުއްދިޔަ ފަހަރަކުން ދުރު ތަރުކުރުމުގެ ކުރެވިގެން ލަފާކުރާ ދުރު

طاهر ވެފައިވުމެވެ. ދެވަނަ ލަފާކުރާ ދުވަސް ހުރިހާ ފަހަރަކުން ދުރު

ތަރުކުރުމުގެ ކުރެވިވުމެވެ. ދެވަނަ ލަފާކުރާ ދީ ހަވާލުކުރުމަށް

ލަފާކުރާވެ. ވަގުތު ކަމުގައި روح ކުރި ހަދާ ލަފާކުރާވެ.

الله އަށް ޝުކުރު ކުރުމި تحميد ކުރުމެވެ. ދެކުނުގެ ފުރަތަ-

މަގެ ކުރު ހަރަކާތެވެ. ދެކުނުގެ عرش ގެ ހަމަ ކަރުދާސް ކުރުމެވެ.

ދެކުނުގެ ފަސް ކުރުމެއް ދިމާލަށް ތަކުރާރު ކުރުމަށް ހަމަ ކުރުމެވެ.

އަދި ހަމަ ދެވަނަ ކަމަކީ الله އަށް حمد ކުރައްވާ. އަދި ހަމައެފަދައިން

ކަލޭގެ لا إله الا الله ކިޔުއްވާ. އަދި ހަމައެފަދައިން ކަލޭގެ الله أكبر

ކިޔުއްވާ. އަދި ހަމައެފަދައިން ولا حول ولا قوة الا بالله

العلى العظيم ކިޔުއްވާ." ދެކުނުގެ الله ގެ حضرة ގައި ވާހަކަ ދެއްކުން

ދުވަހު ކަމަކީ ދިރިއުޅުމަށް ވާނެއެވެ. ކުރެވޭ ކަމަކީ ވަރަށް

ދުރުގެ ކަމެއް ހަމަޖެހޭއެވެ.

الركن اليماني އާ ހަމައަށް ވަޑައިގަތުމުން الله أكبر

ކިޔުއްވާ ދެ ركن ގައި އަތުލުމެއް ނުކުރެވެއެވެ. އަތުލުމަށް ނުކުރެވޭ

ވަރަށް ބުރަ އަތުގައި ބޯސް ދިނުމަށް ނުކުރެވެއެވެ. ދެ ركن ދެމެދު

ގައި ކިޔުއްވާ ربنا آتنا فى الدنيا حسنة وفي الآخرة

حسنة وقنا عذاب النار (البقرة : ٢٠١) - اللهم إني

أَسْأَلُكَ الْعَفْوَ وَالْعَافِيَةَ فِى الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ . މާނަ: "އަޅުގަނޑުގެ

ވެރިރަސްކަލާނގެ! ދުނިޔޭގެ ހަޔާތުގައާއި آخرة ގެ ހަޔާތުގައާއި އަޅުގަނޑު

ހަށިހެޔޮކޮށް ދެއްވާނދޭވެ! އަދި ހުރިހާ ކަމަކުން عذاب ން އަޅުގަނޑު ރައްކާތެރިކޮށް ދެއްވާނދޭވެ!

ހަމަ ހަމައެފަދައިން ވެރިރަސްކަލާނގެ! ދުނިޔެއާއި آخرة ގައި މި އަޅުގަނޑު

معاف ކުރައްވައި صحّة ދެއްވާނދޭވެ!"

طواف ކޮށް ނިމުމުން ފެނަށް ވަދެ ދަޅުގެ ތެރޭގައި ވަށާލާ ފުރުމުން

ދެ ރަކުޢަތް ނަމާދު ކުރުމަށްފަހު دعاء ކިޔާށެވެ. އެ ނަމާދު ކުރަން ވާނީ مقام إبراهيم

ގައި ނުވަތަ އެ ކައިރީގައެވެ. ފުރަތަމަ ركعة ގައި ކިޔަވާނީ

سورة الفاتحة އާއި قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ سورة އެވެ.

ދެވަނަ ركعة ގައި ކިޔަވާނީ سورة الفاتحة އާއި قُلْ هُوَ اللّٰه

أَحَد سورة އެވެ. އެ ނަމާދުން ނިމުމުން ކިޔަވާ دعاء ކިޔަވާނީ މިއެވެ.

اَللّٰهُمَّ إِنَّكَ تَعْلَمُ سِرِّى وَعَلَانِيَتِى فَاقْبَلْ مَعْذِرَتِى

وَتَعْلَمُ حَاجَتِى فَأَعْطِنِى سُؤْلِى ، وَتَعْلَمُ مَا فِى نَفْسِى

فَاغْفِرْ لِى ذُنُوبِى اَللّٰهُمَّ إِنِّى أَسْأَلُكَ إِيمَانًا يُبَاشِرُ

قَلْبِى وَيَقِينًا صَادِقًا حَتَّى أَعْلَمَ أَنَّهُ لَا يُصِيبُنِى إِلَّا مَا

كَتَبْتَ لِى وَرِضًا بِمَا قَسَمْتَ لِى يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ މާނަ: ކަލާ

ނގެއަށް ޤަބޫލުކުރެއްވުމަށް އެދެމެވެ! ހަމަކަށަވަރުން އިބަރާއީމްގެ

ޙަޤީޤަތްތަކާއި ސިއްރުތަކާއި ފާޅުކަންތައްތައް ދަންނަވައެވެ. ކަލާ އިބަރާއީމްގެ

މީނާގެ عُذْرُ قبول ކުރައްވާނެތެވެ! މިބަހަށް ކަލާނގެ މީނާގެ ބޭ-
ނުންތައް ފުރިހަމަކޮށްދެއްވާނެތެވެ. نفس ގެ ގޮތުގައި އޮތްހާ ފުރިހަމަ
ކޮށްދެއްވާނެތެވެ. ތިބާ މިކަމަށް ކަލާނގެ މިގޮތަށް ވާހަކަ ދައްކަވައިފިއެވެ!
ކަލޭގެ ދުޢާ ގަބޫލުކުރައްވާނެ ކަލާނގެ! މިބާވަތުގެ ޢަމަލުތައް ކުރާ ބަޔަކު
ގެ ދުޢާ ގަބޫލުކުރައްވާނެތެވެ! ތިބާ ޙަޤީޤީ يقين ގެ ދަށުން ދުޢާކުރާށެވެ! މިގޮތަށް
ދުޢާކޮށް މިބަހަށް ކަލާނގެ މިގޮތުގެ ދުޢާ ގަބޫލު ކުރައްވާނެ ބަޔަކުގެ ދަށުން-
ވާހުރެ މިވާހަކަ ކިޔައިދެއްވި ރަސޫލުﷲ ޞައްލައްލާހު ޢަލައިހި ވަސައްލަމެވެ. ދަރުބާރު
ބަހަށް ކަލާނގެ މިގޮތަށް ބާރުއަޅުއްވައިފައި ވާ ހަމައެކަނި ގޮތެއް ދަސްކޮށް
ދެއްވާ ބަޔަކު ހަމައެކަނި ކަލާނގެ ކުރިމަތީގައި ބޭނުންތައް ހުށަހަޅާށެވެ!

ދެން ތިބާ ތަންކޮޅެއް ދުރަށް ގޮސް دعاء ކުރާށެވެ.
ހަމަ އެގޮތަށް ގޮސް ކަލާނގެ ކުރިމަތީގައި زَمْزَمُ ފެންބުއިމަށްފަހު ބޭނުން
ކުރެވޭނެއެވެ. ދެން ފެން ބުއިމުގެ ކުރިން މި دعاء ކިޔާށެވެ. «اَللّٰهُمَّ
إِنِّي أَسْأَلُكَ عِلْمًا نَافِعًا وَرِزْقًا وَاسِعًا وَشِفَاءً مِنْ كُلِّ دَاءٍ»
މާނަ: "ޔާ ﷲ! ތިބާގެ ޙަޟްރަތުން އަޅުގަނޑު އެދެމެވެ! މިއަދު ތިބާއަށް ފައިދާހުރި
علم އާއި ފުޅާ ބަރަކާތްތެރި رزق އާއި ހުރިހާ ބައްޔަކުން ބިރުވެރިކަން ނެތް شِفَاء
އަޅުގަނޑަށް ދެއްވާށެވެ!"

ދެން ތިބާ صفاء އަށް ދާށެވެ. އެ ފަރުބަދަށް ދިއުމުގައި ކިޔާށެވެ. إِنَّ
الصَّفَا وَالْمَرْوَةَ مِنْ شَعَائِرِ اللّٰهِ ... اَبْدَأُ بِمَا بَدَأَ اللّٰهُ

ވާނީ: " ހަމަކަށަވަރުން صفا އާއި مروة އަކީ الله ގެ شعار ތަކުގެ
ތެރެއިން ވާ ތަކެއްޗެވެ." އެއަށްފަހު صفا ފަރުބަދައަށް ވަޑައިގެން
ހުރެ ކަޢުބާއަށް ދިމާވާ ގޮތަށް ދިމާކުރައްވައި ތިން ފަހަރު إشارة
ކޮށް ތިން ފަހަރު تكبير ކިޔުއްވިއެވެ. އެއަށްފަހު ކިޔުއްވި لَا اله الا الله
وَحْدَهُ لَاشَرِيكَ لَهُ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ يُحْيِي وَيُمِيتُ وَهُوَ
عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ أَنْجَزَ وَعْدَهُ وَ
نَصَرَ عَبْدَهُ وَهَزَمَ الْأَحْزَابَ وَحْدَهُ އެވެ. މާނައަކީ: " الله މެނުވީ
ވާޖިބުން ވުޖޫދުވާ ކަލާނގެއެއް ނުވެއެވެ. އެކަލާނގެއަކީ އެކަނި ވަންޏާ ކަލާނގެއެވެ.
ވެރިކަމާއި حمد ހުރީ އެކަލާނގެއަށެވެ. އެކަލާނގެ ދިރުއްވައި ނިޔާކުރައްވަނީ
އެކަލާނގެއެވެ. އެކަލާނގެ ކޮންމެ ކަމަކަށް ވަރުގަދަ ކަލާނގެއެވެ.
އެވެ. الله މެނުވީ ވާޖިބުން ވުޖޫދުވާ ކަލާނގެއެއް ނުވެއެވެ. އެކަލާނގެ وعد
ފުއްދެވިއެވެ. އެކަލާނގެ އަޅާއަށް نصر ދެއްވިއެވެ. ޙިޒުބުތައް ބަލިކުރެއްވި-
ކަލާނގެއެވެ." މިއަދުގެ ދުޢާގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ دعاء
އެއްކޮށް ހަތްފަހަރު ކިޔުއްވިއެވެ. އަދި ކިޔުއްވި
رَبِّ اغْفِرْ وَارْحَمْ وَاعْفُ وَتَكَرَّمْ وَتَجَاوَزْ عَمَّا تَعْلَمُ
أَنْتَ الْأَعَزُّ الْأَكْرَمُ. މާނައަކީ: " ހެއްޔޮ ވެރި ރަސްކަލާނގެ
ފާފަ! މަޢާފު ކުރައްވާނދޭވެ! އަދި رحم ލައްވާނދޭވެ
ދޭވެ! އަދި ކަރަމް ދައްކަވާނދޭވެ! އަދި ތިބާރަކް އެކަލާނގެ ދަންނަވާ

ރައްބޭ! ތިބާ ފަރާތުން ވީ ހުރިހާ ކަމެއް ނަތީޖާ ދެއްވާ ކަލާނގެއެވެ. ޝަރަފާއި މިކަމުގެ ...

ޢިއްޒަތް ތެރި އެންމެ ދީލަތި ރަސްކަލާނގެއެވެ. މިބަސް ކަލާނގެ ކަލާނގެއެވެ."

މަރުވާއަށް ދުވެފައި ވިސްނުމުގެ ތެރޭގައި ކިޔަމުންނެވެ. ދެން އަރުވާ ފަރުބަދަށް

އަރާ صفا ފަރުބަދަށް ފަދައިން ގޮސް ذكر ކުރުމާއި دعاء ކުރުން ސުންނަތްތެރި

ކިޔާނެއެވެ.

65 - عَرَفَات ގައި ކިޔަންޖެހޭ ذِكر ކުރުމާއި دُعَاء ކުރުން

ސަލާމާއި صلوات ލެއްވުން الله ގެ ރަސޫލާ ﷺ ގެ حديث ގައިވޭ

އެވެ. خَيْرُ الدُّعَاءِ يَوْمَ عَرَفَةَ وَخَيْرُ مَا قُلْتُ أَنَا وَالنَّبِيُّونَ

مِنْ قَبْلِي " އެންމެ ހެޔޮ دعاء އަކީ عرفات ދުވަހުގެ دعاء

އެވެ. ތިމަންކަލޭގެފާނާއި ތިމަންކަލޭގެފާނުގެ ކުރީގެ ނަބީބޭކަލުން

ވިދާޅުވި އެންމެ ހެޔޮ ބަހަކީ «لاإله إلا الله وحده لاشريك

لَهُ، لَهُ المُلْكُ وَلَهُ الحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْئٍ قَدِيرٌ»

މާނަ: "الله މެނުވީ އިލާހަކު ނުވެއެވެ. އެކަލާނގެއަށް ބައިވެރިއަކު ނެތެވެ.

މުޅި ވެރިކަމާއި حمد އެކަލާނގެއަށް ކަނޑައެޅިގެންވެއެވެ. އަދި

އެކަލާނގެއީ ހުރިހާ ކަމަކަށް ކުޅަދުންވަންތަ ރަސްކަލާނގެއެވެ."

އެކަލޭގެފާނު ވިދާޅުވި ذكر ކުރުމާއި دعاء ކުރުމުގެ ތެރޭގައި

٤٣٤ - اللهم لك الحمد كالذي تقول وخيرا مما نقول . اللهم لك صلاتي ونسكي ومحياي ومماتي وإليك مآبي ولك ربي تراثي . اللهم إني أعوذ بك من عذاب القبر ووسوسة الصدر وشتات الأمر

اللهم اجعل في قلبي نورا وفي سمعي نورا وفي بصري نورا ، اللهم اشرح لي صدري ويسر لي أمري وأعوذ بك من وساوس الصدر وشتات الأمر ، وفتنة القبر ، اللهم إني أعوذ بك من شر ما يلج في الليل ، وشر ما يلج في النهار وشر ما تهب به الريح ، وشر بوائق الدهر.

لبيك اللهم لبيك - إنما الخير خير الآخرة

الله أكبر ولله الحمد

لا إله إلا الله وحده لا شريك له . له الملك وله الحمد . اللهم اجعله حجا مبرورا وذنبا مغفورا وسعيا مشكورا . اللهم اهدنا وزينا بالتقوى ، واغفر لنا في الآخرة والأولى

اللهم إني أسألك رزقا حلالا طيبا مباركا .

اللهم إنك أمرتني بالدعاء وعليك الإجابة إنك لا تخلف الميعاد ، ولا تنكث عهدك اللهم ما أحببت من خير فحببه إلينا ويسره لنا ، وما كرهت من شر فكرهه إلينا وجنبنا منه ...... ولا تنزع منا الإسلام . اللهم إني أسألك من خير ما سألك به نبيك صلى الله عليه وسلم .... ربنا ظلمنا أنفسنا وإن لم تغفر لنا وترحمنا لنكونن من الخاسرين .... رب اجعلني مقيم الصلاة ومن ذريتي ، ربنا وتقبل دعاء . ربنا اغفر لي ولوالدي وللمؤمنين يوم يقوم الحساب . رب ارحمهما كما ربياني صغيرا . ربنا تقبل منا إنك أنت السميع العليم ، وتب علينا إنك أنت التواب الرحيم ، ولا حول ولا قوة إلا بالله العلي العظيم - اللهم إنك تعلم سري وعلانيتي ولا يخفى عليك شيء من أمري وأنا البائس الفقير المستغيث المستجير الوجل المشفق ، المقر المعترف بذنبي ، وأسألك مسألة المسكين وأبتهل إليك ابتهال المذنب الذليل ، وأدعوك دعاء الخائف الضرير ، خضعت لك رقبتي

وَفَاضَتْ لَكَ عَيْنَايَ ، وَنَحَلَ لَكَ جَسَدِي ، وَرَغِمَ لَكَ أَنْفِي ، اللَّهُمَّ لَا تَجْعَلْنِي بِدُعَائِكَ شَقِيًّا وَكُنْ بِي رَءُوفًا رَحِيمًا ، يَاخَيْرَ الْمَسْئُولِينَ ، يَاخَيْرَ الْمُعْطِينَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ . وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ »

މާނަ: ހައްދަވާ ބޭގެ ދުނިޔޭވި ރަސްކަލާނގެ! އިބަރަށް ކަލާނގެ وحى ދެއްވައިވާ ވަރުގައި އަހުރެން ބަލިކަށިވެއްޖެ. ދުޢާއް ދިއްބޭ ކުރިމަތިލާފައި. އަހުރެން ބަލިކަށިވެއްޖެ ބަލި އަހަރެން ވެދި. ރަސްކަލާނގެ ދެއްކެވުން ހައްދަވާ ބޭގެ ދުނިޔޭވި ރަސްކަލާނގެ! އިބަރަށް ކަލާނގެ ހަޟްރަތަށް ދިއުމަށް ވަރުގައި އަހުރެން ދިއްބޭ ކުރިމަތިލައިގެން ހަދައިދެއްވާ ކަލާނގެ އަށް. އިބަރަށް ކަލާނގެ ދިޔުމަށް އިބަރަށް ކަލާނގެ حضرة އަށް. އިބަރާ އަދި ދިއްބޭ ކުރިމަތިލައިގެން އިބަރަށް ކަލާނގެ އަށް. ރަސްކަލާނގެ ދުނިޔޭވި ރަސްކަލާނގެ! ކަލާނގެ عذاب ނުލައި ވެދިވަށް ވަރުގައި ކަނޑައެޅިފައި ބަލި ވެދިނދޭމުން އިބަރަށް ކަދެއްވިދެއްވާ ދެއްވާ!

ރަސްކަލާނގެ ދުނިޔޭވި ރަސްކަލާނގެ! އިބަރާ ބަލިކަށި ނުދެއްވާ ތިރިކަށި ނުދެއްވާ ކުރިމަތިލާފައި ދެއްވާ! ރަސް ކަލާނގެ ދުނިޔޭވި ރަސްކަލާނގެ! އިބަރާ ވާ އިލާހީ ކަލާނގެ ދެއްވާ ދެއްވާ! އިބަރާ ކަލާނގެ ދޮގުވެރި ރަސްކަލާނގެ ދެއްވާ ދެއްވާ!

ހިތުގެވަސްވާސްތަކާއި ކަނބަލުންނަށް ބަލިބަލާ ދުނިޔޭގެ ކަންތައްތަކުގެ

ގެ عذاب ންދިއުމާ ސަލާމަތް ކުރައްވާށި! ރައްކާތެރިކަމާ ބޫދު ކުރެއްވުމި

ރަސް ކަލާނގެ! ހައްޖުވެރިންނަށް ރަނގަޅު ހަދާނުބައި ކަލޭގެ ދުވަސްވެ

ރަޙްމަތް ރަނގަޅަށް ނުބައިކަލޭގެ ރަޙްމަތް ދޫކުރުނުބައި ކަލޭގެ-

ގެ ދަރަޖަވާ ކުރެއްވުމަށް ދީނުބައި ކަލޭގެން ވިސްނުމާ ސަމާލުކަމާ ލަމާ

ވަނީއެވެ! »

“އިބަރަސް ކަލާނގެ އަރިން އިލާބަދުވެވޭ. ރައްކާތެރި ބޫދު-

ރަތްމިރަސް ކަލާނގެ! އިބަރަސް ކަލާނގެ އަރިން އިލާބަދުވެވޭ. ގެހެރަމި

ހަމައެކަނި آخرة ދުވަހުގެ ހަމަ ކަމެވެ. الله ފާނަށް އަރަހަ ކަލާނގެ ހިތްވަރު ދެއްވާ

އެވެ. ޢަބްދުالله ބިން احمد ދުއްޢާ. »

الله މިހަމަ އެކަން ކަލާނގެ ކުރެއްވިއެވެ. އެކަލާނގެ ހަނ-

ބަދިވެރި ކަލާނގެ ރަޙްމަތެވެ. ފެނިދަނީ ހިތްވެސް ސަރުހައްދު ވީ ކަންތައް ކަމާ ކަލާނގެ

ގެހެވެ. ރައްކާތެރި ބޫދު ކުރެއްވިރަސް ކަލާނގެ! އެ حجّ قبول ކުރެއް

ވި ރަނގަޅު حجّ އެއް ކަމުގައި ލައްވާށި! ފޫހިބާ ހަމަ ރައްކާތެރި ކުރެއްވުމު-

ލައްވާށި! އިބަރަސް ކަލާނގެއަށް شكر ކުރުމަށް ހިތްވަރު ދެއްވުން

ކުރެއް ކަމުގައި ދެއްވުމަށް ލައްވާށި! ރައްކާތެރި ބޫދު ކުރެއްވި ރަސް ކަ-

ލާނގެ! އަޅުގަނޑުމެން ތަރުހީބު ކުރެއްވުން ކަލާނގެ ދެއްވާށި! އަދި تقواى ވެސް

އަޅުގަނޑުމެންގެ ހިތްތަކަށް ދެއްވާށި! آخرة ދުވަހު ހަމަ ހިތްވަރު ދެއްވާ

އަޅުގަނޑަށް ހާލުހުރުއް ސަލާމަތްކުރައްވާނދޭވެ! ރަޙްމަތްތެރިވެވޮޑިގެންވާ ރަސްކަލާނގެ!
މިއަޅާއަށް حَلَال ރަނގަޅު ބަރަކާތްތެރި رِزْق އެއްދެއްވުމަށް އެދި
ދަންނަވަމެވެ. »

ރަޙްމަތްތެރިވެވޮޑިގެންވާ ރަސްކަލާނގެ! ތިޔަރަސްކަލާނގެ މި
އަޅާއަށް دعاء ކުރުމަށް އަމުރުކުރެއްވީއެވެ. ތިޔަރަސްކަލާނގެ
މިއަޅާގެ دعاء إِجَاب ކުރައްވާނދޭވެ! ތިޔަރަސްކަލާނގެ وعد އާއި
خِلَافُ ވެވޮޑިނުގަންނަވައެވެ. ތިޔަރަސްކަލާނގެ عَهْدُ ފުރިހަމަ
ވައެވެ. ރަޙްމަތްތެރިވެވޮޑިގެންވާ ރަސްކަލާނގެ! ތިޔަރަސްކަލާނގެ ޙަޟްރަތު
ވީ ގޮތްނަމަ ހިތާމަކުރާ ބަޔަކަށް އަޅުގަނޑު ހެޔޮ ދުޢާކުރާ ބަޔަކަށް ހަދައްވާ
ކަމަށް ލާއިބާ ދުޢާކުރާ ބަޔަކަށް ކުރުމަށް ވަރުގަދަ ކަރުނަކާއި ޖަވާބުދެއްވާނދޭވެ!
ތިޔަރަސްކަލާނގެ ހަޟްރަތު ވޮޑިގެން ނުވަތަ ފާޅުފައްމަ ވަންނަ ބައެއް އަޅުގަނޑު
ނަރުހަޅު ކުރާ ވަރަކަށް ހަދުކަމާ ކަފާރަތް ވަރަށް ހަދާ އަބަދުވެސް ބަޔަކަށް ހަދާ
ފެނުނު ހިތްގައި ކުރައްވާނދޭވެ! އަޅުގަނޑު ބޭބޭ ދިން މިސް ރީތިވެގެންގުޅު
ބައި ނުވަތަ ނަގާނދޭވެ! ރަޙްމަތްތެރިވެވޮޑިގެންވާ ރަސްކަލާނގެ! ތިޔަރަސް
ކަލާނގެ ނަބިއްޔާ صلى الله عليه وسلم ތިޔަރަސްކަލާނގެ އަށް
ދަންނަވާ އިސްތިޣުފާރު ކަމަށް ވަޑައިގަންނަވާނދޭވެ! އަޅުގަނޑު
ފަހަރަށް ކަލާނގެ! އަޅުގަނޑު ޙައްޤު އަޅުގަނޑު އަމިއްލަ ނަފްސު ބަދަލު
ހަދާނިފާ ވަރަށް. ތިޔަރަސްކަލާނގެ އަޅުގަނޑު ހިތްހަމަ ކުރުމަށްކާ

ނުދެއްވާނަމަ އަދި އިބަރަށް ގަދާރަގެ އަޅުވެރިޔަކު رحم ނުދެއްވާ-
ނަމަ އަޅުވެރިޔާގެނަކަށް ގަދަފަދަ ނާހަމަހާބޮޑު ވެރިކަމާ ބަދަލު ގަދުވަ
ދެވޭ. ހަތްދުވަހު ކުރެއްވި ރަސް ގަޑާ! ރަޙުމް قائم ކުރެއްވި ރަސް ގަދު-
ވަރި މިއަޅާހެރެއްވާ ރާއްޖޭ! އަދި މިއަޅާގެ ދަރިކަލުން ގޮތްވަށް ވެއްޖެ. އަޅަ
ވެރިކަލުން ރަސް ގަޑާ! މިއަޅާގެ دعاء قبول ކުރައްވާ ރާއްޖޭ! އަޅުވެރި
ކަލުން ރަސް ގަޑާ! މިއަޅާއަހަރެ މިއަޅާގެ ވައިން ބަލައިން ނަހަރި-
ވެއްޖެ ދުނިޔެން قيامة ދުވަހުގެ ކުރެއްސަވާ ރާއްޖޭ! ހަތްދުވަހު ކު
ރެއްވި ރަސް ގަޑާ! އެކަލޭގެ ދުނިޔެ އަޅާބަޔާ ބަދުނި ވަރަދިން އެކަލޭ
ގެކުރަން رَحْمَة ދެއްވާ ރާއްޖޭ! އަޅުވެރިކަލުން ރަސް ގަޑާ! އަޅަ
ވެރިކަލުގެ ދުން قبول ކުރައްވާ ރާއްޖޭ! ހަވަދަރަވަރުން އިބަރަސް
ގަޑާރަގެ ދުނިޔެހެއް ކަލޭ އެކަލޭގެ ދަރިކަން އަށްސަވާ ދުނިޔޭގައި އެކަލޭ
ގޮވަރުކުރަން ވަދި ވެރިވާ ރަސް ގަޑާ ގެއްވޭ. އަޅުވެރިކަން ހުވަދުވެސް
ވާރާޖޭ! ހަވަދަރަވަރުން އިބަރަސް ގަޑާގެ ދިނަދިނަދިން ވަވާ
قبول ކުރައްވާ އެކަލޭގެ ވެރި ރަސް ގަޑާ ގެއްވޭ. ވަރިވެރި
ވާތް الله ގެحضرة ނާދިރަވާ އެއްވަސް ވަހާރަދަކު އެއްވެސް އާރަށް
ބާރައްދިނި ގެނުދަރު ނުވެއްވޭ. ހަތްދުވަހު ކުރައްވި ރަސް ގަޑާ!
އިބަރަސް ގަޑާގެ މިއަޅާގެ ސިއްރާ ވަދުވެ ދުނިޔޭގެ ވަރުދަވާ-
ދެވޭ. މިއަޅާގެ އެއްވަސް ގަވާއި އިބަރަސް ގަޑާގެ އަދަބު ވަރުދަރާ

[illegible] فَقِيْرُ [illegible] حِمَايَة -

[illegible]

[illegible] إِعْتِرَاف

[illegible] مِسْكِيْن [illegible]

[illegible] حضرة [illegible] -

[illegible]

[illegible]

دعاء [illegible] دعاء [illegible]

[illegible]

[illegible] -

[illegible]

[illegible]

[illegible]! [illegible]! [illegible]

[illegible]! [illegible]

[illegible]! [illegible]! [illegible]

[illegible]! عَالِم [illegible] الله [illegible] حمد [illegible]

« لَاإِلٰهَ إِلَّا اللّٰهُ وَحْدَهُ لَاشَرِيْكَ لَهُ ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَعَلٰى كُلِّ شَيْئٍ قَدِيْرٌ » ١٠٠ [illegible].

ވާނީ: اللّٰه ފިޔަވައި ކަލާނގެއެއް ނުވެއެވެ. އެކަލާނގެ އެކަނިވެރި

ވޮޑިގެންވެއެވެ. ވެރިކަމާއި ހަމްދު ވާނީ އެކަލާނގެއަށެވެ. ދިރުއްވަނީ

މަރުއްވަނީ. އެކަލާނގެ ހުރިހާ ކަމަކަށް ކުޅަދުންވަންތަވެއެވެ."

އެއަށްފަހު إِخْلَاص سُوْرَة ١٠٠ ފަހަރު ކިޔަންވާނެވެ.

ދެން اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى إِبْرَاهِيْمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيْمَ إِنَّكَ حَمِيْدٌ مَجِيْدٌ وَعَلَيْنَا مَعَهُمْ. ١٠٠ ފަހަރު ކިޔަންވާނެއެވެ. ވާނީ: "ހަމްދާއި ޘަނާއާ ދުރުވާ

ރަސްކަލާނގެ! محمد ގެފާނަށާއި محمد ގެފާނުގެ އާލުންނަށް ވަރަށްރަނގަޅު

صلوات ރަހުމަތްކުރައްވާށެވެ! އިބްރާހީމްގެފާނަށާއި އިބްރާހީމްގެފާނުގެ

އާލުންނަށް ވަރަށްރަނގަޅު صَلَوَات ރަހުމަތް ކުރެއްވި ފަދައިން. ކަލާނގެ ތަރުހީބު

ރަސްކަލާނގެއަށް ހުރިހާ ތަރީފެއް ސަނާ ކުރެވޭ ވަރަށް ބޮޑު ރަސްކަލާނގެ

ރަސްކަލާނގެއެވެ. އަދި އެއާ އެކު އަހުރެމެންނަށް ވަރަށްރަނގަޅު

صَلَوَات ރަހުމަތްކުރައްވާށެވެ!" އެއަށްފަހު އެދިގެން

އެދޭ دعاء އެއް ހިތުން ކިޔަންވާނެއެވެ.

66 - ޙާޖަތުގެ دعاء ތައް.

ޙާޖަތް ނުވަތަ އެއްވެސް ބޭނުމަކަށް ކިޔާ

اَللّٰهُـمَّ انت عضدى ونصيرى بك أجول وبك أصول.
وَبِكَ أُقَاتِـلُ - رواه أبوداود والترمذى - [illegible]

[illegible]

اللهـم إِنَّا نَجْعَلُكَ فى نُحُورِهِـم ونَعُوذُبِكَ مِنْ
شُرُورِهِـم - رواه أبوداود والنسائى - [illegible]

[illegible]

اللهـم مُنَزِّلَ الكِتَابِ ومُجْرِىَ السحاب وهَازِمَ
الأَحْزَابِ اهْزِمْهُـم وانْصُرْنا عَلَيْهِـم - رواه البخارى ومسلم -

[illegible]

اَللّٰهُـمَّ اسْـتُرْ [illegible]

عَوْرَاتِنَا وَآمِنْ رَوْعَاتِنَا -رواه أحمد والبزار- ”[illegible]:

[illegible]

[illegible]

[illegible]“

اللهم لَكَ الحَمْدُ [illegible] كُلُّه ، لَاقَابِضَ لِمَابَسَطْتَ ، وَلَابَاسِطَ لِمَاقَبَضْتَ وَلَاهَادِيَ لِمَاأَضْلَلْتَ ، وَلَامُضِلَّ لِمَنْ هَدَيْتَ وَلَامُعْطِيَ لِمَامَنَعْتَ ، وَلَامَانِعَ لِمَاأَعْطَيْتَ ، وَلَامُقَرِّبَ لِمَابَاعَدْتَ وَلَامُبَاعِدَ لِمَاقَرَّبْتَ ، اللهُمَّ ابْسُطْ عَلَيْنَامِنْ بَرَكَاتِكَ وَرَحْمَتِكَ وَفَضْلِكَ وَرِزْقِكَ اللهم إِنِّي أَسْأَلُكَ النَّعِيمَ الْمُقِيمَ - الذِّي لَايَحُولُ وَلَايَزُولُ ، اللهم إِنِّي أَسْأَلُكَ الأَمَانَةَ يَوْمَ الخَوْفِ . اللهم إِنِّي عَائِذٌ بِكَ مِنْ شَرِّمَاأَعْطَيْتَنَا وَمِنْ شَرِّمَا مَنَعْتَنَا ، اللهم حَبِّبْ إِلَيْنَا الإِيمَانَ وَزَيِّنْهُ فِي قُلُوبِنَا ، وَكَرِّهْ إِلَيْنَا الكُفْرَ وَالفُسُوقَ وَالعِصْيَانَ ، وَاجْعَلْنَامِنَ الرَّاشِدِينَ ، اللهم تَوَفَّنَا مُسْلِمِينَ ، وَأَلْحِقْنَابِالصَّالِحِينَ غَيْرَخَزَايَاوَلَامَفْتُونِينَ اللهم قَاتِلِ الكَفَرَةَ الذِّينَ يُكَذِّبُونَ بِيَوْمِ الدِّينِ وَيُكَذِّبُونَ بِرُسُلِكَ وَيَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِكَ وَاجْعَلْ عَلَيْهِم

رِجزكَ وعذابكَ اله الحقِّ آمين » - النسائي وابن حبان -

މާނަ: "ހައްދަވާ ބޭކަލޭގެފާނު ރަސޫލާ ކަލާނގެ! ތިބާރަށް ކަލާނގެ

އަންގަވާ ގޮތުގައި ތިމަންނާ ކިޔަމަންތެރިވެ ތިބާގެ ފަރާތުން ދެވަޑައިގަތުމަށް. ތިބާރަށް

ކަލާނގެ ދިނުމުގެ އެންމެ ރަނގަޅު ހިސާބު ދިނުމަށް. އަދި ތިބާރަށް

ހިތުގެ އެންމެ ގިނަގުނަ ހަމަކޮށް ނުލަފާ. ތިބާރަށް ކަލާނގެ

ވަޑައިގެންނެވި ރަސޫލު ތަރުބިއްޔަތު ކަނޑައެޅި ހަމަކޮށް ނުލަފާ. ތިބާ

ރަށް ކަލާނގެ ތަރުބިއްޔަތު ވިސްނުމަށް ވަޑައިގެންނެވި ހަމަކޮށް

ނުލަފާ. ތިބާރަށް ކަލާނގެ ވަނަވަރުގައި އެންމެ ގިނަގުނަ ހަމަ-

ކޮށް ނުލަފާ. އަދި ތިބާރަށް ކަލާނގެ ގޮތުގައި އެންމެ ވަނަވަރު

ހަމަކޮށް ނުލަފާ. އަދި ތިބާރަށް ކަލާނގެ ދުއްތުރުގައި އެން

މެ ގިނަގުނަ ހަމަކޮށް ނުލަފާ. ހައްދަވާ ބޭކަލޭގެފާނު ރަސް

ކަލާނގެ! އަހަރެމެން ތިބާރަށް ކަލާނގެ ރަޙްމަތާއި

ދެއްވާ رِزْقُ ން އަދިވެސް ކަން ދެއްވާ ދެއްވާނދޭ! ހައްދަވާ ބޭ-

ކަލޭގެފާނު ރަސް ކަލާނގެ! މިއަދު ތިބާރަށް ކަލާނގެ حَضْرَةُ ން މި

އުޅުނީ ބެލުމުގެ ވިހުމު ތިބާގެ ދުވަސްތަކުގައި نِعْمَة އެތް.

ހައްދަވާ ބޭކަލޭގެފާނު ކަލާނގެ! ބިރުވެރި ދުވަހުގައި މިއަދުއަން

އަދާކުރުން ދެއްވާ ދެއްވާނދޭ! ހައްދަވާ ބޭކަލޭގެފާނު ކަލާނގެ! ތިބާ

ރަށް ކަލާނގެ މިއަދު އަދިވެސް އެންމެ ގިނަ ތިބާގެ ވަރުގަދަ މި

އަތާއަށް ނުދެއްވާވަނަދުރުއްވި ކުރިމަތީގެ ކަމެއްގެ ނުބައިކަމުން ދުރުވެވުމާ
ހައްދަރުދީހި ދުރުކުރައްވާނދޭވެ! ހަމްދަވާ ބޭކަލުންގެ ރަސްކަލާނގޭ!
އެތެރެހަނަށް ތޮބާވާ އެއްކަލްދަވުތައް ފިލާނަދަށް ދަރުމަވާ އަތް
ވެރިގެ ހިތްޖެއްސެވި ވާނަދަވަށް ސީނަމާޓަތި ދުރުކުރައްވާނދޭވެ! އަތެރެހަށް
ނަފުހަމަކުރާ އެއްކަހި ދަވުތަކި ދުރުހާވި فَاسِق ދަވާދި ނުހިމަވަށް
މަހިދަށް ތަރުވާނދޭވެ! އެތެރެހެއްތޮވަވުތަވިޖާ ބަހަދުދަވުތަވިތަރު
ވާނދޭވެ! ހައްދަވާބޭކަލުން ގެރިވިހަސް ކަލާނގޭ! އެތެރެހުސްދިވުން ގެ
ތޮމަތަދި ވަހުހަރުހަނަވާނދޭވެ! ނިކަމަދި ކަލާދި ވިލުހަފެހި ދަވާދަވާހުހަދި
صَالِحُ ނަހާއްދު އެތެރެހަރަވާނދޭވެ! ހައްދަވާބޭކަލުންގެ ވިހަސް
ކަލާނގޭ! قِيَامَة ދުވަސް ތޮރުދުވަށް އަދިގެބަހަސް ކަލާނގެހަށްދު
ބާކަރުން ތޮރުދުވަށް ވިސްމަދުވަން حَقُّ ވަރުން އެއްދިބާ ކުރާ كَافِرُ ނުންނާ
ހަނގުރާމަކުރުއްވާނދޭވެ! އަދިގެބަހަސް ކަލާނގެ عذاب އާދިކަލާ
އެބަހިދިނުގެ ވަކަނަ ތަރުވާނދޭވެ! އޭ حقّ ގޮތިހަސް ކަލާނގޭ! އާމީން!

67- ކައިވެނީގެ دعاءُ

ކައިވެނީގެ خطبة :

ވަމް الله ސަލްސަ ނަގުއްވި عبد الله بن مسعود ވިދާޅު

ވިއެވެ. ” [illegible] أصحاب ބޭކަލުންނަށް [illegible]
خُطْبَة އުގަންނަ [illegible] ވިދާޅުވިއެވެ.

الحَمْدُ لِلَّهِ نَحْمَدُهُ وَنَسْتَعِينُهُ وَنَسْتَغْفِرُهُ وَنَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ شُرُورِ أَنْفُسِنَا وَسَيِّئَاتِ أَعْمَالِنَا مَنْ يَهْدِهِ اللَّهُ فَلَا مُضِلَّ لَهُ ، وَمَنْ يُضْلِلْ فَلَا هَادِيَ لَهُ وَأَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ - ابوداود والترمذى والنسائى -

﴿ يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ الَّذِى خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ وَخَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَبَثَّ مِنْهُمَا رِجَالًا كَثِيرًا وَنِسَاءً وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِى تَسَاءَلُونَ بِهِ وَالْأَرْحَامَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَيْكُمْ رَقِيبًا ﴾ « النساء - ١ »

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَقُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا يُصْلِحْ لَكُمْ أَعْمَالَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَمَنْ يُطِعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ فَازَ فَوْزًا عَظِيمًا ﴾

« الأحزاب : ٧٠ ، ٧١ »

މާނަ: الله އަށް [illegible]
[illegible] އަޅުގަނޑުމެން حمد ކުރަމެވެ. އަޅުގަނޑުމެން حضرة ން [illegible]
[illegible] އަޅުގަނޑުމެން حضرة ން ފާފަފުއްސަވައިދެއްވުން އެދެމެވެ.

عمل ކުރުމުގެ އަގަދުންގެ ސަބަބުން ތިޔަބޭފުޅުން ނަފްސަށް ތަބާނުވެ އަދިއްޔާތަކުން
الله ގެ حضرة ގައި ނިކަމެތިވުމެވެ. ހަމަކަށަވަރުން ތިޔަބޭފުޅުންނަކީ ނުފުރާނުވާ ގިޔާމަތް
الله އަށް ބިރުވެތިވާ ކަލޭގެފާނުގެ ތެދުވެރިކަމުގެ ގޮތުގައި ތިޔަބޭފުޅުން އަޅުކަން ކުރުމެވެ.
އަޅުގަނޑުމެން ބަލަމުން ގެންދެވީ ތިޔަބޭފުޅުންނަކީ ބިރުވެތިވެވަޑައިގަންނަވާ ބޭފުޅުންނެވެ. الله
ވަޙީގައި ދެއްކެވި ހަޤީޤަތްތަކަކީ ސާބިތުވާކަމެވެ. އަޅުގަނޑުމެން ބަލާ
ފަސް ބައި ރޮނގުން ދުރުވުމެވެ. ނަބީ محمد ގެފާނަށް އަޅުގަނޑުމެން އިތުރަށް
އަރުވާ ބޮޑުކަމަށް ވުމެވެ.

އޭ މުސްލިމުންނޭވެ! ތިޔަބޭފުޅުން ނަފްސަށް ކަލޭ ހިތްވަރަށް މީސްތަކުން
ގެންނަ ހިތްވަރަކީ މީސްތަކުގެ ތަރުތީބު ބަދަލުކުރާ تقوى ތެރިކަމެވެ.
އަޅުގަނޑުމެން ތިމާމެން ސަބަބުން ދެކޭ ކަމެއް ތަރުތީބު ކުރުމެވެ. ނަބީ ގެފާނު ހުކުރުން
ވަރުގަދަ ކަމަކަށް ވާންޖެހޭ ނަފްސު ނުދޭ ކަންކަން ދޫކޮށްލުމެވެ.
ހިތްވަރު ހުރުމުން ތިޔަބޭފުޅުން ދަރަނި ހިފާ އަޅުގަނޑުމެން ޚިދުމަތް ކުރުމަށް
الله އަށް ހިތްވަރުން ހިތްވަރު ދެއްވިފަމެވެ. ކަމަކަށް ތަބާވުން
الله ހިތްވަރު ހުރުމުގެ މަގުން ބިރުވެތިވުމަށް ކަމެވެ. އޭ ހިތްވަރު
ހުރުމެވެ! الله އަށް تقوى ތެރިވުމެވެ. ނަބީ ހިތްވަރު ހުރުމުން
حق ބަސް ބުނުމެވެ. ދަރަނި ހިތްވަރު ހުރުމުގެ عمل ތައް إصلاح
ކުރުމަށް ދުވަސްވުމެވެ. ނަބީ ހިތްވަރު ހުރުމުގެ ގޮތުގައި ހިނގާ ދަތުރުވާ
ވުމެވެ. الله އަށް އަޅުގަނޑުމެން ގޮތަށް ހިތްވަރު ހުރުމުގެ ތެރޭގައި،

ދަރިމަފިރި ވެރިކަމާ ބޮޑުވަޑައިގެން ބޮޑުވެއްޖެއެވެ. "

ކައިވެނި ކުރި މީހަކަށް تَهْنِئَة ދިނަމުން ބުނާނީ بَارَكَ اللَّهُ لَكَ وَبَارِكْ عَلَيْكَ وَجَمَعَ بَيْنَكُمَا فِي خَيْرٍ - البخارى ومسلم -

މާނަ: " الله ކަލޭގެފާނަށް ބަރަކާތް ލައްވާށިއެވެ. އަދި ކަލޭގެފާނުގެ މައްޗަށް ބަރަކާތް ލައްވާށިއެވެ. އަދި ތި ދެމީހުންގެ ދެމެދުގައި ހެޔޮކަމުގައި ޖަމާކުރައްވާށިއެވެ. "

އަނބިމީހާއާ ޖިމާޢުވުމުގެ ކުރިން ކިޔާނީ بِسْمِ اللهِ اللَّهُمَّ جَنِّبْنَا الشَّيْطَانَ وَجَنِّبِ الشَّيْطَانَ مَا رَزَقْتَنَا . މާނަ: " الله ގެ ނަން ފުޅުން ފަށަމެވެ. އޭ الله ތިމަންމެން ޝައިޠާނުން ދުރުކުރައްވާނދޭވެ! އަދި ތިބާރަކަލާނގެ - شيطان އާއި ދުރުކުރައްވާނދޭވެ! އަދި ތިބާރަކަލާނގެ ދެއްވާ ދަރިން شيطان އާއި ދުރުކުރައްވާނދޭވެ! " މިގޮތަށް ކިޔާ އަނބިމީހާއާ ޖިމާޢުވުމުން ދަރިއެއް ލިބިއްޖެނަމަ އެ ދަރިއަކަށް شيطان ގެ ގެއްލުމެއް ނުލިބޭނެއެވެ.

- البخارى ومسلم -

68- ކެއުމުގެ ކުރިން ކިޔާ ދުعاء

ކާއެއްޗެހި ކާން حاضر ވެއްޖެނަމަ بِسْمِ ކިޔާށެވެ.

އަތިރެވީމަކާ ކައިރިކޮށްފައިވާ ހަސަބަދުން ފަތަލި ގެން ކާލައިފިން ކަމަށެވެ." - البخاري ومسلم -

ރަޟިﷲ ޢަންހުމާގެ عمر بن سلمة ވިދާޅުވިއެވެ.

رسول الله صلى الله عليه وسلم ވިދާޅުވިއެވެ. "އޭ ދަރިފުޅާއެވެ!

بِسْمِ ކިޔާށެވެ. ކަނާތުން ކާށެވެ. ކަރީގައި ކައިރިން ކާށެވެ. بِسْمِ

اللّٰهِ ކިޔަން ހަނދާން ނެތުނު މީހާ ފަހުން ހަނދާން ވުމުން بِسْمِ

اللّٰهِ أَوَّلَهُ وَآخِرَهُ ކިޔާށެވެ." - رواه ابوداود والترمذى -

رسول الله ވިދާޅުވި حديث ކޮށްފައިވެއެވެ. "ކާއެއްޗެއް ކައިފި

الحمدلله الذى أَطْعَمَنِى هٰذا وَرَزَقَنِى مِنْ غَيْرِ حَوْلٍ مِنِّيْ وَلَاقُوَّةٌ ކިޔާ: " މިކާނާ ކާންދެއްވި ކަންކަމުން الله އަށް حمد

ކުރަމެވެ. މިކާނާ ދެއްވީ އަހަރެން ބާރަކާއި ނުވާ ގޮތުން އެވެ

މިކާނާ ދެއްވި ފަރާތުން" މިފަދައިން دعاء ކިޔާ މީހާގެ ކުރީގެ

ފާފަތައް ފުއްސަވައިދެއްވާނެއެވެ." - سنن أبوداود والترمذى-

رسول الله ވިދާޅުވިއެވެ. ކާއެއްޗެއް ކާއިރު بِسْمِ اللّٰهِ

ކިޔާށެވެ. ކައިނިމުމުން ކިޔާށެވެ. اَللّٰهُمَّ أَطْعَمْتَ وَأَسْقَيْتَ وَأَغْنَيْتَ وَهَدَيْتَ وَأَحْيَيْتَ فَلَكَ الْحَمْدُ عَلٰى مَا أَعْطَيْتَ - النسائى - ކިޔާ: ﷲ ކަލޭގެފާނު ކާން ދެއްވީ! ބޯން

ދެއްވީ ކަލޭގެފާނެވެ ހަމަ ތެދުމަގު ދެއްވީ ދިރުން ދެއްވީ ކަލޭގެފާނެވެ

މެދުވެރިކުރައްވާ ކާތަކެތި ނިންމަވާފައެވެ. ތަށި ނަގާލެއްވުމުން ނަބިއްޔާ ވިދާޅުވާ ގޮތް

ސަލާމް ކިޔުމަށް ފަހު ނަބިއްޔާ ހަމްދު ކުރައްވަ ވިދާޅުވާ ގޮތެވެ."

ސުފުރާ ނަގާލެއްވުމުން އަބަދުވެސް ވިދާޅުވީ الحمد

لله حمدا كثيرا طيبا مباركا فيه غير مكفي ولا مودع ولا

مستغني عنه. މާނަ: " ފުދިގެންނުވާ ދޫކޮށްނުލެވޭ ބޭނުން ނުވެވޭ

ގިނަ ހެޔޮ ބަރަކާތްތެރި حمد އެއްގޮތަށް الله އަށް حمد ކުރަމެވެ."

ރޯދަ ވީއްލަވާއިރު ރޯދަ ދޫކޮށްލެއްވުމުން ވިދާޅުވީ

ذهب الظمأ وابتلت العروق وثبت الأجر إن شاء الله

- ابوداود والنسائي - މާނަ: " ކަރުހިއްކުން ދުރުވެއްޖެއެވެ. ނާރުތައް

ތެތްވެއްޖެއެވެ. އަދި ﷲ ރުހިވަޑައިގަންނަވާނަމަ ޘަވާބު ސާބިތުވެއްޖެއެވެ."

އަބަދުވެސް އަނެކަކު ގާތުން ކެއުމަށްފަހު ކާން

ދިންމީހާއަށް (ކާން ދިންމީހާއަށް) دعاء އަބަދުވެސް ކުރައްވައެވެ. އެއީ

ވިދާޅުވާ ގޮތެވެ. اللهم بارك لهم فيما رزقتهم واغفر

لهم وارحمهم - مسلم - މާނަ: " އޭ ﷲ އެމީހުންނަށް ދެއްވި

ރިޒުޤު! އެމީހުންނަށް ދެއްވި رزق ގައި ބަރަކާތް ލައްވާށި!

އެމީހުންނަށް ފާފަފުއްސަވާ رحمة ލައްވާށި!

ބަރަކާތް ލެއްވުމަށް ވިދާޅުވާ ވިދާޅުވެއެވެ.

أفطر عندكم الصائمون وأكل طعامكم الأبرار

وَصَلَّتْ عَلَيْكُمُ الْمَلَائِكَةُ - سنن أبوداود - ވާނީ: "ތިޔަ
ބައިމީހުންގެ ގާތުގައި ރޯދަވެރިން ރޯދަވީއްލައިފިއެވެ. ތިޔަބައިމީހުން
ގެ ކާނާ ތަގުވާވެރިން ކައިފިއެވެ. އަދި މަލާއިކަތުން دعاء ކޮށްދިނީއެވެ."

69- އައު ހެދުމެއް ލާއިރު ކިޔާ دعاء

އައު ހެދުމެއް ލައިގަތުމުން ކިޔަންވާނެ ދުޢާކޮށް ކިޔަން
ވީ دعاء އަކީ اللهم لَكَ الْحَمْدُ أَنْتَ كَسَوْتَنِيهِ أَسْأَلُكَ
خَيْرَهُ وَخَيْرَ مَا صُنِعَ لَهُ وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّهِ وَشَرِّ مَا
صُنِعَ لَهُ ، الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي كَسَانِي مَا أُوَارِي بِهِ
عَوْرَتِي وَأَتَجَمَّلُ بِهِ فِي حَيَاتِي ދެއް. -މާނަ: "ކަލާނގެ-
ކޮޅުގައިވާ ހުރިހާ ތައުރީފު! އިބަހުރަށް ތިމަންނަށް ހެދުން ދެއްވި
އިލާހު ރަސްކަލާނގެ. އިބަހުރަށް ތިމަންނަށް ދެއްވި ހެދުމުގެ ހެޔޮކަން
ހެދުމާއި އެހެދުމުން ލިބޭ ހެޔޮކަން. އަދި އެހެދުމަކީ ދެއްކުމަށް ތިމަން
ނަން ވެ އިލާހު ހެދުމާ ރަސްކަލާނގެ! ކަލާނގެ އިބަރުވާ ކަލާނގެއާ
ކަމި ދެކުން ދެކިން ނަފުސާ ހެދުމުގައި ވިއްކާނުން އިލާހު ނިޔަކަލާނގެ
އިބަހުރަށް ހެދުމުގެ حضرة ގައި ނުފެނޭ ހެދުމާއި ދެއްކިދީ. ވިލާގެ عورة-
ސިވާކޮށްދިނީ ހެދުމުގެ ގޮތުގައި ދިނުމުގެ ބަރަކާތުން ވިލާގެ،

ކަމުގައި ވާނީ ފާފަތައް ފުއްސަވައިދެއްވި ހަރުސްކަމާއި الله އަށް ޙަމްދު ކުރައްވާށެވެ.”

އަލަށް ހެދުމެއް ލައިގެން ކިޔާނެ دعاء އަކީ الحَمْدُ لِلَّه

الَّذِى كَسَانِى هَـذَا وَرَزَقَنِيهِ مِنْ غَيْرِحَوْلٍ مِنِّي وَلَاقُوَّةٍ.

މާނައަކީ: ”މި ހެދުން އަޅުވައިދެއްވައި، އަޅަމެންގެ ބާރަކާއި ހިތްވަރަކާ ނުލައި

ދެއްވި ކަލާނގެ ހަރުސް ވިލަނުވި الله އަށް ޙަމްދު ކުރައްވާށެވެ.”

70- ގެއިން ނިކުންނަ ވަގުތާއި ގެއަށް ވަންނަ ވަގުތުން
ކިޔާ دعاء

رسول الله ގެފާނު حديث ކުރެއްވިއެވެ. “ ގެއިން

ނިކުންނަމީހާ بِسْـمِ اللهِ تَوَكَّلْتُ عَلَى اللهِ لَاحَوْلَ وَلَا

قُـوَّةَ إِلَّابِاللهِ تَعَـالَى . މާނައަކީ: ” الله ގެ ނަންފުޅުގައި ނިކުމެއްޖައީމެވެ. الله

އަށް ތަވައްކަލު ކުރީމެވެ. حوال ކުރައްވާ އަދި الله ދެއްވާ ބާރާ

ނުލައި ބާރެއް ހިތްވަރެއް ނެތެވެ.” މިފަދައިން

ކިޔާ دعاء ކިޔުމުން ހިދާޔަތް ލިބިގެން ދާނެއެވެ. ރައްކާތެރިވެ ހިތްހަމަ

ޖެހޭނެ ކަމަށާއި ހިމާޔަތް ލިބިގެން ދާނެ ކަމަށް ބުނެވޭނެއެވެ. އަދި

އެމީހާ شيطان ގެ އަނިޔާއިން ދުރުވާނެއެވެ. ދިރިއުޅުމުގައި شيطان ގެ ކައިރި

ނުވެވޭނެއެވެ. ރައްކާތެރިކަން ލިބިދާނެ ދުރުގައި ހުންނާނެ ގޮތެއް

ތިމަގުނަކީ ތަރުޔާއިރު ނުދެއްވާނެއެވެ؟" - رواه أبوداود والترمذی والنسائی -

ވަމް الله ޢަންހާ ސަންސޭކަލިފު أُمُّ سَلَمَةَ ވިދާޅުވިއެވެ. رسول الله ގެފާނު ތިމަންކަލޯގެ ގެއިން ނިކުމެވަޑައިގަންނަވާ ހިނދު ތަޖުވަހުން ޖިހަލުންޖެހުނު ޓަކައި ވަހަނިކުރިއެވެ. ތިޖުރިސީއިން ސެލަނިކެން ޖޮސްމަހުސް ވިތިތިކުރި ވިސުއެލާއެވެ:

اَللّٰهُمَّ إِنِّي أَعُوْذُبِكَ أَنْ أَضِلَّ أَوْأُضَلَّ أَوْأَزِلَّ أَوْأُزَلَّ أَوْ أَظْلِمَ أَوْأُظْلَمَ أَوْأَجْهَلَ أَوْيُجْهَلَ عَلَيَّ » ވަނީ: "ހަމަޖެހިފައިވާ ދުނިޔޭގައި ނިސްބަތްވާ! ތިނަގުތުގެ މަގުތަކުން ނުފެންނަ ކަމަށް، حقّ ވަގުތު އަސްލުގައި ދުނިޔޭގައި حقّ ވަގުތު އަސްލުގެ ދުނިޔޭގެ ނިކުމެގެން ނުވަތަ ހަމަ ނިކުމުމަށް އަހަރެން ހަވާލުކުރާނަމެވެ. އަދި ތިޔަ ހާލަތްތަކުގައި ހަމަޖެހިފައި ވަނީ ދެމުން ނިކުމެ ހަމަހަމަ ކަމުގައި ހުރެވޭނެއެވެ ހަށިނިކުމުގެ ނިސްބަތް ކުރާށެވެ. حضرة ނުހެދުނުވެ."

رسول الله ގެފާނު ވިދާޅުވިއެވެ." މިހާރު ގެއަށް ވަންނަހިނދު ވިސްނެވިނިހޫ دعاء ކިޔަވާށެވެ. اَللّٰهُمَّ إِنِّيْ أَسْأَلُكَ خَيْرَ الْمَوْلَجِ وَخَيْرَ الْمَخْرَجِ بِسْمِ اللّٰهِ وَلَجْنَا بِسْمِ اللّٰهِ خَرَجْنَا وَعَلَى اللّٰهِ رَبِّنَا تَوَكَّلْنَا - ވަނީ: "ހަމަޖެހިފައިވާ ދުނިޔޭގެ ހަނސް ނިސްބަތް! މިއަދު ހަށިނިކުމުގެ حضرة ން ހަވާލުވެ ގެންވަނީ ހަވާލުވެގެން ވަނީ، އެއީ ތިންބަހެއްގެ. الله ގެހިސާބު ހަމަޖެހޭ ނިސްބަތް ކުރަނީ ގެނދަވާ

ގެދޮރުވެރިންނަށް ސަލާމް ކިޔުމަށް ނަބިއްޔާ الله އަދި ގެއަށް ވަންނައިރު ސަލާމް ކިޔުމަކީ ސުންނަތެއް ވެސް ވާނެއެވެ.
އެހެންކަމުން ގެއަށް ވަންނައިރު ސަލާމް ކިޔަންވާނެއެވެ. ދެން ދާނީ الله ގެ ރައްކާތެރިކަމުގައެވެ. އެބަސް
حَوَال ކުރެވޭނެއެވެ. " - سنن ابوداود -

އަނަސް حَدِيث ކުރައްވައި ވިދާޅުވި. يَابُنَيَّ إِذَا دَخَلْتَ عَلَى
أَهْلِكَ فَسَلِّمْ يَكُنْ بَرَكَةً عَلَيْكَ وَعَلَى أَهْلِ بَيْتِكَ. "ކުރެއްވީ ތިރްމިޒީ
އެވެ. ސަލާމްގެ ބަރަކާތް ލިބޭނެ ގޮތަށް ބާރުއަޅުއްވާފައިވެއެވެ. އަދި ސަލާ-
މަކީ ސަލާމްގެ أَهل ގެ މީހުންނަށް ރަޙްމަތް ލިބިގަންނަ ކަމެކެވެ. "

71- ބާޒާރުވަނުމުގެ دعاء

ވީމާ الله ތަޢާލާ ރުހިވޮޑިގެންވާ عُمَر ގެފާނު ވިދާޅުވިއެވެ. رسول الله
صلى الله عليه وسلم حَدِيث ކުރެއްވިއެވެ. " ބާޒާރަށް ވަދެ
ކިޔާ لَا إِلٰهَ إِلَّا اللهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ لَهُ الْمُلْكُ
وَلَهُ الْحَمْدُ يُحْيِي وَيُمِيتُ وَهُوَ حَيٌّ لَا يَمُوتُ بِيَدِهِ الْخَيْرُ
وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ -މާނަ: " الله ފިޔަވައި އެހެން ނަޢުބުދެ-
އްނުވެއެވެ. އެކަލާނގެއަށް ޝަރީކަކު ނުވެއެވެ. ملك އެކަލާނގެއަށް ނިސްބަތްވެއެވެ. އެކަލާނގެއަށް
ޙަމްދުވެރިކަން ނިސްބަތްވެއެވެ. ދިރުއްވަނީ އަދި މަރުއްވަނީ އެކަލާނގެއެވެ. އަދި އެކަލާނގެ
އަކީ ދިރިހުރި ކަލާނގެއެވެ. ހެޔޮކަންތައްތައް ހުރީ އެކަލާނގެ އަތްޕުޅުގައެވެ. އެކަލާނގެ-

ދޭއެވެ. ހުރިހާ ގޮތަކަށް ބަލައިލާފައި އަސަރުވާ ގޮތަށް ކުރެވުނުތަކަމަށް ހަދުވަ

އެވެ. އަސަރުވާ ގޮތަށް ހުރިހާ ތަކަތަކަށް ކުރެވުނުތަކަމަށެވެ." މިޙަދީޘުން

ދެނެގަނެވެނީ އެއްޗަކަށް އެއްޗަކަށް ކައިރިކުރެވިފައިވާ ހިނގުމުގައިވާނެއެވެ. އަދި

އެއްޗަކަށް އެއްޗަކަށް ކުރަތުރުމަށް ސަވާބުލިބިގެންވާނެއެވެ. އަދި އެއްޗަކަށް

އެއްޗަކަށް ތަރުތީބު އުފުލުމަށް ވާނެއެވެ." -رواه الترمذي -

72 - މަޖްލިހުގެ كفّارة دعاء

ސަރުދާރު صلوات ޢަލައިހި الله ވަސަލާމުހޫ حديث ކުރެއް

ވިއެވެ. " މަޖްލިހަކަށް ތިބެފައި އެ މަޖްލިހުގައި ލަޣުވު عمل ހަމަކުރެވި

ވެއްޖެނަމަ އެ މަޖްލިހުން ތެދުވުމުގެ ކުރިން މިދުޢާ ކިޔައިފިނަމަ އެ

މަޖްލިހުގައި ކުރެވުނު ހުރިހާ ކަމެއްގެ ކައްފާރާއަކަށް ވެގެންދާނެއެވެ.

އެއީ سُبْحَانَكَ اَللّٰهُمَّ وَبِحَمْدِكَ أَشْهَدُ أَنْ لاَ إِلٰهَ إِلاَّ أَنْتَ

أَسْتَغْفِرُكَ وَأَتُوْبُ إِلَيْكَ އެވެ. ވީމާ: " މިޙަދީޘް ކިޔަވައިގެ-

ންނަ طاهر ވުމަށް ކަމެއް ދެކެވެ. މަޖްލިހަކުން ތެދުވުމުގެ ކުރިން! މިޙަ

ދީޘް ކިޔަވައިގެން ހިތްޖެހޭ ގޮތަށް ހިތުގެ ކުރިއަށް ދާށެވެ. މިޙަދީޘް

ކިޔަވައިގެން އެހެން ކަމުގެ ކުރިއަށް ދެއްކޭ ބާވަތެވެ. މިޙަދީޘް

ކިޔަވައިގެ حضرة ގެ ތަރުތީބު ވެގެން ދަނެވެ. މިޙަދީޘް ކިޔަވައިގެ

ހަށް ދިޔައީމަށްފަހުވެއެވެ.“

އެހެން حَدِيث ރިވާކުރައްވައި އަދި ނުކުތުމުގައިވެއެވެ. ” ރަސޫލާފުޅު

ގެ مَجْلِس ތަކު ހިނގަމުން ދިޔަ ކަންތައް ބަލާ ކަމެއް ނުކުރެއްވިއެވެ. އެކަން

ހިނދު ކަންތައް ވާހަކަ مَجْلِس ކުރެއްވިއްޖެ އަދި ތިބާ އަށް

ދިން ނިކަމެ ކަމަށް ބަލާއެވެ. “

ވާން الله ބުނު ސަބަބުން ابن عُمَرُ ގެ ދިމާ ހިނދު ވާހަކަ

ވެއެވެ. ” رسول الله صلى الله عليه وسلم ވަނީ ކަމަށް ވާހަކަ

އެ دعاء ނުކުރައްވާ مَجْلِس ހިނގާ ދިޔަ ނުކުތުން ވެއެވެ. “

އެ ދުޢާ ކުރައްވާ ދުރުވުން دعاء ކުރައްވައި ކި دعاء ވެއެވެ.

اللهم اقْسِمْ لَنَا مِنْ خَشْيَتِكَ مَا تَحُولُ

بِهِ بَيْنَنَا وَبَيْنَ مَعَاصِيكَ وَمِنْ طَاعَتِكَ مَا تبلغنا

بِهِ جَنَّتَكَ وَمِنَ الْيَقِينِ مَا تُهَوِّنُ بِهِ عَلَيْنَا مَصَائِبَ

الدُّنْيَا اللهم مَتِّعْنَا بِأَسْمَاعِنَا وأَبْصَارِنَا وقُوَّتِنَا مَا

أَحْيَيْتَنَا واجْعَلْهُ الوَارِثَ مِنَّا واجْعَلْ ثَأْرَنَا عَلَى مَنْ

ظَلَمَنَا وانْصُرْنَا على مَنْ عَادَانَا وَلَا تَجْعَلْ مُصِيبَتَنَا

ولَا فِي دِينِنَا وَلَا تَجْعَلِ الدُّنْيَا أَكْبَرَ هَمِّنَا ولا مَبْلَغَ عِلْمِنَا

ولا تُسَلِّطْ عَلَيْنَا مَنْ لَا يَرْحَمُنَا - رواه الترمذی -

ވަނީ: ” ކަލޭގެފާނު ދުޢާ ކުރައްވާ ކަމަށް ! އަޅުގަނޑުމެން

ސަބަބުން ހިމާޔަތްކުރެއްވުމަށް އަޅުގަނޑަށް ބައްސަ
ވާ ދެއްވާނދޭވެ! އިބަރަށް ޝަރަފުވެރި ވެރިކަމުން ފުރިހަމަ ވަރަށްބޮޑު
ވަސީލަތުގެ އަޅުގަނޑަށް ބައްސަވެދެއްވާނދޭވެ! ދުނިޔޭގެ ފުރިހަމަ
ބަރަކާތް ލިބިގަތުމަށް يَقِيْنْ ހިތުން އަޅުގަނޑަށް ދެއްވާނދޭވެ!
ހަމަޖެހުން ލިބިދޭ ހިތެއް ހިފެހެއްޓެވުން! އަޅުގަނޑު ހިތްތަކުގައި ދީނީ ބާރު
ލިބުނު އަޅުގަނޑުގެ އިލްމާއި ފުރުޞަތު ބަރަކާތް އަޅުގަނޑަށް އަޅުގަ
ދެއްވާނދޭވެ! އަޅުގަނޑުގެ ހަމަޖެހުމާއި ހިތްހަމަޖެހުމުގައި އަ ޚިދުމަތް ދެއްވާނދޭވެ!
އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހެޔޮކަމާއި ޔަގީންކަމާއި ބަރަކާތް ހޯދުމަށް ދެއްވާނދޭވެ! އަ
ޅުގަނޑަށް دُشْمَنْ ފަރާތުގެ އަޅުގަނޑުގެ نَصْرُ ދެއްވާނދޭވެ! އަޅުގަނޑު
ގެ ހިތް مُصِيْبَةْ ގެނެސްދޭ ކަންތައްތަކުން ރައްކާކުރައްވާނދޭވެ! އަދި އަޅުގަނޑުގެ
ހާލަތު ގެންގުޅޭ ދުނިޔޭގެ ކަންތައްތަކުން ރައްކާކުރައްވާނދޭވެ! އަދި އަހުރެ
މެންގެ عِلْمُ ގެއްލުމުގައި ކަންތައްތަކުން ރައްކާކުރައްވާނދޭވެ! އަޅުގަނޑަށް ހެޔޮ
ތިޔައްތަކުގެ އަޅުގަނޑުގެ ކަމުގައި ވީނަމަވެސް ރަޙްމަތް ދެއްވާނދޭވެ!

73- ސަފަރުގައި ގެންގުޅުމަށް ކިޔާ دُعَاءُ

رسول الله صلى الله عليه وسلم އަށް ދެންނެވި ބޮޑު
ދުޢާއެއް އިސްލާމްގެ ގޮތުގައި ކިޔުމަށް ލަފާކުރެއްވި ދުޢާ. اللهم انى

اَسْأَلُكَ خَيْرَهَا وَخَيْرَ مَا جَبَلْتَهَا عَلَيْهِ وَأَعُوذُبِكَ مِنْ شَرِّهَا وَشَرِّ مَا جَبَلْتَهَا عَلَيْهِ » - މާނަ: "ހެޔޮކަމާއި ބަރަކާތް އެދެމުން ރަސްކަލާނގެ! މި ކުއްޖާގެ ހެޔޮކަމާއި މި ކުއްޖާގެ طَبِيعَة ގައި ހެއްދެވި ހެޔޮކަންތައްތަކާއި ތިމަންކަލޯ އެދެމެވެ. އަދި މި ކުއްޖާގެ ނުބައިކަމާއި މި ކުއްޖާގެ طَبِيعَة ގައި ހެއްދެވި ނުބައިކަންތަކުން ތިމަންކަލޯ ރައްކާތެރިކަން އެދެމެވެ!"

74 - ދަރިފުޅަކު ލިބުމުން ކިޔަންވީ دعاء

ޞަޙާބީ ބޭކަލުންނަށް ދަރިފުޅަކު ލިބުމުން މާތް ރަސޫލާ ގާތަށް ގެންނަވައެވެ. އެކަލޭގެފާނު އެ ކުއްޖާގެ އަނގައަށް ކަދުރު ހަފައިގެން ލައްވައެވެ. އަދި އެކަލޭގެފާނު އެކުއްޖާއަށް ނަން ކިޔުއްވައެވެ. އަދި ބަރަކާތް ލިބުމަށް تَحْنِيكُ ކުރުމަށްފަހު دُعَاء ކުރައްވައެވެ. އަދި އެކަލޭގެފާނުގެ ދަރިކަނބަލުން فَاطِمَة ގެފާނުގެ حَسَن ގޮވާފުޅަށް ނަން[1] ކިޔުއްވީ އެކަލޭގެފާނެވެ. ހަމަ އެފަދައިން އެކަލޭގެފާނު ބޭކަލުންނަށް ބަރަކާތް ލެއްވުމަށް ދުޢާ ކުރެއްވިއެވެ. ابوموسى الأشعري ގެ ދަރިފުޅަށް އެކަލޭގެފާނު

---

(1) އެއީ ނަމާއި ބަރަކާތެވެ.

ހޭދަކުރެއްވުމުގައި ވަޑައިގެން ނުވަތަ ގެނެސްދެއްވުމުގައި ވަޑައިގެން رسول الله ގެ ހުޒޫރު

އަރިހަށް ވަޑައިގަތުމުން އެކަލޭގެފާނު ނަން إبْرَاهِيم ގެ ނަމުގައި ކިޔުއްވާ

ކަނޑުރުކޮށްދެއްވިއެވެ. އަދި އެކަމަނާ تَحْنِيك ކުރައްވާ ބަރަކާތް ލިބުމަށް

އެދިވަޑައިގެން دعاء ކުރެއްވިއެވެ. ބާރަކާތް ލިބުމަށް ކުރައްވާ ކަމެވެ.

75 - ކުޑަ ކުއްޖާ ރައްކާތެރިކުރުމަށް ކިޔުމަށް ކިޔާ ދުޢާ دُعَاء

أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّةِ مِنْ كُلِّ شَيْطَانٍ وَهَامَّةٍ وَمِنْ كُلِّ عَيْنٍ لَامَّةٍ

މާނަ: "ކޮންމެ شيطان އަކާއި ހަމަ ކޮންމެ ހާނިކަރު އަނިޔާދޭ ކަމެއްގެ ކޮންމެ ނުބައި ލޮލަކުން الله ގެ

ފުރިހަމަ ބަސްފުޅުތަކުގެ ސަބަބުން حِمَايَة އެދެމެވެ."

އާދެއްޗެ ދަށް އަރައިރޭ ބާވަތުގެ އެއްޗެއްސެވެ لَا إِلَٰهَ

إِلَّا اللَّهُ ގެ ބަސްބަހުން ކޮންމެ ހިފުމަށް رسول الله ގެ ނަމުގައި

ކިޔާލެވިއެވެ.

76 - ބަލިމީހާ ބަލަން ދިޔުމުން ކިޔާ دُعَاء

ބަލިމީހާ ބަލަން އެމީހާ ވެސް ދިޔުމުން މި دعاء ކިޔުމަށް

رسول الله ގެފާނު ވިދާޅުވިއެވެ. «اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِى بِنِعْمَتِهِ تَتِمُّ الصَّالِحَاتُ » މާނައީ: صالح عمل ތައް ފުރިހަމަވަނީ نعمة ގެ ސަބަބުން ފުރިހަމަވާ الله އަށް حمد ކުރަމެވެ." ސަލާމާއި صلوات ގެއްލިނަހިއްޔާ ވިދާޅުވިއެވެ." ހިތަށް قبول ނުކުރެވޭކަހަލަ ما شَاءَ اللّٰهُ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللّٰهِ ވިދާޅުވިކަމަށް ރިވާވެއެވެ." -رواه ابن السنى- ހިތަށް ނުރުހޭކަހަލަ ކަމެއް ދިމާވުމުން اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَلَى كُلِّ حَالٍ -މާނައީ: ކޮންމެ حال އެއްގައިވެސް الله އަށް حمد ކުރަމެވެ. - رواه الحاكم وابن ماجة - ގައި ރިވާވެގެންވެއެވެ.

77- މޫނު ލޯގަނޑުން ބަލާއިރު ކިޔާނެ دُعَاء

اَللّٰهُمَّ كَمَا حَسَّنْتَ خَلْقِي فَحَسِّنْ خُلُقِي އެވެ.

މާނައީ: "އޭ ﷲ! ކަލޭގެފާނު އަހުރެންގެ ސޫރަ ރީތިކުރެއްވި ފަދައިން އަހުރެންގެ أَخْلَاق ވެސް ރީތިކުރައްވާނދޭވެ!" رسول الله ގެފާނު މި دعاء ކިޔައުއްވަނީ ލޯގަނޑުގައި ބައްލަވާލައްވާއިރުއެވެ. އަދި ތިމާގެ މޫނު ރީތިވުމާއި ވިލަރެސްވުމާ ގުޅިގެން ހެޔޮ އަޚްލާޤު ލިބުމަށް ހިތާއިން خيال ކުރާށެވެ.

78 - މޭވާ ފުރަތަމަ ފެނުމުން ކިޔާ ދުޢާ

أبوهريرة ގެފާނު ވިދާޅުވިއެވެ. މީސްތަކުންނަށް ފުރަ-
ތަމަށް ފެނޭ މޭވާ ގެނެސް رسول الله ގެފާނަށް ހުށަހަޅައެވެ. އޭރު ގެފާނު
ވިދާޅުވެއެވެ. اللهم بَارِكْ لَنَا فِى ثَمَرِنَا وَبَارِكْ لَنَا فِى مَدِينَتِنَا
وَبَارِكْ لَنَا فِى صَاعِنَا وَبَارِكْ لَنَا فِى مُدِّنَا - رواه مسلم -
މާނައަކީ: "ކަލޭގެފާނު އަހަރެމެންގެ މޭވާގައި ބަރަކާތް ލައްވާނދޭވެ! އަހަރެމެންގެ ނަގަރުގައި ބަރަކާތް
ލައްވާނދޭވެ! އަދި އަހަރެމެންގެ ޞާޢުގައި ބަރަކާތް ލައްވާނދޭވެ! އަދި
އަހަރެމެން މިންކުރާ މުއްދުގައި ބަރަކާތް ލައްވާނދޭވެ!"
މިފަދައިން دعاء ކިޔުއްވައެވެ.

79 - ބަލާ މުސީބާތެއް ޖެހިފައިވާ މީހަކު ފެނުމުން ކިޔުމަށް ދުޢާ

ابوهريرة ގެފާނު ވިދާޅުވާ ގޮތުގައި ބަލާ މުސީބާތެއް ޖެހި
ފައިވާ މީހަކު ފެނުމުން ކިޔުމަށް رسول الله ގެފާނު ވިދާޅުވި-
ވިދާޅުވި دعاء ކިޔުއްވައެވެ. « اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِىْ عَافَانِى
مِمَّا ابْتَلَاكَ بِهِ وَفَضَّلَنِي عَلٰى كَثِيْرٍ مِمَّنْ خَلَقَ تَفْضِيلاً »

ވާނަ: " ދަރުމަވަންތަ ރަސޫލާ ކަލޭގެފާނު ލޯގަނޑުގައި ބައްލަވާއިރު ވިދާޅުވީ
ފުރިހަމަ صِحَّة ދެއްވި ކަލާނގެ الله އަށް حَمْد ކުރަމެވެ. އަދި
ކަލާނގެ އަޅާފައި ވަރަށް ރީތި خَلْق ދެއްވި ކަލާނގެ ވަރަށް ތަނަވަސް
ގޮތުގައި ލައްވާފައިވެއެވެ. " މި دعاء ކިޔުމަކުން އަޅާ ކަލާނގެ ފަރާތުން
(ރަޙުމަތް ލިބި ދިޔަ ކަމުގެ ބުޝާރާ ލިބޭނެއެވެ. -رواه الترمذى-

80- ރުޅިއައިސްފައިވާ އިރު ކިޔާ ދުޢާ

ރުޅިއައިސްފައިވާ މީހަކު ކިޔަން ޖެހޭ الله އަށް އިސްތިޢާޛު

ކުރުމަށް ކިޔާ دعاء އެވެ. އެއީ ޙިމާޔަތް ލިބޭ ގޮތަށް

ވިދާޅުވެ އެވެ أعوذ بالله من الشّيطان الرّجيم މިއެވެ"

-رواه البخارى-

81 - ސަލާމް ކުރުމާއި ޖަވާބުދިނުން

މިހެން ސަލާމް ކުރަން ވާނީ السّلام عليكم ورحمة الله

وبركاته އެވެ. ސަލާމްގެ ޖަވާބުގައި وعليكم السّلام

ورحمة الله وبركاته މިހެން ކިޔުމެވެ.

"[illegible]." [illegible]

[illegible] "أَحَبَّكَ ٱلَّذِى أَحْبَبْتَنِي لَهُ [illegible]

[illegible]."

"غَفَرَكَ ٱللّٰهُ لَكَ" މާތް الله [illegible]

[illegible] وَلَكَ [illegible].

[illegible] لَبَّيْكَ [illegible].

[illegible] ([illegible])

[illegible] "بَارَكَ ٱللّٰهُ لَكَ فِي أَهْلِكَ وَمَالِكَ" މާތް الله [illegible]

[illegible]." [illegible].

[illegible] "أَوْفَيْتَنِي أَوْفَى ٱللّٰهُ بِكَ" [illegible]. މާތް الله [illegible]

[illegible]." [illegible] دعاء [illegible]. [illegible] بَارَكَ ٱللّٰهُ لَكَ މާތް الله [illegible]." [illegible].

[illegible] اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِي وَارْحَمْنِي وَاهْدِنِي وَارْزُقْنِي [illegible] دعاء [illegible].

[illegible] "جَزَاكَ ٱللّٰهُ خَيْرًا" މާތް الله [illegible]." [illegible]. [illegible]

ދީ ދެއްވުމުގެ شُكْر ދެވޭ.

ދުސްބިޔަވަނަން ކިޔުތްރާއްކެއްފަހެނަމަ الْحَمْدُ لِلّٰهِ

ދަންނަވާށެވެ. އަދި އެހެންބޭފުޅާ "يَرْحَمُكَ اللّٰهُ މާނައީ الله رَحْمَة

ލައްވާށި ދެވޭ." ބުނާނެއެވެ. އަދި ދެން ބުނާނީ يَهْدِيْكُمُ اللّٰهُ

وَيُصْلِحُ بَالَكُمْ މާނައީ الله ތަޢާލާ ހިދާޔަތް ދެއްވާ ކަންތައް

ރަނގަޅު ކުރެއްވާށި ދެވޭ."

ދުސްބިވާ أَخ އަށް ހިނިވެރިވާ ފަދަ ކަމެއް ދެކިއްޖެނަމަ

"أَضْحَكَ اللّٰهُ سِنَّكَ މާނައީ الله ތަޢާލާ ހިނިތުންވުން ދެއްވާ

ށި ދެވޭ." ބުނާށެވެ.

82 - ބިރުވެރި ކަމުގައި ހާސްވުމުގައި ކިޔުމަށް ހުށަހެޅިފައިވާ

ދުޢާ دعاء

ބޮޑު مُصِيْبَة އެއް ދިމާވުމުން ކިޔުމަށްޓަކައި رسول

الله صلى الله عليه وسلم ކިޔަވާދެއްވި دعاء ދުޢާއަކީ ތިރީގައި-

ابن عباس ގެ ރިވާޔަތުން ނަގާފައިވާ ދުޢާ.

لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ الْعَظِيْمُ الْحَلِيْمُ لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ

رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيْم لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ رَبُّ السَّمٰوٰتِ وَرَبُّ

الْاَرْضِ وَرَبُّ الْعَرْشِ الْكَرِيْم - رواه البخارى - މާނަ: ނެތް

ޙިލްމުގައި އެންމެ މަތިވެވޮޑިގެންވާ الله މެނުވީ އެހެން ކަލާނގެއެއް ނުވެއެވެ. ބޮޑުވެގެންވާ
عَرْش ގެ ވެރި ރަސްކަލާނގެ الله މެނުވީ އެހެން ކަލާނގެއެއް ނުވެއެވެ. އުޑު
ތަކާއި ބިމާއި ކަރީމް عَرْش ގެ ވެރި ރަސްކަލާނގެ الله މެނުވީ އެހެން
ކަލާނގެއެއް ނުވެއެވެ.

ހިތާމަވެރިވާ دعاء އަކީ اَللّٰهُ رَبِّيْ وَلاَ أُشْرِكُ بِهِ
شَيْئاً މާނައީ: "الله އީ ތިމަންގެ ވެރި ރަސްކަލާނގެއެވެ. އެކަ
ލާނގެއާ އެއްވެސް އެއްޗެއް ތިމަން ޝަރީކު ނުކުރަމެވެ." މިޙަދީ
ޘް ރިވާކުރައްވާފައިވެއެވެ. - رواه ابوداود -

ސައްޔިދުނާ صلوات ގެ ދުޢާ ހިތާމަވެރިވާ ހާލަތުގައި
ކިޔަން ވާނެއެވެ. ދުޢާ ކުރުމުގައި ބޭނުންވާ އިސްތިޢާނަތް ހޯދުމެވެ. މި
ދުޢާ އަކީ أَخ ، يُوْنُسُ عَلَيْهِ السَّلاَم ގެ ދުޢާ ކުރެއްވި
ދުޢާއެވެ. މިދުޢާ ކުރެއްވީ މަހެއްގެ ބަނޑުގައި އިންދާ الله
ސުބްޙާނަހޫ ވަތަޢާލާއަށް ދެންނެވިއެވެ. لاَإِلٰـهَ إِلاَّ أَنْتَ سُبْحَانَكَ
إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِيْنَ - رواه ابن السنى - މާނައީ: "ތިބާ
ރަސްކަލާނގެ މެނުވީ އެހެން ކަލާނގެއެއް ނުވެއެވެ. ތިބާ ރަސްކަލާނގެ ހުސް
طَاهِر ވެގެންވެއެވެ. ހަމަކަށަވަރުން ތިމަން ވަނީ އަނިޔާވެރިންގެ ތެރޭ
ގައެވެ." اَللّٰهُمَّ رَحْمَتَكَ أَرْجُوْ فَلاَ تَكِلْنِي إِلٰى نَفْسِي
طَرْفَةَ عَيْنٍ وَأَصْلِحْ لِي شَأْنِي كُلَّهُ لاَإِلٰـهَ إِلاَّ أَنْتَ - رواه

ابوداود - [illegible] ‹‹ [illegible] ! [illegible]

[illegible] رَحْمَةً [illegible]

[illegible]

[illegible] إِصْلَاح [illegible]

[illegible] ››

مصيبة [illegible] حَدِيث [illegible]

[illegible] دعاء

[illegible]

[illegible] اللهم

إِنِّى عَبْدُكَ وابنُ عَبْدِكَ وابنُ أَمَتِكَ نَاصِيَتِى بِيَدِكَ ، مَاضٍ فِى قَضَائِكَ ، أَسأَلُكَ بِكُلِّ اسْمٍ هُوَ لَكَ سَمَّيْتَ بِهِ نَفْسَكَ أَوْ أَنْزَلْتَهُ فِى كِتَابِكَ أَوْ عَلَّمْتَهُ أَحَدًا مِنْ خَلْقِكَ أَوْ اسْتَأْثَرْتَ بِهِ فِى عِلْمِ الغَيْبِ عِنْدَكَ أَنْ تَجْعَلَ القُرْآنَ رَبِيعَ قَلْبِى وَنُورَ بَصَرِى وَجَلَاءَ حُزْنِى وذَهَابَ هَمِّى وَغَمِّى »

« لَاحَوْلَ وَلَاقُوَّةَ اِلَّابِاللّٰهِ العَلِىِّ العَظِيم »

[illegible] : ‹‹ [illegible] ! [illegible]

[illegible]

ވަނީ ތިޔަރަސްކަލާނގެ އަތްޕުޅުގައެވެ. މިއަޅާގެ މައްޗަށް ތިޔަރަސްކަލާނގެ ކުރައްވާ حُكْمُ ތަންފީޛުވަނީއެވެ. ތިޔަރަސްކަލާނގެ ނިންމަވާ ނިންމެވުމަކީ عَدْل ގެ ނިންމެވުމެވެ. ތިޔަރަސް

ކަލާނގެ ނަންފުޅުގެ ބަރަކާތުން ދަންނަވަމެވެ. ތިޔަރަސްކަލާނގެ ނަފްސުފުޅަށް ކިޔުއްވާފައިވާ ނަމެއް، ނުވަތަ ތިޔަ

ރަސްކަލާނގެ حضرة ން ބާވައިލެއްވި ފޮތުގައިވާ ނަމެއް، ނުވަތަ ތިޔަ

ރަސްކަލާނގެ ހެއްދެވި ބައެއްގެ މީހަކަށް ދަސްކޮށްދެއްވި ނަމެއް، ނުވަތަ ތިޔަރަސްކަލާނގެ خَلْق ކުރެއްވި ބައެއްގެ

ތެރެއިން خلق އަކަށް އަންގަވާފައިވާ ނަމެއް، ނުވަތަ ތިޔަރަސްކަލާނގެ غَيْب ގެ عِلْمُ ގައި

ތިޔަރަސްކަލާނގެ حضرة ގައި خَاصّ ކުރައްވާފައިވާ ކޮންމެ ނަމެއްގެ ބަރަކާތުން ދަންނަވަމެވެ. މިއަޅާގެ ހިތުގެ رَبِيعُ ކަމުގައި

قرآن ހައްދަވާނދޭވެ! މިއަޅާގެ ހިތުގެ އަލިކަމަށް ހައްދަވާނދޭވެ! މިއަޅާގެ

ހިތާމައަށް ފިލުއްވާނދޭވެ! މިއަޅާގެ ކަނޑުފަޅުވީ ވިސްނުންތައްވެސް

ކަން ފިލުއްވާނދޭވެ!»

« ފަހެ ފިލުވާ الله ގެ حضرة ން ދަންނަވާ އަޅާގެ ދުޢާއަށް

ޤަބޫލުކުރައްވާނެއެވެ.»

އަޅުގަނޑުމެން ވިސްނާލަމާ. استغفار ކުރުމަކީ ހަމައެކަނި

ދުލުން (އަސްތަ أَسْتَغْفِرُ اللّٰه ކިޔުމަށް ނުކިޔުމެއް) އެކަނިތަކެއް

ވާ ކޮންމެ ނުރައްކަލަކުން ސަލާމަތް ވުމާއި ކޮންމެ ދަތިކަމަކުން ސަލާމަތް ވުމާއި ކޮންމެ ހިތާމައަކުން
ފަރުވާ ލިބިވަޑައިގަންނަވާ رِزْق ލިބިވަޑައިގަންނަވާނެއެވެ.»

83 - ވަސްވާސް ދުރުކުރުމަށް ކިޔާ دُعَاء

ވަސްވާސް ކަލެއްގެ ހިތަށް އަރާނަމަ އޭނާ ދުރުކުރުމަށް ކިޔާ
ތިރީގައިވާ އަދި أعوذ ކިޔުމުގެ ފަހުން ކިޔާނީއެވެ. آمَنْتُ بِاللهِ
وَرُسُلِهِ اَللّٰهُ أَحَدٌ اَللّٰهُ الصَّمَدُ لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُوْلَدْ
وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ. މާނަ: " މިއަދު الله އަކީ އެކަކެވެ
ނިސްބަތްވާނެ ހިމެނޭނެއެވެ. الله އަށް އެއްވެސް ބޭނުމެއް ނެތެވެ
ވެއެވެ. الله އަކީ އެއްވެސް ދަރިއަކު ލިބިވަޑައިގެންނެވި ބޭފުޅަކު ނޫނެވެ-
ނަސް ބައްޕައަކު ނުވެއެވެ. އެކަލާނގެ ދަރިކަލުން ވެސް ނުވެއެވެ
ނުލިބެއެވެ. އެކަލާނގެއާ އެއްވެސް ދަރިކަލަކު ބައްޕައެއް-
ނުވެއެވެ. އަދި އެކަލާނގެއާ އެއްވެސް ބަރާބަރު ކަމެއްވެސް-
ނުވެއެވެ. އަދި އެކަލާނގެއާ އެއްވެސް އެއްގޮތް ނުވެއެވެ.»
އެއީ ވަސްވާސް ދުރުވެ ދިޔުމަށް ކިޔާ ދުعاءއެވެ.
އަދި އެހެންގޮތަކަށް ވަސްވާސް ނަފްސަށް شَكّ
އެޅުވާލާ ހިނދު ކިޔާނީއެވެ. هُوَ الأَوَّلُ وَالآخِرُ

وَالظَّاهِرُ وَالْبَاطِنُ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ۞ (سورة الحديد: 3)

މާނައީ: " އެކަލާނގެއީ އެންމެ ފުރަތަމަ ވާ ކަލާނގެއެވެ. އަދި އެންމެ ފަހުގައި ވާ ކަލާނގެއެވެ. ފާޅުގައިވެސް ހުރިހާ އެއްޗެއް ދެނެވޮޑިގެންވާ ކަލާނގެއެވެ. އެކަލާނގެ ހުރިހާ އެއްޗެއް ދެނެވޮޑިގެންވާ ކަލާނގެ-އެވެ. "

84- ޝައިޠާނާ ދުރުވުމުގެ دُعَاء

ޝައިޠާނުން ރައްކާވުމަށް أَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيْمِ ކިޔުމަށް އެކަލޭގެފާނު އިރުޝާދުކުރެއްވި ކަމަށް ވެއެވެ.

85- ނިޔާވީ މީހާ ވަޅުލުމަށްފަހު ކިޔާ دُعَاء

رسول الله صلى الله عليه وسلم ވިދާޅުވިއެވެ. "ނިޔާވީ މީހާ ވަޅުލުމަށްފަހު ކަބުރުގެ ކައިރީގައި ހުރެ މި دعاء ކިޔާށެވެ. اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لَنَا وَلَهُ " - رواه البيهقي -

86 - ދުލުގެ ނުބައިކަމުން ސަލާމަތްވުމަށް ކިޔާ ދުعَاء

حُذَيْفَة ގެފާނުގެ ކިބައިން ވާރިދުވެފައިވާ ފަދައިން
ތޫނުބަހައި ދިޔާ ވާހަކަތަކުން ފުރުޞަތުވެވުނީ استغفار ކުރުން ދެއްކެވީ.
حُذَيْفَة ގެފާނު ވިދާޅުވިއެވެ. "ތިމަންކަލޭގެފާނުގެ ދޫތޫނުބަހައި
ކަމުން އަހަރެމެން رسول الله ގެފާނަށް شَكْوَاى ދެންނެވުމުން
ވިދާޅުވިއެވެ. اسْتَغْفَار ނުކުރައްވަނީ ކީއްވެތޯ. ތިމަންކަލޭގެ
ފާނު ދުވާލަކު އެއްސަތޭކަފަހަރު ވަމް الله އަށް استغفار ކުރައްވަމު
ވަޑުއެވެ.

87 - ޙަލާލީ ފައިދާއަށް ވާފުދޭ دُعَاء

ޙަލާލީ ފައިދާ ވަނީ ދެރަކާ ފުދިގެން دعاء ކުރާށެވެ.

اَللّٰهُمَّ اكْفِنِي بِحَلَالِكَ عَنْ حَرَامِكَ وَاَغْنِنِي بِفَضْلِكَ
عَمَّنْ سِوَاكَ - رواه الترمذى - މާނަ: "ޔާ ﷲ ކަލާނގެ ކުރައްވާ
ތިޔަ ކަލާނގެ! ދިޔަ ހަލާލު ދެއްވާ ފުދިގެން ވިދާޅުވި حَرَام
އަށް ދުރުވާނެ ގޮތް ދެއްވާތި ފުރިހަމަ ފަޟްލުން ދެއްވާށި! ޢާމީން-

ތަރުސް ކަލާނގެ ދަރަނި ދައްކަވާނެ ކަމުގައިވާ ދުޢާއެއް ކިޔަވާލުމަށް ދަސްކޮށްދެއްވުން -

ސަލާމަތްވުމަށް ކިޔަވާށެވެ!

« اللهم مَالِكَ الْمُلْكِ تُؤْتِي الْمُلْكَ مَنْ تَشَاء ،
وَتَنْزِعُ الْمُلْكَ مِمَّنْ تَشَاءُ وَتُعِزُّ مَنْ تَشَاءُ وَتُذِلُّ مَنْ تَشَاءُ
بِيَدِكَ الْخَيْرُ إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ رَحْمَنَ الدُّنْيَا
وَالآخِرَةِ تُعْطِيهِمَا مَنْ تَشَاءُ وَتَمْنَعُهُمَا عَمَّنْ تَشَاءُ ، ارْحَمْنِي
رَحْمَةً تُغْنِينِي بِهَا عَنْ رَحْمَةِ مَنْ سِوَاكَ » މާނަ: ހަމަގައި

ބޮޑު މުލްކުގެ ރަސްކަލާނގެ! އިލާހީ ރަސްކަލާނގެ ވެރިކަމުގެ ވެރިފަރާ

ތެވެ. އިލާހީ ރަސްކަލާނގެ އިރާދަ ކުރައްވާ ފަރާތަކަށް ވެރިކަން ދެއްވާ

ވާނެ. އިލާހީ ރަސްކަލާނގެ އިރާދަކުރައްވާ ފަރާތަކުން ވެރިކަން

ނިގުއްވާ ފަރާތަށް ވާނެ. އިލާހީ ރަސްކަލާނގެ އިރާދަކުރައްވާ ފަރާތް

ތަށް عِزَّة ދެއްވާ ކުރައްވާނެ. އިލާހީ ރަސްކަލާނގެ އިރާދަކުރައްވާ

ފަރާތަކަށް ނިކަމެތި ކުރައްވާނެ. ހެޔޮކަން ހުރީ ކަލާނގެ ދަތުގައި. އިލާހީ

ރަސްކަލާނގެ ކޮންމެ ކަމަކަށް ވެސް ކުޅަދުންވާ. ދުނިޔެ އާއި އިލާހީ

ރަސްކަލާނގެ ދަތުގައި. ކަލާނގެ ކޮންމެ ކަމަކަށް އިލާހީ ރަސްކަލާނގެ ދުނިޔެ

ތަރުހީބު އާޚިރަތް ގެ ރަޙުމަތް އިލާހީ ރަސްކަލާނގެ ވެއެވެ. އިލާހީ -

ރަސްކަލާނގެ އިރާދަކުރައްވާ ފަރާތަކަށް ދެއްވައި ދިނުމެވެ. އަދި

އިލާހީ ރަސްކަލާނގެ އިރާދަކުރައްވާ ފަރާތަކުން ދެއްވާ ނުދެއްވުމެވެ

ވަނަވަރަށް ދުރުވެވުމެވެ. ދެ ބަޔަކަށް ލަފާފައިގެ رَحْمَة ލިބުމާ އެގޮތަ-
ވަރަކަށް رَحْمَة އާއި ބެއްލެވުމަށްވެސް ދެވޭ رَحْمَة އަދާން ދިޔަ ކަން
رَحْمَة ލަފާވެސް ހުއްޓެވެ! "

88 - ބިރުވެރިކަމާއި ނިދިނައުމުގައި ކިޔާނެ دُعَاء

" حَسْبُنَا اللّٰهُ وَنِعْمَ الْوَكِيْل "

ދަންނަ الله ކުރައްވާނެވެ. ابن عباس ވިދާޅުވިއެވެ. ނަބިއްޔާ-
إِبْرَاهِيمْ عَلَيْهِ السَّلَام އަލިފާނަށް އެއްލާލެވުނު ހިނދު ކިޔުއްވި
ދުޢާ دُعَاء އެވެ. " ދިޔައީ ލިބެން ކުރަންވާނެ ކަންތައް ނިކަމެތިކަން "
ކިޔަމަނުވުން ލަފާ ދިމާކުރަނީ ބޭނުމެއް ކިޔުމުގައި ހަމަ ދިދުعاء އެވެ.
ބިރުވެރިކަމާއި ނިދިނައުމުގައި ކިޔަން ދި دعاء ކިޔުމަށް
رسول الله ދެއްކެވިއެވެ. އަދި أُعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللّٰهِ
التَّامَّةِ مِن غَضَبِهِ وعِقَابِهِ وشَرِّ عِبَادِهِ وَمِنْ هَمَزَاتِ
الشَّيَاطِينِ وأَعُوذُبِكَ أَنْ يَحْضُرُوْنِ. " މާނަ: الله ގެ ކޯފާއާއި
عَذَاب އާއި އެކަލާނގެ އަޅުންގެ ނުބައިކަމާއި شيطان ގެ
ވަސްވާސް ހަޑިހުތުރު ކަމެއް ކުރުމަށް عَمَل ކުރުން ނަހަދާ ރޮގި
ކޮންމެ ކަމަކުން ހިމާޔަތް الله ގެ ރަސޫލާ ބަސް ދެއްކެވުން ދިޔަ حِمَايَة

ކިޔަވާށެވެ.” މި دعاء އެވެ.

މިފަދައިން اختيار ކުރެވިގެންނުވާކަމެއް ކުރިމަތިވެއްޖެނަމަ ދިރަތަރިން ކިޔާށެވެ. ” قَدَّرَ اللهُ وَمَاشَاءَ فَعَلَ “

ވަނީ: ” އެއީ الله ގެ ޤަދަރުކުރެއްވުމެވެ. އެކަލާނގެ އިރާދަފުޅުގެމަތިން ކަމެއް ކުރެއްވިއެވެ.” مُصِيبَة އެއްކުރިމަތިވެ ވެއްޖެނަމަ ދިރަތަރިން ކިޔާ دعاء ކުރާށެވެ. «إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ اللَّهُمَّ عِنْدَكَ أَحْتَسِبُ مُصِيبَتِي فَأْجُرْنِي فِيهَا وَأَبْدِلْنِي خَيْرًا مِنْهَا » ވަނީ:” ހަމަކަށަވަރުން އަހަރެމެންނީ الله ގެ މިލްކުއެވެ. އަދި އަހަރެމެން ހަމަކަށަވަރުން އެނބުރިދާނީ އެކަލާނގެ حضرة އަށެވެ. ހެއްދެވި ވެރިރަސްކަލާނގެ! މިއަޅާގެ مُصِيبَة ގެ އަޖުރު ދެއްވާށި ކަލާނގެ حضرة ން މިޖެހުނުކަމުން މިއަޅާ قبول ކުރައްވާށެވެ. ތިބާއަށް ދެއްވާ އަޖުރު މިއަޅާއަށް ދެއްވައި އެއަށްވުރެ ރަނގަޅު ކަމެއް އަޅަށް ބަދަލުގައި ދެއްވާނދޭވެ!“

89 - ކަމެއް ދަތިވުމުން ދަތި ކުރިމަތިވެއްޖެނަމަ ކިޔާ دُعَاء

« اَللَّهُمَّ لَاسَهْلَ إِلَّا مَا جَعَلْتَهُ سَهْلًا وَأَنْتَ تَجْعَلُ الْحُزْنَ سَهْلًا » ވަނީ: ހެއްދެވި ވެރިރަސްކަލާނގެ

ސަލާމަތް ! އިބްނު ޢައްބާސް ކަލޭގެފާނު ވިދާޅުވިއެވެ. ކަލޭގެފާނު ފުރިހަމަ
ވިދާޅުވި ކަމަށް ނަވާތެވެ. އިބްނު ޢައްބާސް ކަލޭގެފާނުގެ ރިވާޔަތް ފުރިހަމަ
ކުރެވިގެންނެވެ. »

90 - شيطان ދުރުކުރުމަށް ކިޔާ دُعَاء

އަދި آية الكرسى އާއި ކިޔުމެވެ.

سلام އާއި صلوات ގެނެސް ނަބިއްޔާ ކިޔުމެވެ. أَعُوْذُ بِاللهِ السَّمِيْعِ الْعَلِيْمِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيْمِ مِنْ هَمْزِهِ وَنَفْخِهِ وَنَفْثِهِ މާނައީ: "އިވާވޮޑިގަންނަވާ އަދި ދެނެވޮޑިގަންނަވާ
ސަލާމަތް ދެއްވާ ރަސްކަލާނގެއަށް ފާޅުގައި ހަނދާން ކުރެވޭ -
ކަލޭގެފާނުގެ الله ގެ حضرة ން، لَعْنَة ލިބިފައިވާ شيطان
ގެ ވަސްވާސް حِيْلَة އާއި ބަސް ފުރޮޅުމާއި ހިތަށް ވިސްނުން
އެޅުން ދުރުކުރައްވާށި." ދުރުކުރައްވާށެވެ.

91 - އަސްލިޔާ ހިނގުމަށް ކިޔާ ދުޢާ

އަމާން ލިބޭނެ ކަމުގައި ކިޔުމެވެ. "ރޫޙާނީ ގިނަކަން ބަރަކާ-

ބަލާމީހާ ބަރަކާތްލެއްވުމަށްޓަކައި الله އަށް دعاء ކުރާށެވެ. އެއީ ހަމަ ތެދު ކަމެކެވެ.»

ބަލަމާ قبول ވެގެންދާނެ ހިތްހަމަޖެހޭ ހެޔޮކަމެއް ފެނިއްޖެ ނަމަ މިފަދައިން ކިޔާށެވެ. «مَاشَاءَ اللهُ لَاقُوَّةَ إِلَّابِاللهِ» މިކަން އަންގަވައި كهف سورة ގައި ތަޢާލާ الله އަންގަވަނީ وَلَوْلَا إِذْ دَخَلْتَ جَنَّتَكَ قُلْتَ مَاشَاءَ اللهُ لَاقُوَّةَ إِلَّابِاللهِ.

ބަލާބަލާ ބިލެއްގައި ވެރިޔާގެ ހެއްލެވުން ހަމަހަމަކޮށް ހިތް ދިނީ ﷲ ތަޢާލާ ދެއްވި ނިޢުމަތެކެވެ. އައިސްނަން އެއަށް حاصل ކުރުވާލި އެޅުން ބާރަށްވުރެ ގޮސްއެރުވެވެ. މިފަދަ ނިޢުމަތަށް އެއީ نعمة ދެއްވުމަށް ކުރަން ޖެހޭ شكر އެވެ.

އަމަލު ކުރާނީ حديث ކުރެވޭއެވެ. " މިހާރު قبول އެއްކަލޯ ފާހަގަ ކުރާ ނަމަވެސް މުސްލިމުގެ مقبول ކަމެއް ވާނަމަ ފާހަގަ ކުރާ ކަމުގައި ބަރަކާތް ލެއްވުން އެދި دعاء ކުރާށެވެ.»[1]

المعوذتان[2] ބާރު ލިބުނު ކަމަށް ދިރިއުޅުން ކުރާން-

---

(1) އެއީ اَللَّهُمَّ بَارِكْ لَنَا فِيهِ މިފަދައިން ކިޔާ دعاء ކުރުމެވެ.

(2) އެއީ الفلق سورة އާއި الناس سورة އެވެ.

ހިންގާފައި އިންސިންގެ އަށް ވަޑައިގެން ނަބިއްޔާ ކައިރިއަށް ވަޑައިގެން ގޮވާން
އަރިހަށް ވަޑައިގެން دعاء ކުރެއްވިއެވެ. މިސورة ފަލަޤާއި ސޫރަތުން އެ
ސورة ތަކަށް ކިޔަވައިދީ ނަބިއްޔާއަށް ދުޢާކުރައްވާފައި ފުރަތަމަ ސޫރަތްގަވިއެވެ. މި
އިންސާނީ ސިއްޙަތަށް ކަމުގެ ބަލިތަކަށް ފޮނުއްވި ދުޢާ
ތަކާއި މިސورة ކިޔަވައިދެއްވިއެވެ.

އަށް ވަޑައިގެން ޖިބްރީލް ސަލަވާތް ވިދާޅުވިއެވެ. بِسْمِ اللّٰهِ
اَللّٰهُمَّ أَذْهِبْ حَرَّهَا وَبَرْدَهَا وَوَصَبَهَا - މާނަ: " الله
ތަޢާލާ ހޫނާއި ފިނިކަން ހާސިލް ކުރައްވާށެވެ. އަދި ބަލިކަމުގެ ތަދު
ކަމާއި ވިހާކަމާއި ފިލުވައިދެއްވާށިއެވެ! " ދަމުނެގުމަށް قُمْ
بِإِذْنِ اللّٰهِ " الله ގެ އިޒުނަށް ގޮތްޕެވެ. " މިހަދީޘް ނަސާއީ ރިވާކުރެއްވިއެވެ.
ނަބިއްޔާ " بِسْمِ اللّٰهِ أَرْقِيكَ مِنْ كُلِّ شَيْئٍ يُؤْذِيكَ وَمِنْ
كُلِّ نَفْسٍ أَوْعَيْنٍ حَاسِدَةٍ ، اَللّٰهُ يَشْفِيكَ ، بِسْمِ اللّٰهِ
أَرْقِيكَ " މާނަ: " الله ތަޢާލާގެ ނަންފުޅުގައި ތިބާއަށް ރުޤްޔާކުރަން.
ވެއެވެ. ކަލޭގެފާނަށް ކަމާއި ނަފްސާއި ބަލިކުރަނިވި ކޮންމެ ތަކެތި
ވަރަށް ހިތާމަ ކަލޭގެފާނަށް ދެއްވާށެވެ. ހަމަ ތިޔަބައި ހަސަދަ ކުރާ
ލޯ حسد ވެރިޔާގެ ނަފްސާއި ކަށަވަރުވެއެވެ. الله ކަލޭގެފާނަށް
شفاء ދެއްވާށެވެ. الله ގެ ނަންފުޅުގައި ކަލޭގެފާނަށް ރުޤްޔާ
ދެއްވާށެވެ އެކަމު دعاء ކުރައްވާ " މިހަދީޘް ނަސާއީ ރިވާކުރެއްވިއެވެ.

92 - [illegible] ކުރާ دُعَاء

[illegible] (شفا ދެއްވާ [illegible] دعاء [illegible]) [illegible]
سورة الفاتحة ކިޔަވާށެވެ.

93 - [illegible] ކުރާ دُعَاء

[illegible] دعاء [illegible] سورة الفاتحة ކިޔުމެވެ. [illegible] سورة الكافرون
އާއި سورة الفلق އާއި سورة الناس [illegible]
[illegible]

94 - [illegible] ކުރާ دُعَاء

[illegible]

ރިހޭތަނުގައި އަތްބާއްވައިގެން ތިރީގައިވާ دعاء ކިޔުމެވެ.

« أَذْهِبِ الْبَاسَ رَبَّ النَّاسِ اَشْفِ أَنْتَ الشَّافِي لَاشِفَاءَ إِلَّاشِفَاؤُكَ شِفَاءً لَايُغَادِرُ سُقْمًا » މާނައީ: ބަލި

ފިލުވައިދެއްވާނދޭވެ. މީސްތަކުންގެ ރަސްކަލާނގެ! شفاء ދެއްވާ

ދޭވާ! ހަމަ ތިބާއީ شفاء ދެއްވާ ރަސްކަލާނގެއެވެ. ތިބާ

ރަސްކަލާނގެ ދެއްވާ شفاء އެއްނޫނީ شفاء އެއް ނެތެވެ.

ބަލިމަދުކޮށް ނުބާކީކުރާ شِفَاء އެއްދެއްވާނދޭވެ!

95 - އަމިއްލަ ނަފްސަށް ނުވަތަ އެހެން މީހަކަށް ބައްޔެއް ޖެހިއްޖެނަމަ ރުޤްޔާ ކުރުމަށް ކިޔާ دُعَاء

« رَبُّنَا اللهُ الَّذِى فِى السَّمَاءِ تَقَدَّسَ اسْمُكَ فِى السَّمَاءِ وَالأَرْضِ كَمَا جَعَلْتَ رَحْمَتَكَ فِى السَّمَاءِ فَاجْعَلْ رَحْمَتَكَ فِى الأَرْضِ اغْفِرْ لَنَا حُوبَنَا وَخَطَايَانَا أَنْتَ رَبُّ الطَّيِّبِينَ فَأَنْزِلْ شِفَاءً مِنْ شِفَائِكَ وَرَحْمَةً مِنْ رَحْمَتِكَ عَلَى هَذَا الوَجَعِ » މާނައީ: އަހަރެމެން-

ގެ ރަސްކަލާނގެއީ الله އެވެ. އުޑުމަތީގައިވާ ރަސްކަލާނގެ އެވެ.

އުޑާއި ބިމުގައި ތިބާ ރަސްކަލާނގެ ނަންފުޅު ކީރިތިވެވޮޑިގެންވެއެވެ

ދުސްތުރުމުގެ ކޮން ވަގުތު. ބިބާރަސް ކަލާނގެ رَحْمَة އުޅުވައި

ގޮތުގެ ވަރަދިން އަ رَحْمَة ބިމުގައިވެސް ދެއްވާނދޭވެ! އެކަލާނގެ

ވަރުގަދަކަމުގެ ކުރިމަތިން ވަރުގަދަވެގެންދާވެ! ބިބާރަސް ކަލާނގެއި-

އުނދަގޫ ހުރިހާ ބަލިތަކެއްގެ ވެރިރަސް ކަލާނގެއެވެ. ބިމަތު-

ލިބިގެންދާނެ ވަރަ شِفَاء ދޭގޮތް رَحْمَة އެއް ބިބާރަސްކަލާނގެ

حضرة ން ބަލި ދުރުކޮށްދެއްވާށެވެ! "

96 - ފުރަގަސްގެ ބަޔަކާ ނުވަތަ زَخَم ވެފައިވާ ތަނަކަށް ކިޔާ دعاء

ވިޔަނުގެ ބަލިވާ ފުރަގަސްވެ ނުވަތަ ޒަޚަމް ލިބިއްޖެ ނަމަ

ޝަހާދަތު شَهَادَة އިނގިލިގައި ވެއްޔެއް ޖައްސަވާ ބިމުގައި ޖަހަން

ވަނީވަރު ނަގައި ފުރަގަސްތަކުގައި ޖަހައި އެކަމަށް މި دعاء ކިޔުމެވެ.

بِسْمِ اللهِ تُرْبَةُ أَرْضِنَا بِرِيقَةِ بَعْضِنَا يُشْفَى سَقِيمُنَا

بِإِذْنِ رَبِّنَا - رواه البخارى ومسلم - މާނަ: " اللهُ ގެ

ނަންފުޅުން ބިމުގެ ވެލި ބަޔަކުގެ حامل ކުރުވާ. އެކަލާނގެ ބިމުގެ ވާރޭ-

އެކަލާނގެ ބިއްލޫރިންގެ ކުރުން އެކަލާނގެ ބިލިއްޔާ ބި ބިބާރަސް

ކަލާނގެ ދިގުނަނުވުން ވަށައިގަނެގެންވާށެވެ!

ވަރުގަދަ ބަލިޔަ ހިމެނި ވަކި ދުޢާ ކިޔަންވީ. اللهم

مَتِّعْنِي بِبَصَرِي وَاجْعَلْهُ الْوَارِثَ مِنِّي وَأَرِنِي فِي الْعَدُوِّ ثَأْرِي وَانْصُرْنِي عَلَى مَنْ ظَلَمَنِي

- اخرجه البخارى ومسلم. މާނަ: "ޔާ اللهُ! އަޅުގަނޑުގެ އަޑުއެހުމާއި ބެލުމުން

އަޅުގަނޑަށް މަންފާ ލައްވާނދޭވެ! އަދި އެ ދެކަންތައް އަޅުގަނޑުގެ ވާރިޘު ކުރައްވާނދޭވެ! އަދި އެ

دُشْمَن ންގެ މައްޗަށް ބަދަލު ހިފުން އަދި އަޅުގަނޑަށް ދައްކަވާނދޭވެ!

އަދި އަޅުގަނޑަށް އަނިޔާކުރިމީހާގެ މައްޗަށް نصر ދެއްވާނދޭވެ!"

97 - ހޫނުއަރާ ބަލީގެ دُعَاء

بِسْمِ اللهِ الْكَبِيرِ نَعُوذُ بِاللهِ الْعَظِيمِ مِنْ شَرِّ كُلِّ عِرْقٍ نَعَّارٍ وَمِنْ شَرِّ حَرِّ النَّارِ - رواه البخارى -

މާނަ: "ބޮޑުވެވޮޑިގެންވާ الله ގެ ނަންފުޅުން ބޮޑުވެވޮޑިގެންވާ حَاصِل ކުރަމު

އެންމެހައި ނާރުތަކުގެ ނުބައިކަމުންނާއި އަލިފާނުގެ ހޫނުގެ

ނުބައިކަމުން ބޮޑުވެވޮޑިގެންވާ الله ގެ حضرة ރަޙްމާނިއްޔާގައި ސަލާމަތް

ގެ حضرة رحمانية ޗެއްދެވެ."

98 - ވޭނެއް ނުވަތަ އަނިޔާވެސް ހިނގާ ހަނދުގައި ކިޔަންވީ ދعاء

ހަށިގަނޑުގެ ތަނަކަށް ވޭނެއް ޖެހޭނަމަ ނުވަތަ އަނިޔާވެސް
ހިނގާ ހަނދުގައި އެތަނަށް އަތްލައިގެން މި ކިޔަންވީ ދعاء
ތިންފަހަރު. بِسْمِ اللهِ ކިޔުމަށްފަހު ހަތްފަހަރު أَعُوذُ بِعِزَّةِ اللهِ
وَقُدْرَتِهِ مِنْ شَرِّ مَا أَجِدُ وَأُحَاذِرُ ހަތްފަހަރު ކިޔާށެވެ.
މާނަ: "މިއަހަރެން ލިބޭ ތަދާއި ބިރުގަންނަ ކަންކަމުގެ ނުބައިކަމުން
ރައްކާވުމަށް ރައްކާތެރިކަން އެދެމެވެ. ކަލާނގެ ޤުދުރަތާއި
الله ގެ عِزَّة އާއި ގުޅިގެން ރައްކާތެރިވުން އެދެމެވެ." އަދި ހަދީޘް-
سورة الفلق އާއި سورة الناس ކިޔައިގެން ފުމެލުމުވެސް ރަނގަޅެވެ.

99 - ބަލިމީހާ ދިރިހުރުމާ ނުވަތަ މަރުވުމާ ދެމެދު ހިތްކަންބޮޑުވެ،
ހެޔޮކަން ކޮންއެއްޗެއްކަން يَقِيْن ނުވެވޭ ހިނދު ކިޔަންވީ ދعاء

اَللّٰهُمَّ أَحْيِنِي مَا كَانَتِ الْحَيَاةُ خَيْرًا لِي
وَتَوَفَّنِي إِذَا كَانَتِ الْوَفَاةُ خَيْرًا لِي . މާނަ: " ޔާ اللهُ ކަލާނގެ!
ދިރިހުރުން ހެޔޮވާނަމަ! حَيَاةُ ދޭށި ދިރިހުރުމަށް ހެޔޮވާހާ ހިނދަކު-

ނަމަ މިއަދާހިނދުވެސް ކުރާށެވެ! ގަދަވުމުގައި މިއަދާއަށް ހަދަހަމައަށް ގޮސްފާސް

ނަމަ މިއަދާގެ ގަދަވުމުގައި ކުރާށެވެ!

100 - ބަލިމީހަކަށް ކިޔަންވީ ދުޢާ دعاء

اَللّٰهُـمَّ أَذْهِبِ الْبَأْسَ رَبَّ النَّاسِ اشْفِ أَنْتَ الشَّافِي وَلَا شِفَاءَ إِلَّا شِفَاؤُكَ شِفَاءً لَا تُغَادِرُ سُقْمًا

މާނަ: “ އޭ ހިތާމަތަކުގެ މީސްތަކުންގެ ރަސްކަލާނގެ! ބަލިތަކާ ދުރުކުރައްވާނ ދޭވެ! ފަސް މީސްތަކުންގެ ރަސްކަލާނގެ! شفاء ދެއްވާނދޭވެ! ތިބާ ކަން ރަސްކަލާނގެއީ شفاء ދެއްވާ ރަސްކަލާނގެއެވެ. ތިބާ ކަން ރަސްކަލާނގެ شفاء ފިޔަވައި ނުވެއެވެ. ބައްޔެއް ނުބާކީކުރާ ފަދަ شفاء އެއް ދެއްވާނދޭވެ! ”

ބަލިމީހަކަށް ކިޔަންޖެހޭ ދުޢާއިން حاضر ވެފައި ހުންނަ

أَسْأَلُ اللهَ الْعَظِيمَ رَبَّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ أَنْ يَشْفِيَكَ

މާނަ: “ މަތިވެރި الله ، މަތިވެރި عَرْش ގެވެރިރަސް ކަލާނގެ

حضرة ގައި އަޅުގަނޑު شفاء ދެއްވުމަށް ދަންނަވަމެވެ.” މި

ދުޢާއަކީ ހަތްފަހަރު ކިޔުމަށް ފަދަވެއެވެ.

ބަލިމީހާގެ ގައި لَا إِلٰهَ إِلَّا اللّٰهُ وَاللّٰهُ أَكْبَرُ لَا إِلٰهَ

إِلَّا اللهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ لَا إِلٰهَ إِلَّا اللهُ لَهُ الْمُلْكُ.
وَلَهُ الْحَمْدُ لَا إِلٰهَ إِلَّا اللهُ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللهِ

މާނަ: " الله އެކަނިވެވޮޑިގެން އިލާހަކު ނުވެއެވެ. ހަމަ الله އީ ހުރިހާ އެއްޗެއް
މަތީގައި ވެރިކަން ކުރައްވާ ރަސްކަލާނގެއެވެ. الله މެނުވީ އިލާހަކު ކަލާނގެއެއް
ނުވެއެވެ. އެކަލާނގެއަށް ބައިވެރިއަކު ވެސް ނުވެއެވެ. الله
މެނުވީ އިލާހަކު ނުވެއެވެ. ހުރިހާ حَمْد އެއް ވެސް އެކަލާނގެއަށެވެ.
އެކަލާނގެއެވެ. الله މެނުވީ އިލާހަކު ނުވެއެވެ. الله ގެ حضرة
ފިޔަވައި އެއްވެސް ބާރެއް ނުވެއެވެ. " މި ދަރުމަ ކިޔާ
دعاء ކިޔުމުގެ ފުރުސަތު ވެސް ލިބުމަކީ ހުރިހާ ކަމެއްގެ ދަރުމަ
ލިބޭނެއެވެ.

101 - މަރަށް حاضِر ވެފައިވާ މީހާ ކިޔަންވީ دعاء

މަރަށް حاضِر ވެފައިވާ މި دعاء ކިޔާށެވެ. لَا إِلٰهَ
إِلَّا اللهُ إِنَّ لِلْمَوْتِ سَكَرَاتٍ اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِي وَارْحَمْنِي
وَأَلْحِقْنِي بِالرَّفِيقِ الْأَعْلٰى اَللّٰهُمَّ أَعِنِّي عَلٰى غَمَرَاتِ الْمَوْتِ
وَسَكَرَاتِ الْمَوْتِ . މާނަ: الله މެނުވީ އިލާހަކު ނުވެއެވެ.
ހަމަކަށަވަރުން މަރަށް ވަރަށް ބޮޑު ހިތި ކަންތައް ހުރެއެވެ. ހެ ކަލާނގެ

ސުބްޙާނަހޫ ވަތަޢާލާ! މިއަޅާއަށް ފާފަފުއްސަވައިދެއްވާ! އަދި މިއަޅާ-
އަށް رَحْمَة ލައްވަވައިދެއްވާ! الله ގެ حَضْرَة އަށް މިއަޅާ ޤަބޫލުކުރައްވަވައި-
ދެއްވާ! ވަލީގެ ސަލާމަތާއި ގަބުރުގެ ސުވާލުގައި މިއަޅާއަށް ވަރި
ދެއްވަވައިދެއްވާ!" ބުނެކިޔަން ދިނުމުގެ ބާރު ދެއްވާ لَاإِلٰهَ إِلَّا اللهُ
ޙަޟްރަތުގައި އެދެމެވެ.

ހަތަރުވަނަ ތަކްބީރު ކިޔުމަށްފަހު އަންނަނިވި دعاء
ކިޔުމުން އެދެމެވެ. އެހެން مُؤْمِنُ ންގެ دعاء އަށް ވަރަށް ބޮޑަށް ސަވާބު
آمين ކިޔާ ދެއްވާނެއެވެ. دعاء ކިޔަ ދީފައިވާ اَللّٰهُمَّ اغْفِرْلِي
وَلَهُ وَأَعْقِبْنِي فِيهِ عُقْبَى حَسَنَةً اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِ(ފުރަ
ސްގެ ނަން ނަގައިގެން) وَارْفَعْ دَرَجَتَهُ فِي الْمَهْدِيِّينَ
وَاخْلُفْهُ فِي عَقِبِهِ مِنَ الْغَابِرِينَ وَاغْفِرْ لَنَا وَلَهُ
يَارَبَّ الْعَالَمِينَ وَافْسَحْ لَهُ فِي قَبْرِهِ وَنَوِّرْ لَهُ فِيهِ "

މާނަ: " ހަމަ ޙައްޤު ދެކެވޭ ސުބްޙާނަހޫ ވަތަޢާލާ! މިއަޅާއަށާއި އަހުރެން-
ނަށް ފާފަފުއްސަވައިދެއްވާ! އަދި އަހުރެމެންނާއި މިއަޅާއަށް ރަޙްމަތް ލެއްވުން
ލައްވަވައިދެއްވާ! ހަމަ ޙައްޤު ދެކެވޭ ސުބްޙާނަހޫ ވަތަޢާލާ! އަހުރެމެން (ފުރަ
ސްގެ ނަން ނަގައިގެން) ފާފަފުއްސަވައިދެއްވާ! އަދި އަހުރެމެން ހިދާޔަތް ދިން
ފަރާތް خَلِيفَة ކުރައްވާ ވަރަށް ރަނގަޅު ކުރައްވަވައިދެއްވާ! އަދި ފަހުން ނިކަމެތި-
އަހުރެމެން ފާފަފުއްސަވައިދެއްވާ! އޭ عَالَم ތަކުގެ ވެރިރަސްކަލާނގެ!

އޭނާގެ قَبر ތަނަވަސްކޮށްދެއްވާ އެތަން އަލިކޮށްދެއްވާނދޭވެ!

މި مُصِيبَة އާ ކުރިމަތިވެގެން ކިޔާނީ إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُوْنَ اَللّٰهُمَّ آجِرْنِي فِي مُصِيبَتِي وَاخْلُفْ لِي خَيْرًا مِنْهَا މާނަ: "ހަމަކަށަވަރުން އަހަރެމެނަކީ الله ގެ މިލްކުގައިވާ ބަޔެކެވެ. އަދި އަހަރެމެން އެނބުރި ދާނީ އެކަލާނގެ حَضْرَة އަށް ރުޖޫޢަވާ ބަޔެކެވެ. އޭ ރަސްކަލާނގެ! ތިމަންނަށް ޖެހުނު މި ދަތި مُصِيبَة ގައި ثواب ދެއްވާ އަދި އޭގެ ބަދަލުގައި ރަނގަޅު ބަދަލެއް ދެއްވާނ-ދޭވެ! އަދި އެއަށްވުރެ ހެޔޮ އެއްޗެއް ދެއްވާނދޭވެ!"

102 - تَعْزِيَة ގެ دُعَاء

تَعْزِيَة ދިނުމަށް ކިޔާނެ ބަސްތައް

إِنَّ لِلّٰهِ مَا أَخَذَ وَلَهُ مَا أَعْطَى وَكُلُّ شَيْءٍ عِنْدَهُ بِأَجَلٍ مُسَمًّى

أَعْظَمَ اللّٰهُ أَجْرَكَ وَأَلْهَمَكَ الصَّبْرَ وَرَزَقَنَا وَإِيَّاكَ الشُّكْرَ - މާނަ: "ހަމަކަށަވަރުން الله ނެއްސެވި-އެއްޗަކީ އެކަލާނގެ އެއްޗެކެވެ. އަދި އެކަލާނގެ ދެއްވާ އެއްޗަކީ އެކަލާނގެ އެއްޗެކެވެ. އެކަލާނގެ حضرة ގައި ކޮންމެ އެއްޗަކަށް

ފަސް ކަނޑައެޅިގެންވާ އަޅުގަނޑުމެންވެ."

" الله ކަލޭގެފާނުގެ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ދެއްވާ ހެޔޮ ތަޢުލީމު ކަލޭގެފާނު

ގެންގުޅުއްވާ ބަޔަކު ކުރައްވާށި. އަދި އެކަމުގެ ކަލޭގެފާނަށް شكرކުރާ

ބަޔަކު ކުރައްވާށި." މިފަދައިން ކިޔާ دعاء

ކިޔުމެވެ.

103 - ކުދިކުދިންގެ ޖަނާޒާ ނަމާދުގައި ކިޔާ دُعَاء

ޖަނާޒާ ނަމާދަށް ހަތަރު تكبير ކިޔާ. އެއްވަނަ-

الحمد ކިޔަންވާނެ. ދެވަނަ تكبير ކިޔުމަށް رسول الله

ގެ މައްޗަށް صلوات ކިޔަންވާނެ. ތިންވަނަ تكبير ކިޔުމަށް ޖަނާ

ޒާއަށް ނަމާދުކުރެވޭ މީހާ ދعاء ކިޔަންވާނެ.[1]

اللهم اغفِرلَـهُ وَارْحَمْـهُ وعَافِـهِ واعفُ عَنْهُ وَأكْرِمْ نُزُلَـهُ ووَسِّعْ مَـدْخَلَهُ واغْسِلْهُ بالمَاءِ والثَّلجِ والبَرَدِ ونَقِّـهِ مِنَ الخَطَايَا كَمَا يُنَقَّى الثَّوبُ الأَبيَضُ مِنَ الدَّنَسِ وأَبْدِلْهُ دَارًا خَيرًا مِنْ دَارِهِ

---

(1) كما ورد عن النبي صلى الله عليه وسلم في صحيح مسلم.

وَأَهْلًا خَيْرًا مِنْ أَهْلِهِ وَزَوْجًا خَيْرًا مِنْ زَوْجِهِ
وَأَدْخِلْهُ الْجَنَّةَ وَأَعِذْهُ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ وَمِنْ
عَذَابِ النَّارِ. މާނަ: "އަހަރެމެންގެ ވެރިރަސްކަލާނގެ! އޭނާ
ފާފަ ފުއްސަވައި رحمة ލައްވާނދޭވެ! އޭނާއަށް معاف
ކުރައްވާނދޭވެ! މިމީހާގެ ކުށްތައް ފުއްސަވައި ދެއްވާނދޭވެ! އޭނާއަށް
ލިބޭ ޝަރަފު ދެއްވާނދޭވެ! އޭނާގެ ވަނުން ފުޅާކޮށް ދެއްވާނ-
ދޭވެ! ފެނާއި ސްނޯއާއި ގަނޑުވީ ފެނުން އޭނާ ދޮވެ ދެއްވާނދޭވެ! ހުދު
ފޮތި ނަޖިހުން ސާފުކުރާ ފަދައިން ކުށްތަކުން އޭނާ ސާފު-
ކޮށްދެއްވާނދޭވެ! އޭނާގެ ގެއަށްވުރެ ރަނގަޅު ގެއެއް ދެއްވާ
ނދޭވެ! އޭނާގެ އަހުލުވެރިންނަށްވުރެ ރަނގަޅު އަހުލުވެރިން ދެއްވާ
ނދޭވެ! އޭނާގެ އަނބިކަނބަލުންނަށްވުރެ ރަނގަޅު ބެހެއް ދެއްވާނދޭވެ!
އޭނާ ސުވަރުގެއަށް ވައްދަވާނދޭވެ! ގަބުރުގެ عذاب ންނާއި ނަރަކައިގެ
عَذَاب ން އޭނާ ރައްކާތެރި ކުރައްވާނދޭވެ!"

ކިޔާނީ: "اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِحَيِّنَا وَمَيِّتِنَا وَشَاهِدِنَا وَغَائِبِنَا
وَصَغِيرِنَا وَكَبِيرِنَا وَذَكَرِنَا وَأُنْثَانَا اَللّٰهُمَّ مَنْ أَحْيَيْتَهُ مِنَّا
فَأَحْيِهِ عَلَى الْإِسْلَامِ وَمَنْ تَوَفَّيْتَهُ مِنَّا فَتَوَفَّهُ عَلَى
الْإِيمَانِ اَللّٰهُمَّ لَا تَحْرِمْنَا أَجْرَهُ وَلَا تَفْتِنَّا بَعْدَهُ"

މާނަ: "ހައްދަވާ ބޮޑު ސުބްޙާނަހޫ ވަތަޢާލާ! އަޅުގަނޑުމެންގެ ދިރިހުރި
މީހުންނާއި މަރުވެފައިވާ މީހުންނަށް ފާފަ ފުއްސަވާނދޭވެ! އަޅުގަނޑު-
މެން ކުޑަކުދިންނާއި ބޮޑުމީހުންނަށް ފާފަ ފުއްސަވާނދޭވެ! އަޅުގަނޑު-
މެންގެ ފިރިހެނުންނާއި އަންހެނުންނަށް ފާފަ ފުއްސަވާނދޭވެ!
ހައްދަވާ ބޮޑު ސުބްޙާނަހޫ ވަތަޢާލާ! އަޅުގަނޑުމެންގެ ތެރެއިން ދިރިހުރުއްވާ
ފަރާތަށް އިސްލާމްދީނުގެ މަތީގައި ދިރިހުރުއްވާނދޭވެ! އަޅުގަނޑުމެން
ގެ ތެރެއިން މަރުކުރައްވާ ފަރާތަށް އީމާންކަމުގެ މަތީގައި މަރުކުރައްވާނދޭވެ!
ހައްދަވާ ބޮޑު ސުބްޙާނަހޫ ވަތަޢާލާ! އޭނާގެ އަޖުރުން އަޅުގަނޑު-
محروم ނުކުރައްވާނދޭވެ! އަދި އޭނާއަށްފަހު އަޅުގަނޑު މަގު
ފުރެދި ނުކުރައްވާނދޭވެ!»

އަންނަނިވި ދުޢާ ކިޔުމަކީވެސް ސުންނަތެކެވެ. «اللَّهُمَّ
إِنَّ فُلَانَ ابْنَ فُلَانَةَ[1] فِي ذِمَّتِكَ وَحَبْلِ جِوَارِكَ فَقِهِ
مِنْ فِتْنَةِ الْقَبْرِ وَمِنْ عَذَابِ النَّارِ فَأَنْتَ أَهْلُ
الْوَفَاءِ وَالْحَمْدِ وَاغْفِرْ لَهُ وَارْحَمْهُ إِنَّكَ أَنْتَ الْغَفُورُ
الرَّحِيمُ» މާނަ: "ހައްދަވާ ބޮޑު ސުބްޙާނަހޫ ވަތަޢާލާ! މިމީހާއަށް
މިހާރު ... (rest of line illegible to this reader)

---

(1) މަރުވީ މީހާގެ ނަމާއި މަންމަގެ ނަމެވެ.

އެވެ. އިބަރަސް ކަލާނގެ حضرة ގައެވެ. ކަށްވަޅުގެ فتنة އިންނާއި

ނަރަކައިގެ عذاب ން އަރައިންނަވައިދޭށޭ! ތިބާ އިބަރަސް ކަލާނގެއަށް

حقّ ސަވާބުދެއްވާ އަންގަވައިފިން ސަލާމަތް ބަޔަކީ حقّ ވެގެންވާ-

ނަސް ކަލާނގެއެވެ. އާދަޔަށް ރަހުމަތް ސަވާ رحمة ދެއްވައިދޭށޭ!

ބަލަނަވާރުން އިބަރަސް ކަލާނގެއަށް ބޭނުންވާ ކަމަކު ވަރުސަވާ

އަންގަވާފަށް ނަސް ކަލާނގެއެވެ."

ދުޢާކުރުމަކީ ވަރަށް ފަޟީލަތްބޮޑު اللهُمَّ أَنْتَ رَبُّهَا

وَأَنْتَ رَبُّهَا وَأَنْتَ خَلَقْتَهَا وَأَنْتَ تَوَفَّيْتَهَا وَأَنْتَ هَدَيْتَهَا

لِلإِسْلَامِ وَأَنْتَ قَبَضْتَ رُوحَهَا فَأَنْتَ أَعْلَمُ بِسِرِّهَا

وَعَلَانِيَتِهَا جِئْنَا شُفَعَاءَ فَاغْفِرْ لَهُ މާނަ: ކަންތައްތަކުގެ-

ބަޔަކު ނަސް ކަލާނގެ! އިބަރަސް ކަލާނގެއީ އޭނާގެ ރަބުގެ ފަރާތް ނަސް

ކަލާނގެއެވެ. އަދި އިބަރަސް ކަލާނގެ އޭނާ ހެއްދެވީއެވެ. އިބަ

ނަސް ކަލާނގެ އޭނާގެ ވަރު މަރުވެވިއެވެ. އަދި އިބަރަސް ކަލާނގެ

އެނގޭން އިސް ލާމް ދީނަށް ހިދާޔަތް ދެއްވީއެވެ. އިބަރަސް ކަލާނ

ގެ އެނގޭ ރޫޙު ނެގެވީއެވެ. އެނގޭ ސިއްރާއި ފާޅު

އެނގެވޮޑިގެން ވަޑައިގަންނަވަނީ އިބަރަސް ކަލާނގެއެވެ. އަޅަ-

ތްން އިބަރަސް ކަލާނގެ حضرة އަށް އާދެވިއްޖެން شفاعة ތެރިވެވަޑައިގެން

ލަފާވެއެވެ. ތިބާ އާދަމަން ވަރަށް ވާހަކަ ދޭށޭ!" އަދި ހިތްވަރު

ވަނީ تكبير ކިޔުމަށް ހުއްދަކުރެއްވިއެވެ.

104- قبرستان ތަން زيارة ކުރުންތެރިޔާގެ دعاء

قبر ތަކަށް زيارة ކޮށް ވަޑައިގަންނަވާއިރު ކިޔުއްވާށެވެ. «السلام عليكم دار قوم مؤمنين وإنا وإياكم وما توعدون غداً مؤجلون وإنا إن شاء الله بكم لاحقون. السلام على أهل الديار من المسلمين ويرحم الله المستقدمين والمستأخرين وإنا إن شاء الله بكم للاحقون أنتم لنا فرط ونحن لكم تبع أسأل الله لنا ولكم العافية»

މާނަ: "މިތަނުގައި ދިރިހުރިހާ ސަލާމަތުގައި ތިޔަބައިމީހުންނަށް ސަލާމްވާށެވެ. ޔާ مؤمن ބަޔަކުގެ ދާރުގެ ތަނުގެ ތިޔަބައިމީހުންނަށެވެ! އަހަރެމެންނާއި- ތިޔަބައިމީހުންނާއި ވައުދުވެވިގެންވާ ކަންތައް މާދަމާ ބައްދަލުވާނެއެވެ. އަހަރެމެން ﷲ ގެ އިރާދަފުޅާއެކު ތިޔަބައިމީހުންނާ ގުޅޭނެއެވެ. ގަބުރުވެރިންގެ ތެރެއިން مسلم ންނަށް ސަލާމްވާށެވެ. ކުރީގައި ދިޔަ މީހުންނާއި ފަހުން ދާ މީހުންނަށް ﷲ رحمة ކުރައްވާށިއެވެ. އިރާދަކުރެއްވިއްޔާ އަހަރެމެން ތިޔަބައިމީހުންނާ ގުޅޭނެއެވެ. ތިޔަބައިމީހުންނަކީ އަހަރެމެންގެ ކުރިން ދިޔަ ބައެވެ.

ދޯސް ހުރެވެ. އަހަރެމެން ކަލޭގެފާނާއި ހަމަ ގާތްވެގެން ވުޖޫދުވެވެ. އަހަރެ-
މެންނަށާއި ކަލޭގެފާނުންނަށް عَافِيَة ދެއްވުމަށް الله ގެ ޙަޟްރަތުން دعاء ކުރަމެވެ."

105 - ނުބައި ކަންތައްތަކުން ރައްކާތެރިވުމުގެ ބައެއް دُعَاء ތަކެއް

« اَللّٰهُـمَّ إِنِّي أَعُوْذُبِكَ مِنْ جَهْدِ الْبَلَاءِ وَدَرْكِ الشَّقَاءِ وَسُوْءِ الْقَضَاءِ وَشَمَاتَةِ الْأَعْـدَاءِ » މާނަ: "ޔާ ﷲ! ބަލާ މުޞީބާތުގެ ދަތިކަމާއި ހަލާކުގައި ވެއްޓުމާއި، ނުބައި ޤަޟާގެ ތެރެއިން ދިމާވާ ކަންތައްތަކާއި، دُشْمَن ން އުފާވާފަދަ ކަންތައްތަކުން ކަލޭގެފާނުގެ ޙަޟްރަތުން ރައްކާތެރިކަން އެދެމެވެ. ދުނިޔޭގެ ބަލާ މުޞީބާތުން ރައްކާތެރިކަން ކަލޭގެފާނުގެ حضرة ން އެދެމެވެ."

« اَللّٰهُـمَّ إِنِّي أَعُوْذُبِكَ مِنَ الْكَسَلِ وَالْهَـرَمِ وَالْمَغْـرَمِ وَالْمَـأْثَمِ » މާނަ: "ޔާ ﷲ! ކަލޭގެފާނުގެ ޙަޟްރަތުން އަހަރެން ރައްކާތެރިކަން އެދެމެވެ! ކަންނެތްކަމާއި، މުސްކުޅިވުމާއި، ދަރަނީގެ ބުރައިން ނިކަމެތިވުމާއި، ފާފަ ކުރުމުން ރައްކާތެރިކަން އެދެމެވެ."

اَللّٰهُـمَّ إِنِّي أَعُوْذُبِكَ مِنْ عَذَابِ النَّارِ، وَفِتْنَةِ النَّارِ وَعَذَابِ الْقَبْرِ، وَشَرِّ فِتْنَةِ الْغِنَى، وَشَرِّ فِتْنَةِ الْفَقْرِ وَمِنْ شَرِّ فِتْنَةِ الْمَسِيْحِ الدَّجَّالِ، اَللّٰهُـمَّ اغْسِلْ خَطَايَايَ

بِمَاءِ الثَّلْجِ وَالْبَرَدِ وَنَقِّ قَلْبِي مِنَ الْخَطَايَا كَمَا يُنَقَّى
الثَّوْبُ الأَبْيَضُ مِنَ الدَّنَسِ ، وَبَاعِدْ بَيْنِي وَبَيْنَ خَطَايَايَ
كَمَا بَاعَدْتَ بَيْنَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ . اَللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ
بِكَ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ فِتْنَةِ الْمَحْيَا وَالْمَمَاتِ
اَللَّهُمَّ آتِ نَفْسِي تَقْوَاهَا وَزَكِّهَا أَنْتَ خَيْرُ مَنْ زَكَّاهَا .
أَنْتَ وَلِيُّهَا وَمَوْلاَهَا ...... اَللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ عِلْمٍ
لاَ يَنْفَعُ وَمِنْ قَلْبٍ لاَ يَخْشَعُ ، وَمِنْ نَفْسٍ لاَ تَشْبَعُ ، وَمِنْ
دَعْوَةٍ لاَ يُسْتَجَابُ لَهَا » މާނަ: " [illegible]

[illegible]! [illegible] عَذَاب [illegible] فِتْنَة [illegible]

[illegible] عَذَاب [illegible] فِتْنَة [illegible] فَقِير

[illegible] فِتْنَة [illegible]

دَجَّال [illegible] فِتْنَة [illegible]! [illegible]

[illegible]! [illegible]

[illegible]! [illegible]

[illegible]! [illegible]

[illegible]

[illegible]! [illegible]

[illegible]! [illegible] عَذَاب [illegible]!

ދިރިހުރުމުގައި މަރުވުމުގެ فِتْنَة އިން ވެސް ތިމަންނާ ރައްކާތެރިކުރައްވާށި!
ހަމަހަމަކަމާއި ދުނިޔޭގެ ތަނަވަސް ދެއްވާނދޭވެ! ތިމާގެ ނަފްސަށް تقوى ދީ
ދެއްވާށި! އެ ނަފްސް طاهر ކުރައްވާށި! ތިޔަ ރަސް-
ކަލާނގެއީ ސާފު طاهر ކުރައްވާ ބޭފުޅުންގެ ތެރެއިން އެންމެ ހެޔޮ ބޭފުޅާވޫ. ތިޔަ ރަސް
ކަލާނގެއީ އެ ނަފްސުގެ ވަލީއާއި މަވްލާވޫ. ތިޔަ ރަސްކަލާނގެ
އެވޫ. ހަމަހަމަކަމާއި ދުނިޔޭގެ ތަނަވަސް ދެއްވާނދޭވެ! ފައިދާނުކުރާ علم އިން
ނަގައި ބިރުވެތިނުވާ ހިތުން، ފުދުން ނުލިބޭ نفس
އިން ނަގައި ޖަވާބު ނުދެވޭ دعاء އިން ތިމަންނާ ރައްކާތެރިކުރައްވާށި
ދެއްވާށި! "

" اَللّٰهُمَّ إِنِّي أَعُوْذُبِكَ مِنْ زَوَالِ نِعْمَتِكَ وَتَحَوُّلِ
عَافِيَتِكَ وَفَجَاءَةِ نِقْمَتِكَ وَجَمِيعِ سَخَطِكَ اللهم إنِّي
أَعُوذُبِكَ مِنَ الهَرَمِ وأَعُوذُبِكَ أَنْ يَتَخَبَّطَنِي الشَّيْطَانُ
عِنْدَ المَوْتِ ، وأَعوذبك مِنْ أَنْ أَمُوتَ فِي سَبِيلِكَ مُدْبِرًا
وأَعوذُبِكَ مِنْ أَنْ أَمُوتَ لَدِيغًا " މާނަ: ހަމަހަމަކަމާއި ދުނިޔޭގެ
ތަނަވަސް ދެއްވާނދޭވެ! ތިޔަ ރަސްކަލާނގެ نِعْمَة ނައްޓަވައިނުލައްވާށި! ތިޔަ
ރަސްކަލާނގެ ދެއްވި ތަނަވަސްކަން ނުނައްޓަވާށި! ތިޔަ ރަސްކަލާނގެ ދެއްވި صِحَّة ބަދަލު
ނުކުރައްވާށި! ތިޔަ ރަސްކަލާނގެ عَذَاب ކުއްލިއަކަށް ނާރުއްވާށި!
ތިޔަ ރަސްކަލާނގެ ރުޅިވެރިވުމުގެ ހުރިހާ ކަމަކުން ތިމަންނާ ރައްކާތެރިކުރައްވާށި-

ދެއްވާނދޭވެ! ހައްދަވާފައިވާ ކަލޭގެފާނުގެ ކިބައިން ރައްކާތެރިކަމަށް އެދެމެވެ! ވަސްވާސްދޭ ފިތުނަތުން

ދެވުން މިއަޅާ ހާލުގައި ކަލޭގެފާނުގެ ރައްކާތެރިކަމަށް ދެއްވާނދޭވެ! އަދި ނަފްސުގެ އަދި شيطان

ގެ މިއަޅާ ބަލާދެއްކުމުން ކަލޭގެފާނުގެ ރަޙްމަތުން ކަލޭގެފާނުގެ ރައްކާތެރިކަމަށް ދެއްވާނދޭވެ! މިބަލިން

ކަލޭގެފާނު ދުރުކުރެއްވުން ޙަރާމްކަންތައްތަކުން ދުރުކުރައްވައި ކަލޭގެފާނުގެ ރަޙްމަތުން ކަލޭގެފާނުގެ

ރައްކާތެރިކަމަށް! އަދި ޙަރާމް ކަންކަމާއި ތިމަންނަށް ނުރަނގަޅު ކަންކަމުން ދުރުކުރައްވާ

ރަޙްމަތުން ކަލޭގެފާނުގެ ރައްކާތެރިކަމަށް! »

« اَللّٰهُمَّ إِنِّي أَعُوْذُبِكَ مِنْ مُنْكَرَاتِ الْأَخْلَاقِ وَ الْأَعْمَالِ وَالْأَهْوَاءِ وَالْأَدْوَاءِ ، اَللّٰهُمَّ إِنِّي أَعُوْذُ بِكَ مِنْ عِلْمٍ لَا يَنْفَعُ وَقَلْبٍ لَا يَخْشَعُ وَدُعَاءٍ لَا يُسْمَعُ ، وَ نَفْسٍ لَا تَشْبَعُ ، اَللّٰهُمَّ إِنِّي أَعُوْذُبِكَ مِنَ الْبَرَصِ وَالْجُذَامِ وَسَيِّئِ الْأَسْقَامِ » މާނަ: " ހައްދަވާފައިވާ ކަލޭގެފާނުގެ ކިބައިން ރައްކާތެރިކަމަށް!

ނުބައި أخلاق އާއި ނުބައި عمل އާއި نفس ގެ ހުވަސްތަކާއި ނުބައި-

ބަލިތަކުން މިއަޅާ ކަލޭގެފާނުގެ ރައްކާތެރިކަމަށް ދެއްވާނދޭވެ! ހައްދަވާފައިވާ ކަލޭގެފާނުގެ

ކިބައިން ރައްކާތެރިކަމަށް! ފައިދާއެއް ނުކުރާ علم އާއި ބިރުވެތި ނުވާ ހިތާއި

އަޑުއަހާ ނުލެއްވޭ ދުޢާއާއި ފުރިހަމަ ނުވާ ނަފްސާއި ހުރިހާ ކަމަކުން -

ފުރިހަމަ ރައްކާތެރިކަމަށް އަދި ނުބައި ބަލިތަކުން މިއަޅާ ކަލޭގެފާނުގެ ރައްކާތެރިކަމަށް-

ދެއްވާނދޭވެ! برص ބައްޔާއި جذام ބައްޔާއި ނުބައި ބަލިތަކުން މިއަޅާ

ސަލާމަތް ކަލޭގެފާނުގެ ރައްކާތެރިކަމަށް! "

106 - ޠާއިފުގައި ރަސޫލާ ކުރެއްވި دُعَاء ކުރެއްވުން.

« اللهم إليك أشكو ضعف قوّتي وقلّة حيلتي وهواني على النّاس أنت أرحم الراحمين أنت ربّ المستضعفين وأنت ربّي، إلى من تكلني، إلى بعيد يتجهّمني أم إلى عدوّ ملّكته أمري إن لم يكن بك غضب عليّ فلا أبالي غير أنّ عافيتك هي أوسع لي أعوذ بنور وجهك الذي أشرقت له الظلمات، وصلح عليه أمر الدنيا والآخرة أن يحلّ عليّ غضبك أو أن ينزل بي سخطك، لك العتبى حتّى ترضى ولا حول ولا قوّة إلاّ بالله » ތަރުޖަމާ: " އޭ އަހަރެންގެ ރަސްކަލާނގެ-

ފާނުގެ ޙަޟްރަތަށް ކަލާނގެ! މި އަޅާގެ ބާރު ދެރަވުމާއި ކަލާނގެ حِيْلَة މަދުވުމާއި

މީސްތަކުންގެ ކުރިމަތީގައި މި އަޅާގެ ހަލާކުވުމާއި ތިޔަ ރަސްކަލާނގެއަށް-

އަޅު شكواى ކުރަމެވެ. ތި ރަސްކަލާނގެއީ އޯގާތެރިވެވޮޑިގެންވާ

ރަސްކަލާނގެއެވެ. ތި ރަސްކަލާނގެއީ ނިކަމެތިންގެ ރަސް

ކަލާނގެއެވެ. ތި ރަސްކަލާނގެއީ މި އަޅާގެ ރަސް ކަލާނގެއެވެ.

މިއަޅާމީހާ ހަވާލު ކުރައްވަނީ ކޮންބޭފުޅަކާހެއްޔެވެ. މި އަޅާ އަނބު-

ރާލާނެ ދުރުމީހަކާ ހެއްޔެވެ؟ ނޫނީ ތިރަސްކަލާނގެ

دُشْمَن ތަކުންނާއި ދިފާޢުކޮށްދެއްވާ ވަރުގަދަ ކަލާނގެ ތިމަންނާގެ

ނަޞްރުދެއްވާ ކަލާނގެ ތިމަންނާގެ ވާހަކަ އަޑުއަހާ ކަލާނގެ؟ އިބާރަތް ތަކާއި ބާރު

ނަގާ ތިމަންނާއާއި ކަލާނގެ ވަގުތު ކަލާނގެ ގާތުގައި ނުވާނެބާވެ. އަހުރެން ޢިބާދަތް

ކުރުމުގެ نِعْمَة ތިމަންނާއަށް ދެއްވައިދެއްވި ކަލާނގެ ނުވެއެވެ. ތިމަންނާގެ

ޢިބާދަތް ކުރުމުގެ ވަޙީދު ކަލާނގެ ނުކުމެވަޑައިގެންނެވި އިލާހީ ކަލާނގެ ނުވެއެވެ -

ދުނިޔޭގެ ޢިބާދަތް ކުރުމުގެ ވަޙީދު ކަލާނގެ ނުކުމެވަޑައިގެން ތިމަންނާގެ

آخِرَة ގެ ކަންތައް ތަކުގައި ނަޞްރުދެއްވާ ވަރުގަދަ ތިމަންނާ حِمَايَة ދެއްވާ

ކަލާނގެ. ޢިބާދަތް ކުރުމުގެ ކަލާނގެ ރަޙްމަތް ދެއްވާ ނުކުމެވަޑައިގެން ތިމަންނާ

އަށް ދެއްވައި ދެއްވާ ކަލާނގެ. ޢިބާދަތް ކުރުމުގެ ވަގުތު ކަލާނގެ ކަންކަމުގައި

ޢިބާދަތް ކުރުމުގެ ތަނުގައި ދެއްވާ ކަލާނގެ. الله ގެ ނަމުގައި އަހުރެން

ދުޢާކުރަން ތިމަންނާއަށް އަހުރެންގެ ފާފަތައް ފުއްސަވައި ދެއްވާ ކަލާނގެ."

«اللهم اغفِرْ لِي ذُنُوبِي وخَطَئِي وعَمْدِي

اللهُمَّ اغْفِرْ لِي جِدِّي وَهَزْلِي وخَطَئِي وعَمْدِي وكُلُّ

ذلِكَ عِنْدِي» - الطبراني وابن رشد - ތަރުޖަމާ: „

ޤަބޫލުކުރައްވާ ކަލާނގެ! ތިމަންނާގެ ފާފަތަކާއި ކުށްތަކާއި ގަސްދުގައި

ކުރި ކަންތަކާއި ކުށްތަކާއި ފާފަތައް ފުއްސަވާނދޭވެ! އަހުރެންގެ ޤަބޫލުކުރު

އްވާ ކަލާނގެ! ތިމަންނާ ޖިއްދުގައި ކުރި ކަންތަކާއި ކުޅިވަރުގައި ސަމާސާ

ކުރުމުގައި ކުރި ކަންތަކާއި ތިމަންނާގެ ގަސްދުގައި ކުރި ހުރިހާ ފާފަ ފުއްސަވާނދޭވެ

ދޭވެ! [illegible] حضرة [illegible]

« اللهم أَصْلِحْ لِى دِينِي الذِّى هُوَ عِصْمَةُ أَمْرِى وَأَصْلِحْ لِي دُنْيَايَ التي فِيهَا معَاشِي . وَأَصْلِحْ لِي آخِرَتِي التي إِلَيهَا معَادِى ، واجْعَلِ الحَيَاةَ زِيَادَةً لِي مِنْ كُلِّ خَيْرٍ ، واجْعَلِ المَوْتَ رَاحَةً لِي مِنْ كُلِّ شَرٍّ » - رواه مسلم -

މާނަ: " [illegible] ! [illegible]

[illegible] دين [illegible] ދޭވެ! [illegible]

[illegible] ދޭވެ!

[illegible] آخِرَة [illegible]

ދޭވެ! [illegible] حياة

[illegible] ދޭވެ! [illegible] رَاحَة [illegible]

[illegible] ދޭވެ! "

« رَبِّ أَعِنِّي وَلَا تُعِنْ عَلَيَّ وَانْصُرْنِي وَلَا تَنْصُرْ عَلَيَّ وَامْكُرْلِي ولا تَمْكُرْ عَلَيَّ ، واهْدِنِي ويَسِّرِ الهُدَى لِي ، وانْصُرْنِي على مَنْ بَغَى عَلَيَّ » = رواه أَبُو دَاود وَالتِّرْمِذِى وَالنَّسَائِي وَابْن مَاجَة -

މާނަ: [illegible] ! [illegible]

[illegible] ދޭވެ! [illegible] ދޭވެ! [illegible] نصر

[illegible] ދޭވެ! [illegible] نصر [illegible] ދޭވެ! [illegible]

ވެދެއް- ވަޅަށް ނުބައިމީހުންގެ މައްޗަށް އެހީތެރިވެދެއްވާނދޭވެ! އަދި އަޅުގަނޑާ ދެކޮޅަށް އެހީތެރިނުވެދެއްވާނދޭވެ!

މަކަރު ހަދާ މީހުންނާ ދެކޮޅަށް މަކަރުހަދައިދެއްވާނދޭވެ! އަދި އަޅުގަނޑާ ދެކޮޅަށް މަކަރުނުހައްދަވާނދޭވެ!

އަދި އަޅުގަނޑަށް هداية ދެއްވައި ފަސޭހަކޮށްދެއްވާނދޭވެ! އަދި އަޅުގަނޑާމެދު -

عداوة ކުރާމީހުންގެ މައްޗަށް އަޅުގަނޑަށް ނަޞްރު ދެއްވާނދޭވެ! އަދި އަޅުގަނޑަށް نصر ދެއްވާނދޭވެ!

« رَبِّ اجْعَلني ذَكّارًا لَكَ ، شَكّارًا لَكَ ، رَهّابًا لَكَ

مِطْوَاعًا إِلَيْكَ ، أَوّاهًا مُنِيبًا » -رواه داود والترمذی والنسائی

وابن ماجة - މާނަ: " ކަލާނގެއަށް ގިނަގިނައިން ހަނދުމަކުރާ އަޅަކަށް ވެވޭނެ! ހަމައެހެން

ކަލާނގެއަށް ގިނަގިނައިން ذكر ކުރާ، ގިނަގިނައިން شكر ކުރާ، ބިރުވެތި-

ވެގެން، އަދި ކިޔަމަންތެރިވެ ހުރެ، ކަލާނގެއަށް ޒިކުރުކުރާ އަޅަކަށް ވާނެ!

ވެރި ރަސްކަލާނގެ! ތިމަން ބިރުވެތިވެ އަދި ކިޔަމަންތެރިވާ ކަލާނގެއަށް ކުޑަކޮށްލާ

އަޅަކަށް ވާނެ! ކަލާނގެއަށް ރުޖޫޢަވާ އަޅަކަށް ވާނެ!

އޭ އަޅުގަނޑުގެ ވެރި ރަސްކަލާނގެ! އަޅުގަނޑު ގިނަގިނައިން ރުޖޫޢަވާ އަޅަކަށް ހައްދަވާނދޭވެ!

رَبِّ تَقَبَّلْ تَوْبَتِي وَاغْسِلْ حَوْبَتِي وَأَجِبْ دَعْوَتِي

وَثَبِّتْ حُجَّتِي وَاهْدِ قَلْبِي وَسَدِّدْ لِسَانِي وَاسْلُلْ سَخِيمَةَ

صَدْرِي ، اللَّهُمَّ أَلْهِمْنِي رُشْدِي وَاعِذْنِي مِنْ شَرِّ نَفْسِي

- ابو داود والترمذی والنسائی وابن ماجه - މާނަ: "އޭ އަޅު

ގަނޑުގެ ވެރި ރަސްކަލާނގެ! އަޅުގަނޑުގެ ތައުބާ قبول ކުރައްވާނދޭވެ!

މިއަޅުގެ ފާފަތައް ދޮންނަވާނދޭވެ! މިއަޅުގެ دعاء އިޖާބަކުރައްވާނދޭވެ!
މިއަޅުގެ حُجَّة ސާބިތުކުރައްވާނދޭވެ! މިއަޅުގެ ހިތަށް ހިދާޔަތް ދެއްވަ-
ވާނދޭވެ! މިއަޅުގެ ދުލު ހަމަހަމަ ކުރައްވާނދޭވެ! މިއަޅުގެ ހިތުން حسد
ފިލުއްވާނދޭވެ! ހައްދަވާ ވެރި ރަސްކަލާނގެ! މިއަޅާ ހެޔޮ
ކަންތައް ކުރުމުގެ ތައުފީޤު ދެއްވާނދޭވެ! މިއަޅުގެ ހިތުގައި އީމާންކަމުގެ ނޫރު އަޅުއް-
ވަވާ ދެއްވާނދޭވެ!"

« اللهم إنى أسألك فعل الخيرات وترك المنكرات وحب المساكين وأن تغفر لي وترحمني وإذا أردت بقوم فتنة فتوفنى غير مفتون ، وأسألك حبك وحب من يحبك وحب عمل يقربني إلى حبك » - الترمذى والحاكم-

މާނަ: "ހައްދަވާ ވެރި ރަސްކަލާނގެ! މިއަޅާ ހެޔޮކަންތައް ކުރުމާއި
ނުބައިކަންކަމުން ދުރުވުމާއި މިސްކީނުންނަށް ލޯބިވުމުގެ ތައުފީޤު ދެއްވާނދޭވެ! އަދި މިއަޅާއަށް ފާފަފުއްސަވައި
ރަޙްމަތް ލައްވާނދޭވެ! އަދި ބަޔަކަށް ފިތުނައެއް ލައްވަން އިރާދަފުޅުކުރައްވާނަމަ ފިތުނައެއްގައި ނުޖެހި
މިއަޅާ ވަފާތުކުރައްވާނދޭވެ! އަދި ތިބާރަސްކަލާނގެ ލޯބިފުޅާއި ތިބާރަސްކަލާނގެއަށް
ލޯބިވާ ފިތުނާ މީހުންގެ ލޯބިވުމާއި މިއަޅާއަށް ތިބާގެ ލޯބިކުރުމަށް ކުރިމަތިވާ
ކަމަކަށް ލޯބިވުމުގެ ތައުފީޤު ދެއްވާނދޭވެ! އަދި ތިބާރަސްކަލާނގެ ލޯބިފުޅާ
ކައިރިކޮށްދޭ عمل ތަކަށް ލޯބިވުމުގެ މިއަޅާއަށް ތައުފީޤު ދެއްވާނދޭވެ!"

« اَللّٰهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ عِيشَةً نَقِيَّةً ، وَمِيْتَةً سَوِيَّةً، وَمَرَدًّا غَيْرَ مُخْزٍ وَلاَفَاضِحٍ » މާނަ: " [illegible]

[illegible] ! [illegible]

[illegible] ، [illegible] !

« اَللّٰهُمَّ اجْعَلْنِي صَبُورًا وَاجْعَلْنِي شَكُوْرًا وَاجْعَلْنِي فِيْ عَيْنِي صَغِيْرًا وفى أَعْيُنِ النَّاسِ كَبِيرًا » - البزار - [illegible]

[illegible] ! [illegible] !

[illegible] شکر [illegible] ! [illegible]

[illegible] ! [illegible] قَدَر [illegible]

[illegible] !

« اللهم اجْعَلْ أَوْسَعَ رِزْقِي عَلَيَّ عِنْدَ كِبَرِ سِنِّي وَانْقِطَاعِ عُمْرِي . اللّٰهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ عِلْمًا نَافِعًا، وَاعُوذُ بِكَ مِنْ عِلْمٍ لَايَنْفَعُ » - ابن حبان - [illegible]

[illegible] ! [illegible] رِزْق [illegible] -

عُمْر [illegible] ! [illegible]

[illegible] ! [illegible] عِلْم [illegible] ! [illegible]

عِلْم [illegible] ! "

اَللّٰهُمَّ إِنِّي اَسْأَلُكَ خَيْرَ الْمَسْأَلَةِ ، وَخَيْرَ الدُّعَاءِ

وَخَيْرَ النَّجَاحِ وَخَيْرَ العَمَلِ وَخَيْرَ الثَّوَابِ وَخَيْرَ الحَيَاةِ وَخَيْرَ المَمَاتِ ، وَثَبِّتْنِي وَثَقِّلْ مَوَازِينِي وَحَقِّقْ إِيمَانِي وَارْفَعْ دَرَجَتِي وَتَقَبَّلْ صَلَاتِي وَاغْفِرْ خَطِيئَتِي وَأَسْأَلُكَ الدَّرَجَاتِ العُلَا مِنَ الجَنَّةِ آمِين »

- الحاكم - ވަނީ: " ސައްލަލްލާހު ޢަލައިހި ވަސައްލަމް ވިދާޅުވިއެވެ! އޭ ﷲ ތިމަން
އެންމެ ރަގަޅު ސުވާލުކުރުމާއި އެންމެ ރަގަޅު دعاء އާއި އެންމެ ރަގަޅު
ނަޖާޙާއި އެންމެ ރަގަޅު عَمَل އާއި އެންމެ ރަގަޅު ސަވާބާއި އެންމެ
ރަގަޅު حَيَاة އާއި އެންމެ ރަގަޅު މަރުވުން ދެއްވައިދެއްވާށި! އޭ ﷲ ތިމަން
ބަނދާމީ ސާބިތުކުރައްވައިދެއްވާށި! އޭ ﷲ ތިމަންގެ މީޒާން ބަރުކުރައްވައިދެއްވާށި!
އޭ ﷲ ތިމަންގެ އީމާން ހަޤީޤަތްކުރައްވައިދެއްވާށި! އޭ ﷲ ތިމަންގެ ދަރަޖަ މަތިކޮށް
ދެއްވާށި! އޭ ﷲ ތިމަންގެ ނަމާދު قَبُول ކުރައްވައިދެއްވާށި! އޭ ﷲ ތިމަންގެ ފާފަ
ފުއްސަވައިދެއްވާށި! ސުވަރުގޭގައިން މަތިވެރި ދަރަޖަ ދެއްވައިދެއްވާށި!
އާމީން.

« اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ فَوَاتِحَ الخَيْرِ وَخَوَاتِمَهُ وَجَوَامِعَهُ وَأَوَّلَهُ وَآخِرَهُ وَظَاهِرَهُ وَبَاطِنَهُ وَالدَّرَجَاتِ العُلَا مِنَ الجَنَّةِ آمِين » - الحاكم - ވަނީ: ސައްލަލްލާހު ޢަލައި-
ހި ވަސައްލަމް ވިދާޅުވިއެވެ! ހެޔޮކަންތައްތަކުގެ ފެށުންތަކާއި ނިމުންތަކާއި
އެ ހެޔޮކަންތަކުގެ އެއްކޮށް ހުރިހާކަމެއްގެ ތެރެއިން އެ ހެޔޮކަންތަކުގެ އެއްކޮށްކަމެއް

ދުނިޔާއި ހަޔާތާއި އާޚިރަތުގެ ހެޔޮ ނިމުމާއި ސުވަރުގޭގެ މަތިވެރި
ދަރަޖަތައް މިއަޅާއަށް ދެއްވުން އެދި ދަންނަވަމެވެ! އާމީން.

« اللهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ خَيْرَ مَا آتِي وَخَيْرَ مَا أَفْعَلُ
وَخَيْرَ مَا أَعْمَلُ وَخَيْرَ مَا أَبْطَنُ وَخَيْرَ مَا أَظْهَرُ وَالدَّرَجَاتِ
العُلَا مِنَ الجَنَّةِ آمِين » - الحاكم - މާނަ: "އައްޔަ ކަލާނގެ ހަޟްރަތުން
މިއަޅާ ސުވާލުކުރަމެވެ! މިއަޅާގެ ހެޔޮކަން ދެއްވުމަށް ދަންނަވަމެވެ-
އެވެ! މިއަޅާގެ ހެޔޮ ކަންތައްތަކުގެ ތެރެއިން މިއަޅާ عَمَل ކުރާ ކަންތައްތަކުގެ ހެޔޮ
ވަންތަކަމާއި، ބާޠިން ކަންތައްތަކުގެ ހެޔޮކަމާއި، ޒާހިރު ކަންތައްތަކުގެ ހެޔޮކަމާއި ސުވަރުގޭގެ
މަތިވެރި ދަރަޖަތައް މިއަޅާއަށް ދެއްވުން އެދި ދަންނަވަމެވެ. އާމީން!

« اللهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ أَنْ تَرْفَعَ ذِكْرِي وَتَضَعَ وِزْرِي
وَتُصْلِحَ أَمْرِي وَتُطَهِّرَ قَلْبِي وَتُحَصِّنَ فَرْجِي وَتُنَوِّرَ
قَلْبِي وَتَغْفِرَ لِي ذَنْبِي وَأَسْأَلُكَ الدَّرَجَاتِ العُلَا مِنَ
الجَنَّةِ آمِين » - الحاكم - މާނަ: "އައްޔަ ކަލާނގެ ހަޟްރަތުން ސުވާލު
ކުރަމެވެ! މިއަޅާގެ ذِكْر މަތިވެރި ކުރެއްވުން އެދި ދަންނަވަމެވެ! މިއަޅާގެ
ބުރަކަން މިއަޅާގެ ކިބައިން ނައްތަވައިދެއްވުން އެދި ދަންނަވަމެވެ! މިއަޅާގެ ކަންތައް-
إِصْلَاح ކުރައްވައިދެއްވުން އެދި ދަންނަވަމެވެ! މިއަޅާގެ ހިތް طَاهِر ކުރައްވައިދެއްވުން އެދި ދަންނަވަމެވެ!
މިއަޅާގެ عِفَّة ގެ ކިބައިން حِمَايَة ކުރައްވައިދެއްވުން އެދި ދަންނަވަމެވެ! މިއަޅާގެ ހިތް
އަލިކުރައްވައިދެއްވުން އެދި ދަންނަވަމެވެ! މިއަޅާގެ ފާފަތައް ފުއްސަވައިދެއްވުން އެދި ދަންނަވަމެވެ! ސުވަރުގޭގެ

ވަޞީލަތާއި ދަރަޖައަށް ދިޔުމުގެ ތައުފީޤު ދެއްވާނދޭވެ! އާމީން!

« اللهــم إِنِّي أَسْأَلُكَ أَنْ تُبَارِكَ لِي فِي سَمْعِي وَفِي بَصَرِي وَفِي رُوحِي وَفِي خَلْقِي وَفِي خُلُقِي وَفِي أَهْلِي وَفِي مَحْيَايَ وَفِي مَمَاتِي وَفِي عَمَلِي وَتَقَبَّلْ حَسَنَاتِي وَأَسْأَلُكَ الدَّرَجَاتِ العُلَا مِنَ الجَنَّةِ آمِين » -الحاكم-

މާނަ: "ޔާ ﷲ! ތިމަންކަލޯ ތިޔަ ކަލާނގެއަށް ދަންނަވަމެވެ! ތިމަންކަލޯގެ އިވުމާއި ބެލުމާއި رُوح އާއި ޚަލްޤުގައި خُلْق އާއި އަހުލުވެރިންނާއި ދިރިހުރުމާއި - މަރުވުމާއި عَمَل ގައި ބަރަކާތް ލައްވާނދޭވެ! އަދި ތިމަންކަލޯގެ ހެޔޮ ޢަމަލުތައް قَبُول ކުރައްވާނދޭވެ! ސުވަރުގޭގެ މަތިވެރި ދަރަޖަތައް ދެއްވާނދޭވެ! އާމީން!

اللهــم مُصَرِّفَ القُلُوبِ صَرِّفْ قُلُوبَنَا إِلَى طَاعَتِكَ اللهُمَّ زِدْنَا وَلَا تَنْقُصْنَا وَأَكْرِمْنَا وَلَا تُهِنَّا وَأَعْطِنَا وَلَا تَحْرِمْنَا وَآثِرْنَا وَلَا تُؤْثِرْ عَلَيْنَا وَارْضِنَا وَارْضَ عَنَّا - الترمذى والحاكم - މާނަ: "ޔާ ﷲ! ހިތްތައް

ބަދަލުކުރައްވާ ކަލާނގެ! ތިބާއަށް ކިޔަމަންތެރިވުމުގެ حَالَتْ އަށް ތިމަންމެން ގެ ހިތްތައް ބަދަލުކުރައްވާނދޭވެ! ޔާ ﷲ! ތިމަންމެންނަށް ގިނަކުރައްވާނދޭވެ! ކުޑަ ނުކުރައްވާނދޭވެ! ތިމަންމެން ޝަރަފުވެރި ކުރައްވާނދޭވެ! އިހާނެތި ނުކުރައްވާނދޭވެ! ތިމަންމެންނަށް ދެއްވާނދޭވެ! ނުދެއްވައި ނުހުންނަވާނދޭވެ!

އިތުރުކުރައްވާ އުނިކުރައްވާނދޭވެ! އަޅަމެންނަށް ކަލާ ހިތްހަމަޖެހި

ހަނދާނެއްގި ނުކުރައްވާނދޭވެ! އަޅަމެންނަށް ދެއްވާވާ محروم ނުވާ

ކުރައްވާނދޭވެ! އަޅަމެންނަށް ހިޔަ ކަލާނގެއްވާ   އަޅަމެންނަށް ނުވާ

ދެއްވާނދޭވެ ހިޔަ ކަލާނގެ ދެއްވާނދޭވެ! އަޅަމެންގެ ހިތްތަކަށް

ހަމަ ހުރުމެއް ނޭދެއްވާނދޭވެ!

« اللهم أَحْسِنْ عاقِبَتَنا فِي الأُمُورِ كُلِّهَا وَأَجِرْنَا مِنْ خِزْيِ الدُّنْيَا وَعَذَابِ الآخِرَة » - ابن حبان - މާނަ: ކަލޭ

ދަރުމަވަންތަ ކަލާނގެ! އަޅަމެންގެ ހުރިހާ ކަމެއްގެ ނިމުން ރަނގަޅު

ކުރައްވާނދޭވެ! ދުނިޔޭގެ ނިކަމެތިކަމާއި آخرة ގެ عذاب ން އަޅަމެން

ރައްކާތެރި ކުރައްވާ حماية ދެއްވާނދޭވެ! "

اللهم إني أَسْأَلُكَ مُوجِبَاتِ رَحْمَتِكَ وَعَزَائِمَ مَغْفِرَتِكَ وَالسَّلَامَةَ مِنْ كُلِّ إِثْمٍ وَالْغَنِيمَةَ مِنْ كُلِّ بِرٍّ وَالْفَوْزَ بِالْجَنَّةِ وَالنَّجَاةَ مِنَ النَّارِ » - الحاكم في المستدرك والطبراني في الكبير - މާނަ: " ހެއްދެވި ދަރުމަވަންތަ

ކަލާނގެ! ތިބާރަށް ކަލޭގެ رحمة އަޅަމެންނަށް حقّ ވާ ކަންތައްތައް

ދެއްވާނދޭވެ! އަދި ތިބާރަށް ކަލޭގެ ފާފަފުއްސެވުން ލިބޭ ކަންކަން

عزم ކުރުމަށް ދެއްވާނދޭވެ! ހުރިހާ ފާފައަކުން ސަލާމަތް ކުރައްވާ -

ދެއްވާނދޭވެ! ހުރިހާ ހެޔޮކަމެއް ލިބުން ދެއްވާނދޭވެ! ސުވަރުގެ

ބަރަކާތްލައްވައި ދެއްވާނދޭވެ! އަޅުގަނޑުމެނަށް ދީނުގެ ބަރަކާތް ދެއްވާނދޭވެ!

اللهم إنا نسألك من خير ما سألك منه نبيك محمد صلى الله عليه وسلم ونعوذ بك من شر ما استعاذ منه نبيك محمد صلى الله عليه وسلم وأنت المستعان وعليك البلاغ ولا حول ولا قوة إلا بالله - الترمذى -

މާނަ: "ހައްދަވާ ބޮޑު ރަސްކަލާނގެ! ތިބާރަސްކަލާނގެ ނަބިއްޔާ
محمد صلى الله عليه وسلم ދެންނެވި ތިބާރަސްކަލާނގެ ހަޟްރަތުން
ވީ ހުރިހާ ހެޔޮކަމެއް އަޅުގަނޑުމެނަށް ދެއްވާނދޭވެ! ތިބާރަސްކަލާނގެ
ނަބިއްޔާ محمد صلى الله عليه وسلم ރައްކާތެރިކަން ދެންނެވި
ތިބާރަސްކަލާނގެ ހަޟްރަތުން ހުރިހާ ކަމަކުން އަޅުގަނޑުމެން ރައްކާ-
ތެރިކުރައްވާނދޭވެ! ހަމަ ހަމައެކަނި ފޯރުކޮށްދެއްވަނީ
ހަމަ ތިބާރަސްކަލާނގެއެވެ. އެކަމަށް އެދެވޭނީ ހަމަ ހަމައެކަނި ތިބާ
ރަސްކަލާނގެ حضرة ގައެވެ. الله ގެ ބާރާއި ނުލައި ނުވެއެވެ ބާރެއް
ބާރެއްނުލިބޭ."

« اَللّٰهُمَّ اهْدِنِي وَسَدِّدْنِي » މާނަ: "ހައްދަވާ ބޮޑު
ރަސްކަލާނގެ! އަޅުގަނޑަށް هداية ދެއްވާ ތެދުވެރިކަމާއި ރަނގަޅު
ދެއްވާނދޭވެ!"

މާނަ الله ބާރުގެ ނަބިއްޔާ عبّاس ގެފާނަށް ވިދާޅުވި

ވިދާޅުވިއެވެ. " އޭ ބޮޑުބޭބޭފުޅާއެވެ! صِحَّة އާއި عَافِية ދެއްވުން

އެދިވަޑައިގަތުން دعاء ކުރެއްވުން ގިނަކުރައްވާށެވެ." -الطبراني-

[illegible] ބޮޑުބޭބޭފުޅަށް [illegible]

نَصِيحة [illegible]. [illegible] جوامع الكلم

[illegible]. [illegible] صِحَّة އާއި عَافِية

[illegible] كَامِيَاب [illegible]. [illegible]

[illegible]. صِحَّة އާއި عَافِية ދެއްވުން

އެދިވަޑައިގަތުން رسول الله [illegible] ﷺ [illegible] دُعَاء

[illegible]. [illegible]

[illegible]

[illegible]؟

اَللّٰهُـمَّ إِنَّا نَسْـأَلُكَ الْعَافِيَةَ فِـي الدُّنْيَا وَالْآخِرَة

وَآخِرُ دَعْوَانَا أَنِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِيْنَ *

ނިންމުން

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ أَوَّلًا وَآخِرًا وَصَلَاةً وَسَلَامًا دَائِمَيْنِ

عَلَى نَبِيِّ الْأُمَّةِ مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِيْنَ

وَبَعْد

މާތް الله ގެ ވާގިފުޅާއި ރަޙްމަތުން މިފޮތް ލިޔުމުގެ މަސައްކަތް ނިމުމަކާ ގެނެވުނީ. ވީމާ އެކަމާ ނިސްބަތުން ކަލާނގެއަށް އަޅުގަނޑު ހިތުން شكر ކުރަމެވެ.

ހަމަ އެހެންމެ މާތް الله ގެ حضرة އަށް دعاء ކުރަނީ މިފޮތް ކިޔާ މީހުންނަށް ފައިދާ ހުރި ފޮތެއް ކަމުގައި ހެދުމަށެވެ. ނަމަވެސް މިފޮތުގައި ކުށާއި ނުހަނު ގިނަ އުނިކަން ހުރުން ކަށަވަރު ކަމެވެ. ނަމަވެސް މާތް الله سبحانه وتعالى ގެ ރަޙްމަތުން ފައިދާ ލިބޭނެކަމަށް އަޅުގަނޑު އުއްމީދު ކުރަމެވެ. އަދި މިފޮތް ކިޔާ ދުވަހު ފާހަގަވާ ކުށްތައް ފަހުން ރަނގަޅު ކުރެވޭނެ ގޮތް ހަދައިދިނުމަށް އެދެމެވެ. އަދި ހުރިހާ މުސްލިމުންގެ ވެސް އިޞްލާހު ކުރުމަށް ހިޔާލު ދީފައި ވަނީ އަޅުގަނޑުގެ ހިތުން މިކަމަށެވެ. ނަމަވެސް އިޙްލާޞްތެރިކަމާ ގިނަ އިބާދަތް ކުރުމަކީ އަހަރެމެން ކޮންމެ މީހަކު ބޭނުންވާ ކަމެކެވެ. ދިރިހުރި دعاء ގަބޫލުކުރެއްވުން އެދެމެވެ. ފޮނި دعاء އަކީ އެއްބަސްވުމެވެ. ނަމަވެސް ހެޔޮ عَمَل އެވެ. عَمَل ނާއި دعاء ދެކޮޅަށް ނުހިންގަވާށެވެ.

ނެއެވެ. ދަންނިޔަށް مقصود އަދި ވާސިލުވުމަށްޓަކައެވެ.

އަޅުގަނޑުގެ دعاء އަދި ދިރާދުގެ ސަބަބުން އަޅުގަނޑުމެން-

ނަށް އިޚްލާސްތެރިކަމާއި ވުޖެވެ. އަޅުގަނޑުމެންނަކީ އަޅުގަނޑުމެންގެއަރިހު

ވަރަށް ދެރަވެފައިވާ ވަގުތުން ބަދަލުވެވެ.

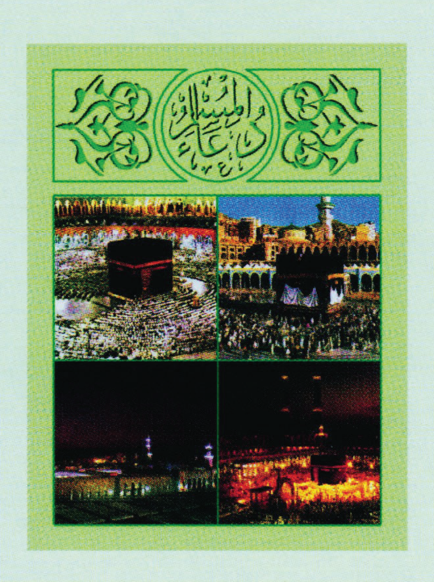
ވަޙް الله ހުރިހާ ދީނުގެ عمل ތަކުގައި دعاء ކުރެއް ކުރިއަރާ

އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހުރި توفيق ދެއްވައިފާނދޭވެ. އާމީން.

23 ربيع الآخر 1410 هـ

22 ނޮވެމްބަރު 1989م

- އިބްރާހީމް ރަޝީދު -

ޗާޕްކުރީ: ނޮވެލްޓީ ޕްރިންޓަރސް އެންޑް ޕަބްލިޝަރޒް ޕްރަވެ. ލިމިޓެޑް

އައި. އެސް. ބީ. ނަމްބަރު: ISBN 99915-2-706-0

އަގު: 62.59 ރ.

ނަމްބަރު: B-0024